

ИГРА НА ЖИВОТ

НОСИТЕЛ НА СВЕТОВНАТА НАГРАДА ЗА ФАНТАСТИКА

КЕН ГРИМУД

АТИКА

КЕН ГРИМУД ИГРА НА ЖИВОТ

Превод: Петко Петков

chitanka.info

Какво ще стане, ако можете да преживеете отново живота си?
Джеф Уинстън не знае, че му е даден този шанс.
Докато не умира.
И се събужда двадесет и пет години по-млад.
И изживява друг живот. И отново, и отново...
Може би един от тези животи ще е правилният.

„Завладяващо... ИГРА НА ЖИВОТ ще ви накара да
повярвате, че пътуването във времето наистина е
възможно.“

Rave Reviews

„Омагьосваща фантастика за всеки от нас.“

Best Sellers

„Кен Гримуд преобърна жанра на фантастиката.“

Publishers Weekly

1.

Когато умря, Джеф Уинстън говореше по телефона с жена си.

— Трябва... — казваше тя, но той така и не чу какво трябва, защото в този момент сякаш огромна тежест се стовари върху гърдите му и дъхът му спря. Телефонната слушалка се изплъзна и пукна стъкленото преспание на бюрото.

Само преди седмица тя беше казала нещо подобно, нещо като: „Знаеш ли какво ни трябва, Джеф?“, а след въпроса ѝ настъпи мълчание — не безкрайно, нито вечно като сегашната мъртвешка пауза, но все пак достатъчно осезателно. Той седеше до кухненската маса, в онова ъгълче, което Линда обичаше да нарича „кътчето за закуска“, въпреки че то не представляваше отделно пространство, а просто малка пластмасова масичка с два стола, напъхани криво-ляво между хладилника и сушилника за дрехи. Когато зададе въпроса си, Линда режеше лук на плота и може би тъкмо сълзите в ъгълчетата на очите ѝ го накараха да се замисли, направиха въпроса по-сериозен, отколкото всъщност беше.

— Знаеш ли какво ни трябва, Джеф?

Следваше да попита: „Какво, скъпа?“, при това разсеяно и неангажирано, тъй като четеше в „Тайм“ статията на Хю Сайди за президентството. Но всъщност не беше разсеян, въобще не му пукаше за драсканиците на Сайди. Напротив — отдавна не се беше чувствал по-съсредоточен и загрижен. Доста време не каза нищо, гледаше фалшивите сълзи в очите на Линда и мислеше за нещата, от които те двамата имаха нужда.

На първо място имаха нужда да заминат, да се качат на някой самолет, който да ги отведе на топло, пищно, зелено място — например Ямайка или пък Барбадос. Не бяха прекарвали истинска ваканция от онази дълго планирана, но някак разочароваща обиколка на Европа преди пет години. Ежегодните пътувания до Флорида при нейните родители в Бока Рейтън и неговите в Орландо не се брояха; те не представляваха нищо повече от непрестанни завръщания към едно

отдалечаващо се минало. Не, това, от което наистина имаха нужда, бе седмица, месец на някой упадъчно чужд остров — да се любят върху пясъка на безкрайни пусти плажове, а през нощта звуците на реге музика да изпълват въздуха като ухание на екзотични червени цветя.

Прилична къща също би свършила работа; може би един от тези величествени стари фамилни домове по „Апър Маунтин Роуд“ в Монклер, покрай които тъй често бяха минавали, изпълнени с копнеж, в неделните следобеди. Или пък Уайт Плейнс, апартамент с дванадесет спални в тюдориански стил на Риджуей авеню, близо до игрището за голф. Не че имаше намерение да се захваща с голф, просто му се струваше, че онези лениви зелени морави с имена като Мейпъл Мур или Уестчестър Хилс, са по-приятна гледка от бариерите към скоростната отсечка Бруклин-Куинс или изходите от магистралата към летище „Ла Гуардия“.

Освен това имаха нужда от дете и Линда сигурно усещаше тази липса по-остро от него. Джеф винаги си представяше неродения си наследник на възраст около осем години, вече преодолял неизбежните детинщини, но още ненавлязъл в страданията на пубертета. Добро хлапе, не непременно надарено или преждевременно развито. Момче, момиче, нямаше значение, просто дете, негово и нейно, което да задава странни въпроси, да седи твърде близо до телевизора и да показва наченки на развиваща се индивидуалност.

Така или иначе дете нямаше да има; от години знаеха, че е невъзможно, откакто Линда бе оперирана заради извънматочна бременност през 1975. Нямаше да има и къща в Монклер или Уайт Плейнс; постът „директор на новините“ в Нюйоркската информационна радиостанция „Дабъл Ю Еф Уай Ай“ звучеше по-престижно и доходоносно, отколкото всъщност бе. Може би все още имаше шансове да пробие в телевизията, но на четиридесет и три тази възможност ставаше все по-невероятна.

Трябва, трябва... да поговорим, мислеше Джеф. Да се погледнем в очите и просто да си кажем: „Не се получи.“ Нищо не остана — нито романтиката, нито страстта, нито великите планове. Всичко се получи някак плоско и никой нямаше вина. Просто така се случи.

Но, разбира се, никога нямаше да го направят. И точно това бе най-големият провал на връзката им — фактът, че рядко говореха за

истинските си нужди и никога не отваряха дума за разкъсващото усещане за непълноценност, което се изпречваше помежду им.

Линда изтри една нищо незначеща лукова сълза от ъгълчето на окото си.

— Чуваш ли ме, Джеф?

— Да. Чух те.

— Имаме нужда — обясни тя, като погледна някъде в неговата посока, но не точно към него — от нови пердета за банята.

По всяка вероятност, когато той започна да умира, тя се канеше да сподели с него някаква необходимост от подобен род. Изречението вероятно щеше да завърши с: „... да купим една дузина яйца“ например или „... кутия филтри за кафеварката“.

Но защо си спомняше такива неща, почуди се той. Та нали умираше, за бога! Не трябваше ли последните му мисли да се насочат към нещо по-дълбоко, по-философско? Или да изгледа на бързи обороти лентата с най-важните моменти от живота си, кратък преглед на изминалите четиридесет и три години. Нали така правят хората, когато започнат да потъват.

Усещането за потъване, мислеше той, докато секундите се точеха, ужасната тежест, безнадеждната битка за глътка въздух, лепкавата влага, която пропиваше тялото му, и солената пот, която струеше от челото и пареше в очите му.

Потъване. Умиране. Не, по дяволите, не и тази измислена дума, която употребяваме за цветя, за домашни животни или за другите хора. Стари, болни хора. Хора без късмет.

Челото му се удари в бюрото, лявата буза върху папката, която преглеждаше, когато Линда се обади. Отвореното му око гледаше право в пукнатината на преспапието — пукнатина, разцепваща самия свят на две, безпощадно огледало на разкъсващата го агония. През счупеното стъкло се виждаха червените светещи цифри на часовника:

13:06 18 ОКТ 88

А после вече нямаше нищо, за което да се стараете да не мисли, защото нямаше мислене.

Джеф не можеше да си поеме въздух.

Разбира се, че няма да може — нали е умрял.

Но ако е умрял, как така си дава сметка, че не може да си поеме въздух? И изобщо за каквото и да е?

Извърна главата си от смачканото одеяло и вдиша дълбоко. Застоял, тежък въздух, пропит от миризмата на собствената му пот.

Значи не е умрял. Някак си осъзнаването на този факт не го развълнува, точно както приближаването на смъртта не го хвърли в паника.

Може би тайно в себе си бе приветствал края на живота. А сега всичко щеше да си продължи, както и преди — неудовлетворението, отиващите си амбиции и надежди, които причиниха или бяха причинени от провала на брака му, вече не можеше да определи кое точно.

Махна одеялото от лицето си и срита оплелите се чаршафи. Отнякъде в тъмната стая се носеше едва доловима музика. Старо парче, „Да Дуу Рон Рон“, изпълняваше я някоя от онези момичешки групи на Фил Спектър.

Все още объркан, Джеф се протегна да включи осветлението. Помисли, че или се намира в болница и се възстановява от това, което се случи в офиса, или си е въщи и се буди от кошмар, по-страшен от обикновено. Ръката му намери настолната лампа и я включи. Оказа се в малка, разхвърляна стая; книги и дрехи се въргаляха по пода и се трупаха безразборно по две съединени бюра и по двата стола. Не беше нито болнична стая, нито спалнята им с Линда, но му изглеждаше позната.

От едната стена го гледаше фотография на гола, усмихната жена. Плакат от „Плейбой“, доста качествен. Апетитна брюнетка, легнала свенливо по корем върху надуваем дюшек на задната палуба на яхта; червеният ѝ бански на бели точки висеше отстрани на релинга. С кръглата си моряшка шапка, с внимателно фризираната си коса момичето леко напомняше младата Джаки Кенеди.

Забеляза, че и останалите стени са украсени в подобен младежки стил — плакати от корида, голяма, увеличена снимка на „Ягуар ХК-Е“, обложка от стара плоча на Дейв Брубек. Над едното бюро висеше флагче с цветовете на американското знаме с надпис от звездички: „ДА ГО ДУХАТ КОМУНИСТИТЕ“. Усмихна се, като го видя — навремето,

в колежа, си беше поръчал точно такова от шокиращото тогавашните нрави жълто издание на Пол Краснър „Реалист“.

Джеф рязко седна в леглото, пулсът бучеше в ушите му.

Старата лампа на бюрото до вратата винаги се вадеше от поставката си, като я размърдаш, спомни си той. И на килимчето до леглото на Мартин имаше голямо червено петно — да, точно тук — от оня път, когато бе качил тайно Джуди Гордън в стаята си, а тя се разтанцува на някакво парче на „Дрифтърс“ и разля бутилка „Кианти“.

Неясното объркване, което изпита, когато се събуди, отстъпи място на пълно изумление. Хвърли завивките, стана от леглото и разтреперан се приближи до едното бюро. Неговото бюро. Прегледа книгите: „Моделите на културата“, „Проблеми на израстването в Самоа“, „Статистика на популациите“. Социология. При доктор... как му беше името? Данфорт, Санборн? Лекциите в голямата мрачна зала на другия край на студентския комплекс от осем сутринта; винаги закусваше след лекцията. Взе учебника на Бенедикт и го прелисти; на много места имаше подчертани пасажи, в полетата — бележки, написани със собствения му почерк.

— ... „Дабъл Ю Кю Екс Ай“, хитът на седмицата от „Кристалс“! А сега следващото парче е за Боби от окръг Мариета, поздрав от Керъл и Пола. Двете момичета заедно с „Дъ Чифгънс“ искат да кажат на Боби, че „той е тооолкова сладък“...

Джеф изключи радиото и избърса потта от челото си. С известно смущение установи, че е със сутрешна ерекция. От колко ли време не му се бе случвало да получи ерекция, без въобще да е мислил за секс?

Е добре, крайно време бе да си изясни нещата. Очевидно някой си правеше изключително добре скроена шега, но не можа да се сети за никой, който си пада по подобни номера. А дори и да се сетеше, как бе възможно този някой да си даде чак толкова труд? Беше изхвърлил книгите с бележките още преди години, а надали някой можеше да ги възпроизведе толкова точно.

На бюрото лежеше брой на „Нюзуик“, уводната статия съобщаваше за оставката на западногерманския канцлер Конрад Аденауер. Броят носеше дата 6 май 1963. Джеф гледаше втренчено цифрите и се надяваше, че ей сега ще изскочи някакво логично обяснение.

Нищо подобно не се случи.

Входната врата изведнъж се отвори и бравата се удари в сандъка с книги. Както всеки път.

— Ей, какво правиш тук? Часът е единадесет без петнадесет. Нали имаше тест по американска литература в десет?

На вратата стоеше Мартин с кола в едната ръка и няколко учебника в другата. Мартин Бейли, съквартирантът му от първата година, най-добрият му приятел в колежа и няколко години след това.

Мартин се беше самоубил през 1981, след като банкрутира и жена му го напусна.

— Какво ще правиш сега — попита Мартин, — двойка ли ще имаш?

Джеф гледаше с мълчаливо вцепенение отдавна мъртвия си приятел — гъстата черна коса, която още не бе започнала да оредява, слабото лице, блестящите младежки очи, които още не познаваха болката.

— Ей, какво ти е? Джеф, добре ли си?

— Аз... не, не се чувствам много добре.

Мартин се засмя и хвърли книгите си върху леглото.

— На мен ли го казваш! Сега разбирам защо татко ме предупреждаваше никога да не меся скоч и бърбън. Абе я кажи, какво беше онова сладурче, дето го заби снощи в „Мануел“? Джуди щеше да ти избоде очите, ако беше там. Как се казва?

— Тъъ...

— Хайде сега, не беше чак толкова пиян. Ще й се обадиш ли?

Джеф се извърна с нарастваща паника. Искаше да каже на Мартин хиляди неща, но те надали щяха да се окажат по-смислени от самата ненормална ситуация, в която бе изпаднал.

— Какво ти е, човече? Наистина изглеждаш зле.

— Аз, тъъ, трябва да изляза. Да глътна малко въздух.

Мартин кимна объркано.

— Да, май че трябва.

Джеф нахлузи чифт униформени панталони, небрежно метнати на стола пред бюрото му, отвори шкафчето до леглото си и намери някаква риза и кадифено сако.

— Мини през лекарския кабинет — обади се Мартин. — Кажи им, че си настинал. Може пък Гарет да ти разреши да направиш теста по-късно.

— Аха, добре. — Джеф се облече набързо, обу чифт мокасини. Беше на прага на хипервентилацията и си наложи да диша по-бавно.

— Да не забравиш за „Птиците“ довечера. Имаме среща с Пола и Джуди в седем пред „Дудли“; първо ще ходим някъде да хапнем.

— Да. Чао. — Джеф излезе в коридора и затвори вратата. Намери стълбището и пробяга трите етажа надолу, поздравявайки с небрежно „здрасти“ някакъв младеж, който го извика по име.

Фоайето бе каквото го помнеше. Вдясно — салонът с телевизора, сега празен, но винаги претъпкан за спортните състезания и репортажите от космоса; групичка момичета пред стълбите, по които им бе забранено да се качват, бърбореха и чакаха гаджетата си; автоматите за кока-кола срещу информационните табла, където студентите окачваха обяви за покупки или продажби на коли, книги, за наем на апартаменти, пътувания до Мейкън, Савана или Флорида.

Навън храстите кучешки дрян, отрупани с цвят, обвиваха учебния комплекс с розово-бялото си сияние, което сякаш се отразяваше в белите мраморни стени на величествените сгради в гръко-римски стил. Това определено бе колежът „Емъри“ — няма две мнения по въпроса — най-старателно проведеният южняшки опит да се създаде университет в класическия стил на „Айви Лийг“^[1], но който все пак да носи характерните белези на областта. Преднамерената необвързаност на архитектурата с определена епоха бе объркваща; докато бягаше през правоъгълния двор покрай библиотеката и административната сграда, Джеф си даде сметка, че може да се намира както в 1963, така и в 1988. Нямаше определени знаци, дори късите прически и дрехите на студентите, които се разхождаха или се излежаваха по зелените полянки, не подсказваха нищо. Младежката мода на осемдесетте, като се изключи постапокалиптичният вид на пънкарите, на практика бе неразличима от модата през собствените му колежански години.

Боже, колко паметни моменти бе преживял в този колеж, колко мечти, които никога не се изпълниха, се бяха родили тук... Ето го мостчето, което водеше към църковното училище; колко ли пъти се бяха разхождали тук с Джуди Гордън? А ей там долу, до психиатричната клиника, почти всеки ден се срещаше за обяд с Гейл Бенсън през първата си година в колежа — неговото първо и последно истински платонично приятелство с жена. Защо не бе научил повече от

познанството си с Гейл? Как стана така, че тръгна в тъй различна посока и загърби плановете и амбициите, родени от тихото спокойствие на зелените морави, на благородните сгради?

Когато стигна до главния вход на комплекса, Джеф бе пробягал повече от миля и би трябвало да е останал съвсем без дъх, но не беше. Стоеше на ниското възвишение пред мемориалната църква „Глен“ и гледаше надолу към „Норт Декатур Роуд“ и „Емъри Вилидж“ — малкия район с административни сгради, който обслужваше студентския комплекс.

Редицата магазини за дрехи и книжарници му бе малко или много позната. Особено единият, „Хортън’с Драгс“, извикваше вълна от спомени — помнеше лавиците в дрогерията, дългия бял фонтан, от който пръскаше сода, сепаретата, облицовани в червена кожа, с отделни стереоуредби. Виждаше свежото младо лице на Джуди Гордън през масата в едно от сепаретата, усещаше уханието на чистата ѝ руса коса.

Джеф тръсна глава и се съсредоточи върху гледката пред себе си. Нямаше начин да определи със сигурност в коя година се намира; не беше идвал в Атланта от конференцията на „Асошиейтед Прес“ за тероризма и медиите през 1983, а в „Емъри“ не бе стъпвал от... Боже, може би година или две след като завърши. Нямаше как да знае дали онези магазинчета са си останали същите, или би трябвало на тяхно място да се издигат многоетажни сгради, или пък да са превърнати в алеи.

Колите, ето това беше знак. Сега, като се сети да обърне внимание, си даде сметка, че по улицата пред него не се виждаше нито един „Нисан“ или „Тойота“. Само стари модели, най-вече от онези големи детройтски машини, които харчеха бензин като змейове. При това „стари“, отбеляза той, не означаваше просто модели от началото на шейсетте. Пълно беше с чудовища, които далеч надхвърляха тази вече датирана епоха и отвеждаха към петдесетте. Но, разбира се, през 1963 по улиците би трябвало да се движат не по-малко шест-седемгодишни коли, отколкото през 1988.

И все пак нищо окончателно. Дори започваше да се чуди дали кратката му среща с Мартин не е била просто необичайно реалистичен сън, от който се е пробудил внезапно по средата. На сега безспорно бе напълно буден, и то в Атланта. Може би се бе побъркал, когато се е

опитвал да забрави потискащия хаос на живота си, и е долетял тук в моментен пристъп на среднощна носталгия. Фактът, че наоколо имаше само стари коли, можеше да е просто съвпадение. Всеки момент ще мине някоя от онези малки японски сапунерки, които бе свикнал да вижда навсякъде.

Всъщност имаше много лесен начин всичко да се изясни веднъж завинаги. Той се смъкна надолу по хълма към стоянката за таксите на „Декатур Роуд“ и се напъха в първата от трите синьо-бели коли, наредени там. Шофьорът бе млад, може би студент последна година.

— Накъде, приятел?

— Хотел „Пийчтри Плаза“.

— Я пак?

— „Пийчтри Плаза“, в центъра.

— Това май не го знам. Имаш ли адреса?

Боже, какви хора карат таксите в днешно време! Не трябваше ли да са минали някакви тестове, да са запамели картата на града?

— Нали знаеш „Риджънси“? „Хайат Хаус“?

— О, да, да. Натам ли си?

— Да, наблизно.

— Нямах проблем, приятел.

Шофьорът пое на юг, след няколко пресечки сви вдясно по авеню „Понсе де Леон“. Джеф внезапно се сети, че в тези чужди панталони може да няма пари и бръкна в джоба да провери. Намери нечий изтъркан кафяв портфейл.

Е, поне имаше пари — две двайсетачки, една от пет долара и няколко по един, — така че нямаше защо да се тревожи за сметката. Реши, че по-късно ще върне парите и портфейла на когото принадлежаха, както и тези стари дрехи, взети от... къде? От кого?

Търсейки отговор, той отвори едно от отделенията на портфейла. Откри студентска лична карта от университета „Емъри“ на името на Джефри Л. Уинстън. Карта за библиотеката на „Емъри“, също на негово име. Разписка за химическото чистене на „Декатур“. Намачкана салфетка с написано женско име, Синди, и телефонен номер. Снимка на родителите си, застанали пред старата им къща в Орландо, където живееха, преди баща му окончателно да се разболее. Цветна моментална снимка на Джуди Гордън, която се смееше и целеше някого със снежна топка, болезнено младото ѝ засмяно лице почти

скрито в бяла кожена яка, вдигната нагоре, за да я пази от студа. Шофьорска книжка от щата Флорида на Джефри Ламар Уинстън, валидна до 27 февруари 1965.

Джеф седеше сам на маса за двама във въртящия се, приличен на летяща чиния бар „Поларис“ на покрива на хотел „Хайат Риджънси“ и гледаше как оголеният хоризонт на Атланта преминава край него на всеки четиридесет и пет минути. В крайна сметка шофьорът не се оказа невежа — седемдесететажният цилиндър на „Пийчтри Плаза“ не съществуваше. Нямаше ги кулите на центъра „Омни Интернешънъл“, нито сивия каменен корпус на „Джорджия Пасифик Билдинг“, нито огромната черна кутия на Съдебната палата. Най-внушителната сграда в центъра на Атланта бе тази, в която седеше, с доста стандартното си преддверие. Един бърз разговор със сервитьорката обаче му разкри, че сградата е съвсем нова и все още единствена по рода си.

Джеф понесе най-тежкия удар, когато се видя в огледалото зад бара. Направи го нарочно, вече знаеше какво ще види, но все пак се паникьоса при вида на собственото си бледо, издължено, осемнадесетгодишно отражение.

Обективно погледнато, момчето в огледалото изглеждаше малко по-зряло; рядко отказваха да му сервират алкохол на тази възраст, както не му отказа и сервитьорката преди малко, но Джеф си знаеше, че това е просто илюзия, породена от високия му ръст и дълбочината на погледа. За него образът в огледалото бе на неопитен младеж, небелязан от живота.

И този младеж бе той самият. Не някакъв спомен, а тук и сега — изпитите пръсти, с които държеше чашата, острият поглед, който отправяше към света.

— Готов ли си за следващото, сладурче?

Сервитьорката му се усмихваше мило; устните ѝ бяха намазани с яркочервено червило, клепките — натежали от спирала под старомодна висока прическа. Беше облечена във „футуристичен“ костюм, електриковосиня минирокля от тези, които жените щяха да започнат да носят масово след две-три години.

След две-три години. Началото на шестдесетте.

Господи.

Не можеше да продължава да отрича случилото се, да се надява на някакво разумно обяснение. Беше започнал да умира от инфаркт, но бе оцелял; намираше се в офиса си през 1988, а сега седеше... тук. Атланта, 1963.

Напразно се мъчеше да намери обяснение, което да е поне донякъде смислено. Като млад четеше доста фантастика, но сегашната ситуация не приличаше на нито един от сценариите за пътуване във времето, които бе срещал. Нямаше машина, нито учен — луд или нормален, — който да го е изпратил, а и за разлика от персонажите от книгите, които бе чел с такъв ентузиазъм, тялото му бе напълно възвърнало младежкия си вид. Сякаш единствено разумът бе осъществил скока във времето и бе заличил по-ранното съзнание, населявало някога осемнадесетгодишното му тяло.

Можеше ли да се каже тогава, че бе избягнал смъртта или просто я бе заобиколил? Дали в някакъв алтернативен поток на бъдещото време тялото му лежеше безжизнено в нюйоркската морга под скалпела на патолога, който го разчленява?

Може пък да беше в кома и безнадеждността да го тласкаше към измисляне на нов живот, следвайки повеленията на разрушения му, умиращ мозък. И все пак, все пак...

— Ей, сладур? — обади се сервитьорката. — Искаш ли още едно, или не?

— Ами, въъ, май по-скоро искам едно кафе, ако може.

— Става. Може ирландско.

— Не, обикновено. Без захар, с малко сметана.

Момичето от миналото му донесе кафе и Джеф се загледа навън към мъждукащите светлини на полупостроения град, които се запалваха една по една с припадането на мрака. Слънцето се бе скрило зад веригата хълмове от червена глина, виещи се към Алабама, към годините на шеметни, хаотични промени, на мечти и малки трагедии.

Горещото кафе опари устните му и той отпи глътка ледена вода, за да ги охлади. Светът отвъд прозореца не беше сън; беше толкова зрял, колкото и невинен, толкова истински, колкото и сляпо оптимистичен.

Пролетта на 1963.

Нямаше кой знае какъв избор.

[1] „Айви Лийг“ — букв. „Бръшляновата лига“. Метафорично название на няколко престижни колежа и университета в североизточните райони на САЩ, намекващо за обрасли с бръшлян (ivy) сгради. Към лигата се отнасят университетите Браун, Колумбия, Корнел, Дартмут, Харвард, Принстън и университетите в Пенсилвания и Йейл. — Б.пр. ↑

2.

До края на вечерта Джеф се разхожда из центъра на Атланта. Очите и ушите му постепенно се нагаждаха към детайлите на оживялото минало — надписите „За бели“ и „За цветнокожи“ по вратите на градските тоалетни, задължителните шапки и ръкавици на жените, рекламата, мярната във витрина на пътническа агенция за редовен курс на „Куин Мери“ до Европа, неизменната цигара, висяща от пръстите на мъжете, с които се разминаваше. Когато накрая огладня, вече минаваше единадесет и той влезе в закусвалнята на „Файв Пойнтс“ за сандвич и бира. Струваше му се, че разпознава безличния бар отпреди двадесет и пет години като място, където са се отбивали с Джуди да хапнат набързо след някое кино, но вече бе толкова объркан и изтощен от неспирния поток нови, но стари гледки и места, че не бе сигурен в нищо. Всяка витрина, всеки минавач му изглеждаха смътно познати, въпреки че, естествено, не бе възможно да си спомня всичко, което виждаше. Сякаш бе изгубил способността да различава неверните, изкривени спомени от тези, които бяха без съмнение истински.

Усети отчаяна нужда да поспи, да се изключи за малко от всичко и може би, противно на всяка надежда, да се събуди отново в света, който бе напуснал. Най-силно желаше да се скрие в някоя анонимна, безлична хотелска стая, без изглед към променения градски пейзаж, без радио и телевизия да му напомнят какво се бе случило. Само че нямаше достатъчно пари и, разбира се, нямаше кредитни карти. И тъй като все пак не му се щеше да нощува в Пиемонт парк, нямаше друг избор, освен да се върне в „Емъри“, в стаята си. Може би Мартин щеше да е заспал.

Но той не спеше. Напълно буден, съквартирантът му седеше на бюрото и прелистваше брой на „Хай Файделити“. Когато Джеф влезе, Мартин го изгледа хладно и остави списанието.

— Е? Къде, по дяволите, беше?

— Из града. Мотях се по улиците.

— И не ти остана време да се помотаеш край бара на Дули, а? Или например случайно да минеш през кино „Фокс“? Едва не пропуснахме първата част на проклетия филм да те чакаме.

— Съжالياвам, аз... не ми се идваше. Не тази вечер.

— Е, поне можеше да оставиш бележка, майка му стара! Даже на Джуди не си се обадил! Направо се побърка от тревога.

— Виж, наистина съм скапан. Не ми се говори.

Мартин се изсмя саркастично.

— По-добре си пригответи речта за утре, ако смяташ пак да се видиш с Джуди. Ще бъде страшно бясна, като разбере, че не си мъртъв.

Джеф сънува, че умира, а като се събуди, се намери пак в същата стая в общежитието на колежа. Нищо не се бе променило. Мартин го нямаше, вероятно бе отишъл на училище. Да, но днес е събота сутрин, спомни си Джеф. Имаха ли часове в събота? Не бе сигурен.

Както и да е — беше сам и реши да се възползва от случая и да се разрови из шкафа и чекмеджетата на бюрото. Спомняше си книгите — „Допълнителна защита“, „Създаването на президента — 1960“, „Пътешествие с Чарли“^[1]. Плочите в новите им, лъскави, ненадраскани обложки извикаха хиляди чувствени образи от дните и нощите, които бе прекарал в слушане на музика — Стан Гетс и Жоао Гилберто, триото Кингстън, Джими Уидърспуун, десетки други — повечето отдавна износени или изгубени.

Включи грамофона „Харман-Кардон“, подарък от родителите му за Коледа, пусна „Дезафинадо“ и продължи да тършува из младежките си притежания — закачалки с провесени дънки „h.i.s.“ с подгънати маншети на крачолите, спортни якета „Ботани 500“, купа от турнира по тенис на училището в Ричмънд, което бе завършил, преди да постъпи в „Емъри“, колекция от очила „Хърикейн“, прилежно увити в парче плат, купени от магазина на Пат О’Брайън в Ню Орлиънс, спретнати купчинки броеве на „Плейбой“ и „Вог“.

Някъде отдолу се показва кутия с писма и снимки. Джеф я измъкна и седна на леглото да я разгледа. Намери свои снимки от детските си години, моментни снимки на момичета, чиито имена отдавна бе забравил, две серии от шаржови фотографии... и малък

плик със семейни снимки — майка му, баща му и малката му сестра на пикник, на плажа, около коледната елха.

Инстинктивно пребърка джобовете си за дребни, откри монетния автомат на етажа и поиска от информацията в Орландо отдавна забравения си стар домашен номер.

— Ало? — обади се майка му с онзи разсеян тон, който с годините бе ставал все по-разсеян.

— Майко? — опита Джеф.

— Джеф! — Гласът ѝ за момент заглъхна, когато се обърна да съобщи новината: — Скъпи, вдигни в кухнята, Джеф се обажда! — После, отново ясно: — Каква е тая работа? Защо ме наричаш „майко“? Смяташ, че си вече прекалено голям да ми викаш „мамо“, така ли?

Не беше се обръщал така към майка си от двайсетгодишната си възраст.

— Как... как я карате? — попита той.

— Знаеш, че като те няма, не е същото, но си намираме занимания. Миналата седмица ходихме за риба в Тайтърсвил. Баща ти хвана едно помпано — петнадесет кила! Много ми се ще да можех да изпратя малко — най-крехкото месо, което си опитвал. Е, прибрахме доста във фризера, но няма да е същото, като не е прясно.

Думите ѝ извикаха вълна от разпокъсани спомени — летни недели с лодката на чичо му в Атлантическия океан, играта на слънчеви лъчи по излъсканата палуба, тъмна черта от буреносни облаци на хоризонта... порутените селца Тайтърсвил и Коко Бийч отпреди нашествието на НАСА... големия бял фризер в гаража им вкъщи, пълен с пържоли и риба, а над него — лавиците с кутии, натъпкани със старите му комикси и романи на Хайнлайн^[2].

— Джеф? Чуваш ли ме?

— О, да, извинявай... мамо. Просто забравих за какво звъннах.

— Е, миличък, знаеш, че не ти трябва специална причина, за да...

Чу се кратко прищраковане и гласът на баща му:

— Я, говорим за вълка... Ей сега си приказвахме за тебе, нали, скъпа?

— Точно така — потвърди майка му. — Точно преди пет минути казвах колко отдавна не си се обаждал.

Джеф нямаше представа какво може да означава „отдавна“ — седмица или месец, — но не искаше да пита.

— Здравсти, татко — каза бързо. — Чувам, че си хванал попмпано като за световно.

— Ей, жалко, че те нямаше. — Баща му се засмя доволно. — На Бъд цял ден нищо не му клъвна, а пък Джанет само дето изгоря. Още се бели — мяза на препечена скарида.

Джеф смътно си спомни въпросната двойка — бяха приятели на семейството, но не можа да си представи лицата им. Порази го колко жизнени и енергични звучаха родителите му. Баща му го бе повалила емфизема през 1982 и оттогава рядко напускаше къщата. Джеф трябваше да се напругне, за да си го представи там, сред океана, как се бори с огромна морска риба, с неизменната цигара, прогизнала от водата, в ъгълчето на устните. Всъщност мина му през ум и мисълта го вцепени, че родителите му бяха точно на неговата възраст — или по-скоро на възрастта, на която бе вчера по същото време.

— О — обади се майка му, — оня ден срещнах Барбара. Каза, че много ѝ харесва в „Ролинс“ и поръча да ти предам, че проблемът на Капи е решен.

Джеф си спомни Барбара — беше излизал с нея в гимназията, но името Капи не му говореше нищо.

— Благодаря. Като я видиш пак, кажи ѝ, че много се радвам.

— Ти още ли излизаш с малката Джуди? — попита майка му. — Такава сладка снимка си изпратил, нямам търпение да се запознаем. Как е тя?

— Добре е — отвърна Джеф уклончиво, започвайки да съжалява, че им се обади.

— Шевролетът държи ли се? — намеси се баща му. — Още ли гълта бензин като преди?

Боже, не се бе сецал за тази кола от години!

— Колата е наред, татко. — Това бе чисто предположение. Нямаше никаква представа къде може да е паркирана. Опушеният стар звяр му бе подарък за абитуриентския бал от родителите му и той я бе карал, докато тя най-накрая му умря в ръцете в последната година на колежа.

— Как върви ученето? Какво стана с курсовата работа, оная по... Нали се сецаш, дето миналата седмица се оплакваше, че ти създавала

проблеми. По какво беше?

— Миналата седмица? А, да... по история. Предадох я, но още не си знам оценката.

— Не, не, не беше история. Май каза английска литература, как беше?

Внезапно в слушалката се разнесе детско гласче, което бърбореше развълнувано. Сестра му — два пъти разведена жена, чиято собствена дъщеря тъкмо постъпваше в гимназията. Звукът на деветгодишния ѝ глас го разтърси. Сякаш чуваше самото възплъщение на изгубената невинност, сякаш времето болезнено се обръщаше срещу себе си.

Разговорът започваше да става мъчителен, някак тягостно накъсан. Джеф набързо го приключи, като обеща да се обади пак следващата седмица. Челото му се обливаше в студена пот, гърлото му бе пресъхнало. Слезе във фойето, взе си кола от автомата и я изгълта на три дълги глътки. В стаята с телевизора някой гледаше „Кралят на небето“.

Джеф бръкна в джоба си и намери връзка с ключове. Единият бе за вратата на общежитието, беше го използвал предната вечер, за да влезе; имаше още три, които не разпозна, а останалите два бяха със сигурност от стартер и багажник на автомобил на „Дженерал Моторс“.

Излезе навън, премигвайки срещу яркото слънце на Джорджия. Наоколо цареше съботно настроение, онова отчетливо мързеливо спокойствие, което си спомняше добре. В помещенията на студентската организация сега сигурно групички пленници на задълженията си чистеха и окачаха украси от папиемаше за съботния тур купони; момичетата в „Харис Хол“ и новото, все още безименно женско общежитие вероятно се излягаха из фойетата по бермуди и сандали в очакване на кавалерите си, които трябваше да дойдат да ги вземат за някоя разходка с кола до Соуп Крийк или Стоун Маунтин. Някъде отляво долитаха напевните команди от учението в Центъра за запасни офицери на Военновъздушните сили, провеждано без следа от ирония или протести. Никой не играеше на фризби по моравите, във въздуха не се носеше мирис на марихуана. Студентите изобщо не си даваха сметка за промените, които очакваха света.

Джеф огледа паркинга пред „Лонгстрийт Хол“, търсейки синьобелия шевролет, модел '58. Не се виждаше. После тръгна по „Пиърс

Драйв“, направи широк кръг по „Аркуайт“ покрай „Добс Хол“ и нагоре до следващата редица общежития, но колата я нямаше и там.

На път към „Клифтън Роуд“ отново чу лаещите команди и отговорите на ротата от военния център. От звука нещо прищрака в главата му и той зави наляво по малкото мостче срещу пощата, после се повлече покрай клуба на студентите-медици „Фи Кси“. Тук свършваше територията на колежа и само една пресечка по-горе Джеф откри колата. Нали беше първокурсник — значи нямаше да получи разрешение за паркиране до следващия семестър; първата година паркираше извън комплекса. Но така или иначе на предното стъкло се мъдреше талон за глоба — трябвало е да премести колата сутринта, както гласеше надписът на близката табела.

Седна зад кормилото; физическото усещане и мирисът на колата извикаха шеметна смесица от спомени. Бе прекарал стотици, може би хиляди часове на тази окъсана седалка — на автокино или авторесторант с Джуди, на пътешествия с Мартин и други приятели или пък сам — до Чикаго, Флорида, а веднъж — чак до Мексико Сити. В тази кола бе преживял превръщането си от юноша в зрял мъж повече, отколкото в която и да било стая от общежитието или апартамент в града. В нея бе правил любов, беше се напивал, с нея бе отишъл на ненавременното погребение на любимия си вуйчо, бе използвал нейния своенравен, но мощен мотор да изрази гняв, ликуване, потиснатост, скука, угризения. Така и не ѝ даде име, тогава идеята му се стори детинска, но сега си даваше сметка колко много означава за него тази машина и до каква степен собствената му личност бе впримчена в капризния характер на стария шевролет.

Джеф пхна ключа в стартера и опита да запали. Моторът изкашля веднъж, после оживя с гръмотевичен грохот. Той зави, излезе надясно по „Клифтън Роуд“ покрай недостроения Център по заразни болести. Той си съществуваше и през осемдесетте, но преименуван на Център за контрол на заразните заболявания — световноизвестен с изследванията си върху такива ужасяващи бичове на бъдещето като СПИН и Легионерската болест.

Бъдещето — ужасяващи епидемии, революция в сексуалното поведение — осъществена и отречена, — триумфи и трагедии в космическото пространство, улици, пълни с пънкари с празни погледи в кожени якета и вериги и с щръкнали розови коси, смъртоносни

лъчения покрай мръсната, задушаваша се Земя... Боже, помисли си Джеф и потръпна, от тази гледна точка неговият свят звучеше поужасно и от най-кошмарната научна фантастика. В много отношения реалността, с която бе свикнал, се доближаваше по-скоро до филми като „Острието на бръснача“, отколкото до слънчевата наивност на 1963 година.

Включи радиото — разнесе се пращящият монозвук от предаване на къси вълни, ултракъсите въобще липсваха на скалата. „И нашият ден ще дойде“ — припяваха „Руби и Романтиците“. Джеф се разсмя с глас.

На „Брайърклиф Роуд“ зави наляво и подкара безцелно из сенчестия, спокоен квартал западно от колежа. След известно време излезе на Мортланд авеню и продължи напред покрай парка „Инман“, покрай федералния затвор, където бе лежал Ал Капоне. После табелите с имената на улиците изчезнаха и той вече се движеше по магистралата „Мейкън“ в Южна посока.

Радиото му правеше компания с безкрайната си върволица от предбийтълсови хитове. Джеф припяваше, опитвайки се да си внуши, че слуша радиостанция за стари парчета. Повтаряше си, че само да завърти копчето, и ще се разнесе гласът на Спрингстийн или Принс или пък ще попадне на джазстанция, по която звучи последният компактдиск на Пат Метени. В крайна сметка сигнала задръжко, а с него и фантазиите. Навсякъде по скалата намираще все същата допотопна музика. Дори станциите за кънтри явно не бяха чували за Уили Нелсън или Уейлън — пускаха само Ърнест Тъбс и Ханк Уилямс, никой от по-късните бунтари.

След отбивката за Макдъно край пътя стоеше масичка с наредени праскови и дини. Спомни си как веднъж, при едно от пътешествията си до Флорида, двамата с Мартин бяха спрели точно до такава масичка не толкова заради прасковите, колкото заради дългокракото момиче, обуто в бели шорти, което продаваше. Пазеше я голяма немска овчарка. След няколко безсмислени остроумия между градски момчета и селско момиче купиха от нея цяла кошница праскови. Дори не им се ядеше и само след тридесет мили им стана лошо от силния аромат на плодовете; започнаха да се упражняват в стрелба по пътните табели, като подскачаха глупашки при всяко точно попадение.

Това беше... кое лято — на 64 или 65? След година-две. Значи днес той и Мартин още не бяха предприели това пътуване, не бяха купували праскови от момичето, не бяха изпоцапали и окривили половината забранителни знаци отгук до Валдоста. И какво означаваше това сега? Ако след две години Джеф все още се намираше в това необяснимо как възстановено минало, щеше ли в същия юнски ден да предприеме същото пътуване, да се смее на същите шеги с Мартин, да хвърля същите зрели праскови по същите пътни табели? Ами ако не го направи? Ако реши да си остане в Атланта или просто подмине дългокракото момиче... тогава какво ще се случи със спомена му за цялата случка? Откъде бе дошъл и къде щеше да отиде?

От една страна, изглеждаше, че преживява живота си отново, сякаш го превърта на видеолента; и все пак явно не бе ограничен от това, което бе станало преди, или поне не напълно. Дотук му бе ясно, че се е върнал в определена точка от миналото и че всички предхождани обстоятелства са си същите — приет е в „Емъри“, живее с Мартин в една стая, посещава същите курсове както преди четвърт век — но все пак през това денонощие, откакто се бе събудил отново тук, вече бе започнал малко по малко да се отдалечава от пътеките, по които бе минал навремето.

Снощната среща с Джуди — ето най-голямата и най-очевидна промяна, въпреки че това надали щеше да повлияе съществено на нещата в дългосрочен план. И бездруго бяха скъсали след шест-седем месеца, спомни си той, около идната Коледа. Беше го зарязала заради „по-възрастен мъж“, сети се Джеф с усмивка. Студент от най-горния курс, който след това замина да учи медицина в Тюлейн. Тогава се бе почувствал наранен и потиснат за няколко седмици, но после почна да излиза с цял отряд момичета — първо кльошавата брюнетка Маргарет, после едно друго тъмнокосо момиче, името ѝ започваше с Д или В, после блондинката, която можеше да върже на възел опашката на череша с езика си. С Линда, жената, за която щеше да се ожени, се срещна чак след колежа, когато вече работеше в радиостанцията в Уест Палм Бийч. Тя учеше в университета „Атлантик“, във Флорида. Запознаха се на плажа в Бока Рейтън...

Боже, къде ли бе Линда сега? Сигурно още учеше в гимназията — тя бе с две години по-малка от него — и живееше с родителите си. Испита внезапен порив да ѝ се обади или може би да продължи да кара

до Бока Рейтгън, да я види, да поговори с нея... Не, нищо нямаше да излезе. Щеше да е прекалено странно. Отиваше твърде далече, можеше да се получи ужасен парадокс.

Дали пък бе прекалено? Трябваше ли наистина да се тревожи за парадоксите? Онази стара идея как можеш да убиеш собствения си дядо? А може би въобще не биваше да го е грижа за подобни неща. Не беше никакъв беглец, който се разхожда из времето и го е страх да не налети на самия себе си в по-млада възраст; той всъщност *беше* тази по-млада версия на себе си, част от тъканта на този свят. Само съзнанието му идеше от бъдещето и бъдещето съществуваше само в съзнанието му.

Наложи му се да спре до пътя и да поседи малко, хванал глава в ръцете си, за да осмисли всички изводи от тази мисъл. Вече му бе минавала през ум възможността това минало съществуване да е халюцинация. Ами ако беше обратното? Ако цялата сложна система на развитие на следващите две и половина десетилетия — от падането на Сайгон през „ню уейва“ до персоналните компютри — се окажеше фикция, неизвестно как появила се за една нощ в главата му, тук, в *истинския* свят на 1963, който никога не е напуснал? В тази възможност имаше също толкова, ако не и повече смисъл, отколкото във всяко друго обяснение, включващо пътуване във времето или пространствен катаклизъм.

Джеф запали мотора и отново излезе на платното с две ленти на щатска магистрала 23. Локъст Гроув, Дженкинсбърг, Джаксън... Порутените, сънливи градчета от затъntenите, гористи райони на Джорджия пробягваха край него като сцени от филм от епохата на депресията. Може би тъкмо това го подтикна да тръгне така безцелно, помисли той — безвремието на селските райони извън Атланта, пълната липса на знаци, указващи в коя година или десетилетие може да се намира. Разнебитени плевни надписани „Исус Спасител“ с големи букви, килнатите на една страна, отдавна отживели римувани реклами на крем за бръснене „Бърма Шейв“, стар негър, който кара муле... дори Атланта от 1963 година изглеждаше футуристична в сравнение с това.

При Попс Фери, северно от Мейкън, Джеф спря при малка семейна бензиностанция с магазинче. Нямаше колонки за самообслужване, нито безоловен бензин. Всъщност бензинът бе два

вида — „Гълф премиъм“ по тридесет и три цента галона и обикновен по двадесет и седем. Поръча на хлапето, което се мотаеше отвън, да налее от специалния, да провери маслото и ако е ниско, да долее.

Купи си две кутии „Слим Джимс“ и кутия бира „Пабст“. Секунда-две стърга с нокти капака, докато не осъзна, че няма отварачка.

— Май си доста жаден, синко — изсмя се старицата зад щанда. — Как само се опита да я отвориш с голи ръце.

Джеф се усмихна тъпо. Жената посочи отварачката, която висеше на едно телче до касата, и той проби две V-образни дупки на капака. Момчето от бензиностанцията подвижна през парцаливия параван против мухи: „Ще ви трябва някъде към три четвърти литър масло, гус'ине!“

— Хубаво, сложи колкото трябва. Провери също и ремъка на динамото, ако обичаш.

Джеф отпи дълга глътка от бирата, взе си списание от щанда. Имаше голяма статия за новата попарт щуротия — серия от фотоувеличени карикатури от Лихтенщайн, големите, разплути винилови хамбургери на Олденбърг. Странно, би казал, че тези неща бяха по-късно, към шейсет и пета или и шеста. Беше ли открил несъответствие? Дали този свят вече бе започнал лекичко да се променя спрямо онзи, който познаваше отпреди?

Трябваше да поговори с някого. Мартин само щеше да му се изсмее, а родителите му щяха да се разтревожат. А може би точно това трябваше да направи — да отиде на психиатър. Един лекар поне би го изслушал и би запазил разговора поверителен; само че подобна среща би съдържала неизказано предположение за психичен проблем, желание да се „излекува“ от нещо.

Не, определено нямаше с кого да поговори, поне не открито. Но не можеше вечно да отбягва всички от страх, че ще се издаде; вероятно това щеше да изглежда доста по-странно от някой случайно изпуснат анахронизъм. А и започваше да се чувства самотен, по дяволите. Въпреки че не можеше да признае истината, или поне това, което знаеше от истината, изпитваше силна нужда от човешка компания след всичко, което преживя.

— Бихте ли ми развалили за телефон? — попита продавачката, подавайки банкнота от пет долара.

— Долар върши ли ти работа?
— Искам да се обадя в Атланта.
Тя кимна и измъкна няколко монети от чекмеджето.
— Долар ще ти е достатъчен.

---

[1] Роман от Дж. Стайнбек. — Б.пр. ↑

[2] Робърт Хайнлайн — американски писател-фантаст. — Б.пр. ↑

3.

В „Харис Хол“ момичето на рецепцията очевидно бе кисело, че ѝ се е паднала нощната смяна в събота вечер, и се забавляваше както може, наблюдавайки малките странности на състудентите си. Когато Джеф влезе, тя му отправи хладен преценяващ поглед, а после със саркастична нотка в гласа се обади горе да съобщи на Джуди Гордън, че кавалерът ѝ е пристигнал. Може би знаеше за тенекията от предната вечер, може би дори бе подслушала, когато днес следобед Джеф се обади от бензиностанцията в Мейкън.

Загадъчната полуусмивка на момичето го дразнеше, така че той се оттегли да седне на едно от неудобните канапета в съседното фоайе, където момче и момиче се опитваха да свирят „Сърце и душа“ на раздрънкания „Стейнуей“ до камината. Момичето се усмихна и му махна. Джеф нямаше представа коя е, може би отдавна забравена приятелка на Джуди, но кимна и отвърна на усмивката ѝ. Осем-девет момчета седяха на различни места из помещението на почетно разстояние един от друг. Двама държаха букети, а един носеше кутия бонбони „Уитман“ с форма на сърце.

Стоическият израз по лицата не успяваше да скрие нервното нетърпение от чакането — тълпа обожатели пред храма на Афродита, неизпитани кандидати за благоволенieto на нимфите, обитаващи крепостта. Вечер за срещи, 1963.

Джеф си спомняше усещането много добре. Всъщност отбеляза със самоирония, че дори сега ръцете му са потни от напрежение.

Кръшен смях долетя от стълбището и нахлу във фоайето. Младите мъже оправиха вратовръзките, погледнаха часовниците си, пригладиха коси. Две момичета намериха ухажорите си и ги поведоха навън през вратата към тайнствената нощ.

Джуди се появи чак след двадесет минути, а на лицето ѝ ясно се четеше намерението да се държи решително хладно. Но Джеф забеляза единствено невероятната ѝ младост, една пролетна нежност, която нямаше нищо общо с факта, че още не бе навършила двадесет. През

осемдесетте момичетата — жените — на нейната възраст не изглеждаха по този начин. Просто не бяха толкова млади, толкова невинни; промяната бе започнала в дните на Дженис Джоуплин, за да завърши окончателно в епохата на Мадона.

— Е — каза Джуди, — радвам се, че тази вечер си успял да дойдеш.

Джеф се изправи тронаво и се усмихна извинително.

— Съжалявам за снощи. Аз... не се чувствах много добре, бях в някакво странно настроение. Нямах да ти е приятно.

— Можеше поне да се обадиш — тросна му се тя. Кръстосаните ѝ ръце очертаваха малките издутини под блузката с Питър Пан. През ръката си бе преметнала бежов кашмирен пуловер, носеше шарена индийска пола и ниски обувки с връзки на глезените. Джеф долови смесения аромат на цветя от косата ѝ и на парфюм „Ланвин“ и усети, че се главозамайва от златните къдрици, които танцуваха под големите ѝ сини очи.

— Знам — каза накрая. — Ще ми се да го бях направил.

Изречението ѝ се смекчи и караницата свърши, преди да е започнала. Джуди не можеше да се сърди дълго, спомни си Джеф.

— Изпусна страшен филм снощи — каза тя без следа от лошо настроение. — Започва как тя влиза в магазин за животни и си купува птици, а пък Род Тайлър се прави, че работи там и...

Продължи да разказва, докато излизаха навън и се качваха в колата. Той се преструваше, че филмът му е непознат, въпреки че съвсем скоро го бе гледал пак в някаква ретроспектива на Хичкок. А и, разбира се, беше го гледал, когато излезе за пръв път. Бе го гледал с Джуди предната вечер преди двадесет и пет години в другата версия на живота си.

— ... и после той отива да си запали цигара на бензиностанцията, обаче... всъщност няма да ти кажа какво става после, защото ще ти разваля удоволствието. Ужасно страшен филм. Нямам нищо против да го гледам пак, ако искаш. Или пък да отидем на „Бай, бай, Бърди“. Как предпочиташ?

— Май предпочитам просто да седим и да си приказваме. Да пием по една бира или да хапнем?

— Добре. — Тя се усмихна. — В „Мо и Джо“ ли?

— Става. Беше на... „Понсе де Леон“, нали?

Джуди сбърчи чело.

— Не, там е „Мануел“. Само не ми казвай, че си го забравил — сега завий наляво, ей тук! — Тя се обърна и го изгледа удивено. — Абе ти наистина се държиш особено. Нещо не е наред ли?

— Нищо сериозно. Нали ти казах, че не се чувствам много във форма. — Джеф разпозна входа на бара, в който целият колеж редовно киснеше, и паркира на ъгъла.

Вътре обаче обстановката не бе точно каквато я помнеше. Според него барът бе вляво от входа, а той се оказа вдясно, а и сепаретата му се видяха различни — по-големи ли, по-тъмни ли... Поведете Джуди към дъното на заведението, но внезапно някакъв мъж горе-долу на негова възраст — не, поправи се той, мъж на около четиридесет, тоест *по-възрастен* — приятелски го потупа по рамото.

— Здравсти, Джеф, как е? Коя е прекрасната ти приятелка?

Джеф го изгледа тъпо. Очила, прошарена брада, широка усмивка. Изглеждаше смътно познат, и толкова.

— Това е Джуди Гордън. Джуди, въ, запознай се с...

— Професор Самюълс — изпревари го Джуди. — Съквартирантката ми е при вас по средновековна литература.

— И как се казва?

— Пола Хокинс.

Мъжът се ухили още по-широко и закима.

— Прекрасна студентка. Много интелигентна млада жена. Надявам се, че има добри впечатления от курса?

— О, да, сър. Пола ми е разказвала всичко за вас.

— Тогава може би следващия семестър ще имаме удоволствието да видим и вас в нашите редици?

— Не мога да кажа отсега, професор Самюълс. Все още не съм решила кои курсове ще взема следващата година.

— Наминете през кабинета ми. Ще го обсъдим. Джеф, курсовата ти работа за Чосър е много добра, но съм ти писал пет заради непълни цитати. Следващия път внимавай.

— Да, сър. Ще запомня.

— Добре, добре. Ще се видим в клас. — Той им махна за довиждане и се върна към бирата си.

Когато се добраха до сепарето, Джуди се сви до Джеф и се разкиска.

— Какво ти е толкова смешно?

— Не си ли чувал за него? За Самюълс.

Джеф дори не бе успял да си спомни името му.

— Не, какво за него?

— Ами това, че е стар мръсник. Задиря всички момичета от курса — е, или поне по-хубавичките. Пола каза, че веднъж след часовете си сложил ръката на бедрото ѝ, ей така.

Момичешките ѝ пръсти хванаха крака на Джеф и го стиснаха.

— Представяш ли си? — продължи Джуди заговорнически. — Че той е по-стар от баща ми. „Намини през кабинета ми.“ Как не! Знам го какво иска да обсъжда. Можеш ли да си представиш такава гадост — на неговите години да се държи по този начин!

Ръката ѝ все така стискаше крака му, само на десетина сантиметра от нарастващата му ерекция. Погледна невинните ѝ кръгли очи, сладките червени устни и внезапно си ги представи как се свеждат към него направо тук, в сепарето. Стар мръсник значи, помисли той и се засмя.

— На тебе пък какво ти е смешно? — попита Джуди.

— Нищо.

— Не ми ли вярваш за Самюълс?

— Вярвам ти. Просто... ти, аз, всичко... стана ми смешно, това е. Какво ще пиеш?

— Обичайното.

— Тройно зомби, нали?

Изразът на тревога се изтри от лицето ѝ и двамата се разсмяха.

— Глупчо, искам чаша червено вино, както винаги. Днес *нищо* ли не можеш да си спомниш?

Устните ѝ бяха толкова меки, колкото си ги представяше, колкото си ги спомняше. Свежият аромат от косата ѝ, младежката мекота на кожата го възбудиха до степен, неизпитвана от ранните му дни с Линда, преди да се оженят. Прозорците на колата бяха спуснати и Джуди бе облегла глава на рамката на стъклото, докато Джеф я целуваше. По радиото Анди Уилямс пееше „Дни на вино и рози“, а мирисът на разцъфнал кучешки дрян се смесваше с уханието на

нейната мека, чиста кожа. Бяха паркирали на сенчеста уличка на миля и нещо от колежа; Джуди го доведе дотук, след като излязоха от бара.

Вечерта бе протекла по-добре, отколкото Джеф се бе надявал. Остави я да води разговора, да споменава имена, места и събития. Реагираше по спомени или според това какво му подсказваха изражението и тонът ѝ. Само веднъж му се изплъзна анахронизъм. Говореха за техни познати, които планираха да се преместят от общежитието следващата година, и Джеф спомена, че и той може да наеме апартамент в някоя кооперация. Тя въобще не бе чувала думата, но той бързо обясни, че това е новост от Калифорния, за която е чел, и смятал, че скоро ще се появят и в Атланта.

С напредването на вечерта Джеф се отпусна и започна да се забавлява. Бирите му помогнаха, но най-вече фактът, че е близо до Джуди, успокои душата му за пръв път, откак бе започнало всичко. На моменти дори се улавяше, че вече не мисли за бъдещето/ миналото. Беше жив и само това имаше значение. Много жив.

Отметна дългите ѝ руси коси от лицето и отново целуна бузите, носа, устните ѝ. Тя издаде тиха въздишка на удоволствие; пръстите му се плъзнаха от гърдите към горните копчета на блузата ѝ. Но Джуди деликатно отмести ръката му обратно върху гърдите си. Целуваха се още и тогава нейната ръка се озова на бедрото му точно както в бара, но сега се насочваше определено нагоре, докато пръстите ѝ докоснаха твърдия му пенис. Погали краката ѝ, обути в найлонови чорапи, и пъхна ръка под полата, за да почувства меката ѝ кожа.

Джуди се изтръгна от прегръдката, изправи се рязко и прошепна:

— Дай си кърпичката.

— Какво? Аз не...

Тя измъкна бялата носна кърпичка, пъхната автоматично в джоба на якето, докато обличаше старомодните дрехи по-рано тази вечер. Джеф се наклони към нея, опита се да я притисне до себе си, но тя се възпротиви.

— Шшшт — прошепна и му се усмихна мило. — Просто седни и си затвори очите.

Той се намръщи, но я послуша. Внезапно тя му разкопча ципа и измъкна члена му навън с уверен жест. Джеф отвори широко очи от учудване и видя, че тя гледа навън, докато пръстите ѝ се движеха в равномерен ритъм. Той хвана ръката ѝ и я стисна.

— Джуди... не.

Тя го погледна загрижено.

— Тази вечер не искаш ли?

— Не по този начин. — Той внимателно отстрани ръката ѝ и си закопча ципа. — Искам теб, искам да бъда с теб. Но не по този начин. Можем да отидем някъде, да намерим хотел или...

Джуди рязко се отдръпна и го изгледа гневно.

— Какво искаш да кажеш? Аз не съм такава!

— Просто казвам, че искам да сме заедно, да се любим. Искам да ти дам...

— Няма какво да ми даваш! — Лицето ѝ се сбърчи, всеки миг щеше да се разплаче. — Опитвах се да те облекча, както сме правили винаги досега, и изведнъж ти се извърташ и искаш да ме водиш в някакъв си евтин хотел, сякаш съм... проститутка!

— Джуди, за бога, въобще не е така! Не разбираш ли, че просто искам и ти да си щастлива?

Тя извади червило и ядосано извъртя огледалото за обратно виждане.

— Много благодаря, и така съм си съвсем щастлива! Или поне бях, до тази вечер.

— Виж, съжалявам, че изобщо го казах. Става ли? Просто си мислех...

— Задръж си мислите за себе си! И ръцете също! — Тя светна лампичката и си погледна часовника.

— Не исках да те разстройвам. Ще поговорим утре.

— Изобщо не искам да говоря за това. Искам веднага да ме върнеш в общежитието. Тоест, ако успееш да си спомниш как се стига.

След като я остави, Джеф намери отворен бар на „Лорт Друид Хилс Роуд“, до новия търговски център на площад „Ленъкс“. Не изглеждаше като място, където може да налети на някого от „Емъри“. Беше бар за пиячи, място за по-възрастни, по-улегнали посетители, които търсят час спокойствие от мислите за ипотеките и потискащите си бракове. Джеф се почувства като у дома си, въпреки че рязко се открояваше от останалите клиенти; барманът дори му поиска лична карта, но той успя да намери онази подправената, която носеше

навремето в задното джобче на портфейла си за подобни редки случаи. Човекът изсумтя недоверчиво, но му донесе двоен „Джак Даниълс“ и се оттегли да човърка копчето за настройка на черно-белия телевизор над бара.

Джеф отпи дълга глътка и се загледа с отсъстващ поглед в новините. Продължаваха безредиците в Бирмингам, Джими Хофа^[1] бе обвинен в подкупване на съдебни заседатели в Нашвил. Подготвяше се изстрелването на спътника „Телстар II“. Джеф си помисли за убийството на Мартин Лутър Кинг, за мистериозното изчезване на Хофа, за небето, пълно със сателити, замерящи планетата с MTV и повторения на „Маями Вайс“^[2]. О, прекрасен нов свят!

Вечерта с Джуди бе започнала доста приятно, но финалната сцена в колата доста го потисна. Бе забравил вкуса на изкуствения секс. Не, не забравил, а просто никога не си бе давал сметка какво точно представлява, не и когато му се бе случвало за пръв път. Цялата непочтеност на преживяването тогава е била скрита под вълнението на новооткритата емоция, на наивния, но неустоим сексуален глад. Това, което някога му се бе струвало страшно еротично, сега му се разкриваше в цялата си пошлост, незамъглено от дистанцията на времето — бърза ръчна обработка на предната седалка на шевролета на фона на лоша музика.

И какво, по дяволите, щеше да прави сега? Просто да продължи? Да се задоволява да се мачка в колата с някаква си росна блондинка от друга епоха, която никога не е чувала за хапчета? Да се върне в училище и да участва в пролетни балове, сякаш му е за пръв път? Да наизустява отново отдавна забравените статистически таблици, които никога не му бяха свършили никаква работа, за да си вземе изпитите по социология?

А може би изобщо нямаше избор, ако това феноменално, гротескно превключване на времето се окажеше трайно. Може би наистина щеше да му се наложи да го повтори — цялото, отново — година след година, предвидими, мъчителни. Тази уж алтернативна реалност ставаше все по-осезателна с всеки изминал момент и подчиняваше живота му. Сега другото му аз бе неистинско. Трябваше да приеме факта, че е осемнадесетгодишен първокурсник, напълно зависим от родителите си и от способността си да мине отново цяла

камара академични курсове, които сега го изпълваха с презрение и абсолютна досада.

По телевизора вървяха новините, спортният коментатор монотонно четеше резултатите от първа бейзболна лига. Джеф си поръча ново питие, но докато барманът допълваше чашата, вниманието му изведнъж се прикова като магнит към думите, долитащи от стария телевизор „Силвания“.

— ... пристига на надбягването в Чърчил Даунс непобеден, все пак не бива да забравяме двата млади жребца от Изток, които могат да застанат на пътя на калифорнийския шампион. Треньорът Уди Стивънс ще изведе Невър Бенд на дербито след убедителна победа в предварителните надбягвания в Степинг Стоун. Стивънс заяви, че не би предрекъл чак сигурна победа, но...

Дербито на Кентъки.^[3] Защо не, по дяволите? Ако наистина бе преживял следващите двадесет и пет години, а не си ги бе въобразил или сънувал, едно поне бе ясно — притежаваше огромно количество информация, която можеше да се окаже безкрайно полезна. Не техническа, разбира се — не би могъл да проектира компютър или нещо подобно, но със сигурност имаше познания — и то познанията на журналист — за събитията и тенденциите, които щяха да повлияят върху обществото чак до средата на осемдесетте. Можеше да спечели страшно много пари, като залага на спортни състезания или президентски избори. Ако, разбира се, приемем, че наистина имаше конкретна и вярна представа за това какво ще се случи в следващия четвърт век. Но засега все още не можеше да бъде сигурен в това.

— ... темпото. Конят, който би могъл да наложи подобно темпо, е Ноу Робъри от конюшните „Грийнтрий“, притежател на рекорда за най-бързо пробягана миля, 1 минута 34 секунди, на щата Ню Йорк... и който победи в Ууд Мемориал само седмица след като постави...

По дяволите, кой ли спечели дербито тази година? Джеф отчаяно се мъчеше да си спомни. Името Невър Бенд му говореше нещо за разлика от Ноу Робъри, но все пак не му звучеше добре.

— ... и на двамата им предстои трудна битка срещу тима на Уили Шумейкър и чудото на Запада, Кенди Спотс. Засега не можем да кажем коя е печелившата комбинация и въпреки че се очертава вълнуваща надпревара за купата между тримата претенденти, надделява мнението, че именно Кенди Спотс ще се окичи с гирлянди в събота.

Това име също не му звучеше както трябва. Кой беше конят? Нодърн Дансър? Кауай Кинг? Тези двата със сигурност бяха печелили дербито, само че коя година?

— Ей, барман!

— От същото ли?

— Не, не за пиене. Имаш ли вестник?

— Вестник?

— Да, днешен, вчерашен, без значение.

— „Джърнъл“ или „Конститушън“?

— Който и да е. Има ли спортни страници?

— Малко са надраскани. „Брейвс“^[4] се местят в Атланта догодина, та им следя резултатите.

— Може ли да хвърля един поглед?

— Разбира се. — Барманът бръкна в шкафа с мезетата и измъкна прилежно сгънати спортни страници от вестник.

Джеф прескочи бейзбола и мина направо към предварителния обзор на предстоящото и супернадбягване в Луисвил. Очите му пробягаха по имената; първо фаворитите, които коментаторът бе споменал — Кенди Спотс, Невър Бенд, Ноу Робъри; после следваха Роял Тауър, Лемън Туист... не, не... Грей Пет, Девъл Ит Из... въобще не ги беше чувал... Уайлд Кард, Раджа Нур... ъ-ъ... Бонжур, Он Май Онър...

Шатогей.

Шатогей, при единадесет към едно.

Продаде шевролета за шестстотин долара на търговеца на стари коли на „Брайърклиф Роуд“. Книгите, магнетофона и колекцията от плочи донесоха още двеста и шестдесет долара от магазина за употребявани вещи. В бюрото си бе открил чекова и спестовна книжка от банката до колежа и незабавно изтегли от двете сметки всичко с изключение на двадесет долара. Това правеше още осемстотин и тридесет долара.

Най-трудната част беше обаждането вкъщи. Родителите му, разбира се, се разтревожиха от внезапната молба за „спешен“ заем, а баща му очевидно се ядоса от отказа да даде повече обяснения. Все

пак успя да изкрънка двеста, а майка му изпрати четиристотин от собствените си спестявания.

Сега трябваше да заложи. Солидна сума. Обаче как? За момент си помисли да отиде до Луисвил и да заложи направо на пистата, но като се обади в пътническата агенция, му казаха това, което и подозираше — че всички места са продадени за седмици напред.

Възрастта също бе проблем. Може и да изглеждаше достатъчно голям да му сервират алкохол по баровете, но залагането на подобна сума със сигурност щеше да предизвика по-обстойно разследване. Трябваше му някой да заложи вместо него.

— Букмейкър? За какво ти е притрябвал, хлапе? — Франк Мадок, на 22, сам той „хлапе“, но в случая старши, студент трета година, бе по-възрастен, опитен светски мъж — роля, която очевидно играеше с огромно удоволствие.

— Искам да заложа.

Мадок се усмихна снизходително, запали пурета и махна за втора халба бира.

— На какво?

— На дербито на Кентъки.

— Защо по-добре не вземеш да построиш басейн до общежитието? Сигурен съм, че ще се включат доста хора. Само внимавайте да не вдигате много шум.

Третокурсникът го гледаше насмешливо снизходително. Джеф се усмихна вътрешно на отработения, ако и незаслужен светски вид на младежа.

— Залогът ми е доста голям.

— Нима? И колко?

„Мануел“ бе полупразен в четвъртък следобед, никой не можеше да чуе.

— Две хиляди и триста долара.

Мадок вдигна вежди.

— Явно говорим за доста пари. Знам, че Кенди Спотс е почти сигурен победител, ама...

— Не на Кенди Спотс. На един от другите.

Франк продължаваше да се смее, когато келнерът постави нова бира на разнебитената дъбова маса.

— Мечтай си, мечтай си. Ноу Робъри не заслужава такъв риск, нито пък Невър Бенд. Не и на това състезание.

— Парите са си мои, Франк. Мислех да ти предложа подялба седемдесет на тридесет. Ако съм прав, ще излезеш на чисто, без да рискуваш нито цент.

Мадок наля и на двамата, като накланяше чашите, за да не се образува пяна.

— Знаеш ли, че мога да се накисна? Не искам да направя някоя глупост и да си проваля следването. Хлапе като теб с всичките тези пари... откъде да знам дали няма да отидеш да се разпициш пред декана Уърд, ако загубиш?

Джеф сви рамене.

— Предполагам, че това просто е твоята част от риска. Обаче аз не съм такъв човек, а и нямам намерение да губя.

— Никой няма.

От джубокса се разнесе оглушителна музика — Джими Соул, „Ако искаш да бъдеш щастлив“. Джеф се опита да го надвика.

— Е, познаваш ли букмейкър, или не?

Мадок му отправи дълъг, любопитен поглед.

— Седемдесет на тридесет казваш?

— Точно така.

Третокурсникът поклати глава и въздъхна примирено.

— Носиш ли парите?

В неделя следобед барът на „Норт Друид Хилс Роуд“ бе претъпкан. Когато Джеф влезе, по телевизията вървяха рекламите преди началото на състезанието — „Уилкинсън Суорд“ тръбяха за новия си продукт, неръждаеми ножчета за бръснене.

Беше по-нервен, отколкото очакваше. Докато го планираше, всичко изглеждаше идеално, но сега? Ако нещо се обърка? Доколкото можеше да каже, събитията от изтеклата седмица повтаряха точно миналото, което помнеше; и все пак паметта му не бе по-добра, отколкото на всеки друг, а и след двадесет и пет години как можеше да бъде сигурен, че хиляди, милиони дребни случки от 1963 не са се

развили по-различно от първия път? Вече бе забелязал няколко дреболии, които му се виждаха леко извън рамките, а и, разбира се, съществуваха драстична разлика при собствените му постъпки. Какво пречеше и изходът от надбягването да е различен?

Ако това се случеше, щеше да е загубил всичко, което притежава. На всичкото отгоре не бе предал нито една от курсовите работи за средата на семестъра, излагайки оставането си в колежа на сериозна опасност. На този етап бе възможно дори да не му позволят да започне отначало. Щеше да се окаже едновременно разорен и изхвърлен от училище.

С Виетнам на хоризонта.

— Хей, Чарли — провикна се някакъв мъж, — налей по още едно двойно на всички, преди да са тръгнали!

Последва хор от поздравници и смях. Един от приятелите на мъжа се обади:

— Не ги ли харчиш малко предварително?

— В кърпа са ми, човече — отвърна щедрият чичо, — направо са ми в кърпа!

Конете на екрана влязоха в боксовете — неспокойни, раздражени от затвореното пространство, нетърпеливи да се впуснат в бяг, така както бяха научени.

— Сега вече, Джимбо, всичко може да се случи. Ей това им е хубавото на конните надбягвания.

Барманът раздаваше двойните, поръчани от мъжа. Преди Джеф да успее да си вдигне чашата, конете изхвърчаха от боксовете. Невър Бенд полетя като зареден с електричество, Ноу Робъри беше точно до него. На първия завой Кенди Спотс, с хладнокръвния Уили Шумейкър на гърба си, бе само на три дължини след водача.

Шатогей бе шести, на десет дължини. До края оставаше километър и половина.

Джеф отпи, почти се задави от чистото уиски.

Водачите прелетяха покрай знака за километър. Шатогей не бе напреднал и сантиметър.

Може би по-скромно училище, помисли Джеф. Даже и да го изгонеха от „Емъри“, сигурно все щеше да се намери колеж да го приеме. Можеше да работи на половин ден в някоя комерсиална

радиостанция. Натрупаният опит не съществуваше на хартия, но щеше да му е от голяма полза на практика.

Тълпата в бара крещеше срещу екрана, като че ли конете и жокеите, отдалечени на шестстотин километра, можеха да чуят. Шатогей бе мръднал малко напред преди последния завой, но надбягването бе предрешено — и се бе оказало надбягване между три коня, точно както гласяха прогнозите.

Шумейкър взе завоя косо откъм оградата, после върна Кенди Спотс в средата на пистата. Шатогей бе четвърти, на три дължини, но както се развиваше състезанието пред него, надали...

На знака за четиристотин метра до финала Ноу Робъри като че изведнъж се умори и сякаш загуби желание за финалната схватка. Той изостана, оставяйки Невър Бенд и Кенди Спотс да се борят на финалната права, но изглежда, че и Шумейкър не получаваше от дорестия калифорнийски жребец финалния спринт, който би искал.

Шатогей размина доскорощния водач и се отправи сигурно и неумолимо към Невър Бенд.

В бара сякаш се извършваше революция. Само Джеф седеше мълчалив и неподвижен и не усещаше почти замръзналата си ръка, стиснала ледената чаша.

Шатогей спечели надбягването с дължина и малко пред Невър Бенд. Кенди Спотс едва задържа третото място. Ноу Робъри се мотаеше някъде отзад, пети или шести, напълно изтощен.

Това беше то. Джеф бе спечелил.

Мъжете в бара разискваха гръмко и гневно току-що приключилото надбягване, като основната част от гнева им бе насочена към тактиката на Уили Шумейкър в последната половин миля. Джеф не чуваше нито дума. Седеше и чакаше цифрите да се появят на таблото.

Залозите за Шатогей се изплащаха 20,8:1. Джеф инстинктивно посегна към часовника си „Касио“ с вграден калкулатор и се изсмя, когато си даде сметка колко време има още, докато бъде изобретено подобно нещо. Така че грабна салфетка от бара и надраска цифрите с писалката си.

Половината от 2 300 по 20,8, минус тридесетте процента на Франк Мадок... Джеф бе спечелил почти седемнадесет хиляди долара.

И което бе по-важно, надбягването бе свършило точно както го помнеше.

Беше на осемнадесет години и знаеше всичко, което щеше да се случи със света през следващите две десетилетия.

---

[1] Джеймс Хофа (1913 — ?) — президент на профсъюза на шофьорите, осъден за корупция и връзки с мафията. Изчезва мистериозно в един ресторант в Детройт през 1975. — Б.пр. ↑

[2] Телевизионен сериал, създаден между 1984 и 1989 от Майкъл Ман. — Б.пр. ↑

[3] Ежегодно надбягване с коне на хиподрума „Чърчил Даунс“ в Луисвил, Кентъки, с разстояние два километра, провеждано от 1900 година досега. — Б.пр. ↑

[4] Бейзболен отбор. Първоначално „Бостън Брейвс“, в началото на 50-те отборът се мести в град Милуоки, а през 1964 е окончателно преместен в Атланта. — Б.пр. ↑

4.

Джеф обръщаше картите една по една върху тъмнозеления юрган на хотел „Холидей Ин“. Пръстите му ги вадеха от отгняващата колода с възможно най-голяма бързина, а срещу него Франк напяваше унесено новонаучената молитва:

— Плюс четири, плюс четири, плюс пет, плюс четири, плюс три, плюс три, плюс три, плюс четири, плюс три, плюс четири, плюс пет — стоп! Горната карта е асо.

Джеф бавно обърна картата — асо каро. Двамата се ухилиха.

— Майка му стара! — изкикоти се Франк, удари силно по юргана и картите се разхвърчаха. — Голям отбор сме, човече, нямаме грешка!

— Искаш ли бира?

— Давай!

Джеф си разкръстоса краката, прекоси стаята и спря до хладилния шкаф върху масата. Бяха на първия етаж и докато отваряше две бутилки „Куърс“, Джеф се загледа с възхищение в новия сив „Студебейкър Аванти“, паркиран до бордюра, проблясващ под лампите на паркинга.

През целия път от Атланта колата бе привличала любопитни погледи и коментари и вероятно щеше да бъде така и до Лас Вегас. Джеф се чувстваше напълно удобно в нея, футуристичният дизайн и уреди по таблото му вдъхваха увереност. Удълженият нос на машината, смъкнатата задна част щяха да изглеждат привлекателно артистични през 1988 година и всъщност Джеф май си спомняше, че някаква независима компания бе продължила да произвежда ограничени серии „Аванти“ и през осемдесетте. За него, заключен тук в 1963, колата бе нещо като спътник във времето, плюшено убежище от собствената му епоха. Каквато и носталгия да изпитваше по шевролета, тази кола предизвикваше дори още по-силна, обратно насочена носталгия.

— Ей, какво стана с пиячката?

— Идва.

Подаде студената бира на Франк и отпи дълга глътка от своята. Тръгнаха веднага след дипломирането на Франк, в края на май. Самият Джеф отдавна бе спрял да посещава часовете, беше скъсан на всичките си изпити, но въобще не му пукаше. Франк поиска да тръгнат на юг и да спрат за няколко дни в Ню Орлиънс да празнуват, но Джеф настоя за по-пряк маршрут, през Бирмингам, Мемфис и Литъл Рок. Покрай тези градове на всеки стотина километра лежаха наскоро построените отрязъци от новата междущатска магистрала със скоростно ограничение между 120–140 км/ч и Джеф се възползваше от липсата на движение и широките гладки ленти, за да натисне педала на авантите почти до максимума от 280 км/ч.

Потискащата обърканост, която бе изпитал след злополучната вечер с Джуди Гордън, до голяма степен бе отнесена от еуфорията около печалбата от дербито. Не се бе срещал с нея повече освен случайно из колежа. Освен това бе престанал да се измъчва с възможни обяснения на положението, в което бе изпаднал, освен понякога, когато внезапно се събудеше на зазоряване и обърканият му мозък безуспешно се опитваше да намери невъзможни отговори. Каквато и да бе истината, сега поне бе сигурен, че познанието му за бъдещето не е просто фантазия.

Досега успяваше да отклонява въпросите на Франк за това какво го е подтикнало към невероятния залог. Мадок бе решил, че Джеф е непризнат гений със собствени, тайни методи. Убеждението му се затвърди съвсем, когато Джеф отказа да заложи на следващото надбягване — Прийкнес Стейкс^[1] — две седмици след дербито. Сигурен бе, че Шатогей спечели две от трите надбягвания за Тройната корона^[2] тази година, но не помнеше кое точно бе загубил; и така, въпреки протестите на Франк, той настоя да не участват в залаганията за Прийкнес. Кенди Спотс спечели с три и половина дължини. Сега Джеф не само бе сигурен в победата на своя кон в предстоящото надбягване — Белмонт Стейкс^[3], — но триумфалното завръщане на Кенди Спотс отново вдигна залозите за съперника му.

Залагането придаваше нов смисъл на живота му, помагаше му да се откъсне от блатото на безнадеждността, от метафизичните философски мъдрувания, които все не носеха отговори за това, което му се случваше. Не бе полудял, но още месец размисли върху това

неизвестно, което нямаше и как да стане известно, щеше със сигурност да го докара дотам. Залагането бе нещо ясно зададено, праволинейно — печалба или загуба, дебит или кредит, вярно или грешно. Точка. Никаква двойственост, никакви вторични въпроси; особено пък когато знаеш резултата предварително.

Франк събра тестето, направи няколко розетки.

— Ей, хайде да направим едно с две тестета!

— Добре, става. — Джеф примъкна стол до леглото, взе картите, размеси ги и започна да раздава.

— Плюс едно, плюс едно, нула, минус едно, минус две, минус две, минус три, минус две...

Джеф се заслуша доволен в познатия припев, отброяването на асата и десетките при раздаването. Франк хищно запаметяваше таблици и схеми от току-що излязлата книга „Как да победим крупнето“, компютърно изследване на стратегиите за залагане в блекджек. Джеф бе чел колко добре всъщност работеше методът за броене на картите. Към средата на седемдесетте казината бяха започнали да гонят играчи, които използваха такива техники. Но в тази епоха все още крупнетата и шефовете им приветстваха всякакви системи, считайки такива играчи за лесна плячка. Франк щеше да се справи чудесно и да спечели всичко възможно, пък и ако се отдадеше на тръпката на собствените си триумфи по масите за 21, може би вниманието му щеше донякъде да се отклони от невероятната печалба, която Джеф смяташе да реализира в Белмонт.

— ... минус едно, нула, плюс едно, стоп! Следващата е десетка.

Джеф обърна вале пика и двамата плеснаха ръце. Франк гаврътна останалата бира и остави бутилката на масичката при още дузина празни бутилки.

— Ей — сети се той, — в едно от тия автокина, дето ги минахме на влизане, дават „Д-р Не“, какво ще кажеш да се завъртим?

— Господи, Франк, колко пъти го гледа вече този филм?

— Три-четири. Става все по-добър.

— Стигат толкова. Вече ми се драйфа от Джеймс Бонд.

Франк го погледна объркано.

— Вече ти се какво?

— Няма значение. Не ми се ходи. Ти вземи колата, ключовете са на телевизора.

— Какво става, да не скърбиш за папата^[4]? Не знаех, че си католик.

Джеф се засмя и се протегна за обувките си.

— О, добре де, добре. Поне не е Роджър Мур.

— Кой, за бога, е Роджър Мур?

— Един ден ще бъде суперзвезда.

Франк поклати глава и се намръщи.

— За какво говорим — за папата, за Джеймс Бонд или за какво? Да ти кажа честно, човече, понякога наистина не знам какви на майната си ги дрънкаш.

— Нито пък аз, Франк, нито пък аз. Хайде, давай да вървим на кино. Малко бягство от реалността, точно това ни трябва.

Целия следващ ден пътуваха към Лас Вегас, като се сменяха на кормилото. Джеф никога не бе идвал в Невада, но окъпаният в неонова светлина град му се стори по-празен, по-малко разточителен и крециящ, отколкото го помнеше от филмите и телевизионните програми през осемдесетте. После си даде сметка, че това тук бе Вегас отпреди Хауърд Хюс, преди парите на „Хилтън“ и „Метро Голдуин Майер“ да построят масивните, „почтени“ казино-хотели. Тези, които сега се редяха покрай донейде сюрреалистичната отсечка на щатската магистрала „Невада 604“, бяха ниски, колоритни останки от следвоенната гангстерска епоха — „Дюнс“, „Тропикана“, „Сандс“. Вегас на „Клана“^[5], изваден направо от стари, веселяшки филми с музика в ритъма на джайв и щракане на пръсти. В горещия сух въздух все още се усещаше предизвикателен мирис на зло.

Регистрираха се във „Фламинго“ и оставиха шестнадесет хиляди долара на депозит в казиното на хотела. Лично заместник-директорът, целият зъби и брилянтин, ги съпроводи до тристайния им апартамент и се погрижи да им осигури храна и пиене, достатъчни за целия престой.

Франк прекара вечерта да разглежда масите за блекджек — брой на използваните колоди, правила за цепене и удвояване, бързина и характер на крупиятата. Джеф му прави компания до някое време, после му писна и тръгна да се разхожда из казиното, попивайки особената му атмосфера. Тук всичко изглеждаше илюзорно —

разноцветните чипове, които всъщност представляваха огромни суми пари, бляскавите облекла на мъжете и жените... отчаяна демонстрация на сексуално предизвикателство, на безкрайно, безгрижно охолство.

Прибра се в апартамента рано и заспа, докато зяпаше шоуто на Джак Пар. Когато се събуди на другата сутрин, Франк кръстосваше стаята, мърмореше си под нос и периодично поглеждаше в саморъчно изработени картончета с таблици.

— Идваш ли с мен на закуска?

Франк поклати глава.

— Искам да ги мина още веднъж и някъде преди обед да седна на масата. Да хвана крупиятата в края на сутрешната смяна, като са вече уморени.

— Разумно. Е, късмет. Аз сигурно ще бъда при басейна. Обади се по някое време да кажеш как върви.

Яде сам на маса за шестима в ресторанта, преглеждайки бюлетина за конни надбягвания. Залозите за Шатогей за надбягванията в Белмонт продължаваха да се качват, отбеляза със задоволство, но от останалите десетина състезания, изредени във вестника, никое не му говореше нищо. Докато четеше, унищожи двойна порция бъркани яйца с дебели резени домашна шунка, после си поръча внушителна купчинка палачинки и трета чаша мляко. През последните няколко години бе придобил навика да минава без закуска или само с някоя и друга бисквита на път за работа, но това ново младо тяло си имаше собствени изисквания.

Върна се горе да си облече банския; Франк вече бе излязъл. Грабна огромна хавлиена „V“, спря край магазина за подаръци на хотела за бутилка „Копъртън“ (забеляза, че няма етикетче за киселинно съдържание) и най-после се разположи на шезлонг край басейна.

Забеляза я веднага — мокра черна коса, изваяни скули. Едри, но твърди гърди, стегнат корем, дълги, елегантни крака. Измъкна се от басейна, усмихната и лъчезарна под пустинното слънце, и тръгна към Джеф.

— Здравсти, свободно ли е тук?

Той кимна и с жест я покани да седне. Тя се излегна по гръб и отметна капещата си коса през облегалката на шезлонга да съхне.

— Да ти донеса ли нещо за пиене? — попита Джеф, като се опитваше да не се заглежда прекалено дълго и прекалено очевидно по

блестящото ѝ от ситни капчици тяло.

— Не, благодаря — отвърна тя, но се усмихна и го погледна право в очите, за да смекчи отказа си. — Току-що изпих едно „Блъди Мери“ и се чувствам малко замаяна на това слънце.

— Така действа, особено ако не си свикнал — съгласи се той. — Откъде си?

— От Илинойс, точно до Чикаго. Тук съм от няколко месеца и мисля да поостана. Ами ти?

— В момента съм в Атланта, но съм израсъл във Флорида.

— Аха, значи си свикнал със слънцето, а?

— Доста.

— Няколко пъти ходих в Маями. Хубаво е, но там не може да се играе.

— Аз пък съм живял в Орландо.

— Къде е това?

— Ами, близо е до... — Без малко да изгърси „Дисни Уърлд“, но се спря навреме; после понечи да каже Кейп Кенеди, въпреки че знаеше, че това не е истинското име, даже през 1988. — ... до Кейп Канаверал — сети се най-накрая. Колебанието му сякаш я учуди, но неудобният момент отмина.

— Виждал ли си как изстрелват ония ракети?

— Естествено — отвърна той, като си мислеше за онзи път, когато с Линда ходиха през 1969 да гледат изстрелването на „Аполо 11“.

— Мислиш ли, че ще стигнат до Луната някой ден?

— Вероятно. — Той се усмихна. — О, между другото, казвам се Джеф. Джеф Уинстън.

Тя му протегна фината си ръка без пръстени и Джеф задържа пръстите ѝ за миг.

— Аз съм Шарла Бейкър. — Дръпна си ръката обратно, прокара я през мократа си коса и надолу по врата. — Какво работиш в Атланта?

— Ами... всъщност още съм в колежа. Мисля да се захвана с журналистика.

Тя се усмихна добронамерено.

— Колежанче, а? Мама и татко сигурно са пълни с пари, щом могат да те изпратят в колеж, че и в Лас Вегас.

— Не — отвърна той развеселен. Тя самата надали бе на повече от двадесет и две-три години и той, разбира се, автоматично възприе възрастовата разлика в обратната посока. — Сам си плащам разходката. Спечелих на дербито в Кентъки.

Тя повдигна тънките си вежди, явно впечатлена.

— Я гледай! Имаш ли кола?

— Да, защо?

Дългите ѝ загорели ръце лениво се извиха над главата, гърдите ѝ издуха още повече материята на старомодния бански в целомъдрен стил. За Джеф ефектът бе по-еротичен, отколкото ако носеше някой от предизвикателно изрязаните модели от осемдесетте или съвсем нищо.

— Просто си мислех дали да не се махнем за малко от това слънце. Например да се разходим до Лейк Мийд. Какво ще кажеш?

Шарла живееше в миниатюрен двустаен апартамент между „Парадайз“ и „Тропикана“. Делеше го с момиче на име Беки, което работеше от четири следобед до полунощ на информацията на летището. Шарла, изглежда, не правеше нищо, освен да кисне из казината нощем и край басейните денем.

Не беше точно проститутка, просто едно от момичетата на Вегас, които искаха да си прекарват приятно и не отказваха някой малък подарък или шепя чипове от време на време. Джеф изкара с нея следващите четири дни и ѝ купи няколко дреболии — сребърна гривна за глезен, кожена чантичка в тон с любимата ѝ рокля, — но тя никога не спомена за пари. Ходиха да плуват в езерото, да видят язовира „Боулдър“, на шоуто на Синатра в хотел „Дезърт Ин“.

Но най-вече се чукаха. Често и паметно, в нейния апартамент или в стаята на Джеф във „Фламинго“. Шарла бе първата, с която лягаше, откак бе започнало всичко, и първата освен Линда, откак бе женен. Нейната пламенност в секса идеално пасваше на неговата. Колкото Джуди бе срамежлива, толкова Шарла бе необузdana и Джеф черпеше с пълни шепи от нейния горещ, непознаващ задръжки еротизъм.

Франк Мадок се възползва няколко пъти от услугите на обикновените момичета срещу заплащане, винаги на разположение във всеки хотел и казино, но най-вече прекарваше времето си на масите за

блекджек. И печелеше. До надбягването в Белмонт бе успял да прибави към капитала си девет хиляди долара, от които щедро предложи на Джеф една трета за това, че бе финансирал цялото начинание. Сега двамата общо разполагаха с близо двадесет и пет хиляди долара на депозит в касата на хотела и Франк въпреки някои опасения бе склонен да се съгласи на предложението на Джеф да ги заложат всичките в предстоящото надбягване.

Когато дойде време конете да излязат от боксовете в събота, Джеф седеше край басейна на „Фламинго“ с Шарла.

— Няма ли да го гледаш по телевизията? — попита тя, понеже той не даваше признаци, че се кани да се помръдне.

— Няма нужда. Знам как ще свърши.

— Ама че си! — Тя се засмя и го плесна по врата. — Тия богати колежанчета, дето си мислят, че всичко знаят!

— Ако бъркам, няма да съм богат.

— Няма да доживееш този ден. — Тя се пресегна за бутилката „Копъртън“.

— Кой? В който ще стреша или в който ще съм беден?

— О, глупчо такъв, не знам. Я ми намажи краката отзад.

Джеф дремеше на слънцето, праметнал ръка през бедрото на Шарла, когато на входа на басейна се появи Франк. На лицето му бе изписан силен шок. Като видя изражението му, Джеф скочи. Господи, май все пак не трябваше да залагат всичко!

— Какво става, Франк? — попита през зъби.

— Всичките пари — изхриптя Франк. — Всичките тези пари!

Джеф го сграбчи за раменете.

— Какво стана? Просто ми кажи какво стана?

Устните на Франк се разтеглиха в някаква налудничава полуусмивка.

— Спечелихме — прошепна той.

— Колко?

— Сто тридесет и седем хиляди долара.

Джеф си отдъхна и пусна ръката му.

— Как го правиш? — изведнъж попита Франк, вперил поглед право в очите му. — Как, по дяволите, го правиш? Познаваш вече три пъти подред.

— Просто късмет.

— Късмет друг път. Само дето не продаде семейните бижута да заложеш на Шатогей в дербито. Знаеш нещо и не го казваш, така ли е?

Шарла прехапа долната си устна и погледна замислено към Джеф.

— Ти наистина каза, че знаеш как ще свърши.

Разговорът вземаше неприятен обрат.

— Хей — насили се той да се засмее, — следващия път сигурно ще загубя всичко.

Франк изведнъж се усмихна, любопитството го бе напуснало.

— С това досие, хлапе, ще те следвам където кажеш. Кога забиваме пак? Да имаш някое ново предчувствие?

— Аха. Предчувствам, че съквартирантката на Шарла ще се обади, че е болна и четиримата ще празнуваме здраво тази вечер. Точно сега залагам на това.

Франк се разсмя и се запъти към бара за бутилка шампанско. Шарла изтича да звънне на приятелката си. Джеф се отпусна пак на дюшека, бесен на себе си, че си бе развързал езика, и същевременно се чудеше как ще съобщи на Франк, че партньорството им е приключено, поне за лятото.

Във всеки случай нямаше да си признае, че не могат да залагат на повече надбягвания това лято, защото той не може да си спомни кой ги е спечелил.

Джеф намаза кроасана с тънък слой мармалад, отхапа хрупкавото крайче. От балкона над авеню „Фош“ се виждаха Триумфалната арка и Булонският лес. И до двете места се стигаше бързо пеш.

Шарла му се усмихна през масата, застлана с бяла ленена покривка. Взе голяма ягода от чинията пред себе си, натопи я в сметана и в пудра захар и засмука сочния плод. Очите ѝ не се откъсваха от очите на Джеф, устните ѝ галеха ягодата.

Той остави броя на, „Интърнешънъл Хералд Трибюн“ и се загледа в импровизираното изпълнение с ягодата. Новините така или иначе бяха потискащо познати — Кенеди бе произнесъл речта си „Ich Bin Ein Berliner“^[6] в един град източно оттук, а във Виетнам будистки

монаси се самопринасяха в жертва по улиците в знак на протест към режима на Дием^[7].

Шарла повторно натопи ягодата в сметана, задържа я над отворената си уста, ближейки я леко с върха на езика. Коприненият ѝ халат прозираше на сутрешната светлина и Джеф виждаше как зърната на гърдите ѝ се втвърдяват от допира до фината материя.

Двустайният апартамент в парижкия квартал „Ньой“ бе нает за цялото лято. Напускаха града само за кратки едномедневни екскурзии до Версай или Фонтенбло. Шарла идваше в Европа за пръв път, а Джеф искаше да усети Париж по различен начин — не като онази трескава туристическа обиколка, която бяха предприели с Линда. Определено бе успял — зрялата чувственост на Шарла подходеше идеално на романтичната атмосфера на града. През ясните дни обикаляха малките улички или големите булеварди, ако някое кафене или бистро привлечеше погледа им, спираха да хапнат, а когато валеше — както често се случваше през онова лято, — оставаха в апартамента и си устройваха дълги, огнени празници на плътта, а мъгливият, необичаен за сезона хлад отвън бе идеален декор за страстта им. Лъскавата черна коса на Шарла обгръщаше страховете му като наметало, неразрешените противоречия в душата му се губеха в извивките на ароматното ѝ, гъвкаво тяло.

Със закачливо пламъче в очите Шарла погълна сочната ягода. Няколко червени капчици сок обагриха долната ѝ устна и тя ги изтри бавно с пръст.

— Искам довечера да отидем да танцуваме — обяви тя. — Искам да си облека новата черна рокля без нищо отдолу и да танцувам с теб.

Погледът на Джеф пробяга по очертанията на тялото ѝ под белия копринен халат.

— Без нищо?

— Може би само чифт чорапи. — Гласът ѝ бе нисък. — И ще танцуваме, както ме научи.

Той се усмихна, прокара пръст по голото ѝ бедро. Преди три седмици бяха отишли да танцуват в една от новите „дискотеки“, наскоро появили се тук, и той спонтанно я поведе по извивките на танца със свободни движения, който щеше да се появи през следващото десетилетие. Шарла схвана стила веднага, прибавяйки собствени еротични елементи. Останалите двойки, които танцуваха

туист, постепенно отстъпиха назад да ги гледат. После, отначало плахо, но с все по-нарастващ ентусиазъм, те също се включиха в новия, освободен и открито еротичен танц.

Сега двамата ходеха в „Ню Джими’с“ или „Льо Слоу Клъб“ почти всяка вечер, а Шарла взе да си подбира роклите според това, доколко примамливо се увиват около тялото ѝ, докато танцува. Джеф обичаше да я гледа, доставяше му удоволствие да наблюдава как останалите имитират жестовете ѝ и — все по-често — дрехите ѝ. Удивляваше го мисълта, че през тази първа нощ може би несъзнателно е променил историята на танца и е ускорил революцията в женската мода, която щеше да се състои в средата и края на шейсетте.

Шарла хвана ръката му и я поведе нагоре по бедрата си. Кроасанът и кафето изстиваха забравени на масата заедно с тайните на времето, които толкова го бяха тревожили през пролетта.

— А когато се приберем — прошепна тя, — ще оставя чорапите.

— Е? — попита Франк. — Как беше Париж?

— Наистина страхотно — отвърна Джеф, докато се настаняваше в един от големите фотьойли в Дъбовия салон на хотел „Плаза“. — Точно от каквото имах нужда. Ами ти? Как е в „Колумбия“^[8]?

Бившият му партньор сви рамене, махна на келнера.

— Месомелачка, както и очаквах. Още ли пиеш „Джак Даниълс“?

— Стига да намеря. Французите въобще не са чували за бърбън.

Франк поръча уискито, а за себе си още един „Гленливет“. Далечни трели на цигулка долитаха откъм зимната градина над фойето на елегантния стар нюйоркски хотел. На този идиличен музикален фон тихо прозвънваха чаши и се носеше приглушен шепот от разговори. Самите думи се губеха в тежките дебели пердета и плюшените мебели в салона.

— Не е точно кръчмата, в която си представях, че ще кисна през първата си година като студент — доволно отбеляза Франк.

— Вярно, че е крачка нагоре от „При Мо и Джо“ — съгласи се Джеф.

— Шарла с теб ли е?

— Отиде да гледа „Над пропаст“. Казах й, че ще водим делови разговор.

— Вие двамата май добре се разбирате.

— С нея се живее лесно. Забавна е.

Франк кимна, ръцете му въртяха поредната чаша, донесена от келнера.

— Сигурно не се виждаш много с онова момиче от „Емъри“, за което ми разправяше тогава?

— С Джуди ли? Не, всичко беше приключило още преди да тръгнем за Лас Вегас. Тя е хубаво момиче, сладка е, но... наивна. Много е млада.

— Не е ли с теб на години?

Джеф го изглежда остро.

— Пак ли ми играеш големия батко, Франк? Опитваш се да кажеш, че Шарла не е за мен, така ли?

— Не, не, просто... ти не преставаш да ме удивляваш, това е. Първия път, като те видях, си мислех, че си хлапе с жълто около устата и че ще има доста да учиш за конните надбягвания освен всичко останало. Обаче ти ми показва това-онова. Искам да кажа — ами, Боже, спечели толкова пари, разкарваш се напред-назад с това „Аванти“, отиваш в Европа с жена като Шарла... Понякога ми изглеждаш много по-възрастен, отколкото си.

— Мисля, че моментът е изключително подходящ да сменим темата — рязко каза Джеф.

— Слушай, нямах намерение да те обиждам. Шарла е истинска находка, завиждам ти. Просто имам чувството, че си... не знам... пораснал по-бързо от всички останали, които познавам. Не влагам никаква морална оценка. По дяволите, смятам даже, че можеш да го приемеш за комплимент. Просто ми е странно, това е.

Напрежението у Джеф поспадна, той се облегна назад с чашата си.

— Предполагам, че апетитът ми за живот е по-изострен. Искам да направя много неща, и то бързо.

— Е, при всички случаи направи страшен старт. Толкова по-добре за теб. Надявам се, че и всичко занапред ще се развива толкова успешно, колкото и досега.

— Благодаря. Ще пия за това. — Двамата вдигнаха чаши и мълчаливо се разбраха да не обръщат внимание на напрегнатия момент отпреди малко.

— Спомена, че си казал на Шарла, че ще водим делови разговор.

— Точно така.

Франк отпи глътка уиски.

— И ще водим ли?

— Зависи — сви рамене Джеф.

— От какво?

— Дали ще те заинтересува предложението ми.

— След това, което направи това лято? Смяташ, че няма да се вслушам във всяко смахнато предложение, което направиш?

— Това може да ти прозвучи по-смахнато, отколкото си представяш.

— Опитай.

— Световните серии.^[9] След две седмици.

Франк вдигна вежди:

— Като те познавам, сигурно ще заложиш на „Доджърс“.

Джеф направи пауза.

— Точно така.

— Ей, дай да говорим сериозно. На дербито и в Белмонт уцели десетката, обаче хайде стига! Мангъл и Марис се върнаха и първите два мача са в Ню Йорк. Няма начин. Просто забрави!

Джеф се наведе към него и заговори меко, но настоятелно:

— Чуй ме как ще стане: печелят първите четири мача^[10]. Подред.

Франк го изгледа особено.

— Ти наистина си луд.

— Не, ще видиш, че така ще стане. Едно, две, три, четири. Ще се уредим за цял живот.

— Или ще се върнем да пиянстваме обратно в „При Мо и Джо“, искаш да кажеш.

Джеф гаврътна остатъка от питието си, облегна се назад и поклати глава. Франк продължаваше да се взира в него, сякаш търсеше източника на лудостта му.

— Може би малък залог — съгласи се накрая. — Няколко хиляди, пет да кажем, ако толкова си държиш на предчувствието.

— Всичко — заяви Джеф.

Франк запали цигара, без да снема поглед от него.

— Какво ти става все пак? Решил си да се провалиш или що? Късметът си има граници, нали знаеш?

— Не греша, Франк. Аз ще заложа всичко, което имам, и ти предлагам същата сделка като преди. Мои пари, ти залагаш и делим тридесет на седемдесет. Ако не искаш да рискуваш, недей.

— Знаеш ли за какъв залог говорим?

— Не точно. Ти знаеш ли?

— Е, и аз не го знам точно, но ще е идиотски, защото само идиот може да направи такъв залог.

— Защо не се обадиш да разбереш как стоят нещата?

— Може, просто от любопитство.

— Давай. Аз ще те чакам тука и ще поръчам още по едно. Нали запомни — не просто победа, а първите четири подред.

Франк се върна след по-малко от десет минути.

— Букмейкърът ми се изсмя. — Той протегна ръка към поредното уиски. — Направо ми се изсмя по телефона.

— Е, и какъв е залогът? — спокойно попита Джеф.

Джеф изля половината от питието в гърлото си.

— Сто към едно.

— Ще заложиш ли вместо мен?

— Ама ти май наистина ще го направиш, а? Все си мислех, че само се майтапиш.

— Напротив, дяволски сериозен съм — осведоми го Джеф.

— И откъде, за бога, идва проклетата ти самоувереност? Какво толкова знаеш, което не е известно на никой друг в света?

Джеф премигна, но успя да запази гласа си спокоен:

— Това не мога да ти кажа. Знай само, че думите ми не са просто празни приказки. Абсолютно съм сигурен в тях.

— Звучи ми доста подозрително, сякаш...

— Заклевам се, че в цялата работа няма нищо незаконно. Нали знаеш, че в наши дни е невъзможно да се уговорят Световните серии. А дори и да бе възможно, от къде на къде точно аз щях да знам?

— Като те слуша човек, може да си помисли, че знаеш доста нещо.

— Знам само, че на това залагане не можем да загубим. По никакъв начин.

Франк го изгледа настойчиво, изля в гърлото си останалата част от уискито и махна за ново.

— Е, какво пък, мамка му — измърмори той. — Преди да те срещна миналия април, възнамерявах да изкарам тази година само на стипендията.

— Искаш да кажеш?

— Искам да кажа, че май ще се съглася на това идиотско предложение. Не ме питай защо го правя. И без това имам предчувствието, че още след първия мач ще се гръмна. Имам обаче едно условие.

— Казвай.

— Да ги нямаме вече такива седемдесет на тридесет и целия залог от теб. И двамата поемаме еднакъв риск и хвърляме всичко, което ни остана от Вегас. Ще сложим и онова, дето го обрах от масите. А каквото спечелим, го делим на половина. Става ли?

— Става.

Дойде онзи октомври на Куфакс и Драйсдейл^[11].

Джеф заведе Шарла на стадион „Янки“ за първите два мача, но Франк така и не събра сили дори да седне пред телевизора.

В първия мач питчър бе Куфакс и „Доджърс“ го спечелиха с 5:2. На другия ден мястото му зае Джони Подърс и с помощта на ветерана Рон Пераноски позволи на янките само един хоум-ран, докато „Доджърс“ направиха четири от десет удара.

Третият мач, игран в Лос Анджелис, бе класика с Драйсдейл в главната роля. Резултат 1:0, постигнат от Големия Дон, който изваждаше янките от игра един след друг. В шест от деветте ининга на Драйсдейл му се наложи да играе само срещу минимума от три батъра.

Четвъртият мач бе доста завързан. Дори и Джеф, който го наблюдава на цветния телевизор в „Пиер“ в Ню Йорк, се поизпоти. Уайти Форд, питчърът на янките, отново мереше сили с Куфакс и този път двамата бяха жадни за кръв. Мики Мантъл и Франк Хауърд от „Доджърс“ направиха хоум-ран и доведоха резултата до 1:1 в края на седмия ининг. И тогава Джо Пепитън сбърка при едно хвърляне от колегата му на трета база Клийт Бойър, което даде възможност на Джим Джилиън от „Доджърс“ да се добере до въпросната база. Сега

дойде ред на Уили Дейвис от янките и Джилиън успя да отбележи решителната точка, докато топката летеше през центъра.

И така „Доджърс“ разбиха янките в Световните серии и това се случваше на нюйоркски клуб за пръв път от 1922 година насам, когато подобна съдба бе сполетяла „Джайънтс“. Финалът си остана едно от най-големите разочарования в историята на бейзбола и дори и Джеф по-скоро би забравил малкото си име, отколкото подобно събитие.

С помощта на Джеф Франк бе разпределил залога им от 122 000 долара между двадесет и трима букмейкъри в шест града и единадесет различни казина в Лас Вегас, Рино и Сан Хуан.

Общата им печалба възлизаше на повече от дванадесет милиона долара.

---

[1] Състезание, провеждано от 1900 година на хиподрума „Пимлико“ в Балтимор, Мериленд с дължина 1900 метра. — Б.пр. ↑

[2] Тройната корона печели конят победил и в трите надбягвания — дербито на Кентъки, Прийкнес Стейкс и Белмонт Стейкс в една календарна година. — Б.пр. ↑

[3] Състезание, провеждано от 1900 година на хиподрума Белмонт парк в Ню Йорк, с дължина 2500 метра. — Б.пр. ↑

[4] Става въпрос за Анджело Джузепе Ронкали (1881–1963), папа в периода 1958–1963 под името Йоан XXIII. — Б.пр. ↑

[5] Кланът (Rat Pack) — група приятели на певците и артистите Сами Дейвис Джуниър и Франк Синатра, сред които Дийн Мартин. Шърли Маклейн и Тони Къртис. — Б.пр. ↑

[6] „Аз съм берлинчанин“. — Б.пр. ↑

[7] Нго Дин Диен — министър-председател на Южен Виетнам. — Б.пр. ↑

[8] Става дума за Колумбийския университет в Ню Йорк. — Б.пр. ↑

[9] Бейзболни мачове, провеждащи се между шампионите от двете лиги в САЩ — Американска и Национална — за определяне на световния шампион. — Б.пр. ↑

[10] В Световните серии се играе до четири победи от седем мача. — Б.пр. ↑

[11] Санди Куфакс и Бил Драйсдейл са членове на бейзболната Зала на славата. — Б.пр. ↑

5.

Това беше краят на залаганията и двамата го знаеха. Славата им с Франк се носеше навсякъде из страната и нито един букмейкър или казино нямаше да приеме приличен залог от тях.

И все пак имаше още на какво да се залага макар и при по-други правила.

— ... там съм настанил счетоводството, а юристите ще бъдат от другата страна на фоайето. Сега слизаме надолу...

На Франк очевидно му бе приятно да развежда Джеф из не напълно оборудваните офиси на петдесетия етаж на небостъргача „Сийграм“. Той лично бе избрал мястото, с одобрението на Джеф, разбира се, и се бе нагърбил с цялата организация, като се започне с учредяването на корпорацията им, наречена „Бъдеще“, и се стигне чак до наемането на секретарки и деловодители.

Франк бе зарязал правото и по мълчаливо споразумение с Джеф щеше да се занимава с ежедневната оперативна работа, докато съдружникът му взема важните решения от рода на: къде да се инвестира и в каква посока да се движи фирмата. Франк вече не подлагаше на съмнение препоръките на Джеф. И все пак след удара със Световните серии отношенията им охладняха. Те рядко излизаха заедно в свободното си време, но Джеф знаеше, че приятелят му пие повече от всякога. Първоначалното любопитство на Франк бе изместено от все по-нарастващия му страх какво точно знае Джеф и как го научава. На този въпрос обаче бе сложена точка.

— ... минаваме през приемната. Само да знаеш какво парче ще седи зад *това* бюро след по-малко от две седмици... И... ето че пристигнахме!

Кабинетът бе обширен и едновременно с това уютен, впечатляващ, но без да създава комплекси. Стол с черна тапицерна очакваше притежателя си зад голямо дъбово бюро с овална форма.

Срещу него бяха разположени добре заредено с напитки барче и телевизор, умело прикрит в остъклен шкаф. Двата прозореца, заместващи стените, предлагаха изглед към река Хъдсън и небостъргачите на Манхатън. Имаше и няколко саксии с избуяли цветя, които радваха очите, докато картините на Полък^[1] сякаш служеха за доказателство, че и човекът е в състояние да твори красота. Малко изненадваща, но чудесно вписваща се в обстановката, бе снимката на състезателен кон, окичен с цветя, намерила място на една от стените. Тя изобразяваше Шатогей веднага след победата му в дербито на Кентъки.

— Всичко това е твое, приятелю — усмихна се Франк Джеф се трогна от жеста му.

— Франк, направо е фантастично!

— Разбира се, можем веднага да сменим всичко, което не ти харесва. Дизайнерът знае, че сегашната му работа е само предложение, което ти трябва да одобриш. В крайна сметка това ще е твоето работно място, нали така.

— Всичко си е точно на мястото. Направо съм поразен. И не се опитвай да ме баламосваш, че дизайнерът се е сетил да сложи снимката на Шатогей.

— Не — призна си Франк, — аз го предложих. Помислих си, че ще ти действа стимулиращо.

— Направо ще ме вдъхнови.

— На това разчитам — засмя се Франк. — Божичко, само като се сетя колко бързо стана всичко, колко... Така де, знаеш какво имам предвид.

Поривът на момчешко оживление изчезна също така внезапно, както се бе и появил. Цялата тази история състаряваше Франк — незададените и неразрешими въпроси, изскочилият изневиделица необясним успех... Всичко това му идваше в повече и той не успяваше да го преглътне.

— Та така — заключи Франк и извърна поглед към празната приемна. — Днес имам още една камара задачи. Поръчах няколко нови сметачни машини от „Монро“, които трябваше да пристигнат още преди два дни. Така че, ако искаш да се поогледаш наоколо, да свикнеш с мястото...

— Не се тревожи, Франк, върши си работата. Ще ми бъде приятно да поседя тук и да помисля. И благодаря още веднъж. Направо си страхотен!

Двамата се здрависаха, потупаха се приятелски по раменете и Франк закрачи през пустата приемна и през почти празните още стаи. Джеф се отпусна в прегръдката на тапицирания стол зад масивното бюро.

Всичко бе станало толкова лесно, по-лесно дори отколкото самият той си го бе представял. Надбягванията, мачовете от световните серии, повторени ининг по ининг... И благодарение на солидния капитал, натрупан от тези сигурни залози, пред него се откриваха почти неограничени възможности, които можеше да оползотвори със същата и даже с още по-голяма лекота.

Вече бе започнал да изучава цените на фондовата борса, да систематизира знанията си за бъдещето и през тази призма да преценява сегашното състояние на пазара. Не можеше да си спомни с точност всеки възход и спад на икономиката през всичките тези години, но със сигурност разполагаше с достатъчно информация, позволяваща му да не взема под внимание незначителните сътресения.

Някои инвестиции бяха очевидни: „Ай Би Ем“, „Ксерокс“, „Полароид“. Други изискваха по-внимателна преценка на започналите или предстоящи промени в обществото и компаниите, които щяха да се възползват от тях. Джеф знаеше, че годините до края на десетилетието щяха да преминат под знака на възхода, което означаваше огромни тълпи от пътуващи американци — по работа или на почивка. С други думи, корпорация „Бъдеще“ щеше да инвестира солидно в акции на хотели и авиокомпаниите. По същите причини „Боинг“ бе отлична инвестиция, макар че широко прокламираният проект за строителство на свръхзвукови самолети скоро щеше да бъде прекратен. И все пак „Боинг“ 727 и 747 щяха да са най-продаваните самолети през следващите двадесет и пет години. На други въздухоплавателни компании също предстояха успехи и провали. Джеф бе сигурен, че едно внимателно проучване ще освежи паметта му за имената на фирмите, сдобили се с най-примамливите договори за програмата „Аполо“, и особено за онази, домогнала се до правото да строи флотилията от космически совалки.

Той се загледа надолу към реката, чиито води вряха от кораби. Както бе забелязал още първия ден, имаше доста време до японското автонашествие, а от друга страна, любовният роман на американците с големите коли бе преминал горещата си точка. Така че нямаше да е зле да вложи милион, милион и нещо в „Крайслер“, „Дженерал Мотърс“ и „Форд“. „Ар Си Ей“ също не звучеше зле като потенциална краткосрочна инвестиция, тъй като бъдещето принадлежеше на цветната телевизия, а от друга страна, щеше да изтече още много вода преди „Сони“ да нанесе опустошителния си удар на пазара.

Джеф затвори очи, замаян от необятните възможности. Някогашният хроничен ежемесечен недостиг на пари, неудовлетворението да работи за жълти стотинки, като в замяна поема големи отговорности, принадлежаха не само на миналото, но и на едно бъдеще, което никога нямаше да настъпи. И в крайна сметка на кого му пукаше какво всъщност става. Той отново бе млад, здрав, а скоро щеше да е и несравнимо по-богат отсега. Не изпитваше никакво желание да променя статуквото или дори да го поставя под съмнение. Още по-малко му се искаше да се връща към онази друга, изживяна или може би само измислена реалност. Сега можеше да има всичко, за което някога бе мечтал, заедно с времето и силите да му се наслади докрай.

— „... дали кандидатът на републиканците е Голдуотър или Рокфелер. Скандалът «Бейкър» надали ще окаже някакво сериозно влияние на президентската заявка за втори мандат, въпреки че е възможно по високите етажи на Белия дом да се зароди брожение против Джонсън^[2], ако разследването вземе неприятен обрат. В момента за администрацията на Кенеди е по-важно...“

— Защо не гледаме нещо друго? — изпъшка Шарла. — Въобще не мога да разбера какво толкова намираш в тази политика. До следващите избори има още цяла година.

Джеф ѝ подари утешителна полуусмивка, но не си даде труд да отговори.

— „... да се приемат законите за намаляване на данъците и за гражданските права. Ако не бъдат одобрени преди двадесети декември, когато Конгресът излиза във ваканция, двата закона ще срещнат още по-ожесточена съпротива през пролетта в сената. Така Кенеди ще бъде

принуден да започне кампанията си в условията на ожесточени законодателни битки вместо озарен от желанието ореол на двоен победител.“

Шарла се изправи от дивана, на който допреди миг се бе сгушила, и безшумно се насочи към стълбите за втория етаж на къщата на Източна седемдесет и трета улица.

— Ще те чакам в леглото — осведоми го през рамо тя. Прозрачната ѝ нощница с цвят на праскова не прикриваше нищо. — Искам да кажа, ако все още се интересуваш от това.

— „... Въпреки несекващите критики за трагедията в Залива на свинете^[3], въпреки наболелите проблеми с помиряването на противоположности като АФТ — КИО^[4] и представителите на стоманодобивната индустрия, за болшинството от хората изграденият имидж и човекът си остават неделимо цяло. Загорялото младежко лице, прекрасната съпруга, очарователните деца, трагедиите и триумфите, които е преживяло семейството му, непринудеността и чувството за хумор, всичко...“

Джеф превъртя лентата на прототипа на видеокасетона „Сони“, струвал му единадесет хиляди долара. Машината бе изпреварила времето си с цяло десетилетие и точно тази нейна разновидност нямаше да оцелее. Черно-белите кадри с образа на Кенеди отново оживяха на екрана — толкова познати и все пак навяващи тъга: Кенеди, широко усмихнат в пословичния си люлеещ се стол, обвинил с ръце Джон-Джон и Каролайн на пистата на летището, лудуващ с братята си на плажа на Хианиспорт. Джеф толкова пъти бе гледал тези късчета от живота на Кенеди; и в продължение на четвърт век след тях на екрана се появяваше откритата лимузина в Далас, вцепеняващият ужас, кръвта, изпръскала дрехите на Джаки и розите в ръцете ѝ. Сега такива кадри липсваха. Тази вечер в информационната емисия преди два часа не показаха как Линдън Джонсън поема властта, нито пък как траурната процесия преминава през Вашингтон или как се пали Вечният огън на гробището. Тази вечер човекът, когото обсъждаха в новините, бе все още жив, енергичен и пълен с планове както за собственото си бъдеще, така и за това на нацията.

— „... непринудеността и чувството за хумор, всичко това придава допълнителна тежест на идеите за Нова граница, за ново начало... или както се изразяват някои «за второ пришествие на един

съвременен Камелот»^[5]. Именно с този изключително положителен и печеливш имидж, а не с някакви солидни и уникални постижения ще трябва да борави наскоро назначеният предизборен екип на Кенеди за новата кампания. Съоренсен, О'Донъл, Селинджър, О'Брайън и Боби Кенеди са добре запознати със силните и слаби страни на техния кандидат, както и с могъществото на бързо изфабрикуваните митове. Няма съмнение, че те знаят върху какво точно да заострят вниманието си през предстоящата кампания.“

Бюлетинът продължи с репортаж от визитата на Шарл дьо Гол при шаха на Иран, пресъздаваш цялата помпозност на обстановката, така че Джеф изключи видеото. „Кенеди — жив“, помисли си той, както го бе правил неведнъж през последните седмици. Кенеди — повел нацията към Бог знае какво несекващо благоденствие, расово разбирателство, навременно изтегляне от Виетнам?

Джон Ф. Кенеди — жив. Но само още три седмици.

Освен ако, освен ако... какво? Макар банална и очевидна, фантазията бе неустоима. Но това не беше телевизионна драма или научнофантастичен сюжет; Джеф беше тук, в този все още цялцеленичък свят на 1963, в очакване трагедията на столетието да се разиграе пред прекалено знаещите му очи. Беше ли възможно да се намери някакъв начин да я предотврати и имаше ли право да го стори? Той вече бе поставил начало на значителни промени в стопанската история дори и със самото учредяване на корпорация „Бъдеще“, а единството на време и пространство не показваше никакви признаци на непоносимост към делата му.

Без съмнение имаше какво да се направи за предотвратяване на непосредственото убийство. Джеф, разбира се, изключи от вариантите онези, в които самият той се появява на шестия етаж на Тексаската библиотека на двадесет и втори ноември и собственоръчно възпира убиеца да стреля. Но можеше например да позвъни във ФБР или да напише писмо на тайните служби. Мислеше си обаче, че никой няма да вземе предупрежденията му насериозно, а дори и някой да го направи, сигурно щяха да го арестуват по подозрение в съучастие.

Джеф си наля питие от мокрия бар, разположен до вратата за градината, и се замисли над проблема. Всеки, с когото би пожелал да сподели страховете си, щеше да го обяви за луд; до момента, в който президентският кортеж премине през площада „Дилей“ и трагично

напусне зоната на убийството. Тогава вече щеше да е късно за каквото и да е, освен да се плати кошмарната цена.

В такъв случай как трябваше да постъпи, да седи спокойно и да гледа убийството? Да остави жестоката история отново да се повтори от страх да не излезе глупак?

Джеф завъртя глава и огледа подредената с вкус къща. Тя многократно надхвърляше всичко, за което той или Линда някога бяха мечтали. И го бе постигнал за някакви си шест месеца, без дори да се напруга кой знае колко. Оттук нататък можеше да прекара оставащите му години в трупане на богатство и приятни преживявания благодарение на знанията си. Но нима тези постижения нямаше да заседнат като кост в гърлото му заради пропуснатата възможност да предотврати злото, за което също знаеше?

Трябваше по някакъв начин да стори нещо.

Джеф кацна в Далас на петнадесети и влезе в първата телефонна кабина, изпречила се на пътя му. Отгърна телефонния указател на буквата „О“ и пръстът му зашари по страницата. Ето го — име като всички останали, макар че за него буквите сякаш пламтяха върху хартията.

Осуалд, Лий Х. . . . . 1026 С. Бекли 555–4821

Джеф си преписа адреса и нае невзрачен син плимут от „Авис“. Момичето, което го обслужи, му обясни как да стигне до квартала, който го интересуваше.

Премина покрай белосаната къща в Оук Клиф точно шест пъти. Представяше си как се приближава до вратата, натиска звънеца и заговаря младата рускиня Марина, която щеше да му отвори. И какво точно възнамеряваше да й каже? „Съпругът ви ще убие президента. Трябва да го спрете“? Ами ако самият убиец се приближеше до вратата? Тогава какво?

Джеф отново премина покрай обикновената на пръв поглед къщичка, замислен за обитателя ѝ, за човека, който се таеше вътре и кроеше как да разруши хармонията в света.

В крайна сметка напусна квартала, без да спира никъде. От „Кей Март“^[6] във Форт Уърт купи евтина преносима пишеща машина, наръч листи и чифт ръкавици. Когато се прибра в стаята си в „Холидей Ин“, разположен до източната магистрала до летището, надяна ръкавиците, взе един лист и започна да съчинява писмо, от което направо му се догади.

До Президента Джон Ф. Кенеди Белия дом
Пенсилвания авеню 1600 Вашингтон, окръг
Колумбия

Кенеди,
Ти си този, който предизвика враждата с
председателя Фидел Кастро и свободния кубински народ.
Ти си потисник и враг на всички свободни хора в Латинска
Америка и целия свят.

Ако дойдеш в Далас, ще те убия. Ще прострелям
главата ти с карабината си и с кръвта ти ще напиша
СПРАВЕДЛИВОСТ за борците за свобода в Западното
полукълбо.

Това не са голи заплахи. Аз съм добре въоръжен и
съм готов да дам живота си, ако обстоятелствата го
наложат.

Ще те убия.
VENCEREMOS!!!

Лий Харви Осуалд

Джеф прибави и адреса на Осуалд, качи се на колата и пусна писмото в пощенска кутия на две пресечки от малката къщичка, която по нищо не се отличаваше от околните. Час по-късно и шестдесет километра южно от Далас ръцете му се потяха в ръкавиците. Усети как кожата стяга дланите му, докато изхвърляше пишещата машина в някакво голямо езеро, залутано сред пустошта. Почувства се по-добре, когато най-сетне свали проклетите ръкавици и ги изхвърли през

прозореца на колата близо до един забравен и от бога град с абсурдното име Гън Барел^[7]. Усети ръцете си по-свободни и по-чисти.

Джеф прекара следващите четири дни в стаята си в „Холидей Ин“, като разговаряше единствено с камериерките и показваше нос навън само за да си купи местните вестници. На деветнадесети ноември, вторник, „Далас Хералд“ публикува на пета страница материала, който очакваше: Лий Харви Осуалд бе арестуван от тайните служби за заплахи, отправени към президента. Щяха да го задържат без право на пускане под гаранция до приключване на едnodневното посещение на Кенеди в Тексас, насрочено за края на седмицата.

В обратния самолет за Ню Йорк още същата нощ Джеф се напи порядъчно, но алкохолът нямаше принос за триумфалното чувство, изпълнило гърдите му. В главата му една през друга се рояха екзалтирани мисли и се надпреварваха да изплуват картини на един свят, в който войната във Виетнам е заменена с преговори, в който гладните са нахранени, в който расовата дискриминация е премахната без кръвопролития... свят, в който Джон Кенеди и обнадяващият дух на хуманизма не умират, а разцъфва и се размножава по целия свят.

Докато самолетът му кацаше, светлините на Манхатън се сториха на Джеф като лумнали огънове, предвестници на прекрасно бъдеще, току-що създадено от него.

В петък следобед, в един и десет, секретарката влезе в кабинета му, без да чука, и остана до вратата с мокро от сълзи лице, неспособна да пророни и дума. Джеф разбра, без да пита. Почувства се като ударен изневиделица с нещо тежко в корема.

Франк също се появи и тихо осведоми младата жена, че днешният работен ден е приключил; тя, както и всички останали служители, можеше да си върви. После издърпа Джеф иззад бюрото му и двамата излязоха от сградата. Хората се щураха по Парк авеню като замаяни. Някои плачеха съвсем откровено, други се трупаха около радиоапаратите. Повечето обаче просто разсеяно слагаха крак пред крак и с вторачен в неизвестна посока поглед се придвижваха с бавна стъпка, напълно нетипична за нийоркчани. Сякаш земетресение бе разлюляло бетонния свят на Манхатън и никой не бе сигурен в тротоара под краката си. Никой не знаеше дали улицата отново няма да

се разтанцува, или дори да зейне и да погълне света. Бъдещето бе пристигнало само за няколко шокиращи секунди.

Франк и Джеф намериха свободна маса в едно притихнало кафене встрани от Медисън авеню. По телевизията показваха как президентският самолет напуска Далас с трупа на президента на борда. В съзнанието на Джеф изникна снимката, изобразяваща полагащия президентска клетва Линдън Джонсън и втрещената Джаки Кенеди редом с него. Опръсканата с кръв рокля, розите в скута.

— И какво ще стане сега? — попита Франк.

Джеф се откъсна от мракобесните си мисли.

— Какво искаш да кажеш?

— Накъде ще поеме светът? Какво ще правим всички ние отсега нататък?

Джеф повдигна рамене.

— Предполагам, че отговорът на въпросите ти в голяма степен зависи от Джонсън. И по-точно какъв президент ще излезе от него. Ти как мислиш?

Франк поклати глава.

— Ти въобще не предполагаш, Джеф. Никога не съм те виждал да предполагаш каквото и да е. Ти просто *знаеш* какво ще стане.

Джеф се огледа наоколо за келнер. Всички обаче бяха вперили очи в телевизионния екран, на който младият Дан Радър^[8] обобщаваше събитията от следобеда вече за двадесети път.

— Не разбирам за какво говориш.

— Аз също. Или поне не напълно. Но има нещо... необичайно в теб. Нещо странно. Нещо, което не ми харесва.

Джеф видя, че ръцете на съдружника му треперят. Сигурно ужасно му се пиеше.

— Франк, преживяхме ужасен ден и всички сме шокирани, малко или много.

— Не и ти. Във всеки случай не колкото мен или всички останали. Никой от офиса не ти каза какво се е случило. И все едно нямаше нужда да го правят; изглеждаше като че ли си знаел какво ни чака.

— Не ставай глупак.

На екрана се появи широкоплещест представител на полицията, който обясняваше на журналистите за повсеместното издирване,

предприето из цял Тексас, за залавяне на убиеца.

— Какво си търсил в Далас миналата седмица?

Джеф предпазливо огледа съдружника си.

— А ти какво, да не би да си проверявал в авиокомпанията къде съм ходил?

— Да, проверих, и какво прави там?

— Проучвах сделки за компанията. Пазарът продължава да се разраства независимо от това, което стана днес.

— Може пък тенденцията да се промени.

— Не ми се вярва.

— Не ти се вярва, а? И защо така?

— Просто имам такова чувство.

— Бая парички натрупа с тези твои „чувства“.

— Можем да постигнем още много.

Франк въздъхна и прокара ръка през преждевременно отгънялата си коса.

— Не. Без мен. Стига ми толкова. Махам се.

— Божичко, та ние едва сега започваме!

— Дори и за миг не се съмнявам, че ти ще направиш чудеса, Джеф. Що се отнася до мен, нещата започнаха да стават прекалено странни за вкуса ми. Просто не ми е приятно да продължаваме да работим заедно.

— Исусе Христе, нали не си си помислил, че имам нещо общо с...

Франк вдигна ръка и го прекъсна.

— Такова нещо не съм казвал. И не искам да знам нищо по въпроса. Просто искам... да изляза от играта. Можеш да задържиш дела ми в дружеството като оперативен капитал и да ми се издължиш от печалбата през следващите няколко години или колкото там ти трябват. Ако искаш съвет, повери работата ми на Джим Спенсър. Той е свестен човек и знае какво върти. Освен това ще изпълнява инструкциите ти до последната запетайка.

— По дяволите, Франк, и двамата сме в купа. Тръгнахме заедно още от дербито, даже от „Емъри“...

— Така е и не отричам, че направихме чудеса, но за мен е време да осребря чиповете си, приятелю. Стигат ми толкова игрички.

— И какво ще правиш сега?

— Предполагам, ще завърша право, ще инвестирам малко, по традиционния начин, освен това имам достатъчно пари да ме изкарат до края на живота ми.

— Не го прави, Франк. Пропускаш най-голямата възможност в живота си.

— Дори и за миг не се съмнявам, че е така. Някой ден може и да съжалявам, но точно сега нямам друг избор. Правя го за успокоение на съвестта си. — Франк се изправи и протегна ръка. — Желая ти късмет и благодаря за всичко. Не беше никак зле.

Докато се ръкуваха, Джеф се чудеше какво е могъл да направи, за да предотврати такъв край. Може би нищо. Може би просто така беше писано.

— В понеделник ще поговоря със Спенсър — обеща Франк. — Ако, разбира се, в света все още царува мир и държавата ни не се е разпаднала.

Джеф го изгледа продължително със сериозни очи.

— Всичко ще си е на мястото.

— Добре е човек да знае такива неща. Всичко хубаво, приятелю.

Когато Франк си тръгна, Джеф се премести на бара и най-после успя да се добере до чаша с алкохол. Когато пиеше третото, Си Би Ес излъчи бюлетина си: „... арестува заподозрян във връзка с убийството на президента Кенеди. Повтарям, полицията в Далас арестува заподозрян във връзка с убийството на президента Кенеди. Според първоначалните сведения човекът е определен като скитник, който в миналото е споделял леви политически пристрастия. Името му е Нелсън Бенет. Полицията твърди, че телефонният номер, записан върху парче хартия, намерена в джоба на Бенет, принадлежи на съветското посолство в Мексико Сити. Още подробности във връзка с ареста и личността на заподозрения очаквайте веднага щом...“

Градината в къщата в източната част на града навяваше мрачни мисли в ноемврийския хлад. Тя бе замислена да се използва през лятото в един свят, от който лятото бе прогонено. Остъклената масичка и извитите хромирани тръби на столовете правеха навъсения ден още по-тягостен. Джеф загърна по-плътно пешовете на дебелото си вълнено палто и за стотен път през последните два дни си зададе въпроса какво точно се бе случило в онзи непредотвратим ден в Далас. Кой, по дяволите, бе Нелсън Бенет? Резервен наеман убиец, появил се

на сцената след арестуването на Осуалд? Или просто чиста случайност, обикновен ненормалник, изтикан на преден план от сили, много по-могъщи от която и да е човешка конспирация, с единствената цел да не се наруши ходът на историята?

Нямаше начин да получи отговор на въпроса си. И така имаше толкова много необясними неща в този повторен негов живот, защо точно това да е по-лесно разгадаемо от останалите? И все пак нещо вътре го човъркаше, без да му дава мира. Беше се опитал да използва знанията си, за да преобрази битието в положителна насока, да направи далеч по-велики неща от спечелването на няколко милиона, а успя да предизвика единствено леко вълнение в реката на историята. Промени името на един убиец — нищо повече.

Джеф се зачуди какво може да означава това за неговото собствено бъдеще. Всичките му надежди да изгради наново живота си с помощта на онова, което знае... нима бяха обречени да останат единствено повърхностни промени, количествени, но не и качествени? Нима опитите му да бъде истински щастлив щяха да бъдат безцеремонно смазани, също както и намесата му в убийството на Кенеди? Отговорите и на тези въпроси оставаха вън от възможностите му. Само преди шест седмици се чувстваше като божествен повелител на човешкото знание с безгранични възможности за действие. А сега способностите му отново бяха подложени на съмнение. Усети, че го обзема вцепеняващо чувство на безпомощност, по-страшно от всичко изпитвано от онзи ужасен ден насам, когато като ученик край мостчето...

— Джеф! О, Господи, ела веднага! Убиха Бенет, показаха го по телевизията, видях го със собствените си очи!

Той кимна бавно и последва Шарла в къщата. Кадрите с убийството се въртяха отново и отново на екрана, както си и знаеше, че ще бъде. Ето го Джек Руби с гангстерската си шапка, материализирал се сякаш от нищото в коридора на далаския окръжен затвор. Ето го и пистолета и умирация Нелсън Бенет и изкривеното му в агония брадата лице, слели се в изопачено подобие на отлично запечатаната за поколенията смърт на Лий Харви Осуалд.

Джеф знаеше, че президентът Джонсън скоро ще разпoredи пълно разследване на събитията от този кървав уикенд. Щеше да бъде създадена специална комисия, оглавена от председателя на Върховния

съд Ърл Уорън в грижливо търсене на отговори. Без никакъв успех. Животът щеше да продължи.

---

[1] Джексън Полък (1912–1956) — американски художник. — Б.пр. ↑

[2] Линдън Джонсън (1908–1973) — вицепрезидент на Кенеди, а след убийството му и президент (1963–1969) на САЩ. — Б.пр. ↑

[3] Известен като залива Кочинос, където САЩ опитват неуспешен десант на кубински емигранти срещу режима на Ф. Кастро — Б.пр. ↑

[4] АФТ — КИО — съкращения съответно на Американска федерация на труда и Конгрес на индустриалните организации. — Б.пр. ↑

[5] Според легендата, английски град, в който е бил дворът на крал Артур. — Б.пр. ↑

[6] Верига универсални магазини. — Б.пр. ↑

[7] Дуло на пушка (анг.). — Б.пр. ↑

[8] Известен телевизионен коментатор. — Б.пр. ↑

6.

След това Джеф не се занимаваше почти с нищо друго освен с правене на пари. А в това определено го биваше.

Акциите на филмови компании бяха сравнително лесна и достъпна инвестиция. В средата на шестдесетте години кинозалоните се посещаваха масово. Това бе и времето на първите мултимилионни продажби на филми като „Мостът над река Куай“ и „Клеопатра“^[1] на телевизионните мрежи. Джеф се пазеше да инвестира в малки фирми за производство на електроника, макар добре да знаеше, че след време цената им ще нарасне неимоверно; просто не помнеше имената на печелившите. Вместо това наливаше пари в конгломерати, за които бе сигурен, че ще си възвърнат многократно инвестициите още през това десетилетие: „Литън“, „Телидайн“, „Линг-Темко-Воут“. По правило изборът му беше отличен и акциите започваха да носят печалба още от деня на купуването им; печалба, която Джеф тутакси обръщаше в нови инвестиции.

Просто трябваше да прави нещо с парите си.

Шарла хареса боксовия мач. Нарочно заложи на Литън, въпреки препоръката на Джеф да избере Касиус Клей. Що се отнася до Джеф, неговата реакция на вечерта не бе така еднозначна. Вниманието му бе насочено не толкова към ринга, колкото към публиката. Няколко от присъстващите в залата големи акули и букмейкъри го разпознаха благодарение на славата му, разнесла се в света на комара след удара със Световните серии. Един-двама от ония, които навремето се бяха бръкнали здраво, за да платят печалбата му, дори се ухилиха и го поздравиха с вдигнат палец. Макар вече да не го допускаха в обществото си, за тях той си оставаше легенда и се ползваше с цялото уважение, дължимо на звезда от неговата величина.

В известен смисъл може би точно това го притесняваше — очевидният респект, който събуждаше у комарджиите, прекалено

натрапливо напомняше, че е започнал тази версия на живота си с гигантска, макар и неразгадаема измама в подземния свят на Америка. Каквито и успехи да постигнеше по-късно в обществения живот, там щеше да бъде запомнен именно с това. Поиска му се да се пъхне под горещия душ и да остане под него достатъчно дълго, за да измие от тялото си въображаемата воня на пури и мръсни пари, вървяща в пакет с образа на комарджията.

Но проблемът отчасти се криеше и в нещо друго, по-конкретно, продължаваше да си мисли Джеф, докато лимузината летеше по Колинс авеню покрай веригата вулгарни хотелски фасади на Маями Бийч. И по-точно проблемът бе в Шарла.

Тя бе паснала в публиката на боксовия мач като дялан камък и, изглежда, се чувстваше напълно уютно сред останалите префърцунени млади жени с прилепналите по телата им шикозни рокли и тонове грим. „Погледни истината в очите — каза си той и хвърли поглед към седналата до него Шарла, — тя изглежда евтина.“ Евтина, но скъпа — също като Лас Вегас или Маями Бийч. Дори и за най-непроницателния наблюдател бе повече от ясно, че Шарла е чисто и просто играчка, предназначена за чуване. Само толкова. Олицетворение на момичето, което не водиш у дома да го запознаеш с родителите. По лицето му се появи кисела гримаса при мисълта, че той бе допуснал тази грешка. На път за насам бяха спрели в Орландо. Семейството му бе поразено и доста стреснато от новината за внезапното му финансово благополучие, но дори и тази новина не успя да надделее над презрението, което демонстрираха към Шарла, на откритото им разочарование от новината, че Джеф живее с нея.

Тя се наведе и бръкна в чантичката си за пакета с цигари. Черният сатен, от който бе ушита роклята ѝ, се нагъна и откри пред погледа му част от щедрата гърд на Шарла. Продължаваше да го възбужда. В гърдите му се надигна познатото желание да зарови лице в розовата ѝ плът, да вдигне роклята, прикриваща изваяните ѝ крака.

Живееше с тази жена вече повече от година и споделяше с нея всичко освен мислите и чувствата си. Мисълта му се стори някак безвкусна, а красотата на Шарла — обида за чувствата. Защо бе позволил тази история да продължи толкова дълго? Първоначалното му увлечение можеше да се извини — Шарла бе сън в съня, изкусително *piece de resistance*^[2], поднесено заедно с възкръсналата му

младост. Но самото забавление бе поначало самоцелно и също толкова незряло в липсата на съдържание или смисъл, колкото и плакатите от корида, накачени по стените в колежанската му стая.

Джеф я видя как пали цигара и изгледа измамливо аристократичното ѝ лице на фона на бледия пламък на запалката. Шарла улови погледа и предизвикателно повдигна оскубаните си вежди. Видът ѝ обещаваеше много. Джеф извърна глава към светлините на Маями, блещукащи зад спокойните и прозрачни води.

Шарла прекара следващата сутрин в пазаруване из магазините по улица „Линкълн“ и когато се върна в апартамента им в „Дорал“, откри, че Джеф я чака. Остави пакетите в коридорчето и оправи грима си пред най-близкото огледало. Късото ѝ бяло плажно костюмче откриваше прелестен тен, а сандалите на висок ток правеха загорелите ѝ крака още по-слаби и издължени. Джеф прокара палец по ръбовете на кафявия плик, който държеше в ръка, и откри, че е само на крачка от промяна на решението си.

— Защо си се сврял вътре? — попита Шарла и протегна ръка към гърба си, за да разкопчее ефирната памучна рокличка. — Хайде, скачай в банския и да вървим да направим малко тен.

Джеф поклати глава и ѝ махна да седне в креслото насреща му. Тя се намръщи, дръпна ципа нагоре и седна, където ѝ бе казано.

— Какво ти става? — бе следващият ѝ въпрос. — Защо си в такова странно настроение?

Джеф отвори уста, макар още преди часове да бе решил, че в случая думите ще са неподходящи. И без това друг път не бяха разговаряли за каквото и да е. Речта играеше незначителна роля в отношенията помежду им. Затова се разколеба и просто ѝ подаде плика.

Шарла присви устни, пое го и го разкъса. В продължение на няколко секунди погледът ѝ остана втренчен в шестте стегнати пачки от сто доларови банкноти.

— Колко? — попита най-сетне тя със спокоен, добре овладян глас.

— Двеста хиляди.

Шарла отново надникна в плика и измъкна самотния първокласен билет на „Панагра Еърлайнс“ за полет до Рио.

— Това е за утре сутрин — установи след кратък преглед тя. — А какво ще стане с нещата ми в Ню Йорк?

— Ще ги изпратя където пожелаеш.

Шарла кимна.

— Ще ми трябват и още някои работи, преди да тръгна.

— Вземи си каквото пожелаеш. Пиши ги на хотелската сметка.

Тя отново кимна, върна парите и билета обратно в кафявия плик и го остави на масичката до себе си. После се изправи, разкопча роклята си я остави да се свлече на пода в краката ѝ.

— Какво пък толкова — каза тя, докато разкопчаваше сутиена си, — за двеста хиляди ти се полага поне още веднъж.

Джеф се върна в Ню Йорк сам и отново се зае с инвестициите си.

Знаеше, че през следващите няколко години полите щяха все повече да се скъсват и да създадат огромно търсене на най-различни видове найлонови чорапи и чорапогачи. Сдоби се с тридесет хиляди акции на „Хейнс“. Цялата тази изложена на показ плът обаче не можеше да остане незабелязана и той инвестира солидно във фармацевтични предприятия за производство на противозачатъчни продукти.

Осемнадесет месеца след преместването си в небостъргача „Сийграм“ корпорация „Бъдеще“ вече имаше активи, оценявани на тридесет и седем милиона долара. Джеф върна на Франк всички дадени му в заем пари и придружи последния чек с писмо, което написа лично. Така и не получи отговор.

Разбира се, не всичко ставаше според предвижданията му. Искаше му се да придобие голяма част от акциите на „Комсат“ веднага щом компанията ги пусна на пазара, но търсенето бе толкова голямо, че се наложи продажбите да бъдат ограничени до петдесет акции на купувач. Освен това котировките на Ай Би Ем останаха на учудващо ниски нива през цялата 1965 година, макар че следващата отново тръгнаха нагоре. Акциите на веригите заведения за бърза закуска, от които Джеф избра „Денис“, „Кентъки Фрайд Чикън“ и „Макдоналдс“,

преживяха голям спад през 1967, преди да скочат като полудели с близо петстотин процента само година по-късно.

През 1968 капиталът на компанията вече се изчисляваше на стотици милиони долари и Джеф одобри проект на Ай Ем Пей^[3] за шестдесететажна сграда на пресечката на Парк авеню и Петдесет и трета улица, в която да се помещава корпорацията му. Освен това купи значителни парцели в избрани промишлени и жилищни райони на Хюстън, Денвър, Атланта и Лос Анджелис. Компанията се сдоби с почти половината от земята, предлагана в околностите на Лос Анджелис за изграждане на новия Град на столетието, на цена петнадесет долара за квадратен метър. За себе си Джеф избра едно имение от триста акра в община Дъчес, на два часа път от Манхатън нагоре по река Хъдсън.

Излизаше с най-различни жени, спеше с някои от тях и мразеше цялото упражнение. Коктейли, вечери, пиеси, концерти, откривания на изложби... Започна да презира скования етикет на уговорените срещи, липсваше му непринудената атмосфера, непретенциозността на това просто да бъдеш с някого, да помълчиш с приятел, да се разсмееш искрено. Освен това огромната част от жените, с които излизаше, или проявяваха откровен интерес към състоянието му, или бяха прекалено безразлични към него. Имаше дори такива, които го ненавиждаха заради парите и му отказваха среща. В края на шестдесетте огромните лични богатства бяха анатема за много от младите хора и Джеф неведнъж бе каран да се чувства пряко отговорен за всички световни нещастия, като се започне от глада и се стигне до производството на напалм.

Той чакаше и насочваше цялата си енергия към работата. „Юни идва“, не спираше да си повтаря Джеф. Юни 1968 — датата, която щеше да промени всичко.

И по-точно двадесет и четвърти юни.

От убийството на Робърт Кенеди бяха минали едва три седмици, а Касиус Клей, вече лишен от титлата си и прероден в Мохамед Али, обжалваше присъдата за отклонение от военна служба. Във Виетнам ракетите на Севера обстрелваха Сайгон от началото на пролетта.

Джеф помнеше деня — понеделник, ранен следобед. През нощта и в почивните дни работеше като водещ на класацията Топ 40 в една радиостанция в Уест Палм Бийч. Пускаше „Бийтълс“, „Ролинг Стоунс“ и Арета Франклин и през свободното си време усвояваше основите на радиожурналистиката. Продаваше интервюта и репортажи на радиото, в което работеше, а понякога и на „Асошиейтед Прес“ и му плащаха на парче. Помнеше датата, защото с нея започваха почивните му дни — понеделник и вторник. Когато пък онзи вторник се върна на работа, вече бе успял някак си да уреди първото си голямо интервю — дълъг и откровен разговор с пенсиониращия се председател на Върховния съд на САЩ Ърл Уорън. Така и не разбра защо Уорън се е съгласил да разговаря точно с него — никому неизвестен начинаещ журналист от малкопопулярно радио във Флорида. И все пак успя и впечатляващите спомени на този забележителен човек за изпълнената му с противоречия кариера бяха откупени от Ен Би Си за солидна сума. Само след месец Джеф вече работеше в новинарския екип на една телевизионна станция в Маями. Беше стъпил на стълбицата и вървеше нагоре. Целият му съзнателен живот на възрастен, такъв, какъвто го помнеше, започваше с онази лятна седмица.

Нямаше никаква причина да избере Бока Рейтън, нито пък да го пропусне. В някои понеделници подкарваше на север към Хуно Бийч, в други се запътваше надолу към Дилрей или Лейтхаус Пойнт, или пък към който и да е от стотиците малки ивици окъпан в слънце и заставен да служи на цивилизацията пясък, опасали атлантическото крайбрежие от Мелбърн^[4] до Саут Маями Бийч. Но на двадесет и четвърти юни 1968 Джеф бе занесъл джапанки, хавлия и хладилна чанта пълна с бира на плажа в Бока Рейтън, така че сега отново дойде тук — на същото място, в същия слънчев ден.

И *тя* беше там — с жълти плетени бикини, подпряла глава на надуваема възглавница и зачетена в екземпляр на „Летище“^[5] с твърди корици. Джеф се спря на три метра от нея и огледа младото й тяло и гъстата кестенява коса с надничаци тук-там руси кичурчета. Пясъкът пареше ходилата му, а шумът на прибоя отекваше в главата му като удари на ковашки чук. В един момент Джеф за малко не се обърна и не побягна, но се сдържа.

— Здравсти — започна той. — Как е книгата?

Момичето го изгледа през огромните слънчеви очила с прозрачни рамки и повдигна рамене.

— Боклучава история, но става за четене. Предполагам обаче, че от нея ще излезе добър филм.

„Или няколко“, поправи я мислено Джеф.

— Успя ли да гледаш „2001“?

— Да, но така и не разбрах за какво се разказваше, освен това до самия край не стана нищо интересно. Повече ми хареса „Петулия“. Онзи с Джули Кристи, сещаш ли се?

Джеф кимна и се опита усмивката му да излезе по-естествена, по-небрежна.

— Аз съм Джеф. Имаш ли нещо против да поседна при теб?

— Не, разбира се, сядай. Аз се казвам Линда — отвърна жената, която му бе съпруга в продължение на осемнадесет години.

Той разпъна хавлията си, отвори хладилната чанта и ѝ предложи бира.

— Лятна ваканция ли караш? — бе следващият му въпрос.

Линда се подпря на лакътя си и пое запотената бутилка.

— Да, уча във „Флорида Атлантик“, но семейството ми живее тук. А ти?

— Аз съм от Орландо. Ходих малко в „Емъри“, но сега живея в Ню Йорк.

Джеф всячески се опитваше да си придаде безгрижен вид, но като че ли не му се удаваше. Не можеше да отлепи поглед от лицето ѝ. Страшно му се искаше да махне тези проклетите очила, за да погледне очите, които така добре познаваше. Последният му спомен от гласа ѝ се заблъска в черепа му — слаб и идващ отдалеч по телефонен кабел: „Трябва... Трябва... Трябва...“

— Попитах какво правиш тук?

— О, извинявай, аз... — Той отпи от ледената бира и се опита да прочисти главата си. — Тук съм по работа.

— Каква по-точно?

— Занимавам се с инвестиции.

— Брокер значи.

— Не точно. Притежавам собствена компания. Всъщност наистина работим с много брокери, както и с акции, недвижими имоти, парични фондове... от този род неща.

Тя свали наполовина големите очила и го изгледа изненадано. Джеф се втренчи в добре познатите кафяви очи и страшно му се прииска да каже: „Този път ще бъде различно“, или пък: „Моля те, нека опитаме отново“, а защо не и просто: „Липсваше ми. Бях забравил колко си хубава.“ Не каза обаче нищо такова, а просто продължи да я гледа в очите със спотаена надежда.

— Искаш да кажеш, че си собственик на компанията? — попита невярващо тя.

— Сега вече да. Преди няколко години имах съдружник, но... сега всичко е мое.

Линда остави бутилката с бира на пясъка и я завъртя няколко пъти, докато я закрепил.

— Да не би да си получил голямо наследство или нещо подобно? Искам да кажа, че повечето момчета, които познавам, не могат дори да се хванат на работа в такава компания в Ню Йорк... пък и не мисля, че много би им се искало.

— Не, не съм богат наследник. Направил съм всичко сам, от нулата. — Джеф се засмя. Започваше да се чувства по-естествено, по-уверен и горд от постиженията си за пръв път от години насам. — Спечелих сума пари от залози на конни надбягвания и други такива и вкарах всичко в тази компания.

Тя го изгледа скептично.

— И на колко години си?

— На двадесет и три. — Той се спря и си даде сметка, че до този момент е говорил само за себе си, без да прояви и капка любопитство към събеседницата си. А тя нямаше откъде да е наясно, че той знае всичко за нея. Нещо повече, в този момент от живота ѝ знае дори повече от самата нея. — Разкажи ми нещо за себе си. Какво учиш?

— Социология. А ти какво специализираше в „Емъри“, бизнес ли?

— История, но се отказах. Кой курс си?

— Наесен започвам последната година. И какъв е дялът ти в тази твоя компания? Искам да кажа, много хора ли работят за теб? Имаш ли например офис в Манхатън?

— Да, цяла сграда на Парк авеню и Петдесет и трета. Познаваш ли Ню Йорк?

— Цяла сграда на Парк авеню, казваш. Колко прекрасно.

Линда вече не го гледаше, а рисуваше листа на маргаритки в пясъка около бирената бутилка. Джеф си спомни за един ден, няколко месеца преди да се оженият, когато тя най-неочаквано се бе появила на прага му с букет маргаритки в ръка. Слънцето надничаше през косите ѝ, а усмивката ѝ бе побрала цялата топлина на лятото.

— Всъщност... положих много усилия — обясни той. — А ти какво смяташ да правиш, като завършиш?

— Ами възнамерявам да си купя няколко магазина. Ще започна с нещо малко, нали така се прави? — Тя сгъна хавлията си и започна да събира нещата си от чаршафа, върху който лежеше, и да ги пъха в голяма синя плажна чанта. — А като те слушам, съм сигурна, че ще ми помогнеш да взема нещо евтино на Пето авеню, нали така.

— Хей... чакай малко. Моля те, не си тръгвай. Мислиш си, че те будалкам, така ли?

— Хайде да не говорим повече — отвърна Линда, пъхна книгата си в чантата и заизтупва пясъка от чаршафа.

— Не, виж сега, аз говоря напълно сериозно. Въобще и не съм помислял да си правя шеги. Компанията ми се казва „Бъдеще“. Може би дори си я чувала...

— Благодаря за бирата. Другия път може да имаш повече късмет.

— Хей, моля те, нека поговорим още малко, а? Имам чувството, че те познавам отдавна, че имаме да си кажем много. Не ти ли се е случвало да почувстваш някого толкова близък, сякаш сте живели заедно в предишен живот или...

— Не вярвам в такива глупости — отрязва го Линда.

Тя праметна сгънатия чаршаф през ръката си и се насочи към магистралата и редицата паркирани коли встрани от нея.

— Защо не ми дадеш само един шанс — не се отказа Джеф и тръгна с нея. — Сигурен съм, че ако се опознаем поне малко, ще открием много общи интереси и тогава...

Линда се извърна кръгом и го изгледа над слънчевите си очила.

— Ако не престанеш да се мъкнеш подире ми, ще се разкрещя и ще дойде спасителят. А сега се разкарай, ясно ли е. Бягай да баламосваш друга.

— Ало?

— Линда? Обажда се Джеф Уинстън. Днес следобед се запознахме на плажа. Аз...

— Откъде, по дяволите, имаш номера ми? Въобще не съм ти казвала фамилията си!

— Това не е важно. Чуй ме, изпращам ти последния брой на „Бизнес Уик“. Вътре има статия за мен заедно със снимката ми. На четиридесет и осма страница е. Така ще се убедиш, че не съм те лъгал.

— И адреса ми ли имаш? Що за номера са това в края на краищата? Какво по-точно искаш от мен?

— Просто искам да се опознаем по-добре — както аз теб, така и ти мен. Можем да направим още толкова много, разполагаме с прекрасни възможности за...

— Ти си луд! Съвсем сериозно; ти си някакъв психопат!

— Линда, знам, че цялата история започна ужасно, но просто ми дай възможност и ще ти обясня всичко. Позволи ни да научим повече един за друг, да положим една честна основа на...

— Въобще не искам да те опознавам, който и ще да си. Не ми пука колко пари имаш, не искам да те знам дори и да си самият Жан-Пол Гети^[6], ясна ли съм? Просто ме остави... на... мира!

— Разбирам, че си разстроена, и знам, че сигурно всичко ти звучи адски странно, но...

— Ако отново набереш този номер или се появиш пред вратата ми, ще повикам полиция. Достатъчно ясно ли се изразих?

Слушалката бе затръшната ядно и ухото на Джеф писна.

Беше му даден шанс да изживее отново по-голямата част от живота си и той го бе проиграл в един-единствен ден.

Лозята „Мирасу“, разположени на хълмовете югоизточно от Сан Хосе, гъмжаха от берачи. Отдалеч дребните им фигурки, понесли препълнени кошове с грозде към палетите и пресите пред склада, приличаха на безконечна върволица от мравки по време на най-усилния сезон. Хълмовете бяха набраздени от прави, опънати като по конец редове с лозя, докато тук, между тухлените постройки, имаше само брястове и дъбове с вече прошарени от октомврийски цветове листа.

Даян му се сърдеше вече цял ден и нито пасторалната картина наоколо, нито почти магическите ритуали по приготвяне на виното бяха успели да я умират. Джеф просто не трябваше да я взема със себе

си тази сутрин. Но, от друга страна, го направи, защото си мислеше, че двамата млади гении могат да я очароват или поне да я развеселят. Оказа се обаче, че е сбъркал.

— Бяха чисто и просто хипита и нищо повече. За бога, та онзи високият ходеше бос, а приятелят му направо приличаше на... неандерталец!

— В идеята им има много хляб, така че няма значение как изглеждат.

— В такъв случай няма да е зле някой да им пошушне, че шестдесетте години са вече история, ако въобще възнамеряват да направят нещо с глупашката си идея. Още не мога да повярвам, че успяха да те омаят и им даде толкова много пари!

— Парите са мои, Даян. Неведнъж съм ти казвал, че и бизнес решенията също ги вземам единствено аз.

Всъщност не можеше да я вини за реакцията ѝ. Без преимуществото да знаеш какво крие бъдещето на двамата мъже с техния гараж, пълен с купена на старо електроника, спокойно можеше да решиш, че опитът им да попаднат в залата на славата изглежда предварително обречен на неуспех. Само след пет години обаче този гараж в Купертино, Калифорния, щеше да е известен, а Стив Джобс и Стив Возняк^[7] щяха да станат най-доброто капиталовложение за 1976. Джеф им бе дал половин милион долара с настояването да послушат съвета на един млад специалист по маркетинг, напуснал наскоро „Интел“, когото срещнали неотдавна. Освен това им даде свободата да се занимават с каквото си искат, стига да продължават да го наричат „Епъл“. Разбира се, петдесет и един процента от акциите станаха негово притежание.

— Каж ми кой нормален човек ще иска компютър у дома си? И какво, за бога, те кара да мислиш, че онези обрасли хлапаци знаят как се правят компютри?

— Нека не обсъждаме повече този въпрос, искаш ли?

Даян се намуси и млъкна, с което даде на Джеф да разбере, че въпросът няма да бъде забравен дори и отсега нататък по него да не се пророни и думичка повече.

Беше се оженил за нея преди година, малко след като навърши тридесет, ако не за друго, то поне от удобство. Даян бе двадесет и три годишна дама от хайлайфа на Бостън, наследница на една от най-

старите и солидни застрахователни компании в страната. Приличаше по-скоро на крехка порцеланова кукла, но за сметка на това умееше да се държи отлично в общество от хора, сумата на чиито лични състояния се изписваше поне със седем цифри. Двамата с Джеф се разбираха добре за съпрузи, които нямат нищо общо освен навика да разполагат с пари. В момента Даян бе бременна в седмия месец и Джеф таеше надежда, че детето ще събуди най-доброто у нея и ще ги свърже по-здраво.

Младата русокоса жена в модерно моряшко костюмче ги поведе от главното помещение на избата към стаята за дегустация. Покрай стените се виждаха наредени в ромбовидни купчини бутилки, а сумракът се разсейваше от лампи, осветяващи фотографии на лозя и отбрани бутилки вино, продукт на „Мирасу“. Джеф и Даян се спряха до барплота от палисандрово дърво в средата на стаята и отпиха малки, почти ритуални глътки от предложеното им „Шардоне“.

Линда очевидно бе говорила напълно искрено след катастрофалната им среща на плажа преди седем години. Всичките му писма се връщаха обратно неотворени и нито един от подаръците на Джеф не бе приет. След няколко месеца безплодни опити той се отказа от идеята да установи контакт с нея, но въпреки това изпрати името ѝ на една агенция, която пресяваше цялата преса, за да открие търсената от клиентите ѝ информация. Точно оттам му съобщиха, че през май 1970 Линда се е омъжила за един архитект от Хюстън — вдовец с две малки деца. Джеф най-искрено ѝ пожела щастие, но не можеше да се отърве от чувството, че е изоставен... от човек, който никога не го бе познавал. Поне така мислеше самата Линда.

И отново потърси забрава и успокоение в работата си. Последният му удар бе продажбата с огромна печалба на нефтените му находища във Венецуела и Абу Даби и светкавичната им замяна с подобни имоти в Аляска и Тексас. В добавка се сдоби и с дузина морски нефтени сонди. Разбира се, всички сделки бяха сключени точно преди да падне мечът на ОПЕК.

Жените, чиято компания Джеф търсеше, приличаха в голяма степен на Даян: привлекателни, добре обучени компаньонки, вещи и в най-големите тайни на светското държание, прекрасно възпитани и понякога енергични в леглото. Наследнички на големи състояния, принадлежащи към братството на онова, което в Америка минава за

beau monde^[8]. Жени, отлично запознати с основните правила и научили още от люлката докъде се простират правата и къде започват задълженията на състоятелните люде. Те бяха равнопоставени на Джеф във всяко едно отношение и изборът на съпруга от тяхното съсловие бе единствената разумна постъпка, която се очакваше от него. Това, че избраницата му се наричаше не другояче, а Даян, бе почти чиста случайност. Тя отговаряше на всички задължителни изисквания. Ако впоследствие чифтосването им дадеше някакъв неочакван плод, добре дошло... ако пък ли не, му оставаше утешението, че поне не се е разочаровал в очакванията си за брачен живот.

Джеф изчисти небцето си с резенче сирене и опита полусладкото „Фльори Блан“. Този път Даян не му направи компания, като вместо извинение потупа подутия си корем.

Може би все пак детето щеше да донесе някаква промяна. Кой знае.

Една пухкава рижа котка се мяташе по дъсчения под като свободен електрон и съвсем успешно наподобяваше най-гениалните финтове на О'Джей Симпсън. Плячката ѝ — яркожълта сатенена панделка — търпеше опустошителни загуби и ако нещата продължаваха да се развиват по същия начин, скоро от нея щяха да останат само конци.

— Гретхен — извика Джеф. — Знаеш ли, че Чъмли раздира една от жълтите ти панделки?

— Няма нищо, татко — отвърна дъщеря му от един от ъглите на обширната всекидневна, близо до прозореца с изглед към Хъдсън. — Кей вече си е у дома и двете с Чъмли празнуваме събитието.

— И кога успя да се прибере? Не е ли все още в онази болница в Германия?

— О, не, татко. Казал на лекарите, че не е болен, и те веднага го пуснали да си върви у дома. Барби му изпрати билет за „Конкорд“-а и той се прибра *пръв*. Веднага щом влезе, Барби му приготви шест кифлички със сладко от боровинки и четири хотдога.

Джеф се изсмя на висок глас и си спечели най-унищожителния поглед, на който бяха способни ококорените очи на петгодишната му дъщеря.

— В Иран не правят хотдог — обясни Гретхен. — Нито пък кифлички с боровинково сладко.

— Сигурно е така — съгласи се Джеф със сериозно изражение. — Предполагам, че е прегладнял за американска храна.

— Разбира се, че е прегладнял. Барби знае как да го зарадва.

Котката внезапно смени посоката, повлякла парцаливата панделка в лапите си. После откри осветено от слънцето място на пода и реши, че е подходящо да полегне и да се порадва на завоеванието си. Все пак от време на време задните ѝ лапи не издържаха и опитваха да направят панделката на още по-дребни парчета. Гретхен отново се вдълбочи в играта, записана в света на кукленската къща. Джеф прекара повече от година в изработването и преустройването ѝ според точните указания на дъщеря си. Миниатюрните дървета в боядисаната в зелено градина пред къщата сега бяха окичени с яркожълти панделки. През последната седмица Гретхен бе следила всички новинарски бюлетини за края на кризата със заложниците^[9] с интерес, какъвто повечето деца отделят единствено на анимационните филмчета в събота сутрин. В началото Джеф бе загрижен от вниманието, което дъщеря му обръщаше на събитията в Техеран, и искаше да я предпази от възможното негативно влияние на кадрите, показващи подивели тълпи с лозунги „Смърт за Америка!“ От друга страна обаче, знаеше за щастливия завършек на инцидента и реши да уважи желанието на Гретхен за възприемане на околния свят, както и да се довери на емоционалната ѝ стабилност.

Обичаше я до степен, в каквато по-рано не вярваше, че може да се обича. Улавяше се, че постоянно му се иска да я предпазва от всички злини и да споделя с нея цялата светлина на света. Появяването на Гретхен не донесе никаква положителна промяна в брака му с Даян, която очевидно се дразнеше от ограниченията, наложени ѝ от детето. Но у него дъщеря му събуди неподозирана по дълбочината си обич.

Джеф я изгледа как сваля друга панделка от декоративните дръвчета в двора на къщичката си и се опитва да подразни пухкавата котка. Чъмли обаче очевидно бе изморена и не ѝ се играеше. Тя умолително докосна с лапата си бузата на Гретхен и момичето тутакси зарови лице в меката златиста козина по корема ѝ. Това очевидно бе върхът на удоволствието за Чъмли, чието мъркване достигна до ушите на Джеф, примесено с искрящия смях на дъщеря му.

Изкачило се високо на небето, слънцето хвърляше златисти снопове лъчи през огромните прозорци и огряваше полирания под, на който се боричкаха Гретхен и котката. Спокойствието, предлагано от дървената къща в Дъчес, бе полезно за дъщеря му. Отдалечеността ѝ от всякакви проблеми действаше на душата, била тя млада или стара, невинна или объркана, като балсам.

Джеф се сети за съквартиранта си от колежа Мартин Бейли.

Скоро след раждането на Гретхен му се бе обадил, за да възстанови връзката, която през този живот прекъсна за толкова много години. Джеф така и не успя да повлияе на решението му за брака, който щеше да се окаже опустошителен и да доведе Мартин в първия му живот до самоубийство. Това, което направи обаче, бе да осигури на стария си съквартирант постоянна работа в „Бъдеще“ и от време на време да му дава по някой друг полезен съвет къде да инвестира. Приятелят му отново бе разведен, както и преди, и то не по-малко нещастно оттогава, но поне бе жив и в добро финансово състояние.

Напоследък мислите на Джеф рядко се връщаха към Линда или старото му съществуване. Сега вече първият живот му изглеждаше като сън. Реалността бе духовната пустота между него и Даян, щастието да бъде с дъщеря си Гретхен и смесените чувства, които му носеха неспирно нарастващите му богатство и власт. Реалността бе знанието заедно с всичко, което то му бе донесло — добро или зло.

Екранът показваше чисто органично движение: плавно преминаваща през извитите камери течност, редуване на свиване и разширяване, извършвани в идеален ритъм.

— ... както сам виждате, не е блокирана нито една от камерите. И, разбира се, Холтеровата ЕКГ, която носихте в продължение на двадесет и четири часа, не показва никакви признаци на тахикардия.

— И в крайна сметка какво точно означава всичко това? — попита Джеф.

Кардиологът изключи видеото, което досега им показваше ултразвуковото изображение на сърцето на Джеф, и се усмихна.

— Означава, че сърцето ви е толкова близо до идеалното здравословно състояние, колкото би му се искало на всеки четиридесет

и три годишен американец. Същото се отнася и за белите ви дробове според рентгеновите снимки и пулмонарните изследвания.

— Значи би трябвало да живея...

— Продължавайте по същия начин и ще сте столетник. Да разбирам ли, че все още посещавате гимнастическия салон?

— Три пъти седмично.

Лудостта по фитнеса, обзела хората през седемдесетте, бе донесла на Джеф доста облаги. Той не само притежаваше „Адидас“ и „Наутилус“, както и веригата зали „Холидей Хелф Спа“, но и се ползваше от услугите им вече в продължение на цяло десетилетие.

— Ами просто не спирайте — посъветва го лекарят. — Де да можеше всичките ми пациенти така добре да се грижат за себе си.

Джеф поговори на различни теми още няколко минути, но умът му бе другаде. Умът му се занимаваше със самия него точно на същата възраст, през същата година, но преди двадесет години. Виждаше се като улежал се служител, жертва на стреса, с наднормено тегло, който притиска гърдите си с ръка, докато лицето му лети към бюрото, а светът около него потъва в мъгла.

Този път това нямаше да стане. Този път щеше да е различно.

Джеф предпочиташе уютата на задния салон в „Ла Греноил“, но според Даян дори и обядът бе главно повод хората да видят и да бъдат видени от околните. Ето защо винаги се хранеха в предния салон, който бе неизменно шумен и задръстен от посетители.

Джеф похапваше от пъстървата си с естрагон и босилек в леко кисел сос и всячески се опитваше да не обръща внимание на нацупената физиономия на Даян и на глъчката, долитаща от сбутаните около тях маси. Една от двойките наоколо обсъждаше женитба, а друга — развод. Що се отнася до разговора на Джеф и Даян, той се въртеше някъде по средата.

— Нали все пак искаш да я приемат в „Сара Лоурънс“? — изстреля съпругата му между две стриди a la page^[10].

— Та тя е само на тринадесет години — въздъхна Джеф. — Преподавателите в „Сара Лоурънс“ и пет пари не дават с какво се занимава Гретхен на тази възраст.

— Когато аз бях на единадесет, вече учех в „Конкорд академи“.

— Било е така, защото *родителите ти* не са давали и пет пари с какво се занимаваш.

Даян остави вилницата си и го изгледа втренчено.

— Възпитанието ми не е твоя работа.

— Затова пък възпитанието на дъщеря ми определено е.

— В такъв случай би трябвало да настояваш от самото начало да получи най-доброто възможно възпитание.

Един келнер отсервира празните им чинии, докато друг се приближаваше с количка, натоварена с десерти. Джеф се възползва от прекъсването, за да се изгуби в отраженията от многобройните огледала на ресторанта: стените с цвят на свежи борови иглички, яркочервените цокли, огромните букети с цветя, сякаш току-що набрани от пейзаж на Сезан.

Добре знаеше, че Даян не е толкова загрижена за образованието на Гретхен, колкото за собствената си свобода от ежедневните задължения, свързани с дъщеря ѝ. Джеф и така виждаше детето си рядко и мисълта, че ще го изпрати в някакво училище на триста километра от дома, му се струваше просто непоносима.

Даян сърдито си взе от малините в сос „Гран Марние“.

— Сигурно ти се струва напълно естествено дъщеря ни да продължава да общува с малките нехранимайковци от държавното училище, които непрестанно мъкне у дома.

— За бога, нейното училище е в Райнбек, а не в Южен Бронкс. За Гретхен то е чудесна среда за растеж.

— Също както и „Конкорд“. Говоря от личен опит.

Джеф набучи с вилницата своята „Шарлота“ с праскови, защото просто не можеше да каже онова, което наистина мислеше — че не възнамерява да позволи на Гретхен да се превърне в копие на майка си. Повърхностното образование, пренебрежителното отношение към всичко наоколо, чувството, че огромното богатство ти принадлежи изцяло още от мига на раждането и не може по никакъв начин да ти се изплъзне, нямаше да бъдат отличителни черти на дъщеря му. Джеф бе спечелил парите си с помощта на свръхестествен късмет и по волята на съдбата. Сега му се искаше да предпази Гретхен от евентуалното порочно влияние на парите също толкова, колкото и да я научи да използва предимствата им.

— Друг път ще продължим темата — каза той на Даян.

— Трябва да им отговорим до следващия четвъртък.

— Значи ще го обсъдим в сряда.

Това разлюти жена му като оса и Джеф от опит знаеше, че избухването може да бъде предотвратено само с яростна атака към следващата порция с десерт — нещо, което Даян не закъсня да направи.

Той потупа джоба на самото си и измъкна две увити в станиол таблетки „Гелусил“. Сърцето му можеше и да е в идеална форма, но животът, който сам си бе създал, играеше кални номера на храносмилането му.

Дългите нежни пръсти на Гретхен се движеха плавно по клавишите и изтръгваха тъжните ноти на Бетовеновата „Фюр Елизе“. Рижавата котка Чъмли се бе изтегнала на пейката до нея, прекалено стара да се щура из къщата с безгрижието, което демонстрираше по-рано. Сега се задоволяваше само да бъде близо до стопанката си и да мърка от нежната музика.

Джеф наблюдаваше лицето на дъщеря си, докато тя свиреше — гладката ѝ бледа кожа, изпъкваща още по-добре на фона на черните къдрици. Изражението ѝ бе напрегнато, но напрежението не се дължеше на концентрацията от разчитането на нотите или от спазването на темпото. Музикалната ѝ дарба и вроденият слух бяха толкова забележителни, че ѝ позволяваха да наизусти почти всяко упражнение още след първото му изсвирване. Джеф отдаваше изражението по-скоро на сливането с мечтателната мелодия от измамно простата композиция.

Гретхен изсвири кодата с помощта на педала за повторение с почти съвършено легато и после се смълча за няколко мига, докато се връщаше от музикалното си пътешествие. Най-сетне усмивка огря лицето ѝ и в очите заиграха палави пламъчета.

— Не е ли прекрасно? — попита простичко Гретхен, като очевидно имаше предвид единствено красотата на музиката.

— Да — съгласи се Джеф. — Почти колкото изпълнителката.

— О, татко, престани да се занасяш. — Лицето ѝ поруменя и тя отривисто стана от пейката. — Отивам да си взема сандвич. Ти искаш ли?

— Не, благодаря, миличка. Май ще изчакам вечерята. Майка ти всеки момент трябва да се прибере от града. Като си дойде, кажи й, моля те, че съм отишъл да се поразходя край реката.

— Добре — отвърна Гретхен и се втурна към кухнята.

Чъмли се разсъни, прозя се и я последва мързеливо с провлачена стъпка.

Джеф излезе и тръгна по обрамчената с брястове алея, дълга цял километър, която през есента приличаше на гигантски пожар, чийто край се губеше в далечината. В края на алеята пред него се разкри обширната поляна, плавно спускаща се към Хъдсън. На около стотина метра вляво пък имаше по-стръмен склон, водещ към няколко скалисти водопада, сипещи ледени пръски наоколо си. Драматичният преход към това място никога не преставаше да събужда страхопочитание в гърдите му. Как въобще бе възможно да съществува такава красота. Едновременно с това изпитваше и малко гордост, че тя му принадлежи.

Джеф се спря в средата на поляната, за да се наслади на пейзажа. Две лодки тихо се движеха надолу по реката покрай отсрещния бряг сред изобилие от есенни цветове. Няколко момчета се разхождаха и от време на време мързеливо хвърляха камъчета във водите. На хълма над главите им се издигаше къща — по-малко внушителна от тази на Джеф, но все пак впечатляваща.

След три месеца реката щеше да бъде скована от лед и да се превърне в голяма бяла магистрала, водеща на юг към града, а на север — към планината Адирондак. Дърветата щяха да са без листа, но нямаше да изглеждат голи заради затрупалия ги сняг. Стотиците малки вейки, обвити с лед щяха да блещукат на зимното слънце.

Това бе земята и в интерес на истината районът, митологизиран от Къриър и Айвс^[11] като американския идеал. Те бяха нарисували точно тази гледка. Ако човек погледнеше оттук, лесно би се убедил, че всичко, направено от Джеф, си е струвало усилията. Да стои тук и да държи Гретхен в обятията си — детето, за което двамата с Линда така дълго бяха мечтали, без да го имат.

Не, нямаше да изпрати дъщеря си в „Конкорд“. Тук бе домът й. Гретхен щеше да остане именно тук, докато порасне достатъчно, за да може сама да решава къде и как иска да прекара живота си. Когато този ден дойдеше, Джеф щеше да се съгласи с всяко нейно решение, но дотогава...

Нещо невидимо го удари в гърдите, нещо много по-мощно и болезнено, откогато и да било преди... освен веднъж.

Той падна на колене, като отчаяно се опитваше да си спомни кой ден е днес, колко е часът. Широко отворените му очи запечатаха есенния пейзаж, долината, която само допреди миг му бе изглеждала като олицетворение на възродената надежда, на неограничените възможности. После се катурна настрани и очите му се извърнаха от реката.

Джеф Уинстън безпомощно се втрени към тунела от пламнали оранжеви брястове, извел го на тази морава, съчетаваща в себе си толкова обещания и съвършенство, и умря.

---

[1] Печелили „Оскар“ през 1957 и 1963 съответно за най-добър филм и за операторско майсторство. — Б.пр. ↑

[2] Piece de resistance (фр.) — основното ястие в менюто. — Б.пр. ↑

[3] Йо Мин Пей (1917) — американски архитект от китайски произход. — Б.пр. ↑

[4] Става въпрос за малък град на източното крайбрежие на п-в Флорида. — Б.пр. ↑

[5] Роман от Артър Хейли. — Б.пр. ↑

[6] Жан-Пол Гети (1892–1976) — американски петролен магнат. — Б.пр. ↑

[7] Създателите на „Apple Computers“. — Б.пр. ↑

[8] Висше общество, елит (фр.). — Б.пр. ↑

[9] През ноември 1979 иранци вземат 50 заложници в посолството на САЩ в Техеран с искане емигриралият в Египет шах Мохамед Реза Пахлави да бъде екстрадиран обратно. — Б.пр. ↑

[10] Със сос (фр.). — Б.пр. ↑

[11] Натаниъл Къриър (1813–1888) и Джеймс Мерит Айвс (1824–1895) — американски литографи, работили съвместно върху репродукции, отразяващи американския живот. — Б.пр. ↑

7.

Обгръщаше го мрак и наоколо му се носеха писъци. Две ръце се бяха вкопчили в десния му лакът и нечии нокти го бодяха през ръкава.

Пред очите на Джеф се разкри адска картина: плачещи деца, които пищяха, бягаха, препъваха се и падаха, без да успеят да се изплъзнат от черните крилати същества, спускащи се върху им, за да кълват малките им личица, уста, очи...

После се появи една студена руса красавица и издърпа две момиченца в колата си, като ги спаси от гибел. Джеф разбра, че е на кино. Гледаше филм на Хичкок — „Птиците“.

Хватката около дясната му ръка отслабна заедно със спадналото напрежение на екрана. Той извърна глава и видя смутената момичешка усмивка на Джуди Гордън. Вляво от нея седеше приятелката ѝ Пола, сгушена в покровителствената прегръдка на младия Мартин Бейли.

1963. Всичко бе започнало отново.

— Защо толкова си се умълчал тази вечер, миличък? — попита го Джуди на задната седалка на Мартиновия „Корвет“, докато се носеха към „При Мо и Джо“ след киното. — Нали не смяташ, че съм глупачка, задето така се уплаших?

— Не, не мисля нищо толкова.

Джуди преплете пръсти в неговите и отпусна глава на рамото му.

— Добре, само не мисли, че съм лигла.

Косата ѝ бе чиста и свежа, а от тънкото ѝ бледо вратле се разнасяше уханието на няколкото капки „Ланвин“, поставени там. Миришеше по същия начин, както и в онази странна вечер преди двадесет и пет години в колата на Джеф... или както преди почти половин век на същата дата.

Всичко постигнато в предишния му живот бе изтрито с един замах: финансовата му империя, къщата му в Дъчес... но най-жестока бе загубата на детето му. Гретхен, с нейната жизнерадост и държание, в което вече прозираше женственост, с интеллигентните ѝ топли очи вече не съществуваше. Бе мъртва или още по-лошо. В тази реалност за нея въобще нямаше място.

За пръв път в своя дълъг, опустошен живот Джеф проумя какво се криеше зад вопъла на крал Лир за Корделия:

*Ти вече никога няма да дойдеш.
Никога, никога, никога, никога...*

— Какво беше това, миличък? Каза ли нещо?

— Не — прошепна той и придърпа главата на момичето към гърдите си. — Просто мислех на глас.

— Ммммм. И мога ли да знам какво толкова си се размислил?

„Свещена простота“, каза си Джеф. Благословено невежество за раните, които една душевно увредена вселена е в състояние да нанесе.

— Мислех си колко много означава за мен твоето присъствие до рамото ми. Каква невероятна нужда изпитвам да те прегръщам.

Подобно на „Емъри“, гимназията му близо до Ричмънд не се бе променила ни най-малко. Някои от детайлите обаче бяха по-различни от спомена, който пазеше за тях — сградите например изглеждаха по-малки, а столовата — по-близо до езерото, отколкото я помнеше. Джеф обаче бе привикнал към тези дребни несъответствия и за себе си бе решил, че те по-скоро се дължат на паметта му, отколкото на някаква промяна в самата обстановка. Този път от последното му идване тук бяха изминали повече от петдесет години. Цял един човешки живот, макар и разделен на две и започнат за трети път.

— Как я караш в колежа, добре ли е? — попита госпожа Брейдън.

— Не се оплаквам. Просто ми се прииска да се махна оттам за ден-два и си помислих защо пък да не намина към старото училище.

Дребната пълничка библиотекарка се усмихна майчински.

— Не е изминала и година, откакто завърши при нас, Джеф. Да не би носталгията да те е подгонила толкова скоро?

— Май че е така — усмихна се в отговор той. — На мен пък ми се струва, че мина сума ти време.

— Почакай да станат десет или двадесет години. Тогава ще видиш какво означава „сума ти време“. Чудя се дали пак ще ти се иска да дойдеш да ни навестиш.

— Сигурен съм, че ще е така.

— Дано си прав. Струва си да видиш какво е излязло от момчетата в крайна сметка, как се справяте с живота отвън. Лично аз мисля, че ти няма да се изложиш.

— Благодаря, госпожо. Работя по въпроса.

Библиотекарката хвърли един поглед на часовника си и разсеяно завъртя очи към входната врата.

— Аз след малко ще трябва да посрещна група нови ученици и да ги разведа наоколо, за да им покажа кое как е. А ти да не забравиш, преди да тръгнеш, да се обадиш на доктор Армбръстър.

— Непременно ще го навестя.

— А следващия път направо намини към дома да пийнем по чаша шери и да си спомним за отминалите дни.

Джеф си взе довиждане с госпожа Брейдън и се запровира между отрупаните с книги лавици към изхода. Нямаше намерение да разговаря с когото и да е от бившите си преподаватели, но на път за насам си даде сметка, че неизбежно ще трябва да се срещне поне с един-двама. В края на краищата реши, че се е представил твърде добре с госпожа Брейдън, но все пак се радваше, че разговорът не е продължил дълго. В „Емъри“ бе свикнал да се справя с подобни ситуации, но тук щеше да му е по-трудничко, защото спомените, които пазеше от гимназията, датираха отпреди петдесет години.

Той пое по пътеката зад библиотеката към усамотената гора „Вирджиния“, опасала училището, в което се бе превърнал от юноша в млад мъж. Нещо го бе привлякло тук, нещо по-силно от обикновена носталгия. Господи, вече бе изпитал толкова много носталгия, че трябваше да е напълно луд, за да търси нова порция.

А може би тук го водеше фактът, че гимназията бе последното заслужаващо внимание място в живота му, в което не бе живял отново и което си оставаше същото като в спомените му. Вече бе ходил в дома

на детството си в Орландо и на два пъти се завръща в „Емъри“. Що се отнася до местата, в които бе живял след колежа като ерген или току-що женен за Линда, те нямаха нищо общо със сегашния му живот или с онзи, който бе изживял наскоро. А тук още го помнеха, тук бе оставил своя собствена следа, а освен това още продължаваше да носи отпечатъка на гимназията върху себе си, както го бе правил и в предишните си животи. Може би просто имаше нужда да се върне в началото, да се убеди, че самият той е истински, да си припомни, че е имало време, когато реалността е била нещо стабилно и неповторимо.

Джеф отгърна надвисналите над пътеката брястови клони и зад тях, без каквото и да е предупреждение, се появи мостчето, изпълвало го със срам и чувство за вина през цялото това време.

Той се закова на място, вцепенен от изненада, вперил поглед в пейзажа, стряскал сънищата му в продължение на половин век. Беше простичко дървено мостче, не по-дълго от три метра, прехвърлено над плитък поток, но Джеф с последни сили успя да овладее паниката, изпълнила гърдите му от гледката. Нямаше никаква представа, че пътеката води насам.

Той пусна брястовия клон и пристъпи към миниатюрното мостче, изработено от рязани на ръка дъски и обезопасено с грижливо направени еднометрови перила. Мостчето, разбира се, бе построено наново и Джеф винаги бе подозирал, че е така. И все пак никога не се бе връщал отново тук до края на дните си в гимназията, всъщност до ден-дневен.

Той приседна на брега на потока точно до мостчето и прокара длан по грубото, неогладено дърво. От отсрещния бряг го наблюдаваше катерица, която гризеше стиснат между предните лапи желяд и макар да изглеждаше напълно спокойна в негово присъствие, явно си имаше едно наум.

През първата си година в гимназията Джеф съвсем не беше срамежливец. Тихо момче и ученик, отнасящ се сериозно към уроците си — да, но кротък — в никакъв случай. Той набързо завърза няколко запознанства и се присъедини към невъздържаните момчешки лудории, обикновено извършвани в спалните. Битките с пяна за бръснене и декорирането на нечия стая с тоалетна хартия бяха само малка част от щурите идеи. Що се отнася до момичетата, с тях Джеф имаше толкова опит, колкото е нормално да има едно

петнадесетгодишно момче. Разбира се, ставаше въпрос за първата му година в гимназията. Последната в началното училище излизаше доста упорито с едно момиче, но никоя от гимназистките, идващи от Ричмънд в събота и неделя на танци, не бе успяла още да привлече вниманието му. Онази среща с Барбара, която си спомняше толкова години след това, трябваше да почака, докато стане на шестнадесет.

И въпреки това първата година в гимназията любовта не му прости. Хлътна до ушите, влюби се до затъпяване в учителката си по френски — около двадесет и пет годишна жена на име Деирдре Рендъл. По слабичката брюнетка, чийто съпруг преподаваше американска история, въздишаха и приблизително осемдесет процента от момчетата в гимназията. Всяка вечер в общата столова наставаше лудешка бутаница кой да заеме шестте ученически места на масата на семейство Рендъл. Джеф успяваше да се добере до едно от тях около два-три пъти седмично.

Беше убеден, че учителката му храни по-особени чувства към него, надхвърлящи границите на искрената топлина, която демонстрираше към останалите момчета. Нямахте и съмнение, че когато разговаряха, в очите ѝ заиграваха странни пламъчета. Един път в час тя застана зад него и бавно и нежно замасажира врата му, докато съучениците му рецитираха Бодлер. За Джеф случката бе заредена до пръсване с еротика, още повече че тогава събра завистливите погледи на всичките си съученици. Известно време дори спря да мастурбира над големите плакати на средна страница в „Плейбой“, запазил сексуалните си фантазии единствено и само за Деирдре, както я наричаше в мислите си.

В края на ноември за всички стана очевидно, че госпожа Рендъл е бременна. Джеф се опита да прогони от съзнанието си натрапващите се от бременността предположения за състоянието на брака ѝ и вместо това насочи мислите си към по-различната красота, която приближаващото майчинство донесе на Деирдре.

През зимата учителката им излезе в отпуск и на нейно място се появи заместник. Бебето се роди в средата на февруари. През април госпожа Рендъл отново се появи на масата в общата столова с прекрасно напращели от кърма гърди. Тя взеше бебето в детска количка или го държеше в прегръдките си, а мъжът ѝ, седнал до нея в столовата, направо не бе на себе си от щастие. Те не изпускаха нито

секунда, за да се насладят на общата си радост. Джеф не можеше повече да си въобразява, че в редките усмивки, които госпожа Рендъл му подхвърляше, се крият някакви спотаени чувства.

Семейство Рендъл живееше в отдалечена от общежитията отделна къща от другата страна на горичката досами библиотеката. През слънчевите дни госпожа Рендъл обичаше да се разхожда до училището и обратно през смълчаните брястове и ели. Обикновено използваше една добре утъпкана пътечка, която обаче бе прекъсната от малък поток. През есента тя с лекота успяваше да го прескочи, но сега, с количката пред нея, потокът се превръщаше в сериозно препятствие.

Съпругът ѝ се труди упорито цели шест седмици, докато построи малкото мостче. Първо отрязва дъските с триона в училищната работилница, после ги заглади и най-сетне грижливо подбра подпорните греди, два пъти по-дебели, отколкото бе нужно. По време на вечерята, в деня, когато мостчето бе готово, госпожа Рендъл целуна съпруга си в столовата пред всички ученици и колеги. Целуна го продължително и влюбено. За пръв път си позволяваше подобно нещо пред момчетата. Джеф впери поглед в недокоснатата си вечеря, а стомахът му се сви в ледена, враждебна буца.

На следващия ден излезе да се поразходи в горичката. Искеше да бъде сам, да разчепка ужасните чувства, бушуващи в него. Но когато стигна до мостчето, нещо в него се повреди.

Мозъкът му просто отказа да функционира и докато вдигаше първия камък, за да го захвърли с все сила към перилата, в гърдите му се надигна неизпитвана дотогава ярост.

Той отново и отново хвърляше най-големите и тежки камъни, които успяваше да повдигне. Носещите греди се оказаха най-трудни за разрушаване. Бяха дебели и направени така, че да издържат голяма тежест. Но дори и те не устояха на яростните атаки на Джеф и най-сетне поддадоха и рухнаха в потока заедно с целия, натрошен на трески мост.

Когато приключи с пъкленото си дело, Джеф се изправи запъхтян над останките от труда на господин Рендъл. Тогава погледът му се плъзна по отсрещния бряг и съзря госпожа Рендъл, която стоеше на пътеката и го наблюдаваше. Лицето, обожавано от него месеци наред, се бе превърнало в непроницаема маска и го гледаше втръчено.

Погледите им останаха вкопчени в продължение на няколко секунди, след което Джеф се обърна и хукна да бяга.

Мислеше си, че ще го изключат, но никоой така и не пророни дума за инцидента. От този ден Джеф дори и не доближи масата на семейство Рендъл. Избягваше ги, доколкото му бе възможно. Учителката по френски продължи да се отнася все така любезно, дори и мило с него в клас и в края на годината Джеф получи отличен...

Той хвърли едно камъче в мързеливите води на потока и го изгледа как отскочи от друг камък и потъна. Разрушаването на моста бе зловна, непростима постъпка и въпреки това госпожа Рендъл му бе простила и дори го бе защитила. Добротата ѝ стигна дотам, та да не го засрамва още повече, като изрази опрощението си с думи. Сигурно бе отгатнала подтика на безумната му ярост, довела го до такива крайности, и се бе досетила, че детската му психика е възприела любовта към съпруга и детето ѝ като висша форма на предателство.

А по онова време Джеф без съмнение възприемаше нещата точно по този начин. Случката се оказа първата му среща, запознанството му с изгубената надежда.

Сега вече знаеше какво го е накарало да се върне отново в гимназията, да дойде пак на тази поляна, свързана с младежките му години. Водеше го чувството за безвъзвратна загуба, но този път на по-високо ниво. Сега нямаше да позволи на нетърпимата болка да го пречупи. Идваше краят на разрушените мостове. Трябваше да свикне да върви напред и да строи, вместо да разрушава, въпреки агонията от смъртта на дъщеря му, въпреки знанието, че има неща, които просто няма да се повторят.

Петък вечер в единадесет без четвърт поне двадесет двойки се прегръщаха в сенките пред девическото общежитие „Харис Хол“. Обвили ръце един около друг, момичетата и момчетата трескаво притискаха устни, за да използват максимално последните минути преди възпитателката да се появи на входа и да прибере младите дами по стаите им. Джеф и Джуди седяха на една каменна пейка далеч от влюбените двойки. Джуди бе разстроена.

— Всичко го е измислил оня Франк Мадок, нали? Знам, че той ти пусна мухата, знам го.

Джеф поклати глава.

— Вече ти казах, че предложението бе мое.

Джуди обаче не искаше да го чуе.

— Не трябва да се мъкнеш с него. Знаех си, че ще стане нещо такова. Той все се мисли за голяма работа, сякаш е най-великият мозък на света. Нима не си го разбрал досега?

— Миличка, той няма нищо общо с това. Идеята е изцяло моя и ще проработи. Само имай търпение до утре и сама ще се увериш.

— Какво разбираш ти от тези работи. — Хладният нощен бриз се оживи и тя измъкна ръка от неговата, за да вдигне ципа на якето си. — Дори нямаш право сам да залагаш, та се налага Франк да го прави вместо теб.

— Знам точно колкото ми трябва — усмихна се Джеф.

— Разбира се, достатъчно, за да профукаш всичките си пари. Достатъчно, за да продадеш колата си. Още не може да ми го побере главата, че ти всъщност наистина продаде колата си, за да заложиш на конни надбягвания.

— Утре следобед ще си купя нова. Ако искаш ела с мен и двамата ще я изберем. Каква предпочиташ да бъде — „Ягуар“, „Корвет“ или нещо друго?

— Стига празни приказки, Джеф. Знаеш ли, мислех си, че те познавам достатъчно добре, но сега...

Вятърът завъртя няколко листа и изсипа едно в косата на Джуди. Джеф се присегна да го извади и жестът му се превърна в милувка. Момичето омекна под дланта му и той нежно прокара листото по бузата ѝ, поднесе го към устните на Джуди, а после го притисна към своите.

— О, скъпи — прошепна тя и се сгуши в него. — Не искам да ме мислиш за мърморана. Просто толкова се тревожа за теб, че не ми се ще...

— Шшшт — прошепна Джеф и взе лицето ѝ в дланите си. — Няма за какво да се тревожиш. Наистина е така.

— Но ти не...

Целувката му я накара да замлъкне и двамата останаха в тази поза, докато до тях не долетя строгият глас на възпитателката:

— До пет минути всички да са се прибрали!

Джеф тръгна да я изпраца към ярко осветената входна врата на пансиона. Покрай тях бързаха още десетки момичета.

— И какво сега — каза той, — искаш ли да дойдеш утре с мен за кола?

— О, Джеф — въздъхна Джуди. — Утре следобед трябва да завърша съчинението си за края на срока, но ако дойдеш към седем, ще те заведа в „Дули“ да ти купя един сандвич. И недей да униваш много, като изгубиш. Поне ще ти бъде за урок.

— Разбира се, госпожо — усмихна се той. — Ще си записвам най-прилежно.

Портиерът на „Кралската каляска“ паркира червения им „Ягуар“. Джеф пъкна в ръката на келнера двадесетачка и на никого не му хрумна да пита за възрастта на Джуди, когато поръчаха бутилка „Мое е Шандо“.

— За Шатогей — вдигна чашата си с шампанско Джеф.

Джуди също вдигна чаша, но се поколеба.

— Предпочитам просто да пием за тази вечер — каза тя.

Кристалът иззвъня и те отпиха. Джуди изглеждаше просто прекрасно. Носеше тъмносинята си къса рокля, купена специално за пролетта, и създаваше впечатление на нещо средно между момиче, престорило се на дама, и неустойимо сексапилна жена. Предишния път Джеф я бе пренебрегнал прекалено бързо в търсене на жена, чийто опит да съответства на неговия. Е, сега поне знаеше, че желанието му е неосъществимо. Сега му стигаше да се наслаждава на искреното ѝ, естествено държание, толкова различно от евтиното еротично излъчване на Шарла или от ледената недостъпност на Даян. Невинността на Джуди имаше нужда да бъде закриляна, а не отритната.

„Кралската каляска“ бе един от многото средно скъпи американски ресторанти, които не предлагаха нищо екстравагантно в менюто си, но Джуди въпреки това бе впечатлена и явно полагаше всички усилия да се държи съвсем като възрастна. Джеф ѝ поръча омар, а за себе си филе. Тя го изчака да започне пръв, за да види коя вилица използва за салатата и коя за предястието, и непресторената ѝ неопитност умили Джеф.

След като приключиха с вечерята и им донесоха „Драмбюи“^[1], Джеф подаде на Джуди малката кутийка с надписа на бижутерско ателие „Клод С. Бенет“. Тя го отвори и в продължение на няколко секунди гледа втренчено чудесния двукаратов пръстен с диаманти, след което сълзите ѝ потекоха.

— Не мога — промърмори Джуди, като внимателно затвори кутийката и я остави пред него. — Просто не мога.

— Мислех си, че каза, че ме обичаш.

— Обичам те — отвърна Джуди. — О, по дяволите, по дяволите, по дяволите...

— Какво има тогава? Можем да изчакаме година-две, ако смяташ, че все още сме малки, но ми се иска още отсега да обявим намеренията си.

Тя избърса очите си със салфетката и размаза и малкото грим, който носеше. На Джеф му се прииска да изтрие цветните вадички с целувки, да измие лицето ѝ с език така, както котката мие малките си.

— Пола ми каза, че от седмици не си стъпвал в час — обясни тя. — Каза още, че нищо чудно въобще да не завършиш.

Джеф се усмихна широко и я хвана за ръка.

— Това ли било? Милинка, тези неща просто нямат значение. И без това съм решил да напусна училище. Току-що спечелих седемнадесет хиляди долара и до октомври те могат да станат... Виж какво, няма защо да се притесняваш. Ще имаме достатъчно пари. Остави тези грижи на мен.

— И откъде ще дойдат? — попита с горчивина тя. — От комар ли? С това ли ще се препитаваме?

— От инвестиции — отвърна Джеф. — От напълно законни инвестиции в големи компании като „Ай Би Ем“, „Ксерокс“ и...

— Спри да летиш из облаците, Джеф. Това, че късметът ти проработи и спечели на конни надбягвания, съвсем не означава, че ще забогатееш от игра на борсата. Ами ако цените на акциите паднат? Ами ако настъпи депресия или нещо подобно?

— Депресия няма да има — каза тихо Джеф.

— Откъде можеш да си сигурен. Татко твърди...

— Въобще не ме интересува какво твърди твоят татко. Депресия просто няма...

Джуди захвърли салфетката върху покривката и избута стола си назад.

— Аз пък държа на мнението на родителите си. Освен това направо ме е страх да си помисля как ще реагират, като им съобщя, че ще се омъжа за осемнадесетгодишен хлапак, който е зарязал училище, за да стане комарджия.

Джеф не успя да измисли подходящ отговор на този довод. Разбира се, че Джуди имаше право. Сигурно в очите ѝ бе безотговорен глупак. Допусна ужасна грешка, че въобще ѝ каза с какво се занимава.

Той пусна кутийката с пръстена обратно в джоба на сакото си.

— Добре, засега това ще остане у мен. И може би ще размисля за училището.

Очите на Джуди отново се навлажниха и синьото затрепка зад сълзите.

— Моля те, Джеф, размисли. Не искам да те загубя. Не и заради някаква подобна глупост.

Той стисна ръката ѝ.

— Един ден ще носиш този пръстен — каза Джеф — и ще се гордееш както с него, така и с мен.

Ожениха се в баптистката църква на Рокуд, щата Тенеси, през юни 1968, седмица след като Джеф завърши бизнес администрация. Това бе само четири дни преди датата, на която срещна Линда — и то два пъти, но с коренно различни последици — в предишните си два живота. Джуди се бе родила в Рокуд и след церемонията всички гости се пренесоха на вилата на родителите ѝ до езерото Уотс Бар, където ги очакваше барбекю. Джеф забеляза, че кашлицата на баща му става все по-остра, но той продължаваше да не се вслушва в молбите на сина си и палеше цигара от цигара. Нямахме да ги откаже в продължение на още няколко години, докато не откриеха емфиземата му. Що се отнася до майка му, тя бе по-щастлива, отколкото на сватбите на Джеф с Линда и Даян, макар и да не го знаеше. Петнадесетгодишната му сестра, която все още ходеше с шини на зъбите, веднага се привърза към Джуди.

Семейство Гордън също бяха посрещнали Джеф в дома си добронамерено. Всъщност той се бе преобразил в идеалната партия за

всяка дъщеря — на двадесет и три години, с добро образование, работлив, умеещ да носи отговорност. Можеше да се похвали с малко състояние, както и с пакет от акции, носещи умерено висока, но редовна печалба на него и Джуди.

Не му бе лесно да го постигне. Петте години, прекарани в учене, го поизмъчиха. Трябваше отново да си създава отдавна забравени навици, да седи над учебници, да предава курсови работи, да взема изпити. Но най-трудно от всичко му бе да се въздържа от забогатяване. В последния си живот на тази възраст Джеф вече бе финансов вундеркинд — съдружник, държащ контролния пакет на могъщ конгломерат. Но Джуди надали щеше да понесе тежестта на подобно богатство, стоварило й се изневиделица, и проблемите помежду им нямаше да закъснеят. Така че се наложи да пропусне залаганията в Белмонт и на Световните серии и не без усилие да обърне гръб на многобройните печеливши инвестиции, които можеха отново да го направят мултимиллионер.

Този път двамата с Франк Мадок се бяха разделили скоро след успеха в дербито на Кентъки. Нищо неподозиращият му някогашен съдружник, основал заедно с него финансовата империя, бе завършил право в университета „Колумбия“ и сега бе младши адвокат в една кантора в Питсбърг.

Младото семейство се засели в приятна къщичка в псевдоколониален стил на „Чешър Бридж Роуд“ в Атланта, която трябваше да изплаща, а Джеф нае четири стаи за офис в една сграда, принадлежала някога нему. Пет дни в седмицата той обличаше костюм, слагаше вратовръзка и отиваше на работа. Пожелаваше добър ден на секретарката и помощниците си, заключваше се в кабинета си и четеше. Софокъл, Шекспир, Пруст, Фокнър... всичко онова, което преди бе възнамерявал да прочете, но все не успяваше.

Когато станеше време да си ходи, Джеф обикновено надраскваше няколко лаконични бележки на колегите си в смисъл, че не бива да рискуват с неутвърдили се на пазара компании като „Сони“, а трябва да се погрижат дялът им в нещо стабилно, като например „Ей Ти енд Ти“, да продължи да нараства. Той внимателно направляваше малката фирма далеч от всякакъв внезапен успех, като в същото време се грижеше съдружниците му да живеят охолно, без да се набиват на очи, и да останат здраво окопани във високите етажи на средната класа.

Колегите му рядко се отклоняваха от препоръките на Джеф, а когато го правеха, загубите балансираха печалбата, така че в крайна сметка планът му работеше безотказно.

Вечер двамата с Джуди си седяха у дома и гледаха заедно „Смейте се“ или „Името на играта“, после понякога изиграваха една-две игри на думи и си лягаха. Ако през почивните дни времето бе хубаво, излизаха с яхта по езерото Лание, играеха тенис или просто се разхождаха из парка „Галауей“.

Животът си течеше тихо, спокойно и нормално до крайност. Джеф бе напълно удовлетворен от това. Състоянието му нямаше нищо общо с онзи възторг, надигащ се в гърдите му, докато гледаше как Гретхен расте в имението в Дъчес, но все пак бе щастлив и в мир както със себе си, така и със света наоколо. За пръв път дългият му, хаотичен живот потичаше в естественото си русло, без превратности.

Джеф зарови пръсти в пясъка, изправи се на лакът и засенчи очите си от слънцето със свободната ръка. Джуди спеше на хавлията до него, без да изпуска страницата, до която бе стигнала в „Челюсти“. Той нежно целуна полуотворените ѝ устни.

— Искаш ли малко „Пиня колада“? — попита Джеф, докато жена му се протягаше. — Имаме още около половин термос.

— Мммм. Искам само да си лежа тук. Ако може поне двадесет години.

— Лежи си тогава, но гледай на всеки шест месеца да се обръщаш на другата страна.

Джуди изви врат, за да погледне дясното си рамо, и леко почервенялата кожа я накара да се намръщи. Тя се завъртя по гръб и се примъкна до него. Джеф отново я целуна, но този път по-продължително.

На няколко метра от тях лежеше друга двойка, чието радио работеше. Джеф прекъсна целувката, когато музиката спря и говорителят със силен акцент зачете бюлетина за показанията на Джон Дийн по делото „Уотъргейт“, дадени същия ден.

— Обичам те — каза Джуди.

— Обичам те — отвърна той и докосна порозовялото от слънцето връхче на носа ѝ. И Господ му беше свидетел колко много я

обичаше всъщност.

Всяка година Джеф си позволяваше месец и половина отпуска просто за да може ефективно да се преструва, че се труди. Изкуствено наложените ограничения придаваха на това време още по-голямо очарование. Миналата година бяха обиколили цяла Шотландия с велосипеди, а това лято възнамеряваха да прелетят над винарските райони на Франция с балон. Точно в този момент обаче на Джеф му се искаше да бъде именно тук, в Ямайка, на плажа Охо Риос с жената, която бе донесла толкова радост в разпиляния му живот.

— Огърлица за красивия мадам, мосю? Хубав огърлица с миди?

Хлапето, спряло се до тях, имаше не повече от осем-девет години. Ръцете му бяха отрупани с десетки огърлици и гривни от крехки мидени черупки. По чаршафа, увит около бедрата му, пък бяха накачени пъстро оцветени обеци, изработени от същия материал.

— Колко искаш за... онази там?

— Осем шилинг.

— Ако я дадеш за лира и шест шилинга, вземам я.

Момчето повдигна вежди и объркано го изгледа.

— Хей, ти май ку-ку, мосю. Ти трябва смъква цена, а аз вдига, не обратно.

— Добре, нека тогава бъдат две лири.

— Няма спори с теб, мосю. Ето ти я. — Момчето бързешком свали огърлицата от ръката си и я подаде на Джуди. — Ако иска купи още от мен, аз има много. Всички на плажа познават. Казва Ренар, окей?

— Окей, Ренар. Приятно е да се пазари човек с теб.

Джеф му подаде две банкноти от по лира, които момчето ухилено пое и хукна нататък по плажа.

Джуди сложи огърлицата на врата си и поклати заканително глава, като едва сдържаше усмивката си.

— Как не те е срам да се подиграваш така с бедното дете.

— Можеше и по-зле да е — усмихна се Джеф. — Ако се беше помаял още минута-две, сигурно щеше да избяга не с две, а с четири-пет лири.

Джуди сведе поглед да оправи огърлицата си и когато отново вдигна очи, в тях се четеше тъга.

— Толкова си добър с децата — каза тя. — Това е единственото, за което съжалявам, че никога няма...

Джеф постави пръст на устните ѝ и я накара да замълчи.

— Ти си моето дете. Друго не ми трябва.

Никога нямаше да ѝ каже, нито пък да я остави сама да се досети за вазектомията, която си направи през 1966, малко след като започнаха да се любят. Никога повече нямаше да даде живот на друго човешко същество, както бе дал на Гретхен, само за да види после, че цялото ѝ съществуване е изтрито, сякаш не е било. За всички хора освен за Джеф дъщеря му не живееше дори и в спомените. Не искаше дори и да си го представя, но ако бе осъден отново да изживее живота си, нямаше да обрече на това състояние на абсолютна безтегловност друго същество, което не само бе обичал, но и създал.

— Джеф... мислех си.

Той погледна жена си, като се опитваше да не показва болката и вината, която изпитва.

— За какво?

— Не можем ли... Няма нужда да ми отговаряш веднага, просто си помисли по въпроса... Не можем ли да си осиновим дете?

В продължение на няколко секунди Джеф я гледаше мълчаливо. Гледаше любовта, изписана по лицето на Джуди, нуждата от още отдушници, чрез които тази любов да излезе навън.

В крайна сметка децата нямаше да са негови. Дори ако ги заобичаше, той нямаше да е отговорен за появата им на този свят. Те вече съществуваха, бяха родени от някого. Най-лошото можеше отново да се случи, но те щяха да продължат да живеят макар и по друг начин.

— Да — каза Джеф. — Много бих се радвал да си осиновим дете.

Пътуваха към някакво място, наречено Ърлс Форд, на южния край на голямата планина Апалачи. Трябваше да стигнат до точката, в която Северна и Южна Каролина се срещаха с горния край на Джорджия. Бяха всичко на всичко шест сала, черни и не особено привлекателни на вид съоръжения, напомпани в базовия лагер и с мъка довлечени до брега на река Шатуга. Джеф, Джуди и децата делеха един

сал с жизнерадостна посивяла жена и с водача си — младеж на около двадесет години със загорели от слънцето ръце и лице.

Мързеливото течение носеше сала по прозрачните води и Джеф се присегна да затегне по-здраво спасителната жилетка около крехкото телце на Ейприл. Дуейн видя бащинската загриженост и с мъжествена решителност сам се зае със своята жилетка.

Ейприл бе очарователно русичко момиче, чиито истински родители бяха малтретирани жестоко. Брат ѝ пък бе умно и съобразително дете, изгубило майка си и баща си в автомобилна катастрофа. Ако имаха възможност, Джеф и Джуди може би нямаше да изберат точно тези имена за децата си, но по време на осиновяването Ейприл и Дуейн бяха на четири и шест години, така че една промяна на малкото име само допълнително би объркала представите им за света.

— Татко, виж! Елең, елен! — извика дъщеря му и протегна ръка по посока на отсрещния бряг с озарено от възхита лице. Животното ги изгледа спокойно. Явно не му се искаше да прекъсва обяда си само защото е видяло някакви странни същества, но въпреки това от стойката му личеше, че е готово да побегне всеки момент.

Скоро обраслите с дървета брегове от двете им страни започнаха да се издигат и да се превръщат в плетеница от скали. Колкото по-навътре в каньона навлизаха, толкова повече се усилваше скоростта им и скоро флотилията от салове се носеше из първите бързеи. Децата пицяха от удоволствие, докато салът криволичеше и се извърташе надолу по течението.

След като пенливите бели води се успокоиха и салът отново се понесе мързеливо, Джеф хвърли поглед към Джуди и с облекчение видя, че тревожното ѝ изражение е заменено от радостна възбуда, не по-малка от тази на децата. Тя определено се тревожеше, преди да се впуснат в това приключение, но Джеф не искаше да лиши Ейприл и Дуейн от нещо толкова вълнуващо като пътешествие със сал.

Експедицията спря на един малък остров и Джуди набързо разопакова обяда, който носеше в непромокаема чанта. Джеф задъвка една пилешка кълка и докато отпиваше от студената си бира, наблюдаваше Ейприл и Дуейн, които изследваха триъгълния къс земя. Любопитството и въображението на децата не преставаше да го удивлява. Погледнат през техните очи, този стар и износен свят отново

ставаше привлекателен. Когато двамата с Джуди решиха да ги осиновят, Джеф успя да купи акции на „Епъл“ и „Атари“ точно навреме. Не бяха много, а просто достатъчно, за да увеличат семейния доход. С тяхна помощ се сдобиха с по-голяма къща на „Уест Пейсис Фери Роуд“ с обширен двор, плитко езерце и три могъщи дъба — идеално място за игра.

Саловете отново потеглиха и на около километър по-надолу по реката преодоляха следващата, този път по-дълга поредица от бързеи. Водите вече се движеха доста по-буйно, дори и на по-широките места, но Джеф виждаше, че жена му е престанала да се страхува от реката и наслаждението от гледката заедно с тръпката на приключението са я обзели изцяло. Тя здраво стискаше ръката му, докато преминаха най-опасното място при Бъл Слюиз, и когато страшното свърши, водата отново се успокои, а слънцето занаднича иззад огромните борове.

Ейприл и Дуейн не скриха разочарованието си при вида на автобуса, който трябваше да ги отведе обратно в Атланта, но Джеф знаеше, че за тях приключенията, също както и лятото едва сега започват. Скоро щеше да отведе семейството си на дълго и спокойно двумесечно пътешествие из Италия и Франция. Следващата година възнамеряваше да ги изненада с екскурзия до Япония и необятната шир на Китай, станала отново достъпна.

Искаше му се да видят всичко; да изпитат цялата слава, да изживеят всяко чудо, което светът бе способен да им предложи. И все пак не можеше да потисне страха си, че скоро всички тези спомени заедно с цялата любов, която им бе дал, ще бъдат заличени от сила, не по-малко разбираема за него, отколкото за тях.

След три дни гърдите му ужасно започнаха да го сърбят на местата, където бяха залепени електродите, но той не позволяваше и един от тях да бъде откачен дори и за минута.

Джеф знаеше, че сестрите го презират от цялата си душа. Присмиваха му се, когато си мислеха, че са се отдалечили достатъчно, за да не ги чува. Фактът, че трябва да прислужват на напълно здрав хипохондрик, който на всичкото отгоре заема и легло, предназначено за болни хора, ги изпълваше с отвращение.

Лекарят му също изпитваше подобни чувства и ги бе заявил напълно открито. И все пак Джеф продължаваше непреклонно да настоява на своето. Най-сетне, след като направи солидно дарение за доизграждане на болницата, се съгласиха да го приемат за една седмица.

И по-точно за третата седмица на октомври 1988. Ако нещо щеше да се случва, сега бе времето да стане.

— Здравей скъпи, как се чувстваш?

Джуди носеше ръждивокафяв есенен костюм, а косата ѝ бе събрана в отпуснат кок.

— Навсякъде ме сърби. Иначе съм добре.

Тя се усмихна и чертите ѝ се извиха в лукаво изражение, нетипично за все още невинното ѝ лице.

— Мога ли да те почеша някъде?

Джеф се изсмя.

— Нямам нищо против, но май ще се наложи да изчакаме няколко дни, докато ме откачат от тези кабели.

— В такъв случай — каза Джуди и повдигна двете хартиени торби в ръката си, от книжарница „Оксфорд“ и от музикалния магазин „Търтъл“ — ето ти някои развлечения, докато чакаш.

Беше му купила най-новите криминалета на Травис Макгий и Дик Франсис (в този живот се бе запалил по тях), както и нова биография на Андре Малро^[2] и история на параходната компания „Кунард“. Въпреки че не знаеше много неща за него, Джуди все пак разбираше естеството на интересите му. В другата чанта кротуваха една дузина компактдискове, като се започне от Бах и Вивалди и се стигне до дигитална преработка на „Сержант Пейпър“. Тя пхна един от лъскавите дискове в портативното устройство и гениалните акорди на „Канон в До“ от Пахелбел изпълниха стаята.

— Джуди... — започна Джеф, но гласът му го предаде. Той се прокашля и опита отново: — Искях само да знаеш... колко много винаги съм те обичал.

Тя успя да отговори със спокоен тон, но тревогата в очите ѝ я издаде:

— Винаги ще се обичаме. Поне се надявам да е така. Още дълги, дълги години.

— Колкото се може по-дълго.

Джуди се намръщи и понечи да добави още нещо, но той я спря. Тя се наведе над леглото да го целуне и когато ръката ѝ намери неговата, Джеф откри, че тя трепери.

— Идвай си по-бързо — прошепна жена му. — Още дори не сме започнали.

Случи се малко повече от час след като Джуди излезе от стаята и се запъти към бистрото на болницата, за да хапне нещо. Джеф се зарадва, че поне тя не е в стаята, за да гледа.

Въпреки болката, замъглила сетивата му, той успя да съзре изненадата, изписала се по лицето на сестрата, когато в един момент мониторът на ЕКГ-то полудя. И все пак тя се държа напълно професионално и дори за миг не закъсня да извика помощ. След секунди Джеф бе обграден от цял екип лекари, които подвикваха нареждания и показания на апаратите, докато работеха над него:

— Един кубик адреналин!

— Две ампули бикарбонат? Дайте ми триста и шестдесет джаула!

— Пазете се...

БУМ!

— Кръвно осемдесет, има пулс; двеста вата в секунда, седемдесет и пет милиграма лидокаин!

— Вижте, дефибрилация.

— Повторете адреналина и бикарбоната, дефибрилация шестдесет и три; пазете се...

БУМ!

Гласовете им постепенно се отдалечаваха, а светлината избледняваше. Джеф се опита да извика, вбесен от несправедливостта. Този път бе напълно подготвен. Но не успя да извика; не успя дори да изплаче; не успя да направи нищо, освен отново да умре.

И да се събуди на задната седалка на корвета на Мартин Бейли с Джуди до рамото си. Осемнадесетгодишната Джуди. Джуди през 1963, преди въобще да се влюбят и заедно да изградят живота си.

— Спри колата!

— Потрай още малко, братче — отвърна Мартин. — Почти стигнахме общежитието на момичетата. Ще...

— Казах да спреш колата! Веднага!

Мартин спря близо до факултета по история, като клатеше невярващо глава. Джуди постави ръка върху рамото на Джеф, като се опитваше да го успокои, но той се отдръпна рязко и отвори вратата.

— Какво, по дяволите правиш? — извика Мартин към Джеф, който вече бе навън и бягаше, бягаше с всички сили накъдето му видят очите; посоката нямаше значение.

Нищо нямаше значение.

Той пробяга през градинката, покрай лабораториите по химия и физика, а младото му здраво сърце биеше равномерно в гърдите му, сякаш не го бе предало само преди броени минути и двадесет и пет години напред в бъдещето. Краката му го пренесоха покрай факултета по биология и през кръстовището на улиците „Пиърс“ и „Аркарайт“. Най-сетне Джеф се спъна и падна на колене в средата на футболното игрище, а замъгленият му поглед се насочи към звездите.

— Да ти го начукам! — изкрещя той към безразличното небе с цялата сила и отчаяние, което не успя да изрази от болничното легло.
— Да ти го начукам! Защо... ми... ПРИЧИНЯВАШ ВСИЧКО ТОВА!

---

[1] Известна марка ликьор, приготвен от уиски, мед и билки. — Б.пр. ↑

[2] Андре Малро (1401–1476) френски писател и политик, занимавал се и с история на изкуството. — Б.пр. ↑

8.

След това на Джеф не му пукаше особено от каквото и да е. Беше направил всичко по силите си, осъществил мечтите на всеки човек — в материален, романтичен, семеен план, — и какво от това? Пак си оставаше самотен и безсилен, с празни ръце и сърце. Отново го караха да започне отначало. Но имаше ли смисъл да започва, щом знаеше, че и най-упоритите му усилия ще се провалят?

Не можеше да се пребори с нежеланието си отново да се види с Джуди. Това симпатично момиченце нямаше нищо общо с жената, която бе обичал, освен потенциала един ден да се превърне в нея. Беше безсмислено, а и граничеше с мазохизъм отново да повтаря целия процес на взаимно израстване, при положение че добре знаеше къде извежда този път — към емоционална и духовна смърт.

Така Джеф се върна в онзи анонимен бар, който бе открил преди толкова време, и започна да пие. Когато му дойде времето, отново разигра сценката с Франк Мадок и го убеди да заложи вместо него в дербито на Кентъки. Веднага щом получи парите си, отлетя за Лас Вегас, но този път сам.

След тридневно лутане из хотели и казина най-сетне я откри — седеше на една маса за блекджек, в „Сандс“, където минималният залог бе долар. Същата черна коса, същото излято тяло, дори същата червена рокля, която Джеф някога собственоръчно бе разкъсал в пристъп на невъздържана страст върху дивана в хола на малкия ѝ апартамент.

— Здравсти — заговори я той. — Казвам се Джеф Уинстън.

Тя се усмихна по добре познатия му прелъстителен начин.

— Шарла Бейкър.

— Точно така. Ходи ли ти се в Париж?

Шарла го изгледа удивено.

— Имаш ли нещо против само да довърша това разиграване?

— Самолетът за Ню Йорк излита след три часа. Оттам има директна връзка с „Еър Франс“. Значи разполагаш с достатъчно време

да си събереш нещата.

Тя опита да спечели с шестнадесет, но се провали.

— Ти какво, да не си принцът от приказките?

— Не, от плът и кръв съм. Тръгваш ли?

Шарла повдигна рамене и осребри няколкото останали й чипа.

— Разбира се. Защо не?

— Правилно — съгласи се Джеф. — Защо пък не?

Сладникаво острата миризма на стотина димящи „Голоаз“ и „Житан“ се носеше на талази в клуба като задушлива мъгла. В сумрака Джеф виждаше Шарла, танцуваща в ъгъла сама, със затворени очи, пияна. В този живот май пиеше повече, отколкото я помнеше преди. А може би просто се стремеше да не изостава от него, а той определено се наливаше и поглъщаше повече алкохол, отколкото когато и да било друг път. Но ако не друго, пиенето поне го правеше общителен. Тази вечер на масата му седяха пет-шест души, половината от тях очевидно някакви „студенти“, което не им пречеше да се интересуват повече от нощния живот на Париж, отколкото от книгите и учебниците си.

— В Америка и вие имате такива клубове, hein^[1]? — попита Жан-Клод.

Джеф поклати глава. „Каво дьо ла Юшет“ бе парижки джазклуб, покрит с патината на времето. Между каменните му стени постоянно се блъскаше музика, не по-малко натрапчива от острата миризма и дима на цигарите, от които явно живееха хората в тази страна. За разлика от новоизмислените дискотеки този сорт развлечения никога нямаше да открие благоприятна почва в Щатите.

Мирей, дребничката, червенокоса приятелка на Жан-Клод, пусна една крива усмивка.

— C'est dommage^[2] — каза тя. — Никой не харесва черните в родината им, затова им се налага да идват тук, та да свирят музиката си.

Джеф махна неопределено с ръка и си наля нова чаша червено вино. Настоящите расови проблеми на Америка бяха любима тема на разговор във Франция, но той не искаше и нямаше намерение да се забърква в подобни дискусии. Не искаше да говори за нищо сериозно, за нищо, което може да го накара да мисли или да си спомня.

— Трябва да отидеш в Африка — продължи Мирей. — Там е страшно красиво и има какво да се научи.

Двамата с Жан-Клод току-що пристигаха в Париж след месец, прекаран в Мароко. Джеф единствено от любезност не спомена скорошното фиаско на Франция в Алжир.

— Attention, attention, s'il vous plait! — Собственикът на клуба бе излязъл на сцената и се опитваше да каже нещо, ниско приведен над микрофона. — Mesdames et messieurs, copains et copines... Le Caveau de la Huchette a la plaisir extraordinaire de vous presenter le горещия блус... avec le maitre du блуса, personne d'autre que — Monsieur Sidney... Bechet!^[3]

Последваха оглушителни аплодисменти, а старият, отритнат от родината си музикант се появи на сцената с кларнет в ръка. Той откри вечерта с едно доста раздвижено парче — „Блус в пещерата“ — и продължи с невероятна секси-преработка на „Франки и Джони“. Шарла не спираше самотния си танц в ъгъла, а тялото ѝ следваше всяка извивка на музиката. Джеф изпразни бутилката с вино и махна да му донесат нова.

Старият блусмен се усмихна и кимна, след като изсвири и второто парче, а младите хора в заведението не поскъпиха оваците си за тази непозната музикална форма.

— Мерси, мерси, мерси! — поблагодари им Бешей. — Mon français n'est pas très bon^[4] — осведоми ги той със силен американски акцент, — затова искам да ви кажа, че само като ви гледам, личи, че знаете какво е блус. Чухте ли ме?

Поне половината от младежите в клуба разбираха достатъчно английски, за да отвърнат ентузиазирано:

— Mais oui! — извика тълпата. — Bien sur!^[5]

Джеф надигна току-що напълнената си чаша с вино и се остави на музиката да го отнесе далеч и да изтрие всички спомени от съзнанието му.

— Добре тогава — продължи Бешей от сцената и избърса мундщука на кларнета си. — В следващото парче сякаш е скрита душата на блуса. Има блус за хора, които никога са си нямали нищичко, и това е тъжният блус... но най-сърцераздирателен е онзи, за хората имали всичко на този свят. За хората, които са изгубили всичко и знаят, че то вече никога няма да се върне при тях. Страданието им

няма граници и не може да се сравни с нищо друго. Значи за тези хора има специален блус, който ние наричаме „То бе при мен, ала от него няма вече ни следа“.

От кларнета се разнесоха ниски и гърлени звуци, изпълнени с чувство за мимолетност и съжаление в минорна гама. Бяха неустойими, непоносими. Джеф се сви в стола си и се опита да не чува музиката. Той се протегна за чашата си и разля виното.

— Какво става? — докосна рамото му Мирей.

Джеф се опита да ѝ отговори, но не успя.

— Allons-y^[6] — каза тя и го издърпа на крака. — Отиваме навън да подишаме малко чист въздух.

Те излязоха на улица „Дьо ла Юшет“, където препръскваше дъжд. Джеф вдигна лице към небето и позволи на капките да го охладят и да се стичат по челото му. Мирей се протегна и го погали по бузата с тънката си ръчица.

— От музиката може да боли — каза нежно тя.

— Мммм.

— Не е добре. По-хубаво... comment dit-on 'oubier'?^[7]

— Забравям.

— Oui, c'est ça^[8]. По-добре да забравиш.

— Да.

— За известно време.

— За известно време — съгласи се Джеф и двамата тръгнаха надолу по улицата да търсят такси.

Щом пристигнаха в апартамента на Джеф на улица „Фош“, Мирей напълни малка лула с кафяви бучки хашиш и с опиум. После приседна до него на ориенталския килим, запали сместа и му подаде лулата. Той дръпна дълбоко и я запали отново, щом загасна.

Джеф бе опитвал на няколко пъти марихуана още в първия си живот, но никога не бе изпитвал такова благодатно спокойствие. Малро описваше пушенето на опиум по същия начин — „сякаш се носиш върху огромни неподвижни крила“. Хашишът обаче не позволява разсъдъкът ти да се замъгли и го пази да не отлети в страната на сънищата.

Мирей се излегна по гръб на килима и зелената ѝ копринена рокля се вдигна до средата на бедрата ѝ. Дъждът отвън се усилваше и монотонният му ритъм по прозореца я накара да върти глава в такт и да пилее рижавата си коса ту по лицето, ту по голите си рамене. Джеф погали прасеца ѝ и дланта му се закатери нагоре по вътрешната страна на бедрото. Мирей измърка доволно и насърчително. Той се наведе над нея, разкопча горните копчета на роклята ѝ и отдолу се показаха момичешки гърди.

Двамата използваха телата си като инструменти още там, на пода, с безмълвна страст. Когато свършиха, Мирей напълни нова лула с опияняващата смес, но нея вече изпушиха в спалнята. Този път се любиха дълго и мързеливо, скрити под завивките, а ръцете и краката им се сплитаха с новопридобитата фамилиарност. Камбаните на „Сент Оноре д’Ело“ вече призоваваха най-ранобудните богомолци за сутрешната служба, когато Мирей седна отгоре му и стройните ѝ хълбоци игриво заподскачаха.

Шарла влезе в апартамента заедно с влажното и намусено утро.

— Здравсти — каза тя, провряла глава в спалнята. По лицето ѝ бе изписано единствено изтощение. — Какво ще кажете за чашка кафе?

Мирей седна в леглото и раздруса червената си коса.

— А ще се намери ли и малко коняк с него?

Шарла свали роклята си, която приличаше на хармоника, и заопипва в гардероба за халата си.

— Идеята не е лоша — прецени тя. — Ще се включиш ли и ти, Джеф?

Той премигна и се опита да прогони опияняващото действие на наркотика.

— Да, май ще опитам.

Мирей стана и безгрижно се отправи към банята за душ. Когато Шарла се появи отново с поднос в ръце, дребничката червенокоса францужойка седеше на края на леглото и подсушаваше косата си, все още гола. Докато пиеха примесеното с коняк кафе, двете жени сладкოდумно обсъждаха новия бижутериен магазин на улица „Риволи“.

Малко след девет Мирей заяви, че трябва да отскочи до вкъщи и да се преоблече. Към единадесет имала среща с някакъв приятел и не искала да се появи в кафето със снощната рокля. Тя целуна Джеф за довиждане, прегърна набързо Шарла и изчезна.

Веднага щом входната врата се затвори след францужойката, Шарла разчисти чашите от леглото, отгърна чаршафите и горещият ѝ език се плъзна надолу по корема на Джеф. Той бе отпуснат, но ласките не закъсняха да събудят живота у него.

Така и не попита Шарла къде е била цяла нощ; пък и какво значение имаше.

Вълните на Средиземно море се разбиваха тихо в каменистия бряг, а шепотът им навяваше чувство за вечност, за неизменност. Откъм близките кафенета се носеше апетитната миризма на току-що сварената прочута марсилска рибена чорба буябес. Джеф усети, че огладнява, и възнамеряваше веднага щом момичетата излязат от водата, да им предложи да хапнат по нещо.

В началото на юли времето се развали за около седмица и те се качиха на влака за Южна Франция заедно с Жан-Клод, Мирей и останалата част от тайфата. Докато пристигнат в Тулон, всички вече бяха порядъчно пияни и с весели подвиквания се натовариха в две таксита, за да се доберат до Сен Тропе, разположен на около шестдесет километра по на юг.

През последните шест години малкото рибарско селце бе преживяло осезателен подем главно благодарение на Вадим и Бардо^[9]. Те го бяха открили и провели нещо като рекламна кампания в негова полза, превръщайки го в алтернатива на по-уседналите и аристократични курорти по Лазурния бряг като Антиб и Менто. Макар и оживено, курортното градче все още не бе напълнено от задушавашите тълпи туристи, които през следващите десетилетия щяха да го превърнат в невъзможно място за живот.

Една сянка надвисна над притворените очи на Джеф и чифт гладки женски бедра го притиснаха към пясъка. Някой седеше на кръста му. Шарла? Или пък Мирей? След миг голите женски гърди погалиха гърба му с твърдите си, стегнати от прохладната морска вода зърна.

— Чика? — опита се да отгатне той и се пресегна към гърба си, за да напипа главата на момичето и да я познае по косата.

Тя обаче отдръпна главата си със смях.

— T'es fou^[10] — подразни го момичето и още по-силно го стисна между бедрата си. Гърдите ѝ отново се притиснаха към гърба му, по-малки от тези на Шарла и по-налетени от на Чика.

— Не може да е Мирей — заразсъждава Джеф, докато опипваше малкия ѝ, стегнат задник. — Тази е много дебела.

Мирей не закъсня да избълва порой от френски ругатни и за да подсили ефекта, надигна ластика на изрязаните му бански и изля цяла чаша с леденостудена лимонада вътре. Той я изтърси от гърба си, превъртя се и я затисна на пясъка под себе си, докато французойката се отбраняваше, без да се престарава кой знае колко.

— Sadique^[11] — ухили се Мирей.

Джеф пусна едната ѝ ръка, за да изтръска кубчетата лед от банските си, а тя побърза да сграбчи пениса му през тънкия плат.

— Виждаш ли, че ти харесва.

Прииска му се да я обладае още сега на плажа. Разпуснатата ѝ коса, разпиляна на всички страни, блестящите на слънцето капки по гърдите и корема ѝ, меката извивка в долната част на тялото и белите бикини, по-скоро издаващи, отколкото прикриващи нещо, всичко това му подежда като електрически ток. Мирей пусна ръката си още по-надолу и продължи да го масажира. Джеф си пое дълбоко дъх.

— Пълно е с народ — успя да се провре през гърлото гласът му.

Мирей повдигна рамене, без да спира онова, което правеше. Джеф се озърна наоколо и видя, че Шарла се приближава с люлееща се походка и гърди, прегърнала Жан-Клод през кръста.

— Мирей — прошепна пресипнало той.

Тя обви покритите си с пясък бедра около неговите и ръката ѝ заработи още по-бързо и енергично. Джеф вече не можеше да се спре. Той стисна очи и изстена, а в следващия миг нечий устни се залепиха върху неговите и един език се заразхожда из устата му. Чифт гърди се притиснаха към неговите, галеха го по раменете... коси, гърди, устни, ръце... Джеф свърши, докато целуваше Шарла, а ръката на Мирей го доведе до оргазъм; или пък беше обратното? Имаше ли някакво значение?

— Виждам, че всички сте изгладнели като вълци, hein? — засмя се Жан-Клод.

Същата вечер в градината на хотела Джеф развърза език пред Мирей. Бяха изпушили няколко лули с опиум, след което Шарла пое нагоре с Жан-Клод, Чика и още някаква двойка. Наркотиците му помогнаха да се разприказва и тайната, която го изгаряше отвътре вече толкова много години, сама изхвъркна навън. Мирей просто се случи наблизко, когато това стана.

— Живял съм този живот и преди — каза Джеф, докато очите му следваха пътя на залязващото слънце през боровете в градината на хотел „Резидънс дьо ла Пинед“.

Мирей кръстоса голите си крака в стойка лотос и разстла бялата си рокля по тревата около тях.

— *Déjà vu* — усмихна се тя. — И аз понякога изпитвам това странно чувство.

Джеф поклати глава и се намръщи.

— Говоря в прекия смисъл. Не искам да кажа, че съм живял точно този живот, тук с теб, Шарла и всичко останало, но...

И думите заизлизаха от устата му една през друга, рисувайки спомените, които бе крил толкова дълго: сърдечния удар в кабинета му, първата утрин в колежанската му стая в „Емъри“, натрупаните и изгубени богатства, браковете, децата, смъртта, смъртта и отново смъртта.

Мирей го слушаше, без да го прекъсва. Сனிшаващото се слънце освети косата ѝ и я превърна в пламъци, а лицето ѝ остави в сянка. Най-сетне гласът му секна под тежестта и абсурда на онова, което се опитваше да ѝ разкаже.

Вече беше паднал мрак и тъмнината не му позволяваше да види изражението на Мирей. Дали го мислеше за откачен, или пък отдаваше откровенията му на въздействието на опиума? Мълчанието ѝ започна да подкопава основите на неимоверното облекчение, което бе почувствал, докато разказваше.

— Мирей, не исках да те шокирам, но...

Тя застана на колене и обгърна врата му с тънките си ръце.

— Много животи — прошепна Мирей, — много болка.

Джеф прегърна младото ѝ слабо тяло, притисна го към себе си и с пълни гърди пое напоения с мирис на борова смола въздух. През дърветата до ушите им достигна откъслечен смях, последван от ясни, нежни и весели акорди от последната плоча на Силви Вартан.

— Viens^[12] — подкани го Мирей и като се изправи, му протегна ръка. — Хайде да се включим в купона. La vie nous attend.^[13]

През август, когато дъждовете отново започнаха, всички се прибраха обратно в Париж. Мирей така и не отвори дума за откровенията на Джеф в хотелската градина в Сен Тропе и явно ги бе отдала на възбудата от наркотиците. Това разрешение на въпроса напълно устройваше Джеф. Що се отнасяше до Шарла, двамата въобще не разговаряха за груповия секс и наркотиците, станали част от ежедневието им. Нещата просто се бяха случили и продължаваха да се случват. Нямаше смисъл да ги обсъждат, при положение че всички си прекарваха добре.

Една от новите двойки, която периодично се появяваше и изчезваше от компанията им, ги покани на partouze^[14] на улица „Шатьолие“, намираща се на няколко пресечки северно от площада, който всички щяха да продължат да наричат „Плас дьо л’Етоал“ до смъртта на Де Гол през 1970. Този partouze бе един от няколкото процъфтявали през двадесетте години и се провеждаше в добре поддържана и подредена с вкус сграда. В преддверието имаше колекция от стари кукли, поместена в стъклени шкафове, дебелият килим бе напълно в тон със стените, на които пък висяха репродукции на тема fin de siècle^[15]... Имаше и трима униформени прислужници със задачата да се грижат за тридесет-четиридесет голи двойки, които сновяха непрестанно из обширните, грижливо оборудвани спални, изпълнили двата етажа на сградата.

Компанията от Сен Тропе започна да посещава partouze редовно в края на всяка седмица. Една вечер Джеф и Шарла направиха тройка с енергична американска старлетка, току-що пристигнала в Париж, която скоро щеше да се прочуе повече с радикалните си феминистки възгледи вместо с актьорския си талант. Друг път пък Мирей, Шарла и Чика си организираха импровизирано състезание, за да проверят коя от тях първа ще успее да изучука двадесет мъже за една вечер. Шарла спечели.

Джеф бе удивен от факта колко бързо този несекващ секс с красиви непознати се превръщаше в нещо съвсем естествено. Порази го и фактът, че подобни забавления могат да преминат без дори капка

страх от чумите на неговото време — херпес и СПИН. Това ефирно чувство за неуязвимост обвиваше декадентските им сбирки в една позабравена атмосфера на невинност — човек имаше чувството, че е попаднал сред тълпа от голи деца, забавляващи се в Едемската градина преди Грехопадението. Той се чудеше какво ли е станало с тези partouze както тук, така и в останалата част на Европа и Америка през осемдесетте години. Ако въобще бяха оцелели, те сигурно представляваха срещи на параноици, наплашени от болести и разяждани от чувство за вина.

Осемдесетте години: десетилетие, белязано от загуби, разбити надежди и смърт. Джеф щеше да преживее всичко това още веднъж, и то съвсем скоро.

---

[1] Нали (фр.). — Б.пр. ↑

[2] Жалко (фр.). — Б.пр. ↑

[3] Внимание, моля за внимание!... Дами и господа, приятели и приятелки... „Льо Каво дьо ла Юшет“ има изключителното удоволствие да ви представи горещия блус... с майстора на блуса, самият господин Сидни... Бешей! — Б.пр. ↑

[4] Френският ми не с много добър (фр.). — Б.пр. ↑

[5] Дааа... Естествено (фр.). — Б.пр. ↑

[6] Хайде (фр.). — Б.пр. ↑

[7] Как беше „забравям“ (фр.). — Б.пр. ↑

[8] Да, точни така (фр.). — Б.пр. ↑

[9] Става въпрос за Роже Вадим и Бриджит Бардо. — Б.пр. ↑

[10] Ти си луд (фр.). — Б.пр. ↑

[11] Садист (фр.). — Б.пр. ↑

[12] Ела (фр.). — Б.пр. ↑

[13] Животът ни чака (фр.). — Б.пр. ↑

[14] Място за групов секс (фр. жарг). — Б.пр. ↑

[15] Края на века (фр.). — Б.пр. ↑

9.

Още не бяха изкарали цял месец в Лондон, когато се запозна с момичето, предложило му ЛСД. Всъщност я срещна на излизане от една аптека в Челси. После доста се посмяха над това и над чашите с кампари и сода. Джеф разправяше, че отишъл в аптеката да му изпълнят рецептата и получил *точно* каквото иска. Момичето намери това за смешно, въпреки че, разбира се, намекът ѝ убягна; щеше да мине още поне година, преди „Стоунс“ да запишат парчето.

Довери му, че се казва Силвия, макар че всички ѝ викали Сила, „също като певицата Сила Блук, нали я знаеш“? Баща ѝ и майка ѝ живеели в Брайтън (момичето направи кисела гримаса), но тя държала апартамент в Южен Кенсингтън заедно с още две приятелки. Работела в „Грани Тейкс а Трил“, откъдето можела да купува всичките си дрехи на половин цена — например късата синя пола от винил и жълтите фигурални чорапи, които носеше в момента.

— Ние предлагаме най-готините дрехи, така да знаеш. Много по-добри са от тези в „Каунтдаун“ или „Топ Гиър“ например. Кати Макгоуън пазарува само при нас, а ей го вчера идва и Джийн Шримптън.

Джеф кимаше, усмихваше се и пускаше празното ѝ бръщолевене покрай ушите си. Интересуваше го не момичето, а наркотикът. Живееше доста години на тази земя и го беше някак срам да си признае, че винаги го е било страх да опита ЛСД. А ето че това момиче говореше съвсем спокойно за него и не личеше да е преживяла някакви злокачествени влияния (ако, разбира се, наистина се бе родила толкова празноглава). Беше я забърсал просто по навик — видя новия албум на „Енимълс“ в ръката ѝ и пусна две-три приказки за него. След пет минути момичето го попита дали не иска да идат някъде и да се надрусат. Е, какво пък толкова, по дяволите? Защо не?

В къщата, която държаха под наем на „Слоун Теръс“, Шарла още спеше с някакъв тип, когото бе свалила предната вечер в „Долис“. Джеф затвори вратата на спалнята, пусна тихичко плоча на Мариан Фейтфул в хола и попита Сила дали иска още едно питие.

— Не и ако ще се друσαμε — отвърна тя. — Нали знаеш, че това не върви много с пиенето.

Джеф повдигна рамене вместо отговор и си наля едно уиски. Алкохолът щеше да му помогне да се отпусне, да преодолее нервното напрежение, породено от факта, че ще опита синтетичен наркотик. Какво толкова можеше да му навреди?

— Онази отгатък жена ти ли беше? — любопитства Сила.

— Не. Една приятелка.

— Тя да не се разсърди, че съм тук.

Джеф поклати глава и се засмя.

— Няма, не се тревожи.

Сила също се усмихна и отметна кичур от кестенявата си коса.

— Никога... не съм го правила с друга мадама наоколо. Така де, освен съквартирантките ми, но това е, защото при нас е тесничко.

— Е, значи няма какво толкова да се притесняваш, защото жената отгатък е *моята* съквартирантка. Впрочем на долния етаж има още една спалня. Там по-удобно ли ще ти е?

Сила заровичка из жълтата си чантичка от винил, чийто материал бе в тон с полата, а цветът — с чорапите й.

— Първо да си вземем нашето и да почакаме, докато подейства. После ще слезем долу.

Джеф пое малкото виолетово хапче, което му подаде момичето, и го глътна с остатъка от уискито си. Сила обаче поиска портокалов сок, така че извади една бутилка от хладилника.

— За колко време те хваща? — поинтересува се Джеф.

— Зависи. Обядвал ли си?

— Не.

— Значи за около половин час — прецени Сила. — Може и по-малко.

Оказа се по-малко. След двадесет минути стените станаха гумени и започнаха да се гънат на всички страни. Джеф чакаше виденията, които трябваше да се появят, но нищо подобно не се случи.

Просто предметите наоколо му се изкривиха, изгубиха ясните си очертания и някак заблестяха.

— Чувстваш ли го вече, котенце? — попита Сила.

— Не е... това, което очаквах.

Произнасяше думите отчетливо, но усещаше езика прекалено голям за устата си. Лицето на Сила също се променяше, сякаш бе от горещ восък — червилото и ружът ѝ му се струваха неприлично ярки, изсипани с тонове върху кожата.

— Но пък е гот, нали?

Джеф затвори очи и видя геометрични фигури: кръгове, затворени от други кръгове и свързани помежду си с блестящи плетеници. После дойдоха колелетата, мандалите, символите на вечното прераждане, на измамната промяна, която водеше само към собственото си начало, от което отново щеше да тръгне един ден...

— Ето, пипни чорапа ми, пипни тук.

Сила придърпа ръката на Джеф върху бедрото си и жълтият фигурален чорап се превърна в релефна карта, изобразяваща била и падини, осветени от някакво чуждоземно слънце; това слънце също бе част от безкрайния кръговрат на битието, от...

Сила се изхили и притисна дланта му между краката си.

— Хайде да слизаме долу, а? Чакай само да видиш какво е да го правиш, докато си така.

Джеф се подчини, макар и да му се искаше само да си лежи и да позволи на съзнанието си да се скита из тези прииждащи вълни от тишина и спокойствие. В малката спалня долу Сила го съблече и прокара кървавочервените си нокти по тялото му, а след тях останаха огнени следи. После изу миниатюрната си пола, свали чорапите, изтегли тъничката си тениска през главата и притегли устните му към дясната си гърда. Джеф я засмука повече от любопитство, отколкото от желание, сякаш бе пеленаче, внезапно осъзнало мястото си в житейската верига; всевиждащо дете, прозряло собственото си раждане, смърт и прераждане.

Сила вкара пениса му в себе си и той автоматично се втвърди. Вътре в нея Джеф изпита чувството, че се докосва до нещо древно, първично, че е открил приемащия ин за своя даряващ живот ян, създали заедно тези безкрайни възпроизвеждащи се кръгове...

Джеф отвори очи и пред погледа му лицето на момичето отново промени формата си. Превърна се в лицето на Гретхен. Чукаше Гретхен. Чукаше собствената си дъщеря, на която бе дарил живот и която въпреки това никога не бе съществувала.

Той се отдръпна от нея, внезапно отвратен.

— Оооох! — изпъшка разочаровано момичето и взе в ръка омекналия му пенис. — Хайде, слънчице, хайде ела тук!

Вълните в главата му вече не го успокояваха, а удряха по чувствата му със страшна сила. Кръгове, колела... в този универсален кръговрат нямаше място за него, никой от моделите не пасваше на изроденото му съществуване вън от границите на времето.

Момичето разтвори кървавочервените си устни и се наведе над пениса му. Джеф отблъсна лицето ѝ към пулсиращата стена и се опита да изхвърли от съзнанието си всичко, което бе видял в него.

— Имате ли нещо против и ние да се присъединим? — обади се Шарла, застанала гола в рамката на вратата.

Зад нея се виждаше слабават младеж с дълга сплъстена коса и с надупчено лице. Сила се намръщи несигурно по посока на новодошлите, но после се успокои и пусна чаршафа, с който бе прикрила гърдите си.

— Що пък не — покани ги тя. — Явно синтетиката не понася много добре на вашето приятелче.

— Синтетика ли? — възкликна удивено младежът зад Шарла. — Да не би да имаш ЛСД?

Сила кимна и се присегна за чантичката, която бе взела със себе си тук.

— И к'во, ще ни дадеш ли две? — поиска си младежът и се обърна към Шарла: — Чукала ли си се някога, друсана със синтетика? Велико е!

Сега вече всички лежаха на леглото до него: Шарла галеше косите на Сила, по-точно на Гретхен, а може би Линда ги галеше? После непознатият младеж се превърна в Мартин Бейли, а от дупката, която собственоръчно бе пробил на главата си с пистолет, шуртеше кръв и мокреше чаршафите, а после и голите тела на жената и дъщерята на Джеф. Всички бяха мъртви. Всички освен него, а той не можеше да се присъедини към тях без значение колко пъти опитваше. Той беше колелото, той беше кръгът.

Шарла нетърпеливо потропваше с крак, докато чакаха в салона за първа класа на международното летище в Сан Франциско. Лицето ѝ бе мъртвешки бледо точно според модата и правата черна коса още по-силно го подчертаваше. Веждите ѝ бяха изрусени почти напълно, а червилото върху устните лесно можеше да се сбърка с тебеширена линия. После идваше откачената рокля — евтина имитация на кожа от зебра — и белите чорапи, които също даваха своя принос към постигане на желания ефект — пълна липса на цветове.

— Колко още трябва да чакаме? — попита остро тя.

Джеф хвърли поглед към часовника си.

— Всеки момент ще ни извикат.

— И след колко ще сме там?

— Полетът трае четири часа и половина — въздъхна той. — Вече говорихме за това.

— Така и не ми стана ясно защо го правим. Мислех си, че проклетите тропици са ти писнали. Във всеки случай точно това твърдеше, когато си тръгнахме от Бразилия. Какво те прихвана изведнъж да ходим на Хаваите?

— Искам спокойствие, искам слънце и не искам никой да се мотае наоколо, ей така, просто за разнообразие. Трябва ми време да помисля. И за това вече говорихме.

Шарла го изгледа подигравателно.

— Да бе, ти си мислиш, че си преживял *всичко*, което може да се опита, нали?

Той я изгледа невярващо.

— Какво искаш да кажеш?

— Защо иначе ще дрънкаш дивотии, че вече си живял веднъж, че имало прераждания и други глупости от сорта.

Джеф се опита да се намести в седалката си и я улови здраво за китката.

— Къде си чула всичко това. Аз никога...

— Я да ме пускаш — отскубна ръката си от неговата Шарла. — Божичко, само защото дрогата му дошла малко в повече и не могъл да го вдигне пред някакво момиченце, му избиват чивиите, иска да избяга от всичко и ме дърпа като...

— Млъквай, Шарла. Искам да знам, какво си чула и къде?

— Мирей ми го разправи миналата година. Каза, че си се опитал да ѝ говориш за някакви мистични измишльотини; как си бил умрял и си се съживил отново. Що за тъпотии!

Откровението подейства на Джеф като ритник. От всички хора, които бе познавал през всичките си животи, единствено в Мирей бе открил някакво съчувствие и разбиране. Точно това го накара да сподели тайната си с нея. Мислеше си, че дребничката францужойка няма да прави някакви изводи от думите му и ще се отнесе към тях с дискретността, която заслужават...

— Защо... — Гласът му секна. — Защо ти е разказвала всичко това?

— Защото го намираше за забавно. Всички си го мислехме. Нямахме познат в Париж, който да не знае за дрънканиците ти и да не се смее зад гърба ти.

Джеф зарови лице в дланите си и се опита да осмисли онова, което току-що бе чул от Шарла.

— А аз вярвах на Мирей — промълви той.

Шарла изсумтя презрително.

— Да бе, твоята малка довереница. Аз нагласих цялата работа, ясно ли ти е. Кой, мислиш, ѝ каза да скочи в леглото ти и да те извади от това тъпашко погребално настроение, в което се разхождаше половината от времето, а? Започваше да ми писва от теб. Искях да си прекарвам готино и да се чукам. А Мирей щеше да си легне и с някоя шибана маймуна, ако Жан-Клод и аз ѝ кажем. Така че го направихме. Е и какво, пак ти извади късмет.

Един безпльтен женски глас обяви полета им. Джеф се насочи към вратата все още замаян от чутото, а Шарла го следваше с доволна гримаса. Щяха да летят с нов-новеничък „Боинг“-707. Местата им бяха от дясната страна, точно зад крилото. Докато оставяха ръчния си багаж и затягаха коланите, никой от тях не обели и дума. По пътеката мина стюардеса, която предлагаше сладки и дъвка. Джеф мълчаливо отказа, а Шарла си взе резен захаросан портокал и го ухапа с удоволствие.

— Уважаеми дами и господа, добро утро и добре дошли на борда на полет 843 на авиокомпания „Пан Американ“ от Сан Франциско до Хонолулу. Аз съм вашият пилот, капитан Чарлз Кимс, а до мен в кабината са първият помощник Фред Милър, вторият помощник Макс

Уеб и бордовият инженер Фич Робъртсън. Ще летим на височина от около...

Джеф се обърна към илюминатора и се загледа в сивата писта, която бавно се движеше под тях.

В края на краищата сам си бе виновен за всичко. Той бе инициатор на този разхайтен, сибаритски живот. Нали сам отиде в Лас Вегас с единствената цел да издири Шарла.

— ... ще ви поднесат обяда около половин час след излитането. Моля, спазвайте обозначенията „Не пушете!“ и „Затегнете коланите!“, когато светнат, и за да се чувствате по-удобно...

Зачуди се какво трябва да изпита сега — гняв, безсилие? Нито едно от двете чувства нямаше да му помогне. Явно никой, дори и Мирей, не вярваше на онова, което ѝ бе разказал в Сен Тропе. Е, поне заблудението, което те двете с Шарла бяха видели скрито зад думите му, не представляваше заплаха за него. То просто го оставяше още по-самотен отпреди.

Самолетът набра скорост по пистата и плавно се издигна. Джеф погледна към края на пътеката. Разбира се, че нямаше киноекран. TWA все още притежаваше изключителните права за прожекции по време на полет. Жалко. Малко развлечение нямаше да му навреди.

Джеф отново се загледа през илюминатора към пълната с коли магистрала Бейшор, над която в момента прелитаха. Защо не си взе някоя книга. „Малка сладурана с мандаринов цвят“ на Том Улф току-що бе излязла и нямаше да има нищо против да я препрочете...

Големият самолет подскочи тронаво, разлюлян от глух взрив. Джеф с ужас видя как единият двигател се откъсва, пробива дупка в крилото и полита надолу към града под тях. От разкъсания резервоар се разхвърча керосин, който след миг избухна в бели пламъци и обви метала.

— Вижте, крилото гори! — извика някакъв глас зад него.

Салонът мигом се изпълни с писъци и детски плач.

Най-външната част на горящото крило се откачи и падна, а самолетът заплашително се наклони надясно. Джеф зърна множество къщички, сгущени между хълмовете долу, а после и сините води на Пасифика на не повече от триста метра под краката им.

Шарла сграбчи лявата му ръка. Той се опита да ѝ отвърне окуражително, забравил душевните си мъки и терзания пред лицето на

този ужасяващ миг.

„Само две години изкарах в това пропияно съществуване“, помисли си с ужас Джеф. Дали щеше да се завърне отново след толкова скорошна и ужасна смърт? Въпреки всички проклетия, излезли от устата му по адрес на преражданията си, сега отчаяно му се искаше животът да продължи.

Самолетът отново се разлюля и се наклони още по-вдясно. Мостът „Голдън Гейт“ изникна пред тях, а кулите му изглеждаха неизбежно близо.

— Ще се ударим — прошепна възбудено Шарла. — Ще се ударим в моста!

— Не — изграчи Джеф. — Все още поддържахме височина. Не сме паднали чак толкова, откакто двигателят ни отказа. Във всеки случай няма да ударим моста.

— Говори капитан Кимс — обади се един овладян с усилие глас от радиоуредбата. — Дами и господа, имаме малък проблем... Все пак може би не е чак толкова малък.

Отново летяха над сушата и се връщаха обратно към хълмовете и възвишенията на Сан Франциско.

— Ще се опитаме... Насочваме се към военновъздушната база „Травис“, която е на около четиридесет мили. Там разполагат с хубава, дълга писта, точно като за нас. Много по-дълга, отколкото тези на Сан Франциско. В следващите няколко минути ще съм доста зает, така че просто се успокойте и слушайте инструкциите на втори помощник Уеб, който ще ви обясни как ще кацнем.

— Не вярва, че ще успеем — изхленчи Шарла. — Ще се разбием, ох, знам, че ще се разбием!

— Тихо — сгълча я Джеф. — През две седалки има деца, които сигурно те чуват.

— Говори вторият помощник, капитан Макс Уеб — оживя отново радиоуредбата. — След около десетина минути ще направим принудително кацане във военновъздушната база „Травис“...

Шарла започна да скимти и Джеф стисна ръката ѝ още по-силно.

— ... моля ви да запазите спокойствие, ако се наложи да използваме аварийните надуваеми стълби. Не изпадайте в паника. Ако приземяването е твърдо, което е възможно, моля, наведете се напред. Обвийте глезените си с ръце или сложете ръце под коленете си. Стойте

максимално наведени напред. Не се движете, докато не ви кажем какво да правите...

Самолетът бързо губеше височина. Когато приближиха огромното заградено пространство на военновъздушната база, Джеф съзря дългите редици от пожарни и линейки, спрели край опразнените писти, върху които се очакваше да се приземят.

Предприеха огромен спираловиден завой само на неколкостотин метра от сградите и хангарите на базата. Джеф чу острия шум от спускането на колесниците някъде под тях и реши, че екипажът сигурно ги спуска ръчно. Експлозията вероятно бе повредила хидравличната система.

На седалката до него Шарла си мърмореше под нос нещо, което му звучеше като молитва. Джеф погледна за последно през илюминатора и видя леко завихряне, което вдигаше пушилка в близкия край на пистата, предназначена за тях. Това беше зле — самолетът им и без това бе повреден и едно завихряне в последния момент можеше... Е, нямаше смисъл да мисли за това, нали. Той издърпа ръка от хватката на Шарла, помогна ѝ да заеме правилно положение и сам сви глава между коленете и прегърна глезените си.

Работещите двигатели внезапно се оживиха и самолетът залитна наляво, но бързо възстанови предишния си курс. Пилотът сигурно се бе опитал да избегне завихрянето, сигурно бе...

Колесникът опря пистата и гумата изсвистя от допира с бетона. Сякаш успяха да запазят равновесие. В продължение на няколко адски секунди се носеха неудържимо по пистата. После двигателите отново избучаха и самолетът намали и спря... бяха кацнали.

Пътниците посрещнаха събитието с оглушителни аплодисменти. Стюардесите побързаха да отворят аварийните изходи и пътниците един по един се спуснаха по надуваемата стълба. Осакатеният самолет вонеше на гориво и когато вече бе долу на пистата, Джеф със собствените си очи видя керосина, който течеше от разбития резервоар на дясното крило. Той издърпа Шарла след себе си и двамата побягнаха далеч от самолета.

Силите им стигнаха за около триста метра и те се стовариха бездиханни на затревената площ между пистите. Военни пожарни коли обливаха аварирания боинг с порои от пяна, а наоколо им се щураха невестни от шок хора.

— О, Джеф — изплака Шарла и обви ръце около врата му, а лицето ѝ се притисна в рамото му. — О, Божичко, така се шашнах там горе. Мислех си... вече си мислех, че...

Той откопча ръцете ѝ, отблъсна я назад и се изправи. Шикозният ѝ черно-бял грим бе размазан от сълзите, а модерната рокля — измачкана и изцапана от спускането по аварийната стълба, саждите и тревата.

Джеф се огледа. Вляво от тях имаше някаква сграда, която явно бе център на спасителните операции, защото линейките сновяха между нея и самолета, а пожарникарите, останали без работа, също се насочваха натам. Той се отправи към нея и заряза Шарла на тревата между пистите, все още обляна в сълзи.

— Джеф! — извика тя след него. — Не можеш да ме оставиш тук! Не и сега! Не и след всичко, което се случи!

„Защо не?“ — помисли си той и дори отвори уста да ѝ го каже, но после размисли и просто продължи да върви.

10.

Джеф дояде яйцата с бекон точно по изгрев, изми чиниите и наkisна тигана. Обикновено след закуска седнаше да изпие чаша кафе пред стълбите на бялата островърха къща, но тази сутрин закъснвяваше, а и го чакаше доста работа.

Той навлече якето си върху памучната фланела и излезе. Макар да беше третата седмица на май, хладният въздух все още пощипваше, а само преди две вечери бе паднала последната слана за тази година. Джеф кимна в знак на уважение към камарата камъни, под която бе погребан старият Смит, и се запъти по посока на една от новоразораните ниви. Смит също обработвал земята сам, след като я получил през 1880 от местните власти. Разказаха на Джеф, че старецът се разболял след някакъв нещастен случай и не успели да открият тялото му в продължение на седмици. Хората, които купили извадената след смъртта му на търг земя, така и не посели нищо. Дори не поддържали мястото; не и след като открили малкото състояние от златни монети, скрито в печката. Старият Смит, изглежда, имал някои тайни, които пазил ревниво до смъртта си.

Джеф разбута с ботуш няколко буци от нивата, в която днес възнамеряваше да засади първата царевица за тази година. Щеше да е от сорта „Шугър енд голд“. Вулканичната калифорнийска почва си я биваше, беше богата на минерали. Джеф не изпитваше нищо друго освен презрение към семейството, изоставило земята да буренясва преди толкова години. Взели златото на Силвестър Смит и зарязали чифлика на произвола на съдбата, а самите те хукнали да гонят радостите на живота. Земя като тази искаше грижи, а храната, която щеше да даде в замяна, бе много по-ценна от всякакво злато. Това беше договорът, сделката, сключена между хората и земята преди десет хиляди години в Месопотамия. Джеф бе убеден, че да зарежеш плодородна земя, е все едно да прекъснеш древна и почти свещена връзка.

Той мина покрай мястото, на което скоро щяха да покарат аспержите. Възнамеряваше да ги отглежда поне още две години, а днешният ден бе определил за първото от двете подхранвания на почвата около тях през годината. Студовете, продължили до късна пролет, явно не ги притесняваха и според Джеф от тях стъблата им щяха да станат още по-хрупкави. Той коленичи край рекичката, минаваща през чифлика му, и поднесе две шепи ледена планинска вода към устата си. Докато пиеше, двойка пъстърви се стрелна наблизо. Обеща си, че ако успее да засади царевицата и да натори аспержите преди здрачаване, ще вземе въдицата и ще дойде да налови вечеря.

Слънцето продължаваше да се катери нагоре и лъчите му вече озаряваха върховете на боровете и прегърбения силует на планината Хогбак на югоизток. Джеф тръгна нагоре по криволичето корито на рекичката, като на всеки пет-шест метра се спираше да разчисти клоните, които пречеха на водата да влиза в тръбите и да напоява засаденото от него.

Беше купил земята преди девет години, малко след онова почти гибелно отлитане за Хонолулу. Не бе виждал Шарла, откакто я остави просната на тревата край пистата. В интерес на истината хората, които бе виждал от онзи ден насам, лесно можеха да се изброят на пръсти.

Съседът, който живееше най-близо до него, и то през цялата година, бе в имението Търтъл Понд, а петте километра до него можеха да се изминат по черен коларски път, водещ в източна посока. До чифлика на Джеф се стигаше единствено по друг черен път, който обаче пороите често размиваха. Дъждовете, снеговете и калта от ноември до януари правеха брода през река Марбъл напълно непроходим, така че той бе свикнал солидно да се запасява за зимата.

През останалата част от времето също не гореше от желание за общуване. Веднъж седмично слизаше до близкото градче Монтгомъри Крийк, за да пазарува от магазина или да напълни резервоара на пикапа си в малката бензиностанция на „Шел“. Беше спрял с алкохола веднъж завинаги, но ако реколтата излезеше добра, можеше да отпразнува събитието с вечеря и бира във „Форкид Хорн“ или „Хилкрест Лодж“. Притежателите на „Форкид Хорн“ — семейство Мазини — бяха приятни хора, а съпругата Елинор управляваше един от клоновете на общинската библиотека, помещаващ се в голямата им градска къща. Джеф понякога разговаряше с някого от съпрузите за

едно-друго. Синът им Джо бе с няколко години по-млад от него и любознателността му за света извън техния град не познаваше граници. Никой от семейството обаче не обичаше да си пъха носа в чуждите работи и те така и не попитаха Джеф какво го е накарало да заживее така самотно. Джо му бе помогнал да си сглоби късовълнов приемник и сега радиото бе единствената му връзка с цивилизацията, без да се броят откъслечните контакти със семейство Мазини.

Този мъничък ъгъл от Северна Калифорния бе населен предимно с дървосекачи и индианци, но Джеф не общуваше нито с едните, нито с другите. Малко след идването му тук местността бе нападната от групички хипита и други привърженици на призивите за връщане към природата, но те не се задържаха дълго. Обработването на земята се оказа по-трудно, отколкото очакваха, а освен това откриха, че не може да се живее единствено от реколтите с марихуана.

Най-лошото през всичките тези години се оказа липсата на жени, макар и не по причини, за които можеше да се досети и преди да дойде тук. Беше се наситил на секса заради самия секс през времето, прекарано с Шарла и Мирей.

Известно време му се струваше, че може спокойно да прекара остатъка от живота си без сексуален контакт и дори се удиви колко лесно бе умряла тази част от него. Скоро обаче бе неприятно изненадан от факта, че преживява болезнено липсата на простото човешко общуване. Тази необходимост го терзаше ежедневно и не му даваше мира дори насън. Понякога сънуваше, че жена докосва бузата му или пък че той притиска главата ѝ към гърдите си. Въпросната жена можеше да е Джуди, Линда или дори Шарла, но по-често тя нямаше определени черти и представляваше някакво абстрактно същество от женски пол.

След подобни сънища винаги се будеше ужасно тъжен, а в гърдите му се надигаше познатото чувство, че тези лишения не могат да бъдат премахнати, без да поеме риска от събуждане на напразни надежди и да се изправи срещу заплахата усилията му да бъдат изтрити с един замах. Не му се искаше да преживява повторно нито едното, нито другото. Струваше му се, че е по-добре да убие душата си бавно, късче по късче.

Гърбът го заболя от постоянното навеждане да маха клончетата, затлачили тръбите, и Джеф седна да си почине покрай потока. Далеч

на север, по средата на пътя до Орегон, удивителният бял конус на връх Шапта властваше над хоризонта подобно на спящо куче, на каквото я бяха оприличили и местните индианци.

Той отхапа от парчето сушено месо, което носеше със себе си, и го поля с нова шепа вода от студения поток. Сегашният му дом се намирал точно върху вулканичния хребет Каскейд, разположен между върховете Ласен и Шапта. На север оттук лежах останките на огромен предисторически вулкан, чието място сега заемаше кратерът Лейк. После идваха връх Худ, а още по-нагоре, в щата Вашингтон, връх Сейнт Хелина, който тихичко ръмжеше... засега. След седем години вулканът щеше да изригне с дива ярост, както бе правил вече три пъти по това време — факт, известен само и единствено на Джеф.

Сега се намирал във властта на сили, способни да разрушат цяла планина, после отново да я издигнат и пак да я разрушат и да продължат да си играят така до безкрай като деца в пясъка. Имаше ли смисъл човек дори да се опитва да проумее подобна сила? И ако все пак някога му се удадеше да я схване, било то и отчасти, нямаше ли знанието да се окаже прекомерно бреме за човешкия мозък?

Джеф зави парчето сушено месо в станиол и го пушна обратно в джоба си. Слънцето вече се бе издигнало високо и даваше знак, че е време да се залавя със засяването на тазгодишната царевица. Той се спушна надолу по хълма, следвайки криволиците на потока, без да посмее отново да вдигне поглед към далечната планина.

— Ами торф? Имаш ли достатъчно?

— Ще взема още стотина килограма — отвърна Джеф. — Освен това ми трябват и към сто и петдесет литра „Севин“.

Продавачът цъкна съчувствено с език и прибави инсектицида към останалите покупки.

— Много са се навъдили гадините по царевицата тази година, проклетите да са. Старият Чарли Рейнолдс горе в Бъкай вече е назад с три акра заради тях.

Джеф кимна и изръмжа колкото се може по-любезно. Тези слизания в Рединг два пъти годишно, за да попълни запасите си, бяха единственият му контакт с напълно непознати хора.

— Какво ще кажеш за арабите и за онези нефтени тръби — поинтересува се продавачът. — Още не мога да повярвам, че доживях и това да видя.

— Предполагам, че нещата ще се оправят — отвърна Джеф. — Дай ми и един от онези големите кашони със стерилизирано телешко. Да, в пикантния сос.

— Ех, какви времена доживяхме само. Мен ако питаш, Никсън трябва да хвърля бомби върху проклетите араби, вместо да ходи да си приказва с тях. Сякаш са му малко тревогите тук, че сега и те се взеха.

Джеф нехайно разглеждаше плакатите и съобщенията, окачени зад гърба на продавача, с надеждата, че той ще схване намека му и ще спре да му говори за политика. На една бележка например пишеше, че шерифът изнася на търг нечие запорирано имущество в Бърни; местните хипарски групички организираха голям купон с танци в Железния каньон; поне дузина обявления за продажба на пикапи... Я виж, нещо странно. Освен това съвсем не изглеждаше на място. Представляваше черно-син плакат на нощно небе с голяма фосфоресцираща вълна, издигаща се по изрисувания полумесец. В долната част на плаката с тънки златни букви бе изписано: „Звездно море“.

— Какво е това? — попита Джеф и посочи плаката.

Продавачът се обърна да види накъде сочи пръстът, а после удивено изгледа Джеф.

— Боже, човече, ти съвсем ще се смахнеш в тези пуцинаци. Не си ли гледал още „Звездно море“?

— Какво е това?

— Проклет да съм, филм, разбира се. Последният път, когато ходих на кино преди това, май беше да гледам „Звукът на тишината“^[1], но този нямаше начин да го пропусна. Децата заведоха мен и жената до Сакраменто преди три-четири месеца специално за да го видим. Тогава го гледахме два пъти и сега, когато го дават в Рединг, сигурно пак ще идем. Честна дума, не съм виждал нищо подобно.

— Известен филм, така ли?

— Известен ли? — разсмя се продавачът. — Разправят, че това бил най-големият филм за всички времена. Чух също, че вече спечелил сто милиона долара и продължавал да носи печалба. Не съм си и помислял, че ще доживея такова чудо.

Това беше невъзможно. Първият филм, прескочил границата от сто милиона долара в историята на киното, бе „Челюсти“^[2]. Джеф дори не бе чувал за заглавие като „Звездно море“ през 1974. Той си спомни, че най-известните филми през тази година са „Китайски квартал“^[3] и продължението на „Кръстника“^[4].

— И за какво се разказва?

— Не, няма да ти кажа, за да не ти развалям удоволствието. Дават го в „Каскейд“. Непременно върви, преди да хванеш обратния път. Казвам ти, че няма да съжаляваш.

Джеф почувства, че го гъделичка любопитство — нещо, което не бе изпитвал от години.

Продавачът грабна последния брой на „Рединг Рекорд Сърчлайт“ със снимка на прегърнатите Кисинджър и Ицхак Рабин на първа страница и го заразливта.

— Ето го, следващата прожекция е... от 3:20. — Той се обърна и погледна големия стенен часовник. — Ако искаш, ще сложа покупките ти обратно в склада. Ще отидеш на кино и пак ще успееш да се прибереш преди смрачаване.

Джеф се усмихна.

— Да не би да си на процент в киното?

— Нали ти казах, че въобще не съм по филмите, но този е нещо по-различно. Върви, ще опаковам всичко и после, като дойдеш, направо ще товариш.

Опашката за „Звездно море“ се точеше цяла пресечка, и то в Рединг, във вторник следобед. Джеф поклати невярващо глава, купи си билет и се присъедини към тълпата хора пред входа. Желаетите да видят филма бяха най-различни — от ококорени шестгодишни хлапета до старомодни двойки на седемдесет и повече години, облекли протрити гащеризони. От приглушените разговори наоколо Джеф разбра, че повечето от хората вече са гледали филма неведнъж. Държаха се досущ като група богомолци, които смирено, но с радост в сърцата пристъпват към някаква светая светих.

Филмът си заслужаваше всички похвали, изречени от продавача, а може би и още повече. Дори и през погледа на Джеф той бе изпреварил времето си с години, било то по тема, декори или пък специални ефекти. Приличаше на подводна версия на „2001: Една одисея в космоса“^[5] на Кубрик, но от него лъхаше топлината и човечността на Трюфо^[6].

Филмът започваше с елегично възпоминание за древната митична връзка, съществувала между хора и делфини, за да доразвие темата с вмъкването на философски настроена раса от извънземни, отдавна установили контакт с интелигентните бозайници, населяващи земните океани. Според сценария извънземните определили китообразните бозайници за нещо като настойници на човешкия род, докато той дорасне, за да бъде приет в галактическото семейство. Но към края на двадесети век делфините научават, че учителите им от планетата Сайгнъс IV, чието завръщане очакват вече цяло хилядолетие, са загинали вследствие на космически катаклизъм. Тогава делфините правят истинската си същност и славната си история достояние на човечеството в момент на голяма радост и силна мъка за тях. За пръв път планетата се обединява и разумните същества на сушата и под водата съединяват усилията си... и въпреки това се оказва по-самотна от когато и да било, загубена в пустото космическо пространство, разминала се с галактическите си благодетели, които са изчезнали завинаги.

Задълбоченото разглеждане на проблема, извършено с рядко срещано кинематографично прозрение, майсторски убеждаваше зрителите в непоносимата ирония от смъртта на мъртво родени надежди. Джеф бе развълнуван до сълзи заедно с останалите зрители в киносалона и годините, които бе прекарал в доброволно отшелничество далеч от света, станаха на пух и прах само за два часа.

Освен това целият филм бе нов. Джеф просто не можеше да е пропуснал подобно великолепно творение, в което всяка сцена бе изпитана до съвършенство. Щеше да го забележи поне в един от предишните си животи.

На всичко отгоре надписите предизвикаха у него не по-малко удивление, отколкото самият филм: режисьор — Стивън Спилбърг... сценарист и продуцент — Памела Филипс... консултант и автор на специалните ефекти — Джордж Лукас.

Това бе невъзможно! Спилбърг дори още не бе започнал снимките за първия си голям филм — „Челюсти“. Що се отнася до Джордж Лукас, той трябваше да изчака още две години, докато привлече вниманието на филмовата индустрия с „Междузвездни войни“. Но най-интересното, най-озадачаващото в цялата история си оставаше въпроса — коя, по дяволите, е Памела Филипс?

— Не ме интересува нищо друго освен времето, Алън. Искам да уредиш тази среща, и то следващата седмица.

— Господин Уинстън, разберете, че това просто не е толкова лесно. Хората там долу са си изградили своя собствена йерархия и в момента тази жена се подвизава по върховете ѝ. Поне половината от холивудските сценаристи и продуценти се опитват да се срещнат с нея, за да...

— Работата е там, че аз не искам да ѝ продавам нищо, Алън. Аз съм бизнесмен, а не кинаджия.

Човекът от отсрещната страна посрещна думите му с многозначително мълчание и Джеф се досещаше какво си мисли. Той чуваше клиента си за пръв път от девет години насам. И какъв бизнесмен въобще можеше да бъде подобен човек? Джеф Уинстън бе отшелник, саможивец, появил се в брокерската им къща в Сан Франциско един-единствен път през 1965, за да им остави за доверително управление значителна сума пари. Оттогава живееше из пуцинаците и от дъжд на вятър им пращаше почти шифровани нареждания да купуват огромни пакети акции от някоя неизвестна или закъсала компания. И все пак, и все пак...

— На колко възлиза капиталът ми понастоящем, Алън?

— Съжалявам, господин Уинстън, но в момента просто не разполагам с цялата нужна информация, за да ви отговоря. Вашите дела са доста сложни и стойността на акциите постоянно се мени; ще са ми необходими поне няколко дни...

— Кажи ми приблизително.

— Ами като се вземат предвид възможните колебания на...

— Казах ти, че искам приблизителна оценка и точността е последното, на което държа. Искам я веднага.

Събеседникът му уморено въздъхна.

— Около шестдесет и пет милиона, плюс-минус пет милиона долара. Разбирате, че не водим...

— Да, разбирам. Просто искам и *ти* да разбереш за какво става въпрос. Става въпрос за човек с доста пари като мен, който търси къде да инвестира и за друг човек, за чиито дела свежият приход на капитали е абсолютно наложителен. Сега схващаш ли какво се опитвам да кажа?

— Без съмнение, господин Уинстън. Но искам само да ви напомня, че в момента компанията на госпожица Филипс е напълно задоволена откъм свеж капитал поради простата причина, че филмът ѝ се продава отлично. Така че точно сега инвеститорите може би не са първата ѝ грижа.

— Аз пък не се съмнявам, че тя ще оцени дългосрочните перспективи на моя интерес. А ако не ги оцени, използвайте друг подход — в края на краищата нямате ли човек с връзки във филмовата индустрия?

— Ами... мисля, че Харви Грийнспан, който работи в клона ни в Лос Анджелис, обслужва клиенти с връзки в студията.

— Тогава нека звънне два-три телефона и да използва връзките си.

Някой вежливо почука на вратата на хотелската стая, в която Джеф пребиваваше.

— Камериерът е, сър. Шивачът от „Брукс Брадърс“ пристигна за пробата ви.

— Трябва да свършваме, Алън — каза Джеф в слушалката. — Когато уредиш нещата, можеш да ме откриеш във „Феърмонт“.

— Така и ще направя, господин Уинстън.

— И го направи по-бързо. Няма да ми е приятно да поверя делата си другиму след всичките тези години.

Офисът на „Старсий Продакшънс“ се помещаваше в двуетажна белосана сграда южно от Пико, разположена в търговската площ между студията на „Метро Голдуин Майер“ и „Туентиът Сенчъри Фокс“. Приемната бе решена в синьо и бяло, а стената зад бюрото на секретарката бе украсена с голям плакат на „Звездно море“. Що се отнася до другите стени, по тях висеше странна смесица от абстрактна

живопис и подводни снимки. Върху испанската масичка за кафе, покрита с теракот, лежах половин дузина книги, свързани с основните теми на филма: „Разумният живот във вселената“, „Мозъкът на делфина“, „Програмиране и метапрограмиране на човешкия биокомпютър“... Джеф прегледа няколко цветни снимки на Юпитер, направени по време на първата експедиция на сондата „Пайъниър“, и зачака.

— Господин Уинстън? — усмихна му се професионално дребничката жизнерадостна брюнетка зад бюрото. — Госпожица Филипс е готова да ви приеме.

Той последва секретарката по дълъг коридор покрай поне дузина отворени врати. Всеки от служителите в тези кабинети говореше по телефона.

Офисът на Памела Филипс бе също така бяло-син, както и приемната, но тук липсваха филмови плакати, както и картини на Полък или пък снимки на делфини. Единствената украса се състоеше от мотив, повторен десетки пъти в различни варианти: мандали, колелета, кръгове.

— Здравейте, господин Уинстън. Мога ли да ви предложа кафе или сок?

— Не, благодаря.

— В такъв случай това е всичко, Натали. Благодаря ти.

Джеф огледа жената, която го бе накарала да чака цял месец за среща. Беше висока, вероятно към метър и седемдесет и пет, с голяма уста, кръгло лице и много малко грим. Правата ѝ руса коса бе късо подстригана. Джеф мислено се поздравя за идеята да се облече при „Брукс Брадърс“. Памела Филипс носеше сив костюм, шит по поръчка, блуза с висока яка и обувки с нисък ток в тон с нея — с една дума, външният ѝ вид ясно говореше, че се е приготвила за бизнес. По нея не се виждаха бижута с изключение малката златна игла за ревер, украсена с няколко концентрични кръга.

— Седнете, господин Уинстън. Разбрах, че сте изявили желание да обсъдим евентуални ваши инвестиции в „Старсий Продакшънс“?

Веднага на въпроса, без празни приказки и разговори за времето. Досущ като бизнес дама от средата на осемдесетте, само че през 1974.

— Да, точно така. Разполагам с малко излишен капитал, който...

— Нека сме наясно още от самото начало, господин...

— Наричайте ме Джеф, моля.

Тя не обърна внимание на опита му за фамилиарност и продължи с онова, което искаше да каже:

— Моята компания е изцяло в частни ръце и за финансирането си разчита единствено на себе си. Съгласих се да ви приема единствено за да направя услуга на приятел, но ако наистина сте решили да инвестирате във филмовата индустрия, определено сте сбъркали адреса. Мога да помоля адвоката си да ви снабди с примерен списък на някои други продуцентски къщи, които...

— Интересувам се точно от „Старсий“, а не от филмовата индустрия въобще.

— В такъв случай, ако решим да пуснем акциите си на борсата, ще се погрижа брокерът ви да получи офертата ни. Дотогава...

Тя се изправи иззад бюрото си и протегна ръка — ясен знак, че срещата им е към края си.

— Не сте ли поне малко любопитна от какво е предизвикан интересът ми?

— Честно казано, не, господин Уинстън. Откакто филмът излезе на екран през декември, той не престава да предизвиква интерес във всички среди. В момента силите ми са насочени към други проекти. — Тя отново протегна ръка. — Така че, ако нямате нищо против, днес имам още доста работа...

Жената срещу него му създаваше повече грижи, отколкото очакваше. Нямахше друг избор, освен да продължи напред.

— А какво става с „Междузвездни войни“? — попита той. — И него ли ще финансирате?

Зелените ѝ очи се присвиха.

— В този град слуховете за нови филми са повече от хората. На ваше място не бих хващала вяра на всичко, което се говори по коктейли и приеми.

„Може би ще се наложи да стигна докрай“, помисли си Джеф.

— Ами „Близки срещи от трети вид“^[7]? — продължи той. — Не съм много сигурен, че при това положение Спилбърг въобще ще изяви желание да се залови с него. Може да се окаже доста бледа изява след „Звездно море“.

Гневът все още присъстваше в погледа ѝ, но сега с него имаше и още нещо. Памела Филипс седна обратно на стола си и го изгледа

предпазливо.

— Къде чухте това заглавие?

Джеф отвърна на втренчения ѝ поглед, но не отговори директно на въпроса.

— Виж, „Извънземното“ — не изостави разговорния тон той — е нещо съвсем друго. Между двата филма няма никакъв конфликт. Същото е и с „Похитителите на изчезналия кивот“. Той пък е съвсем встрани от темата. Вярно, че първото му продължение бе доста слабо. Може би няма да е зле да поговорите с него по въпроса.

Сега вече бе успял да я заинтригува напълно. Пръстите ѝ нервно пробягаха по шията, а от всички чувства, изобразени допреди миг по лицето ѝ, остана само удивлението.

— Кой си ти? — попита тихо Памела Филипс. — Кой, по дяволите, си ти?

— Странно — усмихна се Джеф. — И аз се питах същото за теб.

---

[1] Филм на Робърт Уайз, спечелил „Оскар“ за най-добър филм през 1965 г. — Б.пр. ↑

[2] Произведен през 1975 г. и спечелил „Оскар“ за най-добър сценарий. — Б.пр. ↑

[3] Режисьор Роман Полански, с Джек Никълсън и Фей Дънауей. — Б.пр. ↑

[4] Същата година печели четири „Оскар“-а, включително за най-добър филм. — Б.пр. ↑

[5] Стенли Кубрик (р. 1928) — американски режисьор, автор и на „Портокал с часовников механизъм“. — Б.пр. ↑

[6] Франсоа Трюфо (1932–1984) — режисьор, създава филми като „Жул и Жим“, „Съседката“. — Б.пр. ↑

[7] Заедно с „Междузвездни войни“ излизат на екрана през 1977 и печелят „Оскар“-и. — Б.пр. ↑

11.

Къщата на Памела в Топанга каньон бе толкова изолирана и трудно достижима, колкото въобще може да бъде една къща в близост до голям град. Парцелът около нея бе обрасъл с бурени, лимонови дръвчета, лози, къпинови храсти... ширещи се на воля без всякакъв порядък.

— Трябва да се хванеш и да пооправиш малко тази градина — заяви Джеф, докато се провираха по криволичещия път с ландроувъра на Памела.

Тя се справяше с волана на джипа, без да си дава сметка или може би без да ѝ пука, че изглежда абсурдно в него с елегантния си сив костюм и лакиран маникюр. Бе захвърлила сакото на задната седалка, а обувките ѝ се търкаляха някъде по пода, за да може по-лесно да натиска педалите, но това не ѝ пречеше да продължава да прилича повече на застрахователен агент в офиса си, отколкото на тръгнала из черните пътища жена.

— Това е естественото ѝ състояние — повдигна рамене тя. — Ако исках зелена морава, щях да живея в Бевърли Хилс.

— Да, но така ще похабиш доста плодове.

— Плодовете си ги купувам от пазара.

Джеф реши да зареже темата. В крайна сметка тя можеше да прави каквото си поиска със собствената си земя, ако и той да се дразнеше, че плодородната почва стои занемарена. Все още знаеше твърде малко за жената на седалката до него. След като се бе уверил напълно, че Памела Филипс също е възвръщенец като него, тя бе настояла да чуе историята му от самото ѝ начало, като често го прекъсваше за още подробности. Джеф си бе спестил доста от нещата, особено някои епизоди с Шарла, а освен това очакваше да чуе и какво е преживяла самата тя. Въпреки това бе ясно, че Памела Филипс е доста противоречива личност — също като него. Нима можеха да бъдат нещо по-различно?

Къщата бе обзаведена непретенциозно, но уютно. Имаше таван от дъбови греди и голям панорамен прозорец, през който се виждаше част от запуснатата ѝ градина и парченце от синеещия се в далечината океан. Както и в офиса на „Старсий“, и тук по стените висяха мандали и стилизирани рисунки от различни цивилизации — индиански, на маите, индийски. До прозореца бе разположено масивно бюро, отрупано с книги и тетрадки, в средата на което се мъдреше зеленикавосиво устройство, съставено от видеоекран, клавиатура и принтер. Джеф се намръщи учудено и я изгледа. Какво търсеше персонален компютър в дома ѝ по това време? Нямаше начин...

— Не е компютър — отгатна мислите му Памела. — Едно от първите текстообработващи устройства „Уанг 1200“. При него няма дискове, работи с касети и все пак е по-добро от пишеща машина. Искаш ли бира?

— С удоволствие.

Джеф все още бе малко зашеметен от бързината, с която тя бе отгатнала мислите му единствено с помощта на погледа, насочен към бюрото. Щеше да му е необходимо известно време, докато привикне с мисълта, че след всичките тези десетилетия най-сетне е в компанията на човек, който споделя и разбира невероятния му обем от знания и опит.

— Хладилникът е ей там — посочи тя и се отправи към задната част на къщата с обувки в ръка. — Извади една и за мен, докато се измъкна от този костюм.

Джеф намери кухнята и отвори две бутилки „Бекс“.

Докато я чакаше да се появи, огледа рафтовете ѝ с книги и плочи. Не личеше домакинята му да чете много художествена литература или пък да слуша популярна музика. Книгите ѝ бяха предимно биографии, научна литература и бизнес наръчници, въвеждащи в света на киноиндустрията, докато сред плочите преобладаваха произведения на Бах, Хендел и Вивалди.

Памела се появи, обута с протрити джинси и навлякла разпуснатата тениска, пое бирата от ръката му и се отпусна в един мек стол.

— Онази история, която ми разказа за самолета... Било е доста глупаво от твоя страна.

— Какво искаш да кажеш?

— В края на втория си цикъл, когато разбрах, че всичко може да се повтори отново, назубрих един списък със самолетните катастрофи, станали от 1963 насам. Запомних още имена на опожарени хотели, дерайлирали влакове, земетресения... с една дума, на всички по-значителни трагедии.

— И аз започнах да си мисля дали да не го направя.

— Трябваше вече да си го сторил. Както и да е. Какво стана после? Какво си правил оттогава досега?

— Чакай малко, не ми се струва много честно аз постоянно да дърдорям, а ти да мълчиш. На мен също ми е любопитно.

— Нека първо свършим с твоята история и после ще чуеш моята.

Джеф се настани на канапето срещу нея и се опита да ѝ обясни причините за доброволното си заточение през последните девет години: естетическото удоволствие от единението с плодовете на земята, завладяващата им симетрия във времето, живите растения, увяхващи, за да могат да разцъфнат отново, цветовете и гроздовете, появяващи се година след година от сбръчкалите се предната есен лози.

Памела кимна замислено и се загледа в преплетените линии на мандалите.

— Чел ли си свещените книги на индусите? — попита тя. — Ригведа, Упанишадите?

— Само Бхагавадгита. Преди много, много време.

— „Аз съм се раждал толкова пъти! И ти неведнъж си се раждал, Арджуна“ — цитира тя с лекота. — „Но аз си спомням своите раждания./ Ти, Парамтапа, не помниш своите.“^[1] — В погледа ѝ проблеснаха искри. — Понякога си мисля, че там всъщност става въпрос за нас. Не за прераждането като еднопосочен процес, движещ се само напред, а за малки късчета от световната история, които се повтарят отново и отново... докато разберем какво всъщност се случва и върнем събитията в нормалното им русло.

— Но ние вече сме разбрали и въпреки това продължаваме да се лутаме в един и същи кръг.

— Може би процесът продължава, докато всички го осъзнаят — отвърна тихо Памела.

— Не мисля. И двамата с теб сме го разбрали веднага, а човек явно или го разбира, или не. Останалите просто преживяват събитията

отново, без това да им прави впечатление.

— Освен хората, до чийто живот се докосваме. Тях можем да променим.

Джеф се усмихна цинично.

— Значи според теб сме пророци, спасители, така ли?

Памела извърна очи към океана.

— Може и да сме.

Джеф изпъна гръб и я изгледа втренчено.

— Чакай, чакай малко, в твоя филм се разказва за нещо друго. Или се лъжа? С него не възнамеряваш да подготвиш хората... Нямах намерение да...

— Не знам какви намерения имам. Все още не знам. Твоята поява преобърна всичко наопаки. Въобще не съм очаквала това да се случи.

— И какво предлагаш, да станем родоначалници на някакъв култ ли? Не си ли даваш сметка каква катастрофа...

— Нищо не знам! — прекъсна го гневно тя. — Защо си мислиш, че съм по-малко объркана от теб или пък че не искам да поставя ред в живота си. Да не би да твърдиш, че просто ще зарежеш всичко, без дори да се опиташ да разбереш какво, по дяволите, означава. Давай тогава! Прав ти път! Тичай обратно в ранчото при царевицата, но само не се опитвай да ме учиш какво трябва да правя аз.

— Просто се опитвах да ти дам съвет. Сещаш ли се за някой друг, от когото можеш да го поискаш при тези обстоятелства?

Тя се намръщи, неспособна отведнъж да укроти гнева си.

— Добре, да оставим този въпрос за по-късно. Искаш ли да чуеш какво се случи с мен, или не?

Джеф се отпусна обратно в мекото канапе и я изгледа предпазливо.

— Разбира се, че искам — отвърна с равен тон той. Нямахше представа какво може отново да я разгневи. Е, в крайна сметка й влизаше в положението и бе готов на компромиси.

Памела кимна отривисто.

— Добре, ще донеса по още една бира.

Джеф научи, че Памела Филипс се родила в Уестпорт, Кънектикът, през 1949 в семейството на заможен брокер на недвижими имоти. Имала нормално детство, прекарала обичайните болести, преживяла типичните радости и скърби на юношеството. Учила история на изкуството в колежа „Бард“, пушила доста трева, протестираща във Вашингтон, спала с момчета не повече от останалите си връстнички. Вярна на своето поколение, тя все пак „влязла в правия път“ малко след оставката на Никсън. Омъжила се за адвокат и се преместила в Ню Рошел. Имали две деца — момче и момиче. Предпочитала да чете любовни романи, в свободното си време рисувала, а когато имала възможност, отделяла време и средства за благотворителност. Потискаше се, че не прави кариера, от време на време си позволявала скришом по цигара с марихуана и играела аеробика, за да поддържа фигурата си.

Умряла от сърдечен удар на тридесет и девет години. През октомври 1988 година.

— Кой ден? — прекъсна я Джеф.

— Осемнадесети. Също както и ти, само че в един и петнадесет.

— Девет минути по-късно — усмихна се той. — Видяла си повече от мен, видяла си бъдещето.

Това почти я накара да се усмихне.

— Бяха доста скучни девет минути — продължи Памела. — Като не броим смъртта.

— Къде беше, когато се събуди?

— В хола на къщата на родителите ми. Телевизорът работеше и повтаряха „Моята малка Марджи“. Бях на четиринадесет години.

— Божичко, и какво направи... Вкъщи ли си бяха родителите ти?

— Майка ми бе излязла по магазините, а баща ми беше още на работа. Не бях на себе си. Обикалях около час из къщата, рових из дрехите си в гардероба, прелиствах дневника си, изгубен в колежа... гледах се в огледалото. Не спрях да плача. Мислех си, че съм мъртва и това е някакъв странен начин, по който Бог е решил да ми даде последна възможност да се сбoguвам с живота. Последният удар дойде на вратата. Искрено вярвах, че ако прекрача прага, ще се озова в рая или в ада или в преддверието, въобще където и да е, но не и на земята.

— Значи си вярваща?

— Не, умът ми просто се луташе из всички тези неясни образи и страхове. Забвение може би е по-точна дума. Сигурно съм очаквала да изпадна в забвение в мига, в който прекрача прага. Мъгла, пустош... просто смърт. И когато майка ми се прибра и мина през същата тази врата, изпаднах в ужас. Помислих я за предрешено привидение, дошло да ме замъкне в пъкъла, и неистово се разпицях.

Доста време ѝ трябваше да ме успокои. Обади се на семейния ни лекар, който пристигна и ми би инжекция — вероятно демерол, — от която заспах. Когато отново се събудих и видях баща си до леглото с много притеснено изражение, започнах да осъзнавам, че не съм мъртва. Той не искаше да ставам, но аз скочих от леглото и изтърчах през входната врата на двора, както си бях по нощница... и, естествено, нищо не се случи. Околните къщи си стояха точно както ги помнех. Кучето на съседите доприпка при мен и приятелски облиза ръката ми. И кой знае защо това отново ме разплака.

Следващата седмица си останах у дома. Преструвах се на болна, не ходех на училище, лежах по цял ден из стаята си и мислех.

... В началото се опитвах да си обясня какво се е случило, но не след дълго разбрах, че съм се захванала с непосилна задача. И тъй като дните си минаваха, без нищо да се промени, започнах да размишлявам какво ще правя занапред.

Не забравяй, че няхах възможностите, с които си разполагал ти. Бях на четиринадесет, учех в прогимназията и живеех с родителите си. Нямаше как да залагам на коне или да отида в Париж. Бях заклещена отвсякъде.

— Не ще да ти е било леко — забеляза съчувствено Джеф.

— Беше ужасно, но някак си се справих. Просто няхах друг избор. Станах... Принудих се отново да се превърна в малко момиче и да забравя всичко преживяно през първия си живот: колеж, брак, деца...

Тя млъкна и заби поглед в пода. Джеф си спомни Гретхен и протегна ръка към рамото на Памела, за да я успокои по някакъв начин, но тя се отдръпна.

— Както и да е — продължи домакинята му, — след няколко седмици или месеци първото ми съществуване започна да избледнява и да ми прилича на дълъг сън. Тръгнах отново на училище и започнах да уча уроците си, сякаш никога преди това не съм го правила. Станах

много срамежлива, по цял ден висях над книгите и въобще — пълна противоположност на първото съществуване. Не ходех на срещи с момчета и спрях да се мъкна с тайфата, с която излизах преди. Не можех да понасям спомените за възрастните, в които щяха да се превърнат след години приятелите ми от детинство. Искях да се изключа, да се престоря дори пред себе си, че такива спомени не съществуват.

— А каза ли... на някого?

Тя отпи от бирата си и кимна.

— Веднага щом се разкрех след първото си събуждане, родителите ми ме пратиха на психиатър. Проведохме няколко сеанса и аз реших, че мога да ѝ се доверя, така че започнах да ѝ обяснявам какво ми се е случило. Тя се усмихваше, издаваше окуражителни възклицания и въобще проявяваше огромно разбиране, но аз си знаех, че мисли думите ми за измишльотини. На мен също ми се искаше да разсъждавам като нея... така че, общо взето, постигнахме единомислие. Докато не ѝ разказах за убийството на Кенеди седмица преди да го застрелят.

Това страшно я изнерви. Тя много се ядоса и отказа да ме вижда повече. Не успя да преглътне факта, че ѝ описах убийството с такива подробности, че тази моя „измишльотина“ внезапно се е превърнала в действителност, и то по най-ужасяващия, най-опустошителен начин.

Памела мълчаливо изгледа Джеф в продължение на няколко секунди.

— Аз също се уплаших — продължи тя. — Не само защото знаех, че ще застрелят Кенеди, но и защото бях убедена, че убиецът е Лий Харви Осуалд. Не бях и чувала дори за този Нелсън Бенет и, разбира се, не можех да знам, че ти си ходил в Далас и си се опитвал да предотвратиш убийството. Оттогава цялото ми чувство за реалност се промени. В един момент знаех всичко за бъдещето, а в следващия — нищо. Бях в друг свят, с други правила. *Всичко* можеше да ми се случи — да умрат родителите ми, да избухне ядрена война... или най-простото: да се превърна в напълно различен човек от този, който съм била или поне съм си представяла, че съм била.

Вместо в „Бард“ влязох в „Колумбия“ и специализирах биология, след което започнах да уча медицина. Беше ми доста трудно. Преди това не се бях интересувала много от наука и в първото ми

съществуване ме занимаваше единствено изкуството. Но, от друга страна, животът ми стана по-привлекателен, тъй като вече не повтарях като папагал неща, учени преди. Навлизах в съвсем друга област, пред очите ми се разкриваше нов свят, който да приюти новото ми съществуване.

Нямах много време за приятели и нови запознанства, но по време на стажа си в колумбийската клиника срещнах един млад ортопед, който... е, не мога да кажа, че ми напомняше за първия ми съпруг, но у него открих същата енергичност, същата душевност. Само че този път имахме нещо общо помежду си — интересът ни към медицината. Преди почти не знаех с какво се занимава съпругът ми по цял ден, а той смяташе, че не ме и интересува, така че никога не обсъждаше клиентите или случаите си с мен. Но с Дейвид — така се казваше ортопедът — нещата стояха точно обратно. Говорехме си за всичко.

Джеф я изгледа въпросително.

— Нали не искаш да кажеш...

— Не, не, никога не съм му споменавала какво съм преживяла. Щеше да ме помисли за луда. Все още се опитвах да не мисля за предишния си живот, да изгоня спомените от съзнанието си, да се преструвам, че никога не ги е имало.

Двамата с Дейвид се оженихме скоро след като приключих практиката си. Той беше от Чикаго, така че се преместихме там. Съпругът ми откри частен кабинет, а аз постъпих в спешното отделение на детската болница. След като невъзвратимо бях изгубила децата си — ти поне знаеш какво е чувството, — постоянно отлагах да имам нови, като междувременно разполагах с цяла болница синове и дъщери, които отчаяно се нуждаеха от мен и... Както и да е, много обичах работата си там. Занимавах се точно с онова, за което мечтаех през цялото си съществуване на домакиня без работа в Ню Рошел, използвах ума си, вършех добро, спасявах животи...

Гласът ѝ секна. Памела затвори очи и се прокашля.

— И после умря — обади се тихо Джеф.

— Да. Отново умрях. И пак бях на четиринадесет години, напълно безпомощна да променя дори едно скапано нещо.

Прииска му се да ѝ каже колко добре я разбира, как знае, че най-много я е боляло заради онези болни и умиращи деца, обречени отново да изпитат същите страдания, заради изтритите ѝ с един замах опити

да им помогне; но нямаше нужда от думи. Болката бе изписана по лицето ѝ и Джеф бе единственият човек на света, който можеше да разбере какво е загубила Памела.

— Защо не починем малко — предложи той. — Да отидем някъде да хапнем, а? Останалото ще ми го разкажеш след вечеря.

— Става — съгласи се Памела, благодарна за отсрочката. — Всъщност мога и тук да спретна нещо.

— Няма нужда, ще идем да седнем в някое от малките ресторанчета край океана, които подминахме на път за насам.

— Но аз нямам нищо против да стотвя...

Джеф поклати глава.

— Настоявам. Искам да те почерпя една вечеря.

— В такъв случай... ще трябва отново да се преоблека.

— Така си добре. Обуй само едни обувки, и готово. Ако нямаш нищо против да идеш на вечеря в неофициално облекло, разбира се.

За пръв път, откакто се бяха срещнали, Памела се усмихна.

Вечеряха навън, на самотна маса с изглед към океана. Когато приключиха и им поднесоха кафе с коняк, луната вече се издигаше над Пасифика. Продълговатото ѝ отражение, продължаващо в прозорците зад гърба им, разцепваше като с меч синьо-черната вода.

— Виж — каза Джеф и посочи лунната пътека пред тях. — Също като...

— ... плаката на „Звездно море“. Знаем. Откъде, мислиш, съм взела идеята?

— За великите мозъци — усмихна се Джеф и вдигна чаша.

Памела се поколеба, но после вдигна чашата си с коняк и леко я чукна в неговата.

— Каж ми, наистина ли ти хареса филма — попита тя, — или той бе само претекст да разбереш коя съм всъщност.

— Нямаше нужда да задаваш този въпрос — отвърна искрено той. — Много добре знаеш колко е хубав. Развълнувах се, както и всички останали, макар че със сигурност бях единственият шокиран от появата му по екраните.

— Сега, надявам се, знаеш как се почувствах първия път, когато някакъв съвсем неизвестен човек застреля Кенеди. Какво според теб

означава това? Защо все пак го убиха, въпреки всичко, което си направил, за да го предотвратиш?

Джеф повдигна рамене.

— Възможностите са две. Първо, може би наистина е съществувал добре организиран заговор за убийството на Кенеди, и в него Осуалд е бил просто пионка. Човекът, който евентуално е планирал операцията, е разполагал с Бенет в запас, ако с първия стрелец се случи нещо. Не е изключено да е имало и други подкрепления. Цялата работа е била изпитана до етапа, в който Джек Руби убива непосредствения извършител. Премахването на Осуалд от играта е било просто малко неудобство за хората зад кулисите. Кенеди е бил обречен да умре независимо от усилията ми просто защото убийците му, които и да са те, са били отлично организирани, за да ги спре нещо. Това е едната възможност. Другата е по-неясна, но има много по-голяма връзка с нас двамата и именно на нея съм склонен да вярвам.

— И коя е тя?

— Каквото и да правим, не сме в състояние да използваме знанията си за бъдещето, за да предизвикаме *някаква* значителна промяна в историята на света. Възможностите ни са ограничени. Не знам докъде се простират тези граници или пък по какъв начин са наложени, но мисля, че съществуват.

— Но ти си създад международен конгломерат. Притежавал си големи компании, които никога преди това не са били свързани една с друга...

— И въпреки това не съм спянал по никакъв начин естествения ход на нещата — отвърна Джеф. — Компаниите са продължили да съществуват както винаги, произвеждали са същите стоки, наемали са същите хора. Единственото ми постижение е, че съм отклонил част от печалбата към себе си. Промените в личния ми живот бяха фундаментални, но погледнато в едър план, постиженията ми не са променили нищо особено. Вън от финансовите среди голямата част от хората, включително и ти, дори не са подозирали за съществуването ми.

Памела замислено се заигра с една салфетка.

— А какво ще кажеш за „Звездно море?“ Половината от населението на планетата знае за него. Аз пропагандирах нови

възгледи, нов начин за възприемане на човечеството като част от вселената.

— Артър Найт във „Варайъти“^[2], ако не се лъжа.

Памела се изчерви и вдигна ръка, за да го прикрие.

— Признавам, че прегледах отзивите на критиката, преди да дойда при теб. Филмът е прекрасен, честна дума, но в крайна сметка си остава просто развлечение и нищо повече.

Очите ѝ станаха стъклени и в тях заиграха гняв и наранена гордост.

— Все пак може би е нещо повече. Може би е началото на... — Тя спря и се овладя. — Няма значение. Не споделям песимизма ти за нашите възможности, но нека засега оставим темата настрана. Искаш ли да чуеш какво преживях през втория си „риплей“... Нали така наричаш циклите?

— Не знам защо, но така започнах да мисля за тях. Име като всички други. А ти готова ли си да ми разкажеш?

— Щом съм чула твоите преживявания, би трябвало да те осведомя и за моите.

— А после какво?

— Не знам — отвърна тя. — Изглежда, имаме доста различно отношение към това, което преживяваме.

— Но в края на краищата няма с кого другото да го обсъдим, нали?

— Нека първо ти разкажа историята докрай, става ли?

Тя бе накъсала салфетката си на ивици, които сега мачкаше една по една и хвърляше топчетата в пепелника.

— Давай — съгласи се Джеф. — Искаш ли още един коняк, или друга салфетка?

Тя го изгледа гневно и затърси сарказъм в тона му, но когато не откри, просто кимна. Джеф завъртя пръст във въздуха над главата си, за да покаже на келнерката, че искат по още едно.

— Когато умрях за втори път — започна Памела, — бях просто бясна. Веднага щом започнах да идвам на себе си в къщата на родителите ми, отново на четиринадесет години, разбрах точно какво става, макар и да не знаех защо. Искаше ми се да строша нещо, да пицця от гняв, а не от страх. По същия начин си се чувствал и ти по време на третия ти... риплей. Всичко ми се струваше толкова

безсмислено — медицинското образование, болницата, децата, лекувани от мен... все едно никога не са били.

Станах крайно невъздържана и агресивна дори със собственото си семейство. Бях живяла повече години като възрастен, отколкото майка ми и баща ми, взети заедно. Да не говорим пък за двата брака, децата, лекарската практика. И изведнъж отново бях дете без каквито и да е права или възможности. Откраднах малко пари от родителите си и избягах от къщи. Беше отвратително — никой не искаше да ми даде апартамент под наем, не успях да си намеря работа... Едно самотно момиче на тази възраст не може да направи нищо без чужда помощ, освен да застане на някой ъгъл, а аз не възнамерявах да мина и през този ад. Така че се върнах в Уестпорт с подвита опашка, опустошена и невероятно самотна. Пак тръгнах на училище, където всяка минута ме изпълваше с омерзение. Не можех да си представя, че ще изтърпя за трети път да зубря онези проклети алгебрични формули, така че пропусках половината часове.

Изпратиха ме при същата психиатърка, с която вече бях минала един курс и която направо ми се обиди, когато ѝ казах за убийството на Кенеди. Този път ѝ наговорих куп лъжи за себе си. Дотогава знаех почти наизуст огромна част от стандартните разработки по детска психология и развитие, така че просто ѝ казах онова, което искаше да чуе, за да може да ме изкара „девойка с тежък пубертет“, но в рамките на нормалното.

Памела млъкна, докато келнерката слагаше чашите пред тях, и отвори уста отново едва когато в близост до масата им нямаше никой.

— За да запазя поне част от разсъдъка си трезв, се върнах при първата си любов — рисуването. Родителите ми купуваха всякакви материали, каквито пожелаея, а аз не ги щадях. Но за сметка на това се гордееха с изкуството ми. Беше единственото съзидателно нещо, извършено от детето им. Затваряха си очите за факта, че крада джин от домашното барче и вися до среднощ по заведенията с двадесетгодишни младежи. Опитвах се да не обръщат внимание на това, че всеки срок ми правеха последно предупреждение за изключване. Родителите ми почти бяха вдигнали ръце от възпитанието и поведението ми. Изглежда, разбираха, че зад лошото ми държание се крие нещо прекалено силно и упорито, за да могат да се преборят с него. Но за сметка на това имах талант, който си личеше отдалеч, и

влагах в него всички сили, също както бях правила и с лекарската си професия. Те не можеха да не се съобразяват с това. Всички се съобразяваха.

Изключиха ме от гимназията на седемнадесет и родителите ми откриха някаква художествена школа в Бостън, където се съгласиха да ме вземат единствено заради способностите ми, без да обръщат внимание на ужасяващите ми резултати в училище. Там най-после отново разцъфнах; можех да живея като възрастен. Делях квартирата си с едно момиче от горните курсове, започнах да излизам с преподавателя си по композиция, рисувах ден и нощ. Платната ми преливаха от странни, понякога жестоки изображения: осакатени деца, падащи в черни пропасти, фотореалистични образи на гигантски мравки, изпълзващи от направения със скалпел разрез... и други подобни съвсем нехарактерни за момиче на моята възраст. Никой не знаеше какво да мисли за мен. Първата ми изложба бе в Ню Йорк, когато станах на двадесет. Тогава и срещнах Дъстин. Той купи две от платната, а когато галерията затвори, ме покани да пийнем по нещо. Каза ми, че...

— Дъстин ли? — прекъсна я Джеф.

— Да, Дъстин Хофман.

— Актьорът?

— Същият. Както и да е, той хареса картините ми, а и аз винаги съм се впечатлявала от играта му. „Среднощен каубой“ бе излязъл същата година, а аз постоянно трябваше да си напомням да не споменавам нищо за „Крамър срещу Крамър“ или пък „Тутси“. Тръгнахме още същата вечер и започнахме да се виждаме всеки път, щом той имаше идване в Ню Йорк. Година по-късно се оженихме.

Джеф не успя да скрие изумлението си.

— Омъжила си се за Дъстин Хофман?

— През един от животите си, да — отвърна тя леко раздражено. — Той е прекрасен човек, и при това много умен. Сега, разбира се, ме познава само като сценарист и продуцент. Няма си и понятие, че сме прекарвали цели седем години заедно. Миналия месец го срещнах на един коктейл. Много особено се чувстваш, когато в очите на човек, с когото си бил толкова интимен, не откриваш и най-малки признаци на близост или поне на спомен.

С една дума, бракът ни беше добър, откъдето и да го погледнеш — уважавахме се взаимно, помагахме си, окуражавахме се един друг... Аз продължих да рисувам с умерен успех. Най-известната ми работа е един триптих, наречен „Отзвuci от миналото и бъдещето на личността“. Беше...

— Божичко, ама разбира се! Виждам съм го в „Уитни“, когато веднъж с третата ми жена, Джуди, ходихме в Ню Йорк! На нея безспорно ѝ хареса, но така и не успя да проумее защо съм така обладан от картината ти. По дяволите, та аз дори си купих репродукция, сложих я в рамка и я поставих на бюрото в кабинета си! Ето къде съм чувал името ти.

— Е, това бе последната ми значителна работа. После... просто нещо пресъхна вътре у мен и аз не знам защо. Имаше толкова много неща, които исках да изразя, но или не смеех да го сторя, или пък не успях да ги пренеса върху платното. Не мога да кажа дали талантът ми ме изостави, или стана обратното, но към 1975 вече бях спряла да рисувам. През същата година двамата с Дъстин се разделихме. Не е имало някакво голямо скарване или пък драми, просто всичко бе свършило и двамата го знаехме. Също както стана с рисуването.

Предполагам, фактът, че вече бях в средата на този риплей и си давах сметка как само след няколко години всичко постигнато ще бъде заличено, също изигра своята роля. И така заприличах на някаква пеперуда, която пърха където ѝ скимне и кисне с хора от рода на Роман Полански, Лорън Хътън и Сам Шепърд. С тях имаш чувството, че се намиращ в някакъв преходен период... попадаш в мрежа от интересни приятелства, които никога не се задълбочават особено и могат да бъдат прекъснати или възобновени по всяко време в зависимост примерно от настроението ти или страната, в която си в момента. Приятелства, на които не придаваш голямо значение.

— „Нищо няма значение“ — обади се Джеф. — И аз неведнъж съм се чувствал така.

— Доста потискащ начин на живот — продължи Памела. — Живееш с илюзията за свобода и необятни пространства пред очите ти, но след време всичко се размива. Хора, градове, идеи, лица... превръщат се в част от променящата се около теб реалност, която все не можеш да фокусираш и която в крайна сметка не води доникъде.

— Знам какво искаш да кажеш — прекъсна я отново Джеф и в главата му изплуваха спомените за годините, прекарани в безразборен, случаен секс заедно с Шарла. — На пръв поглед подобен начин на живот е подходящ за нашето положение, но само привидно. На практика нещата някак си се объркват.

— Така е. Живях така в продължение на няколко години и когато му дойде времето, си наех тиха малка виличка на остров Майорка. Останах там цял месец сама в очакване на смъртта. И си обещах... през този месец реших, че следващия път, сиреч *този*, ще бъде по-различно. Че трябва да въздействам по някакъв начин на света, да променя нещо.

Джеф я изгледа скептично.

— Когато си била лекар, си постигнала целта си. Още в следващия риплей обаче децата, които си излекувала, отново са изживели болките си. Нищо не се е променило.

Памела нетърпеливо поклати глава.

— Извърташ нещата. Като лекар просто скърпвах положението, така да се каже „ремонтирах“ отделни хора. И то в чисто физически смисъл и с ограничен обхват. Намеренията ми бяха добри, но усилията — напразни.

— А сега искаш да спасиш душата на света, така ли?

— Искам да отворя очите на човечеството за онова, което се случва. Да ги предупредя за тези цикли, също както ние с теб знаем за тях. Това е единственият начин, по който всеки от нас или всички ние можем да разкъсаме омагьосания кръг, не разбираш ли?

— Не — въздъхна Джеф, — не разбирам. Какво точно те кара да мислиш, че хората могат да бъдат научени да пренасят знанията си от един риплей в друг? Двамата с теб сме преминали цикъла вече три пъти, като от самото начало сме били наясно какво ни се случва. Никой не е трябвало да ни обяснява или предупреждава.

— Аз вярвам, че сме определени да водим останалите. Поне що се отнася до мен, съм убедена, че е така. Честно казано, въобще не съм очаквала появата ти. Не можеш ли да проумееш каква отговорна задача ни е поверена?

— От кого, от какво? От Бог ли? Всичките тези години още повече ме убедиха колко е вярна мисълта на Камю: „Ако Бог съществува, то аз го презирам.“

— Можеш да го наричаш както ти харесва — Бог или пък Атман. Спомни си какво пише в Бхагавадгита:

*Който подчини сетивата на АТМАНА
той ще получи мир и блаженство.
Където е нощ за същества,
уравновесеният се пробужда.
Това, в което са будни всички,
е тъмна нощ за зрящия мъдър.*

— Ние можем да разкъсаме този мрак — заяви тя внезапно разпалена. — Можем...

— Виж какво, нека за малко да оставим спиритическите сеанси настрана. Защо не довършиш разказа си? Какво си правила през този риплей? Как успя да заснемеш филма си?

— Не беше трудно — повдигна рамене Памела. — Повечето от парите събрах сама. Този път си изкарах училището нормално и кроях планове. Киното ми се стори най-очевидния начин да предам идеите си на широк кръг от хора, а и познавах механизмите на филмовата индустрия благодарение на Дъстин и хората, с които общувах през последния си цикъл. Щом навърших осемнадесет, започнах с някои от инвестициите, за които говореше ти: „Ай Би Ем“ взаимоспомагателните фондове, „Полароид“... Знаеш какво представляваше борсата през шестдесетте, нали? Човек трудно можеше да загуби пари дори и ако купува със затворени очи, а за хора с нашите знания за бъдещето няколко хиляди долара лесно се превръщаха в няколко милиона само за три-четири години. Гордея се със сценария, който написах, но, от друга страна, разполагах с доста години, за да го обмисля добре. След като беше готов, основах продуцентската си къща и оставаше само да наема подходящите хора. Знаех кои са те, кои са силните и слабите им страни. Всичко се получи точно както го бях планирала.

— И сега...

— Сега е време за следващата стъпка. Време е да се промени съзнанието на света и аз съм в състояние да го направя. — Тя се наведе

напред и го изгледа настойчиво. — *Ние* сме в състояние да го направим... ако тръгнеш с мен.

---

[1] Всички цитати от Бхагавадгита са взети от изданието на „Народна култура“ 1989 г. са в превод на Йорданка Пейчинова и Владимир Левчев. — Б.пр. ↑

[2] Списание за филмова критика. — Б.пр. ↑

12.

— „... очевиден случай на убийство и самоубийство. Според официалните доклади става въпрос за ритуално масово самоубийство. Телата са разхвърляни из целия лагер, а майките все още стискат децата си. Няколко от жертвите са били застреляни, но голямата част са се самоубили по време на мракобесен ритуал, който няма прецедент в...“^[1]

Джеф се присегна към късовълновия приемник и завъртя копчето, докато не намери някаква станция с джаз. Точно сега не му се слушаше емисията на Би Би Си.

Кафето завря. Той си наля пълна чаша и добави малко ром, за да се сгрее. Снегът, паднал през нощта, сигурно имаше петнадесет сантиметра. Вятърът го навяваше и долната половина от кухненския прозорец бе затрупана. Днес следобед трябваше да го разчисти. Беше време и да отиде до бараката да нацепи малко кедрови пънове, както и да донесе дъбови подпалки от задната стаичка. Но сега не му се правеше нищо, поне не веднага.

А може би просто още не можеше да се отърси от общия потрес, в който всеки път изпадаше светът през седмицата на трагедията в Джоунстаун, макар че до днес вече я бе чувал три пъти. Независимо от причината обаче му се прииска да прекара деня седнал до бумтящата печка с книга в ръка. Беше преполовил втория том на „Животът на съзнанието“ от Хана Аренд, а после възнамеряваше да препрочете „Далечни отблясъци; бурният четиринадесети век“. И двете бяха издадени тази година, но Джеф бе чел труда на Тухман още преди двадесет години през лятото, в което заведе Джуди и децата на пътешествие из Съветска Азия с Транссибирския експрес. Стигаше му само да зърне корицата и в главата му нахлуваха спомените за безкрайните степи, за неизбродимите брезови гори около Новосибирск и за удивеното лице на мъничката Ейприл при вида на стария меден самовар в коридора на вагона им. Кондукторката поддържаше самовара постоянно под пара с помощта на тлеещи буци торф и не

спря да предлага чаши с горещ чай през всичките десет хиляди километра, простиращи се между Москва и Хабаровск. Ламаринените подстакани бяха украсени с изображения на космонавти и спътници. В края на пътуването кондукторката дори подари два от тях на Ейприл за спомен. Джеф си спомни осиновената си дъщеря, свила се пред камината на къщата им в Атланта със същия подстакан в ръка и с чаша горещо мляко в него. Беше само седмица преди да умре...

Той се изкашля и прогони спомените. Може би все пак идеята да нацепи дървата днес не бе толкова лоша. Физическият труд щеше да му се отрази по-добре, отколкото спомените, кръжащи в тихата, самотна стая. И бездруго зимата едва сега започваше и му предстояха дълги дни и вечери насаме със спомените си...

Стори му се, че чува бръмчене на двигател, и наостри уши. Не, нямаше начин. Никой не бе чак такъв глупак, че да поеме по пътя към ранчото му преди пролетта, не и ако Джеф не изпрати призив за помощ по късовълновото радио. Но ето го пак. За бога, наистина се чуваше усиливащо се бръмчене, и то като че ли се насочваше насам.

Той навлече шубата си, сложи топла вълнена шапка и излезе навън. Да не би пък със семейство Мазини нещо да не е наред? Може би някой се бе разболял или пострадал, не бе изключено и да се е подпалило нещо.

Когато видя как оплесканият с кал ландроувър трудно взема левия завой, за да се провере през отворената порта, в съзнанието му проблесна някакъв спомен. После зърна правата руса коса на шофьора и всичко му стана ясно.

— Здравсти — каза Памела Филипс и постави обувия си в ботуш крак върху вибриращото стъпало на джипа си. — Страшна алея си имаш.

— По принцип не я използвам често.

— Не съм изненадана — отвърна тя и скочи в снега. — Изглежда, някой нещастник се е натъкнал на пехотна мина по тези места, макар и преди доста време.

— Разправят, че името му е Хектор, Джордж Хектор. По време на сухия режим бил превърнал пикала си в подвижна спиртоварна и постоянно го местел напред-назад, за да не го хванат. Една вечер обаче казанът се взривил.

— Ами Хектор? И той ли хвъркнал във въздуха.

— Не, на него нищо му нямало. Просто трябвало да си измайстори нов казан, но този път предпочел по-уседнал начин на производство. Поне така разправят.

— Иди после и ставай изобретател, а? — Тя напълни гърдите си със студен, но чист планински въздух и го издиша, без да сваля поглед от Джеф. — Е, как я караш?

— Не се оплаквам, а ти?

— Откакто се видяхме за последен път, почти не съм вдигала глава от работа. Кога беше това... Божичко, преди три години и половина. — Памела енергично разтърка ръце. — Нямах ли някое местенце, в което каниш премръзналите дами?

— О, извинявай, влизай, разбира се, тъкмо направих кафе. Просто ме хвана неподготвен.

Тя го последва в стаята, съблече якето си и се настани до печката, докато Джеф се зае да ѝ налива кафе. Той разклати бутилката с ром и повдигна въпросително вежди, но Памела одобри идеята. Джеф наля малко в кафето и ѝ подаде чашата, а гостенката му побърза да отпие и да направи одобрителна гримаса.

— Как ме откри? — попита Джеф и придърпа един стол срещу нея.

— Спомних си, че ми говори за ранчото си край Рединг, а адвокатът ми се свърза с твоя брокер в Сан Франциско, който стесни още малко предполагаемото местонахождение. Когато пристигнах по тези места обаче, доста се полуха, преди да попадна на човек, склонен да ми каже накъде точно да тръгна.

— Местните хора изпитват дълбоко уважение към правото на личен живот.

— Разбрах.

— Не са много онези, които ще се зарадват на неканени гости в земята си. Особено пък ако са непознати.

— Но аз не съм непозната за теб.

— Въпросът е спорен — отвърна Джеф. — Поне в тази фаза го оставихме при последната ни среща в Лос Анджелис.

Тя въздъхна и несъзнателно поглади яката от овча кожа на изтърканото дънково яке, свито в скута ѝ.

— Колкото и общи неща да имахме помежду си, все пак идвахме от различни посоки. И в крайна сметка се оказа, че не се разделихме

съвсем приятелски.

— Да, може и така да се каже. А можеш също и да споменеш, че просто се заинати и не искаше да обсъдим разумно натрапчивите ти идеи, да...

— Хей! — прекъсна го ядосано тя и припряно остави чашата си до късовълновия приемник. — Не прави задачата ми още по-трудна, отколкото е всъщност. Пропътувах хиляда километра само за да те видя, така че можеш поне да ме изслушаш.

— Добре, слушам те.

— Виж сега, знам, че си изненадан да ме видиш по тези места, но само се опитай да си представиш колко изненадана бях аз, когато ти изникна в кабинета ми. Беше гледал „Звездно небе“; разполагал си с време да поразсъждаваш коя съм и бе стигнал до очевидните изводи. Знаел си, че аз сигурно също съм възвръщенец, но аз си нямах и понятие, че може да съществува и друг като мен. Мислех си, че съм открила единствено възможното обяснение за онова, което се случва с мен... и със света. Вярвах, че вървя в правилна посока. И все още не съм убедена, че не е така. Може и да съм се лъгала, но това вече май е без значение.

— Защо?

— Може ли още мъничко ром? А и още малко кафе, ако има.

— Разбира се.

Джеф допълни чашите им и отново седна, готов да я изслуша.

— Когато ти се появи в Лос Анджелис, аз вече работех върху сценария за следващия си филм. През октомври бе готов и окончателният вариант.

Разбира се, бюджетът на продукцията не бе проблем. Наех Питър Уиър за режисьор. Той още не бе направил „Последната вълна“, така че когато подписах договора, всички ме помислиха за луда. — Тя се усмихна кисело и се приведе напред, обгърнала димящата чаша с дългите си пръсти. — Сглобих и доста интересен екип за специалните ефекти. Първо привлякох Джон Уитни, който по онова време вече бе приключил с формулирането на най-основните постулати на компютърните изображения, а освен това доста от късометражните му творби се занимаваха с мандалите. Аз пък исках мандалата да бъде централен образ във филма ми. Дадох му картбланш за работа и го снабдих с един от първите прототипи на суперкомпютъра „Крей“.

После вербувах Дъглас Трамбъл, автор на специалните ефекти в „Една одисея през 2001“. Подхвърлих му няколко идеи и му помогнах да изобрети „Шоускан“ няколко години по-рано, отколкото трябваше да го направи всъщност. Заснехме целия филм по този начин, въпреки че...

— Чакай малко — прекъсна я Джеф, — какво е „Шоускан“?

Памела го изгледа крайно учудено и като че ли въпросът леко я засегна.

— Не си ли гледал „Континуум“?

— Не са го показвали в Рединг — повдигна извинително рамене Джеф.

— Прав си. В този район го даваха само в Сан Франциско и Сакраменто. Наложих се да преоборудваме кинозалоните.

— Защо?

— С помощта на „Шоускан“ се създават невероятно реалистични образи на екрана, но за постигане на този ефект е необходима специална прожекционна техника. Нали са ти известни основните принципи на прожектирането? Двадесет и четири кадъра, т.е. двадесет и четири неподвижни изображения в секунда... Когато ретината започне да възприема едното изображение, на негово място се появява другото и така се създава илюзията за гладко, непрекъснато движение. Нарича се продължителност на образа. Всъщност кадрите не са двадесет и четири, а четиридесет и осем в секунда, защото всеки се повтаря с цел по-успешно да се заблуди зрението. Разбира се, опитваме се да излъжем не зрението, а мозъка. Макар и да си мислим, че виждаме непрекъснато движение на екрана пред себе си, на едно по-дълбоко, подсъзнателно ниво си даваме сметка за паузите между отделните кадри. Това е и една от причините видеолентата да дава по-контрастно, по-истинско изображение, отколкото филмовата. Видеокамерата записва тридесет кадъра в секунда, така че паузите са по-малко.

„Шоускан“ от своя страна прави следващата крачка. Тук кадрите са шестдесет в секунда, и то без да се повтарят. С помощта на електроенцефалограма Трамбъл изследвал мозъци на хора, гледащи кадри, заснети с различна скорост, и оттам му хрумнала идеята. Изглежда, че участъкът от мозъчната кора, контролиращ зрението, е програмиран да възприема околния свят с точно такава скорост —

шестдесет застинали образа в секунда. Така че „Шоускан“ осигурява нещо като директен достъп до мозъка. Системата отива по-далеч от простото създаване на триизмерно изображение. Кадрите, прожектирани по този начин, изглежда, събуждат някакви възпоминания, взаимодействат по особен начин с действителността.

Но както и да е, важното е, че заснехме целия филм с „Шоускан“ и включихме създадените по компютърен път мандали, както и други ефекти — дело на Уитни и хората му. Решихме да работим в „Пайнуд Студио“ в Лондон. За актьори избрахме талантиливи и никому неизвестни младежи от Кралската академия за драматично изкуство. Не исках капризите или излъчването на някоя нашумяла звезда да изтикат на заден план темата на филма... посланието му.

Тя допи кафето си и се загледа в дъното на масивната чаша.

— Световната премиера на „Континуум“ насрочихме за единадесети юни. Оказа се пълен провал.

Джеф се намръщи.

— Как така провал?

— Ей така. Филмът просто се сгромоляса. Първия месец вървеше добре и после изчезна в небитието. Критиците го възневидяха. Публиката също. Шушуканията пред кинозалоните и разговорите по улиците бяха по-лоши и от рецензиите, а писанията си ги биваше. „Мухлясал мистицизъм от шейсетте“ май е заглавието, около което гравитираха всички мнения. Оценки като „мъгляв“, „разпилян“, „претенциозен“ също се сипеха щедро. Единствената причина, поради която хората отидоха да го видят, беше новаторството на заснемането с „Шоускан“ и компютърните образи. Те определено пожънаха успех и си останаха единствената част от филма, допаднала с нещо на публиката.

Последва дълго неловко мълчание.

— Съжалявам — наруши го най-сетне Джеф.

Памела се засмя горчиво.

— Смешна история, а? Ти отказа да си имаш работа с мен, защото се плашеше от потенциалната опасност, скрита в подобен филм, от промените в световен мащаб, които може да предизвика... а светът просто не му обърна внимание, побърза да го забрави като плоска шега.

— И каква е причината според теб? — попита меко Джеф.

— От една страна, неподходящото време: поколението на развлеченията, дискотеките, кокаина и така нататък. На всички им е писнало до смърт от лекции за единство с вселената и непрекъсваемата верига на живота. Достатъчно са им се наслушали през шейсетте, сега искат просто да се забавляват. Но в крайна сметка грешката си е моя. Критиците бяха прави и филмът наистина не струваше. Стана прекалено абстрактен, прекалено езотеричен, липсваше сюжет, нямаше герои, личности, с които публиката да се отъждестви. Направих си едно чисто философско упражнение, изпратих постно рисувано послание без нито една подправка. Хората бягат масово от подобни неща и, бога ми, не мога да ги упрегна.

— Май си прекалено самокритична, не мислиш ли?

Тя повъртя чашата из ръцете си, но не вдигна очи от пода.

— Просто излагам фактите. Урокът беше болезнен, но вече свикнах с него. И на двама ни се е налагало да свикваме с много неща, да губим много неща.

— Знам колко означаваше за теб този филм и колко вярваше в начинанието си. Искам да ти кажа, че уважавам стремежите ти, макар и да не съм съгласен със средствата, които си избрала.

Памела вдигна глава и Джеф забеляза, че в зелените ѝ очи има мекота, която не бе виждал преди.

— Благодаря ти. Думите ти означават много за мен.

Джеф се изправи и откачи шубата си от закачалката до вратата.

— Хайде ставай — подкани гостенката си той. — Искам да ти покажа нещо.

Стояха, нагазили в току-що падналия сняг на хълмчето, където Джеф бе разчиствал каналите в седмицата преди да гледа „Звездно море“. Сега рекичката бе пълна с лед вместо с пъстърва, а дърветата по склона на планината Бък се превиваха под белия си товар. В далечината величественият правилен конус на връх Шаста се издигаше, сякаш да докосне ясното ноемврийско небе.

— Много съм мечтал за тази планина — каза ѝ Джеф. — Представях си, че в нея е скрита някаква важна за мен тайна, някакво обяснение за всичко, случило се с мен.

— Изглежда... като излязла от приказка — промърмори Памела. — Свещена. Не е трудно подобна гледка да ражда фантазии.

— Индианците по тези места наистина я смятат за свещена. И то не само защото е вулкан. Някои от другите върхове в района например са били по-активни в това отношение и са оказали по-голямо влияние върху пейзажа наоколо. Но единствено Шаста е предизвиквала страхопочитание и е имала ореол на свещена.

— И все още има — прошепна Памела, вперила поглед в смълчаната планина. — Тя крие... някаква сила. Усещам я.

Джеф кимна. И неговите очи не се отлепаха от далечните заснежени склонове.

— Има дори култ, само че бял, а не индиански, който все още боготвори планината. Според него тя е свързана по някакъв начин с Исус и възкресението. Други пък твърдят, че в магмените тунели под нея живеят извънземни или някаква странна раса от човеци. Разказват се и още какви ли не шантави истории. Въобще Шаста по някакъв начин подтиква към подобни разсъждения.

Вятърът се усили и Памела потръпна от студ. Джеф инстинктивно обгърна раменете ѝ с ръка и я притегли към себе си.

— По различно време — продължи той — в главата ми са се въртели най-различни, едно от друго по-налудничави обяснения на онова, което се случва с мен, по-точно с нас: изкривявания на времето, черни дупки, пощръклели богове... Споменах ти за онези, дето си мислят, че Шаста е населена с извънземни, нали? Е, и аз някога не съм бил далеч от идеята, че съм опитно зайче от нечий извънземен експеримент. Същите мисли сигурно са минавали и през твоята глава, или поне с такова впечатление останах от „Звездно море“. Дали пък това всъщност не е истината; дали не сме разумните плъхове, натоварени със задачата да намерят изход от лабиринта? Или може би в края на 1988 се е разразило ядрено изстребление и оживелите са избрали този път, за да съхранят човечеството от пълно унищожение? Не знам.

И точно там е цялата работа. Аз просто не мога да знам. Най-сетне узрях достатъчно, за да приема неспособността си да проумея или да променя положението си.

— Но това не означава, че си спрял да си задаваш въпроси — забеляза Памела. Лицето ѝ почти докосваше неговото.

— Разбира се, че не. Продължавам да си ги задавам. При това постоянно. Но вече не търся отговорите непрестанно, или поне от доста време не съм го правил. Дилемата ни, колкото и необикновена да е тя, не се различава съществено от проблемите, с които се сблъсква всеки, живял на този свят. Тук сме, но не знаем защо. Можем да философстваме колкото си искаме, да търсим пътя към тайната по хиляди различни начини и пак да си останем на изходна позиция.

Ние получихме безценен подарък, Памела — дариха ни с живот, със знание и с възможности, непознати за никого досега. Защо просто не се примирим и не приемем този подарък такъв, какъвто е, с всичките му предимства и недостатъци?

— Някой, мисля Платон, бе казал: „Неразбраният живот не си струва да се живее.“

— Вярно. Но постоянното човъркане и ровичкане из живота според мен води след себе си лудост, ако не и саморазрушение.

Тя изгледа следите от обувките им, които единствени нарушаваха снежното покривало.

— Или просто провал — каза тихо Памела.

— Ти не си се провалила. Опита се да обединиш света и междуременно създаде прекрасни творения на изкуството. Усилието, създанието са неща, които имат свое собствено битие и значение.

— Да, може би, но ще траят, докато не умра. До следващия риплей. После всичко ще изчезне.

Джеф поклати глава и я прегърна по-силно.

— Ще изчезне само материалният израз на създаденото от теб. Борбата, усилията, вложени в твоя труд... Точно в тях са вплътени истинските достойнства, които ще бъдат съхранени и ще продължат да съществуват заедно с теб.

Очите на Памела се напълниха със сълзи.

— Преживяхме толкова поражения, толкова болка; децата...

— Във всеки живот има поражения. На мен ми бяха необходими много, много години, за да се науча да се справям с тях, и пак не съм сигурен, че някога ще успея. Но това още не означава, че трябва да се оттеглим от света и да спрем да се стремим да извлечем най-доброто от себе си. Поне това си дължим и заслужаваме наградата, полагаща се за подобни усилия.

Джеф целуна мокрите ѝ от сълзи бузи, а после устните му нежно докоснаха нейните. На запад двойка соколи се рееха над Дяволския каньон.

— Летяла ли си някога сама из небето? — попита той.

— Със самолет ли? Не, никога не съм опитвала.

Джеф свали ръце около кръста ѝ и я притегли към себе си.

— Ще летим — прошепна той в меката ѝ коса. — Заедно ще летим.

След Ревълстоук влакът се втурна покрай огромни мрачни глетчери и започна изкачването в Скалистите планини. Гъсти гори от червен кедър и канадска ела покриваха околните хълмове. Иззад един завой пред погледа им внезапно изникна полянка, обрасла с пирен, заклещена между два ледника. Обагрените в розово и виолетово цветчета потрепваха и се превиваха под напора на лекия пролетен ветреца и ефимерната им красота сякаш мълчаливо порицаваше безчувствените ледени полета, заклешили ги от всички страни.

Джеф си помисли, че тези цветя излъчват някаква еротика. Тя лъхаше както от крехките им, изкривени от вятъра стъбълца, докосващи яловия глетчер, така и от щедрата им окраска, напомняща женски устни или...

Той се усмихна на седналата до него Памела, сложи ръка на голото ѝ коляно и позволи на пръстите си да се плъзнат под ръба на полата нагоре по бедрото. Бузите ѝ порозовяха и тя бързо огледа останалите пътници в купето, но установи, че вниманието им е приковано от бързо сменящия се пейзаж отвън.

Ръката на Джеф продължи да се придвижва нагоре и докосна коприната. Памела си пое дълбоко дъх и леко изви гръб. Джеф бавно отдръпна ръка и връхчетата на пръстите му отново погалиха бедрото, но този път в обратна посока.

— Искаш ли да се поразходим? — попита той и Памела кимна.

Джеф я улови за ръка, изведе я от вагона, предназначен специално за наблюдение, и я поведе към задната част на влака. Спряха се между вагона за пушене и вагон-ресторанта, за да се целуват на танцуващата под краката им платформа. Вятърът, свистящ през

процепите, бе поне с пет градуса по-студен от тазсутрешния, щипал бузите им във Ванкувър, и Памела потрепери в прегръдката му.

Спалният вагон бе празен. Явно всички бяха предпочели да се наслаждават на гледката от Скалистите планини или пък обядваха във вагон-ресторанта. Щом влязоха в купето си, Джеф свали едно от сгъваемите легла, а Памела се присегна да спусне щорите. Той обаче я спря и я притегли към себе си.

— Остави ги така, нека пейзажът ни вдъхновява.

Памела се дръпна да го подразни.

— Ако ги оставя така, ние ще се превърнем в част от пейзажа.

— Никой няма да ни види освен някоя друга птичка или сърна. Искам да те разгледам на светло.

Тя отстъпи назад и силуетът ѝ се очерта на фона на препускащите зад гърба ѝ реки и обледенени скали. Памела разкопча блузата си и я изхлузи от ръцете си. Полата ѝ също тихо се свлече на пода.

— Защо не гледаш пейзажа? — усмихна се тя.

— Гледам го.

Памела свали и останалото и се изправи съвсем гола пред прозореца. Жадният поглед на Джеф опипваше тялото ѝ, докато самият той се събличаше, пристъпваше към нея, проникваше, притискаше я в меките седалки до прозореца, а следобедното слънце пращаше игриви зайчета по лицата и телата им и колелетата тракаха по релсите и ги люлееха в несекващ ритъм.

Пътуването с влака до Монреал им отне четири денонощия, а седмица по-късно те го хванаха в обратна посока.

— А Средновековието? — попита Памела. — Представи си само какво щеше да е да преживяваш онези ужасии отново и отново.

— Средновековието не е било чак толкова мракобесно, колкото си мислят повечето хора. Лично аз смятам, че една голяма война и предхождащите я години са доста по-сериозно изпитание. Представи си например винаги да се връщаш в Германия през 1939.

— Да, но тогава поне можеш да емигрираш, да дойдеш в Щатите и да знаеш, че тук си в безопасност.

— Не и ако си евреин. Ами ако през 1939 вече си в Аушвиц, а?

Това беше любимата им тема за разговор през този месец: какво ли щеше да е да се прераждаш в друга епоха, в друго време и как най-добре можеше да се справи човек с исторически събития и обстоятелства, коренно различни от онези, които те двамата вече познаваха толкова добре.

Щом веднъж бариерите помежду им паднаха, внезапно откриха хиляди общи теми за разговор... Бяха обсъдили предишните си съществувания в подробности, като разшириха значително казаното по време на първата им доста сдържана среща през 1974 в Лос Анджелис. Джеф ѝ разказа всичко за пропилените в разгулен живот години с Шарла и за оздравителната самота на времето, прекарано в Монтгомъри Крийк. Памела от своя страна бе споделила цялата жар, вложена в медицинската ѝ кариера, и огромното разочарование от факта, че никога повече няма да успее да приложи напълно всички свои знания, както и удоволствието, доставило ѝ сътворението на „Звездно море“.

Висок цветнокож младеж с брада се прокрадна покрай тях на ролкови кънки и умело си запроправя път през тълпата по тротоара на Източна петдесет и девета улица в посока към Сентръл парк. От големия „Панасоник“, закрепен на рамото му, Блонди^[2] с пълно гърло изпълняваше песента на Джорджо Мородер^[3] „Повикай ме“ и музиката заглуши отговора на Памела на хипотетичния въпрос на Джеф за избавлението от ада на Аушвиц.

Намираха се в Ню Йорк вече шест седмици, след като в продължение на година преди това поделяха времето си между къщата на Джеф в Монтгомъри Крийк и тази на Памела в Топанга каньон. Сега, когато вече бяха заедно, уединението на двете места им допадаше още повече. Имаха да наваксват толкова много, да споделят цели купища неизречени пред другото мисли и мечти; и все пак не бяха загърбили света напълно. Джеф се зае да инвестира в малки компании и стоки, за които знаеше от предишните си съществувания, че не са успели да пробият поради липсата на капитал, и за успеха или провала на които можеше само да гадае. Една от тези стоки например, играчка, представляваща пластмасов куб, пълен с вискозна течност, из който плуваха магнити, вече бе направила бум на пазара. Дори я обявиха за играчката на коледните празници през 1979. Виж, холографната видеосистема, предложена от двама приятели на Памела

от филмовите среди, не можеше да се похвали със същите успехи. При нея постоянно изникваха дребни проблеми с камерата и може би точно това бе причината идеята така и да не успее да пробие. Но Джеф не придаваше голямо значение на тези факти, защото в сегашните инвестиции го привличаха точно несигурността им и неизвестният край.

Що се отнася до Памела, то тя отново се гмурна в света на киното, освободена и с желание да се забавлява. Изоставила намеренията си да издигне човечеството до непознати от него равнища на познание и съществуване, разрушила изградените от самата нея прегради, тя бе написала лека и хаплива романтична комедия за любовни връзки, завързани в неподходящо време и между неподходящи хора. Главната женска роля щеше да се изпълнява от младата и никому неизвестна Дарил Хана, а по настояване на Памела за режисьор бе привлечен телевизионният комик Роб Рейнър. Както винаги помощниците ѝ бяха ужасени от избора на подобни непроверени таланти, но като продуцент и финансов благодетел на филма тя имаше последната дума по тези въпроси. Двамата с Джеф бяха пристигнали в Ню Йорк, за да може Памела да огледа приготовленията и местата, където щеше да се снима новият ѝ филм. Снимките трябваше да започнат след няколко дни — през втората седмица на юни.

Завиха надясно и поеха на север по Пето авеню, без да спират да обсъждат вариациите си на историческа тема.

— Само си помисли какво е могъл да постигне Да Винчи в нашето положение — каза замислено Памела. — Статуите и картините, които би бил в състояние да сътвори през различните си съществувания.

— Добре, да предположим, че го е направил; може би тогава светът е продължил пътя си в различни посоки през всяко едно от съществуванията му, както е станало и с нашите. В една от версиите на действителността през двадесети век хората може би свързват Леонардо по-скоро с изобретенията, отколкото с изкуството му, защото е успял да ги преработи и усъвършенства. А в друга вероятно се е отдал на мислите си и не е оставил абсолютно нищо за следващите поколения. По същия начин може би в един от бъдещите светове ще си

спомнят за „Звездно море“, а в друг корпорация „Бъдеще“ е продължила да играе роля в световната икономика.

— *Е продължила?* — намръщи се Памела. — Не искаш ли да кажеш „ще продължи“?

— Не — отвърна Джеф. — Ако линията на времето продължава и що се отнася до останалата част от човечеството, не е прекъсната, то значи от всяка версия на отрязъка, който двамата с теб преживяваме, тръгва нова линия на развитие. Тя, разбира се, е повлияна от промените, които ние сме направили в различните си съществувания. Следователно при всеки наш риплей историята на предишните ни съществувания се е придвижвала с двадесет и пет години напред.

Памела присви устни и се замисли за момент.

— Но ако приемем, че това е вярно, индивидуалните линии на времето ще се разминават. Всяка от тях ще продължава развитието си от 1988-а, годината, в която умираме, нататък, но ще изостава с четвърт век от предходната.

— Точно така. Значи в последния свят, който сме обитавали и ти си била омъжена за Дъстин Хофман, а аз прекарах живота си в Атланта, са изминали седемнадесет години от смъртта ни. В момента там е 2005 година и повече от познатите ни са още живи.

Но ако говорим за първия ни риплей, в който ти си била лекар в Чикаго, а аз изградих финансовия си конгломерат, то в него са минали четиридесет и две години, откакто сме мъртви. Сега там трябва да е 2029 година и дъщеря ми Гретхен е със собствени, пораснали вече деца.

Джеф млъкна натъжен от мисълта, че единственото дете, заченато от него, е все още живо и все пак реално е с десет години по-възрастно, отколкото той самият някога е бил.

Памела обаче довърши започнатото от него.

— А в първоначалния ни живот би трябвало да са изминали шестдесет и седем години в бъдещето. Светът, в който сме израснали, е навлязъл във втората половина на двадесет и първи век. Моите деца... трябва да са на седемдесет години. Божичко!

Фантазирането им бе взело много по-сериозен и много по-обезпокоителен обрат от очакваното. Унесени, всеки в собствените си спомени, те почти не забелязаха тридесет и няколко годишната жена и

момчето до нея, които чакаха портиера на хотел „Шери Недърланд“ да им извика такси.

При вида на отминаващите Джеф и Памела челото на жената се набръчка от любопитство. Нещо в изражението ѝ обаче накара Джеф да излезе от унеса си.

— Джуди? — изрече предпазливо той и се спря пред входа на хотела.

Жената леко се отдръпна.

— Опасявам се, че не си спом... не, чакайте — каза тя. — Вие сте учили в „Емъри“, нали? Университетът „Емъри“ в Атланта, права ли съм?

— Да — отвърна внимателно Джеф. — Наистина съм учил там заедно с вас.

— Знаете ли, само преди миг си мислех, че лицето ви ми изглежда познато. Можех да се закълна...

Тя се изчерви точно по начина, който Джеф така добре помнеше. Може би внезапно си бе спомнила нощта, прекарана на седалката на стария шевролет, или пък вечерите на пейката пред „Харис Хол“ преди възпитателката да я прибере. Джеф забеляза, че името му ѝ убягва и бързо заговори, за да спести на Джуди нови притеснения:

— Аз съм същият Джеф Уинстън — каза той. — От време на време ходехме заедно на кино или пък да пием по бира в „При Мо и Джо“.

— Разбира се, Джеф, помня те. Как си?

— Прекрасно. Не се оплаквам. Памела, това е... една приятелка от колежа. Казва се Джуди Гордън. Джуди, запознай се с приятелката ми Памела Филипс.

Очите на Джуди се разшириха и за момент тя сякаш отново стана на осемнадесет.

— Режисьорката ли?

— Продуцентът — поправи я дружелюбно Памела.

Тя много добре знаеше коя точно е Джуди и колко много е означавала за Джеф в едно от съществуванията му.

— Господи, ама че среща, направо не мога да повярвам на очите си. Шон, какво ще кажеш, а? — обърна се Джуди към момчето, което стоеше до нея. — Това е един мой стар съученик, Джеф Уинстън, а приятелката му е самата Памела Филипс. Това е синът ми Шон.

— Страшно се радвам да се запозная с вас, госпожице Филипс — каза ентусиазирано момчето. — Искам само да ви кажа... иска ми се да знаете, че „Звездно море“ наистина означава много за мен. Този филм промени живота ми.

— Въобще не се шегува — усмихна се Джуди. — За пръв път го гледа още на дванадесет и оттогава сигурно е ходил поне дузина пъти. След това с него можеше да се разговаря единствено за делфини и за начините за общуване с тях. Оказа се, че интересът му не е нещо преходно. Наесен Шон ще постъпи в колежа на Калифорнийския университет в Сан Диего и възнамерява да специализира... Не, нека той сам ви каже.

— Морска биология. Ще взема и две втори специалности — лингвистика и програмиране. Надявам се, че някой ден ще работя с доктор Лили по проблемите на междувидовото общуване. А ако това стане, ще съм благодарен на вас, госпожице Филипс. Нямаме и представа колко много означава за мен всичко това. Не, сигурно имате. Дано е така.

Един висок мъж с посивяваща около слепоочията коса излезе от хотела, следван от камериер, тикащ натоварена с багаж количка. Джуди представи съпруга си на Джеф и Памела и обясни, че семейството ѝ си тръгва след прекараната в Ню Йорк ваканция. Дали Джеф и Памела няма скоро да имат път към Атланта? Ако отидат, непременно да се обадят. Сега фамилията ѝ е Кристиансен, а това са адресът и телефонният номер. Как ще се казва новият филм? Непременно ще го гледат и ще кажат на приятелите си за него.

Таксито потегли, а Джеф и Памела здраво стиснаха вплетените си една в друга ръце. Те продължиха да се разхождат усмихнато нагоре по Пето авеню, но в очите им се четеше тъга по всички онези светове, които някога бяха имали, но нямаше да зърнат никога повече.

Джеф си наля нова чаша вино и се загледа в озарения от залязващото слънце скалист, назъбен бряг на запад. Под склона, на който бе кацнала вилата, и отвъд един хълм, отрупан с бадемове и маслинови дръвчета, се виждаха рибарските лодки, завръщащи се в белосаните къщурки с червени покриви на селото Пуерто де Андре. Все още топлият октомврийски вятър смени посоката си и в стаята

влетя мирисът на Средиземно море, който се смеси със силния аромат на пържена паеля от кухнята зад него.

— Искаш ли още вино? — извика той.

Памела показа глава в рамката на вратата и размаха голяма дървена лъжица.

— Готвачът трябва да е трезвен — обясни тя. — Поне докато сложи вечерята на масата.

— Сигурна ли си, че не искаш да ти помогна с нещо?

— Ммм... можеш да нарежеш малко чушки, ако не те мързи. Всичко останало е почти готово.

Джеф се вмъкна в кухнята при нея и се зае да реже сладкия червен пипер на тънки ивици. Памела бръкна в плиткия тиган с дървената си лъжица и поднесе към устата му малко паеля за проба. Той опита предпазливо от червената каша и сдъвка омекнало парченце от калмар.

— Не съм ли прекалила с олиото?

— Не, така е идеално.

Тя се усмихна доволно и му махна да ѝ подаде чиниите. Джеф се извърна внимателно, тъй като тясната и претъпкана кухничка не предлагаше достатъчно пространство за маневриране. Малката къщичка на склона бе „вила“ само за агентите по недвижими имоти и не отговаряше нито на размерите, нито на лукса, влаган в гръмкото наименование. От друга страна обаче, Памела бе пристигнала тук с едно-едничко намерение, за което не бе необходима шикозна обстановка. Джеф се опитваше да мисли по темата колкото се може по-рядко, но му костваше много усилия да я прогони от главата си.

Тя забеляза изражението му и нежно допря пръсти до бузата на Джеф.

— Хайде — подкани го Памела, — време е за ядене.

Той взе две чинии и ги протегна, за да може тя да сипе апетитното задушено и да го гарнира с грах и току-що нарязаните от него чушки. Отнесоха яденето обратно в стаята с изглед към океана. Памела запали свещи и пусна касета на Лаурдино Алмейда — „Кончерто де Аранхуес“, — а Джеф отново напълни чашите им с вино. Вечеряха мълчаливо, загледани в светващите една по една лампи в рибарското селце далеч под тях.

Щом приключиха, Джеф изми чиниите, а Памела сложи на масата чиния със сирене „Манчего“ и нарязана диня. Той неохотно заровичка из десерта, отпи от коняка си и отново безуспешно се насили да не мисли за причината, довела ги тук, на Майорка.

— Утре ще тръгвам — отвори уста най-сетне Джеф. — Няма нужда да ме караш. Ще взема ферибота до Палма, а там ще си хвана такси до летището.

Тя се протегна през масата и взе ръката му в своята.

— Знаеш, че ми се иска да останеш, нали?

— Знам, но по-добре... да не те карам да преживяваш всичко това.

Памела стисна ръката му.

— Мога да го понеса. Мога да остана с теб, да ти помагам... И въпреки това, ако аз ще съм първа, не ми се иска да си наблизо и да гледаш. Така че разбирам какво чувстваш и съм съгласна с решението ти.

Той прочисти гърлото си и огледа измазаната с кирпич стая. На плахата светлина на свещите му бе много трудно да прогони чувството, че се намира на изключително подходящо подбрано за целта място, а именно — да бъде последно убежище. Място, на което Памела вече бе посрещала смъртта преди четвърт век и щеше да я посрещне отново след две седмици. Малко преди това неговото сърце щеше да го е предало за пореден път.

— Къде ще отидеш? — попита тихо Памела.

— Сигурно в Монтгомъри Крийк. Мисля, че идеята ти да избереш усамотено място за... случая, е подходяща.

Тя го дари с топла и искрена усмивка, пълна с хубави спомени.

— Помниш ли първия път, когато се появих в ранчото ти. Господи, колко уплашена бях тогава.

— Уплашена ли? — подсмихна се на свой ред Джеф. — Че защо?

— Предполагам, от теб. Как ще реагираш, какво ще кажеш. При последната ни среща в Лос Анджелис ужасно ми се разсърди и нямаше никаква гаранция, че все още не си сърдит.

Джеф взе ръцете ѝ в своите.

— Не ти бях сърдит чак толкова, а просто ме притесняваха евентуалните последици от замислите и плановете ти.

— Да, сега вече го знам. Но тогава... Когато един ден изневиделица се появи в кабинета ми в „Старсий“, не знаех как, по дяволите, да реагирам. Дори не съм осъзнавала, струва ми се, в колко самотно и отчаяно същество съм се превърнала. Тогава просто се бях примирила, че никога няма да срещна друг като мен или поне човек, който да ми повярва какво съм преживяла. Да не говорим пък за такъв, с когото мога да споделя всичко. Ти си се скрил в своето ранчо при планините и царицата си... докато аз се бях изолирала с емоционални прегради, през които останалите можеха да ме виждат. Бях избрала много социална форма на самота. Опитите ми да спася света са били всъщност бягство от собствените ми потребности. Подобни неща трудно се признават, било то пред теб или пред мен самата.

— Радвам се, че си успяла да се пребориш със себе си, защото така даде урок и на мен, че не е нужно да се криеш от собствените си чувства или страхове.

Памела го гледа дълго и мълчаливо, с цялата нежност, на която бе способна.

— И все пак летяхме, нали? Наистина летяхме заедно.

— Да — прошепна Джеф и отвърна на погледа ѝ. — И скоро пак ще летим. Повтаряй си го постоянно. Не го забравяй.

Джеф стоеше на кърмата на ферибота, загледан в смаляващите се хълмове и сгушеното селце зад тях. Гледа, докато фигурата на Памела, застанала на дървения кей, изчезна от очите му. После премести поглед на бяло-червеното петънце, в което се бе превърнала вилата ѝ, докато и тя не се разми в небето.

Вятърът, духащ откъм открито море, насълзи очите му и той се прибра в салона, взе си бутилка бира и седна сам, далеч от тълпите германци и французи, прибиращи се след приятно прекараната отпуска.

Насили се да си припомни, че още нищо не е свършило, точно както бе посъветвал Памела да направи. Свършваше само този риплей, нищо друго. Скоро отново щяха да са заедно и да започнат отначало. Божичко, как не му се искаше да напуска точно това съществуване, в което двамата се бяха срещнали и опознали. Бяха стигнали така далеч,

зад гърба им имаше толкова постижения; той например се гордееше с филмите на Памела, сякаш бяха негово собствено дело. Струваше му се ужасно да навлезе в свят, в който „Звездно море“ и изключително успешната поредица от трогателни и реалистични комедии и драми, заснети през последните години, никога не бяха и нямаше и да бъдат направени.

Той се вкопчи с надежда в идеята им за линиите на времето, обсъждана от тях преди години в Ню Йорк. Беше убеден, че някъде съществува реалност, в която творческите ѝ постижения продължават да съществуват и няма да престанат да вълнуват и стимулират публиката си още поколения наред. Може би синът на Джуди, Шон, щеше да успее да открие начина, по който интелигентните същества, населяващи океаните и сушата на тази планета, могат да общуват помежду си. И ако го постигнеше, този безценен дар от вселенска мъдрост щеше да бъде дело и на прозренията на Памела.

Това бе красива мечта, но и надежда, която си струваше да се подхранва. Сега обаче трябваше да мечтаят за друго, да заченат нови надежди в един бъдещ, все още неживян живот.

Джеф бръкна в джоба си и извади малкото пакетче, подадено му от Памела точно преди да се качи на ферибота. Той разкъса хартията и при вида на подаръка ѝ на гърлото му заседна буца от сълзи.

Пакетчето съдържаше картина, всъщност майсторски изработена миниатюра на връх Шаста, така както се виждаше от ранчото му. В безстрастното небе около върха две фигурки кръжаха една около друга на разкошни криле: Джеф и Памела, прилични на митологични същества, пробудени за нов живот и понесли се във вечен полет към неизвестна и неописана никъде и от никого съдба.

Той разглежда майсторски и с любов изработената миниатюра в продължение на няколко минути, а после я уви отново в хартията и я прибра обратно в джоба си. Джеф затвори очи, заслушан в равномерно бучене на витлото, порещо водите на Байа де Палма, и се отпусна, готов за пътя към дома, където щеше да умре.

---

[1] Става въпрос за масовото самоубийство, извършено на 18.XI.1978 г. от членове на сектата „Хората от храма“ в лагера им в Джоунстаун, Гвиана. 914 мъже, жени и деца поглъщат примесена с

цианкалий лимонада по нареждане на преподобния Джим Джоунс. — Б.пр. ↑

[2] Американска рок група, създадена през 1975 г. и получила името си (в превод „рус“) от изрусените коси на вокалистката си Деби Хари. Последната самостоятелно изпълнява песента „Повикай ме“, която е от филма „Американско жиголо“ (1980) с Ричард Гиър. — Б.пр.

↑

[3] Композитор и продуцент роден през 1941 г. в Италия, известен и като автор на филмова музика: „Среднощен експрес“, „Флашданс“ и др. — Б.пр. ↑

13.

Мътната сивкава утринна дрезгавина се процеждаше през отворения прозорец и синьо-зелените завеси. Джеф отвори очи и видя топчеста сиамска котка, която кротко спеше в края на голямото легло. Котката усети движение и надигна глава. После се прозя, измърка раздражено и без съмнение въпросително.

Джеф седна в леглото, включи нощната лампа и огледа стаята, в която се намираше: стереоуредба и телевизор, опрени на срещуположната стена, рафтове, отрупани със сглобяеми самолети и ракети, библиотека вдясно от леглото и затворен гардероб вляво, до прозореца. Всичко бе спретнато, подредено и очевидно добре поддържано.

„О, мамка му“, помисли си той. Намираше се в детската стая на бащиния си дом в Орландо. Нещо се бе случило, някаква ужасна грешка. Защо не се пробуди в общежитието на „Емъри“? Божичко, ами ако този път трябваше да започне живота си като *дете*? Той отметна завивките и се погледна. Не, имаше окосмяване и даже сутрешна ерекция. Ръката му посегна към бузата и усети твърдите косъмчета на брадата. Е, поне бе влязъл в пубертета.

Джеф скочи от леглото и тръгна към банята в съседство със стаята му. Котката го последва с надеждата за ранна закуска, след като така и така щяха да стават по тъмно. Джеф включи осветлението и застана пред огледалото. Изглеждаше така, както би трябвало да изглежда на осемнадесет. Тогава какво, по дяволите, търсеше у дома?

Той навлече чифт избелели дънки, грабна една тениска и нахлузи стари гуменки върху босите си крака. Часовникът до леглото му показваше почти седем без петнадесет. Може би майка му вече бе на крак; тя обичаше да пие кафето си на спокойствие, преди да започне новият ден.

Той погали котката. Това, разбира се, бе старият Шах, намазал нечии колелета, докато Джеф бе в колежа. Трябваше да каже на техните да не му позволяват да излиза от къщата. Животното закрачи с

него по коридора и през остъклената веранда към кухнята. Майка му вече бе там, зачетена в „Орландо Сентинел“ с чаша кафе до себе си.

— О, чудо на чудесата — възкликна тя и повдигна удивено вежди. — Какво е изкарало нощните птици на дневна светлина?

— Не можах да спя, мамо, освен това днес ме чака сума ти работа.

Искаше му се да я попита кой ден и коя година е, но не смееше.

— И каква е тази важна работа, която те вдига на зазоряване? Интересно какво е успяло там, където аз години наред неизменно се провалях? Или може би трябва да попитам „коя“ е успяла, а?

— Може би. Ще ми дадеш ли малко вестник? И първата страница стига, ако си свършила с нея, разбира се.

— Вземи го целия, миличък, аз и без това вече възнамерявам да закуся. Искаш ли препечени филийки или предпочиташ яйца и кренвирши?

Джеф отвори уста да каже, че не иска нищо, и чак тогава усети колко гладен е всъщност.

— Малко яйца и кренвирши ще ми дойдат добре. А мога ли да получа и порция овесени ядки?

Майка му го изгледа с престорено възмущение.

— Я ми кажи кога си закусвал без овесени ядки в тази кухня, а? Нали знаеш, че без тях няма да пораснеш.

Джеф се усмихна на старата шега на майка си и тя се залови с приготвянето на закуската. Той пък насочи цялото си внимание към вестника.

Водещите заглавия бяха посветени на сблъсквания на полицията с протестиращи за граждански права цветнокожи в Савана и на приближаващото пълно слънчево затъмнение в североизточните щати. Средата на юли 1963. Ето защо бе в Орландо — караше лятната си ваканция. Но, за бога, трябваше да се е събудил с цели три месеца по-рано! Памела сигурно не бе на себе си от тревога и си блъскаше главата защо не се е обадил досега.

Джеф изгълта набързо закуската въпреки увещанията на майка си да яде по-бавно. Часовникът в кухнята показваше малко след седем, което означаваше, че баща му и сестра му скоро също щяха да станат. Не му се искаше семейният съвет да обсъжда онова, което знаеше, че трябва да направи.

— Мамо...

— Ммдааа — отвърна разсеяно майка му, заета с приготвянето на закуската за събудилите се по-късно.

— Виж какво, трябва за няколко дни да ида до едно място извън Орландо.

— Какво? Къде ще ходиш? Да не би на гости на Мартин във Флорида?

— Не, не е при Мартин, то е малко по̀ на север.

Тя го изгледа подозрително.

— Чакай сега, какво значи „малко по на север“? Да не би да се връщаш в Атланта толкова скоро?

— Не, налага се да отида до Кънектикът, но не ми се иска да го обсъждам с татко. Освен това ми трябва малко пари. Ще ти ги върна скоро, обещавам.

— И какво по-точно се намира в Кънектикът? Или може би правилният въпрос е, кой се намира в Кънектикът? Да не би да е някое момиче от колежа?

— Да — излъга той. — От „Емъри“ е. Семейството ѝ живее в Уестпорт. Поканиха ме да им погостувам за около седмица.

— И кое е това момиче? Не помня да си споменава, че познаваш някого в Кънектикът. Мислех си, че все още излизаш с онова сладко девойче от Тенеси — Джуди.

— Вече не — отвърна Джеф. — Разделихме се малко преди края на годината.

Изражението на майка му стана загрижено.

— Не си и споменал дори. Затова ли цяло лято не се храниш както трябва?

— Не, мамо, нищо ми няма. Просто се разделихме, това е всичко, така че не се тревожи. Това момиче от Уестпорт обаче наистина ми харесва и искам да я видя. Ще можеш ли да ми помогнеш?

— А тя какво, няма ли да се връща на училище през септември? Не можеш ли да изтраеш дотогава?

— Не, наистина искам да я видя още сега. Освен това никога не съм бил в Ню Ингленд. Тя спомена, че можем дори да се разходим до Бостън. Заедно с родителите ѝ, разбира се — побърза да добави Джеф, защото си спомни в коя година се намира и че все пак говори с майка си.

— Ох, не знам, не знам...

— Хайде, мамо, това наистина означава много за мен. Важно е. Тя поклати припряно глава.

— На твоята възраст всичко е важно, всичко трябва да стане на минутата. Ами баща ти, който толкова отдавна се е приготвил да ходите на риба в събота и неделя. Знаеш го колко е...

— Знам, но ще отидем, като се върна. Виж, мамо, аз трябва да пътувам за Кънектикът и ще го направя. Казах ти само за да знаеш къде съм и ще ти бъда много благодарен, ако ми заемеш малко пари. Ако ли пък не...

— Е, щом си достатъчно голям да учиш в колеж, значи можеш да ходиш където си поискаш. Просто се тревожа за теб, нищо повече. Майките сме за това... и да даваме пари на заем, разбира се.

Тя му смигна и отвори портмонето си.

Джеф нахвърля малко дрехи в един куфар, прибра двестате долара дадени от майка му в чифт свити на топка чорапи и се измъкна от къщата още преди баща му и сестра му да са станали.

Старият шевролет си кротуваше на алеята, паркиран зад големия буйк „Електра“ на баща му и понтиака на майка му. Джеф завъртя ключа, колата се закашля по добре познатия му начин и двигателят се размърда.

Той излезе от крайния квартал, в който живееше семейството му, заобиколи малкото езеро Конуей и постоя няколко минути на пресечката на улиците „Хофнър“ и „Ориндж“, без да гаси колата. Чудеше се дали магистралата „Бийлайн“ до носа е построена и не можеше да си спомни. Ако бе готова, оттам щеше да стигне по-бързо до междущатската 1–95. Движението около Кокоа и Титъсвил не би трябвало да е много натоварено, но ако магистралата все още не бе готова, щеше да се влечи един бог знае колко по тясното шосе. Той реши да играе на сигурно и се върна обратно в града, за да излезе на магистралата 1–4 за Дайтона.

Джеф премина през тихия, пробуждащ се град. Тук все още не подозираха за приближаващата Диснимания или за потоците от хора, които щяха да се изсипят заедно с базата на НАСА, предвидена да изникне на около шестдесет километра от Орландо. Той излезе на 1–95

по-рано, отколкото очакваше и настрои радиото си на УЕЙП в Джаксънвил. „Малкият“ Стиви Уондър пееше втората част на „Пръсти“, а след него Марвин Гей изкара „Радост и гордост“.

Три месеца. Защо, по дяволите, този път бе изгубил цели три месеца? Какво означаваше това? Е, така или иначе нямаше смисъл да си блъска главата. Памела щеше да се сърди, и то с основание, но поне щеше скоро да я види. „Мисли си за това“, повтаряше си той и пришпорваше колата на север през обширни борови гори и обрасли с храсталаци поля.

Стигна в Савана по обед. Една недовършена отсечка от магистралата тук го позабави, а и улиците на великолепия стар град бяха задръстени с полицаи в бойно снаряжение. Джеф внимателно се провря между барикадите, защото добре знаеше за вълната от демонстрации и за последвалото я расово насилие още същата седмица. Въобще не му бе приятно да гледа как всичко започва отново, но нямаше сили да промени хода на събитията, така че можеше само да избегне кървавите сблъсъци.

Малко след три спря пред едно кафене на излизане от Флорънс, Южна Каролина, и хапна набързо. Равнините на Флорида и крайбрежието на Джорджия вече бяха зад гърба му и сега караше през хълмисти местности, като се стараеше да държи стрелката на километража малко по-нагоре от разрешените 110 км/ч.

Вече по тъмно подмина отбивката за старото си училище във Вирджиния, където бе направил онова непредвидено посещение преди толкова много години. Там бе и мостчето, превърнало се за него в символ на поражение и мъртви надежди. От магистралата дори се виждаше къщичката на семейство Рендъл. Прекрасната му учителка по френски, запалила в него огъня на обожанието, сигурно приготвяше вечерята на съпруга и детето си. Точно това дете бе взривило в Джеф опустошителната младежка ревност. „Грижи се добре за семейството си“, пожела й мислено Джеф, докато отминаваше живописната местност. В света и без това има прекалено много болка, за да причиняваме още.

Вечеря доста късно в едно крайпътно заведение край Ричмънд, явно любимо място за почивка на шофьори. Поръча си пиле с картофи, купи си термос и помоли келнерката да му го напълни с кафе. Мина по околоръстния път на Вашингтон и успя да се добере до Балтимор

малко след полунощ. В Уилмингтън, Делауеър, слезе от магистрала 1–95, за да избегне сутрешните задръствания във Филадельфия и Трентън. Докато нощта си отиваше, Джеф, както винаги в началото на всеки риплей, не преставаше да се диви на извиращата от тялото му младежка енергия. Ако бе на тридесет или четиридесет години, същото разстояние щеше да му отнеме два дни с почивките и да го измори до смърт.

В четири сутринта мостът „Джордж Вашингтон“ бе почти пуст, така че Джеф наду радиото си докрай и така изслуша изпълнението на Казън Бруси и „Есекс“ — „По-лесно е да се каже, отколкото да се направи“. Премина през Ню Рошел и в съзнанието му изплуваха образи на Памела каквато никога не бе познавал — тя бе живяла тук през първото си съществуване заедно със семейството си... бе умряла тук с илюзията, че това е край, без дори да подозира, че многобройните ѝ животи едва сега започват.

Каква ли е била смъртта за нея този път, зачуди се той? Надяваше се да я е приела по-спокойно, по-примирено, както бе сторил самият той в ранчото си в Монтгомъри Крийк, с пълното съзнание, че този път има при кого да се завърне. Но сега не му се мислеше за предсмъртните ѝ минути, колкото и кратки да са били те. Поне засега тази част бе зад гърба им, а пред тях се простираха безграничните възможности на съвместното бъдеще.

Първите зари на новия ден вече проблясваха на изток, когато Джеф влезе в Уестпорт. Първата му работа бе да намери адреса на родителите на Памела и това стана лесно с помощта на един телефонен указател в бензиностанция на „Шел“. Все още обаче бе прекалено рано да потропа на вратата им. Той откри едно денонощно кафе и се насили да прочете „Ню Йорк Таймс“ от край до край само за да мине по-бързо времето. Пишеше, че напрежението в Савана все още продължава; Ралф Гинзбърг щеше да обжалва присъдата си за накърняване на обществения морал като издател на списание „Ерос“, а скорошното решение на Върховния съд за премахване на задължителната молитва в училищата не преставаше да предизвиква противоречиви реакции.

Джеф погледна часовника си — 7:25. Дали осем нямаше да е прекалено рано? По това време семейството трябваше да е станало и може би вече да закусва. Да прекъсне ли закуската им? Какво значение имаше? Памела щеше да го представи като един от приятелите си и щяха да го поканят на масата. Той се въртя нетърпеливо на стола си до осем без двадесет и после помоли сервитьорката да му обясни как да стигне до адреса от телефонния указател.

Къщата на семейство Филипс се оказа двуетажна постройка в неоколониален стил, разположена в един от заможните квартали на града. Нищо съществено не я отличаваше от хиляди други къщи в хиляди други градове из страната. Единствено Джеф бе посветен в необикновеното събитие, случило се тук.

Той натисна звънеца и побърза да запаше тениската в дънките си. Внезапно му хрумна, че трябваше да се преоблече, че нямаше да е зле да се бе обръснал някъде...

— Какво обичате?

Жената, която му отвори, поразително приличаше на Памела. Различаваха се само по прическата — тази бе с бухнала фризирана коса, доста по-различна от късата подстрижка, към която Джеф така се бе привързал. Беше почти на възрастта на Памела, както я помнеше при последната им среща, и въобще поразителната прилика доста го смущаваше.

— Аааа, търся Памела Филипс, госпожо.

Жената се намръщи и присви устни в същата загрижена гримаса, която Джеф толкова често бе виждал по лицето на Памела.

— Още не е станала. Вие приятел от училището ѝ ли сте?

— Не точно от училище, но...

— Кой е там, Бет? — долетя мъжки глас от вътрешността на къщата. — Да не би да е техникът за климатичната инсталация?

— Не, скъпи, един приятел на Пам.

Джеф се размърда неспокойно.

— Съжалявам, че ви безпокоя толкова рано, но наистина спешно трябва да говоря с Памела.

— Ами аз дори не знам дали вече е будна.

— В такъв случай бих ли могъл да вляза и да я изчакам. Не искам да ви притеснявам, но...

— Ами... Влезте тогава, влезте.

Джеф пристъпи в малко коридорче и последва жената в уютно обзаведен хол, където мъж в син костюм на леко райе оправяше вратовръзката си пред голямо огледало.

— Ако техникът все пак се появи преди обед — казваше мъжът, — кажи му, че термостатът е... — Образът на Джеф в огледалото го накара да спре. — Ти си приятел на Пам, така ли? — обърна се той с лице към сутрешния си гост.

— Да, сър.

— А тя знае ли, че ще дойдеш?

— Ами... предполагам, че да.

— Какво означава „предполагам, че да“? Не ти ли се струва малко раничко на неканени гости, а?

— Недей така, Дейвид... — намеси се жена му с мек тон.

— Тя знае, че ще дойда.

— Затова пък аз за пръв път чувам за теб. Бет, ти чула ли си Пам да споменава снощи, че тази сутрин някой ще ѝ идва на гости?

— Не, скъпи, не помня, но съм сигурна...

— Как ти е името, младежо?

— Джеф Уинстън.

— Не помня Пам да е споменавала за приятел с това име. А ти, Бет?

— Дейвид, не бъди толкова груб с момчето. Искаш ли малко кекс с канела, Джеф. Току-що го изпекох, а има и прясно сварено кафе.

— Не, госпожо, благодаря ви много, но вече закусвах.

— И откъде познаваш дъщеря ни? — не мирясваше бащата на Памела.

„От Лос Анджелис“, помисли си Джеф, замаян от безсънието, безбройните чаши кафе и дългото шофиране. Искаше му се да каже, че я познава от Монтгомъри Крийк, от Ню Йорк и Майорка.

— Попитях откъде познаваш Памела. Изглеждаш ми малко големичък, за да си ѝ съученик.

— Запознахме се... чрез един общ приятел. В тенис клуба.

Сега вече трябваше да му хванат вяра. Памела неведнъж бе споменавала, че играе тенис от дванадесетгодишна.

— И кой ще е този общ приятел? Ние познаваме повечето приятели на Пам и...

— Татко! Да не би да съм забравила зеления си класьор в колата ти? Беше почти пълен, а сега не мога да го открия и...

Тя стоеше на стълбите, облечена с жълто поло и бели бермуди, а прекрасната ѝ руса коса висеше сплетена в две плитчици.

— Защо не слезеш при нас, Пам? — каза баща ѝ. — Тук има едно момче, което иска да те види.

Памела слезе бавно по стълбите, без да откъсва поглед от Джеф. Искаше му се да изтича към нея, да я сграбчи в прегръдките си и с целувките си да прогони всички тревоги, преживени от нея за тези три месеца. Но за това имаше време. Той се усмихна и Памела му върна усмивката.

— Познаваш ли този младеж, Пам?

Джеф срещна погледа ѝ, пълен с обещания и енергия.

— Не — отвърна тя. — Не го познавам.

— Той твърди, че те срещнал в тенис клуба.

Памела поклати глава.

— Щях да си спомня, ако сме се запознавали. Познаваш ли Денис Уитмайър? — обърна се тя невинно към Джеф.

— Майорка — отвърна той с глас, дрезгав от напрежение. — Миниатюрата, планината...

— Нищо не разбирам.

— Мисля, че е най-добре да си вървиш по пътя, който и да си ти — намеси се баща ѝ.

— Памела, о, господи, Памела...

Бащата решително го хвана за лакътя и го помъкна към вратата.

— Виж какво, малкият — каза той тихо, но повелително, — не знам какви си ги намислил, но не искам повече да те виждам наоколо. Не искам да безпокоиш дъщеря ми било тук, било на училище или пък в тенис клуба. Никъде. Ясен ли съм?

— Сър, станало е някакво недоразумение и моля да ме извините за безпокойството. Но истината е, че Памела действително ме познава и...

— Приятелите и познатите на дъщеря ми ѝ викат Пам, а не Памела. И нека ти напомня, че тя е само на четиринадесет години, ясен ли съм? Схващаш накъде бия, нали? Защото не искам и после, когато те обвинят за насилие над малолетен, пак да твърдиш, че има „недоразумение“.

— Не съм и възнамерявал да причинявам неприятности. Просто исках...

— Тогава се разкарай от къщата ми, преди да съм повикал полиция.

— Сър, Памела много скоро ще си спомни кой съм. Мога ли само да оставя телефонен номер, на който ще ме открие, когато...

— Можеш да направиш само едно нещо и то е да напуснеш тази къща. Веднага.

— Много жалко, че се запознахме по този начин, господин Филипс. Искаше ми се за в бъдеще да се разбираме добре и се надявам...

Бащата на Памела грубо го избута отвън на стълбите и затръшна вратата в лицето му. Откъм отворения прозорец на хола до слуха му достигнаха реакциите, които бе предизвикало посещението му: плачът на обърканата Памела, молбите на майка ѝ да се успокои, строгият глас на баща ѝ — ту ласкав, ту обвиняващ.

Джеф се върна в колата си, седна и отпусна натезалата си, изстрадала глава върху волана. След известно време запали и потегли в южна посока.

Скъпа Памела,

Съжалявам, ако вчера съм те разстроил или съм разсърдил родителите ти. Надявам се, че някой ден, и то скоро, ще ме разбереш. Когато дойде това време, можеш да ме издириш чрез родителите ми, които живеят в Орландо. Телефонният им номер е 555-9561. Те ще знаят къде да ме намериш.

Моля те, не губи това писмо и го скрий на сигурно място. Сама ще разбереш кога ще ти потрябва.

Най-сърдечни поздрави,

Джеф Уинстън

Юли и август минаха на автопилот през задушливите адски горещини във Флорида, прекъсвани единствено от яростни бури, разразяващи се почти всяка сутрин по това време на годината. Джеф

ходеше на риболов с баща си и учеше сестра си да кара, но през по-голямата част от деня стоеше затворен в стаята си и гледаше отново и отново шоуто на Дик ван Дайк и сериала „Защитниците“. В очакване телефонът да звънне.

Майка му се тревожеше от внезапно обхваналата го апатия, от изчезналия интерес към приятели и момичета и към обикаляне на нощните заведения. Джеф искаше да се махне, да избяга от потискащата го родителска загриженост и затъпяващата досада в Орландо, но нямаше къде да иде. Свободата да ходи където си иска, с която така бе привикнал, бе жестоко ограничена от липсата на средства — дербито на Кентъки и Белмонт Стейкс вече бяха минали, а засега нямаше откъде другаде да намери пари.

Лятото свърши, а от Памела още нямаше и думичка. Джеф се върна в Атланта, уж за да продължи обучението си в „Емъри“. Записа пълен хорариум с единствената цел да получи стая в общежитието и така и не стъпи в нито един час. Пращаше в кошчето заплашителните писма на декана и се молеше по-скоро да дойде октомври.

Франк Мадок бе завършил още през юли и сега учеше право в Колумбийския университет, без да е срещнал ценния си приятел. Джеф обаче откри друг потенциален комарджия в горния курс, който се съгласи да заложи в Световните серии вместо него. Разбира се, поиска му твърда такса. Никой не пожела да играе на процент, без значение колко щедро вдигаше мизата Джеф, защото и най-големият глупак знаеше, че ще загуби. Заложи малко под две хиляди долара и печалбата му възлезе на сто осемдесет и пет хиляди — Така поне известно време нямаше да мисли за пари.

Премести се в Бостън и си нае апартамент на „Бийкън Хил“. Историята продължаваше естествения си ход — в Сайгон Диет^[1] отново бе свален, а Джон Кенеди застрелян в Далас. Съветът на Ватикана разреши месата да се служи и на други езици освен латински, а „Бийтълс“ пристигнаха да съживят духа на Америка.

Джеф се обади в къщата на семейство Филипс през март в седмицата, в която Джак Руби бе признат за виновен и осъден на смърт за убийството на Лий Харви Осуалд. Никой не бе и чувал за Нелсън Бенет. Телефона вдигна майката на Памела.

— Добър ден, мога ли да говоря с... Пам, ако обичате?

— А за кого да предам.

— Казвам се Алън Коурън, познаваме се от училище.

— Само момент да проверя дали е свободна.

Докато чакаше Памела да вдигне слушалката, Джеф нервно си играеше с кабела. Изрови името на Коурън от паметта си случайно. Памела му бе казвала, че е излизала с това момче в гимназията. Но дали на тази възраст вече го познаваше? По този въпрос Джеф можеше само да гадае.

— Алън? Здравсти, какво има?

— Пам, моля те, не затваряй. Не съм Алън, но трябва да говоря с теб.

— Кой си тогава?

В тънкото ѝ гласче имаше повече любопитство, отколкото раздражение.

— Джеф Уинстън. Миналото лято дойдох у вас една сутрин, но...

— Да, помня те. Татко ми забрани да разговарям с теб по какъвто и да е повод.

— Разбирам какво го е накарало да го направи, но няма нужда да му казваш, че съм се обаждал, нали? Просто се питах... дали си започнала да си припомняш нещо?

— Какво искаш да кажеш? Какво да помня?

— Ами например нещо за Лос Анджелис.

— Разбира се, че помня.

— Така ли?

— Че как иначе, с нашите ходихме в Дисниленд, когато бях на дванадесет. Забравя ли се такова нещо.

— Аз по-скоро имах предвид друго. Например дали помниш един филм, наречен „Звездно море“? Чувала ли си някога това име?

— Не, май съм го пропуснала. Хей, знаеш ли, че си много особен. Откъде ти хрумна да говориш точно с мен.

— Просто ми харесваш, Памела, това е всичко. Имаш ли нещо против да те наричам така?

— Всички останали ми викат Пам. Освен това въобще не трябва да разговарям с теб. По-добре още сега да затварям.

— Памела...

— Какво?

— Пазиш ли още писмото, което ти бях пратил?

— Не, изхвърлих го. Ако го беше намерил татко, сигурно щеше да получи удар.

— Няма нищо, аз и без това вече не съм във Флорида. В момента живея в Бостън. Знам, че няма да запишеш телефона ми дори и да ти го кажа, но ме има в указателя. Ако някога ти се прииска да се свържеш с мен...

— И какво те кара да мислиш, че ще ми се прииска нещо такова? Мале, ти наистина си особен.

— Сигурно си права. Само не забравяй, че можеш да ми звъниш по всяко време на денонощието.

— Вече ще затварям. Май не трябва да ми се обаждаш друг път.

— Няма, но се надявам скоро ти да ми се обадиш.

— Чао.

Звучеше заинтригувано. Младежкото ѝ любопитство безспорно бе подразнено от настоящия млад мъж и странните му въпроси. „Но любопитството още нищо не значи“, помисли си тъжно Джеф, докато се сбoguваше с нея. За Памела той си оставаше чужд човек.

Продавачът в магазинчето „Харвард Куп“ изтрака на касата, подаде на Джеф рестото и броя на списание „Канди“, което току-що си бе купил. Навън площадът бе задръстен от студенти, събрали се, за да открият новата академична година. Джеф забеляза, че е обграден от хора, в погледа на които личеше, че имат ясна цел в живота. Докато гледаше плаката на университетското кино, който приканваше желаещите да посетят „Нощ след тежък ден“, в полезрението му се вмъкна брадясал младеж, който се провираше ловко в тълпата и дискретно предлагаше кибритени кутийки, пълни с марихуана, срещу пет долара парчето. Още преди година и половина Лиъри и Алпърт бяха изключени от Харвард и основаха своята просъществувала кратко „Международна федерация за вътрешна свобода“ в имението Емерсън отвъд реката. Шестдесетте години, както щяха да бъдат запомнени, пристигаха по-рано в „Кеймбридж“, отколкото в „Емъри“. Но дори и тук смяната на времената не бе напълно завършила. На площад „Харвард“ стоеше един-единствен самотен протестиращ, който тихичко раздаваше листовки, заклеявяващи все по-нарастващото военно присъствие на Щатите във Виетнам. Зад една маса, разпъната

до павилиончето за вестници, двама студенти предлагаха значки с надписи „Спрете Голдуотър“^[2] и „Ел Би Джей 64“^[3]. Те нямаше да чакат дълго, за да погледнат разочарованието в очите.

Джеф слезе надолу по стълбите и влезе в един от вагоните на метрото, които доста точно наподобяваха тролейбус. След площад „Кенмор“ железницата излезе на повърхността и прекоси реката по моста „Лонгфелоу“. Вдясно се виждаха работници, които довършваха новия център, на мястото на който в бъдеще щеше да се издига кулата на Джон Ханкок.

И какво щеше да прави Джеф с това бъдеще сега? Как щеше отново сам да преживее дългите и лишени от съдържание години, които го очакваха? Вече бе изминала цяла година от четвъртото повторение на живота му и от големите надежди, че този път ще го сподели с човек, когото обича истински и чиито опит и познания приличат на неговите, нямаше и следа. Памела си оставаше непознато за него дете, което не знаеше какво е било — или какво са били те двамата някога.

Може би все пак някои от идеите ѝ, заимствани от източните религии, са били верни, но са си останали неразбираеми за тях. Може би в последното си съществуване Памела бе получила пълно просветление и душата ѝ или живеецът ѝ, или каквото и да бе там е постигнало нирвана. Тогава какво щеше да стане с невинното момиченце, което сега живееше в Уестпорт? Дали сега то представляваше просто телесна обвивка, лишена от духовно съдържание; копие на истинската Памела Филипс, което се движи в пространството без всякаква цел? За Джеф такова същество можеше да бъде оприличено само на механичен декор в пиеса или на безжизнен робот. Немислимата всемогъща сила, ръководеща тези ужасни повторения, може би се нуждаеше от сегашната Памела само за да поддържа илюзията, че светът продължавала върви по стария утъпкан път, а милиардите статисти в него да играят ролите си.

Но кой печелеше от всичко това? Кой е публиката, която трябваше да бъде заблудена? Джеф ли? Той си мислеше, че е първият, а преди срещата с Памела и единствен човек, преживял подобно нещо. А може би всъщност бе последният или поне един от последните, определени да узнаят за безкрайните повторения. Памела развиваше теорията, че тези години ще продължат да се повтарят, докато и

последният човек осъзнае какво става. А може би просветлението трябваше да дойде поотделно за всеки един вместо изведнъж за целокупното човечество? И дали с постигането му хората не поемаха по спасителния път, извеждащ въвн от кръговрата, смятан дотогава за действителност?

Но не означаваше ли това, че цялата човешка история, минало и бъдеще, бе просто една измислица — безплътни спомени, пробутани в главите на хората, и измамни надежди за идването на нов живот. А ако създаването на човешкия род с всичките му културни и технически постижения, с хрониките на отминалото време са предопределени и сътворени от невидима сила през 1963... и цялата световна история се простира в рамките на четвърт век до 1988 или малко след нея? Тези ритмични повторения може би обобщаваха целия човешки опит и осъзнаването на факта свидетелстваше за достигането на върховното знание от всеки отделен човек.

Което пък от своя страна трябваше да означава, че Джеф и всички останали се въртят в кръга на повторенията хилядолетия наред, всъщност от началото на историята, но без да го съзнават. И сега може би преживяваше последния си цикъл също както предният е бил последен за Памела. Значи останалата част от човечеството живееше в състоянието, предхождащо просветлението или представляваше само телесни обвивки, механични същества, чиито истински души и умове бяха захвърлили непотребните им вече тела също като Памела. И нямаше начин да разбере кои от хората наоколо все още „спят“ и кои са преминали в по-висок стадий на съществуване и са оставили след себе си само органичните си черупки, за да не се опразни огромната сцена, каквато всъщност бе светът.

Разсъжденията му дойдоха твърде много, за да ги смели наведнъж. Дори и да се окажеха верни, то Джеф разполагаше с още двадесет и пет години от този живот поне за да свикне с идеята. Засега трябваше да се замисли как щеше да прекара времето си ден подир ден, след като бе изгубил единствения човек, с когото можеше да сподели всичко.

Джеф слезе на следващата спирка и тръгна надолу по улица „Чарлз“ покрай магазини за цветя и кафенета. През отворената врата на „Главата на турчина“ се носеше носовото пеене на кьнтри изпълнител. Един плакат пред „Лофт“ пък обещаваеше, че в събота и неделя там ще

свири група. Големите къщи нагоре по улица „Чеснът“, разделени вече на апартаменти, изглеждаха сериозни и недостъпни.

Какво да прави сега? Да се върне в Монтгомъри Крийк и да прекара останалата част от живота си — може би последния — в разсъждения върху непознаваемостта на вселената ли? Или може би да направи едно последно, макар и обречено усилие за подобряване съдбата на човечеството: да основе отново корпорация „Бъдеще“ като изключително благотворителна организация и да излее стотиците милиони долари в Етиопия или Индия?

Той се изкачи по стълбите на втория етаж, където се намираше апартаментът му, а в ума му не преставаха да се блъскат безредни мисли и невероятни предположения. Ако просто се откаже, ако ей сега се самоубие, тогава какво? Дали ще...

Краят на жълт плик надничаше под вратата му, където бе пъхнат вероятно от пощальона. Джеф вдигна телеграмата и разкъса плика:

ЗВЪНЯ ТИ ЦЯЛ ДЕН. КЪДЕ СИ? ВЪРНАХ СЕ.
ВЪРНАХ СЕ. ВЪРНАХ СЕ. ИДВАЙ ВЕДНАГА. ОБИЧАМ
ТЕ.

ПАМЕЛА

Вече минаваше единадесет вечерта, когато колата му спря пред къщата в Уестпорт. Опита се да се качи на самолет от Лоугън до Бриджпорт, но нямаше никакъв скорошен полет. Джеф реши, че ще стигне по-бързо с кола и измина разстоянието за рекордно кратко време.

Бащата на Памела отвори на позвъняването му и Джеф веднага разбра, че тази вечер няма да му е лесно.

— Искам да сте наясно, че давам позволенията си за тази среща единствено по настояване на жена си — започна той без предисловие. — Но дори и тя нямаше да успее да ме убеди, ако не бяха заплахите на Пам, че ще напусне дома, в случай че не ѝ разрешим да говори с вас.

— Съжалявам, че нещата взеха такъв нежелан обрат, господин Филипс — отвърна Джеф с цялата искреност, на която бе способен. — Както ви казах още миналата година, никога не съм имал намерение да

създавам неприятности на семейството ви. Просто стана някаква грешка.

— Предупреждавам ви, че тази среща ще си остане единствената. Вече говорих с адвокатата си и той ми обясни, че ако поискам, до края на седмицата можем да се снабдим със съдебно решение, което ви забранява да се виждате с дъщеря ми. Казано другояче, ако посмеете да наближите Пам, преди да е навършила осемнадесет, ще бъдете арестуван. Така че казвайте ѝ каквото имате още тази вечер. Ясен ли съм?

Джеф въздъхна и се опита да надзърне зад гърба му.

— Мога ли вече да се видя с Памела, господин Филипс. Не възнамерявам да ви причинявам никакви главоболия, но чаках прекалено дълго, за да говоря с нея.

— Влизайте. Тя е в хола. Разполагате с един час.

Майката на Памела очевидно бе плакала. Очите ѝ бяха обрамчени с червени кръгове и в тях се четеше безсилието на поражението. За разлика от нея петнадесетгодишната ѝ дъщеря, седнала на кушетката, се владееше чудесно, въпреки че искрящата момичешка усмивка по лицето ѝ ясно показваше едва сдържаната радост от срещата. Плитчиците вече ги нямаше и на тяхно място стоеше нещо подобно на прическата, която Джеф помнеше. Бе облечена в кашмирен пуловер, бежова вълнена пола, дълги чорапи и носеше лек грим. Промяната от последната им среща обаче далеч надхвърляше тази във външността. Помъдрелият поглед на момичето пред него му показваше, че то всъщност е жената, която бе обичал и с която бе живял цели десет години.

— Здравсти — посрещна го Памела и му подари широката си усмивка. — Искаш ли да литнем заедно? — Тя се разсмя с онзи звънлив гърлен смях, който издаваше опит и зрялост. — Мамо, татко — обърна се към родителите си Памела, — това е моят много добър приятел Джеф Уинстън. Мисля, че вече сте го виждали.

— Как така внезапно реши, че в края на краищата познаваш този... мъж?

Рязката промяна в гласа и поведението на Памела не бе убягнала и на баща ѝ и той бе очевидно недоволен от необяснимото узряване на дъщеря си само за една нощ.

— Предполагам, че през последната година паметта просто не ми е служила както трябва. Обещахте ми, че мога да прекарам един час насаме с Джеф. Имате ли нещо против, ако започнем веднага?

— Не се и опитвайте да напуснете тази къща — обърна се бащата на Памела и към двамата. — Не излизайте дори от стаята.

Госпожа Филипс с неохота се надигна от мястото си.

— Двамата с баща ти ще бъдем в спалнята, Пам, и ако ти потрябваме за нещо...

— Благодаря ти, мамо. Всичко е наред, честна дума.

Родителите ѝ излязоха от стаята и Джеф я сграбчи в прегръдките си толкова силно, колкото можеше да я стисне, без да ѝ изкара въздуха.

— Господи — промълви той с дрезгав от вълнение глас, — къде беше? Какво се случи?

— Не знам — отвърна тя и се отдръпна, за да го погледна в очите. — Умрях във вилата на Майорка точно както очаквах, на осемнадесети. Събудих се обаче едва тази сутрин. Направо се побърках, като видях коя година сме.

— Този път и аз закъснях — призна ѝ Джеф, — но само с около три месеца. Чакам те вече повече от година.

Тя погали лицето му и се усмихна разбиращо.

— Знам. Майка ми и баща ми ми разказаха какво се е случило миналото лято.

— Значи все пак не помниш, така ли? Не, разбира се, че няма да помниш.

Памела тъжно поклати глава.

— Единствените ми спомени от онова време са от първия живот, а после и от повторенията му. Според мен сме се разделили само преди дванадесет дни на дока на Пуерто де Андре.

— Миниатюрата — усмихна се топло Джеф — бе прекрасна. Толкова ми се искаше по някакъв начин да я задържа.

— Сигурно е така — отвърна тихо Памела и Джеф отново я прегърна.

— Как успя да ме откриеш в Бостън?

— Обадох се на родителите ти. Те, изглежда, имаха представа коя съм. Поне бегла.

— Да, когато за пръв път дойдох тук, им споменах, че в училище съм се запознал с едно момиче от Кънектикът.

— Боже мой, Джеф, сигурно си се почувствал ужасно, когато не съм те познала.

— Има нещо такова. Но сега, когато отново си тук, до известна степен се радвам, че съм успял да те зърна и като четиринадесетгодишна.

Тя се усмихна.

— Обзалагам се, че съм те помислила за сладур, който и да си бил. В интерес на истината съм малко изненадана, че не съм излъгала родителите си, че те познавам.

— През март ти се обаждах и тогава каза, че според теб съм бил „особен“... но звучеше доста заинтригувана.

— Можеш да си сигурен, че е било така.

— Пам? — долетя отнякъде гласът на баща ѝ. — Наред ли е всичко?

— Да, татко, не се тревожи — отвърна тя.

— Имате още четиридесет и пет минути — не пропусна да напомни той и стъпките му се отдалечиха.

— Тук определено ще имаме проблеми — намръщи се Джеф. — Ти все още си малолетна и баща ти ми ги наговори едни... за съдебни решения и тем подобни.

— Знам — каза мрачно тя. — Вината за това е отчасти и моя. Тази сутрин тук избухна ужасен скандал, след като им съобщих, че очаквам да ми се обадиш или направо да дойдеш. Нямах никаква представа, че са чували името ти. Баща ми направо подскочи на метър над земята, като го чу, а опасявам се, че и аз не отвърнах твърде възпитано. Никога не са чували подобен език от мен на тази възраст освен във втория ми риплей, когато станах войнствена. Но те, разбира се, нямат спомен от онова време.

— Мислиш ли, че заплахите му да ни държи далеч един от друг са сериозни? Баща ти наистина е в състояние да ни създаде проблеми, ако поиска.

— Страхувам се, че е напълно искрен. Известно време определено ще ни създава проблеми.

— Можем... да избягаме.

Памела посрещна предложението му със сух смях.

— Не, веднъж вече съм вървяла по този път, не помниш ли. Тогава не излезе нищо и сега сигурно отново ще е така.

— Да, но сега имам пари, а и мога да намеря още колкото си поискаме. Във всеки случай няма да останем на улицата.

— И все пак не забравяй, че съм малолетна. Здравата ще загазиш, ако ни открият.

Джеф се опита да се усмихне.

— Е, в затвора още не съм бил и поне ще разбере какво е.

— Не се и съмнявам, че ще ти хареса — подразни го тя. — Не, да оставим шегите настрана, особено пък в тези времена. „Лятото на любовта“ ще настъпи едва след три години, а сега сме 1964 и подобни прегрешения се разглеждат с цялата строгост на закона.

— Права си — съгласи се неохотно той. — И какво, по дяволите, ще правим тогава?

— Просто ще трябва да изчакаме известно време. След няколко месеца навършвам шестнадесет и може би тогава поне ще ни позволят да излизаме заедно, ако сега им се подмажа малко и се оживеея в ролята на покорна дъщеря.

— Божичко... но аз вече чаках година и половина, за да съм с теб.

— Просто не мога да се сетя как другояче да постъпим — отвърна съчувствено Памела. — И на мен този вариант не ми харесва повече, отколкото на теб, но точно сега май нямаме друг избор.

— Не — призна Джеф. — Май наистина нямаме.

— А ти какво ще правиш междуременно?

— Ще се върна в Бостън, предполагам. Градът е хубав, близо е дотук, а и вече в известен смисъл съм се установил там. Предполагам, че ще се захвана да понатрупам малко капитал, за да не се тревожим за пари, когато най-сетне се съберем. Не можем ли поне да говорим по телефона? Или да ти пиша?

— Не тук, по-добре да не рискуваме. Ще наема кутия в пощата, за да можем да си пишем, и ще ти се обаждам, когато мога. Най-вероятно ще е отвън, след училище.

— Не, само не ми казвай, че пак ще ходиш на училище.

— Налага се — повдигна рамене Памела. — Но вече почти не ми прави впечатление. Седяла съм на тези чинове толкова време, че знам отговорите на всички въпроси.

— Ще ми липсваш... Знаеш, нали?

Тя го целуна дълго и страстно.

— И ти ще ми липсваш, любов моя. Но повярвай ми, чакането ще си струва.

---

[1] Нго Дин Дием — министър-председател на Южен Виетнам, убит на 1.XI.1963 в организирания за свалянето му преврат — Б.пр. ↑

[2] Бари Голдуотър — кандидат на републиканската партия за президент и съперник на Линдън Джонсън в изборите през 1963 г. — Б.пр. ↑

[3] Инициали на Линдън Бейнс Джонсън, 36-и президент на САЩ. — Б.пр. ↑

14.

Памела оправи пискюла на шапката си и погледът ѝ се плъзна из препълнената аудитория, за да открие Джеф, седнал до родителите ѝ. Майка ѝ се усмихваше горда и щастлива. Памела улови погледа на Джеф и му смигна, но в отговор получи само крива усмивка. И двамата напълно съзнаваха комичността на ситуацията. Памела, лекувала стотици деца, изпитала славата на художник и нашумял филмов сценарист и продуцент, най-сетне получаваше гимназиалната си диплома. За трети път.

Памела бе положила доста усилия, за да стигне до този момент, и се радваше, че Джеф я разбира и съзнава колко тягостни ѝ се сториха последните три години. Самият той вече веднъж бе повтарял колежа по време на второто си съществуване, но минаването през гимназията цели три пъти можеше да съперничи на някои от кръговете на ада.

И въпреки това притежанието бе дало плодове точно според очакванията им. Родителите на Памела поомекнаха след шестнадесетия рожден ден. В края на краищата тя бе отличничка в училище и, тъй като момчетата на нейната възраст явно не я интересуваха, ѝ разрешиха да излиза с Джеф два пъти седмично. Той нае апартамент в Бриджпорт, в който да прекарват времето си заедно, и педантично я връщаше малко преди полунощ в петък и събота. Що се отнася до майката и бащата на Памела, то в тези години дъщеря им изгледа доста филми. В случай че се появеше и най-малко съмнение относно начина на прекарване на отреденото им време, тя и Джеф с лекота можеха да разкажат сюжетите на „Морган!“, „Момичето на Джордж“ или пък „Подходящ за всеки сезон“, тъй като ги бяха гледали поне по два пъти в предишните си съществувания.

Когато натискът от страна на родителското тяло започна да спада, споразуменията дори започнаха да ги забавляват. В постоянното преминаване на границите, които би трябвало да съществуват в отношенията им и в наложената им потайност, имаше някакъв приятен еротичен заряд. Младите им тела се любеха като за пръв и последен

път със страст и наслада, неизпитвана преди както от Джеф, така и от Памела с никой от партньорите им.

Дори родителите на Памела да подозираха нещо за интимните връзки на дъщеря им с Джеф — а вече бе крайно време да подозират, — то те пазеха похвално мълчание по въпроса. Първоначалната им, по-скоро принудителна търпимост спрямо Джеф постепенно отстъпи на сърдечното приемане, а впоследствие и на искреното одобрение на приятеля на Пам. Пропастта от четири години, която така ги бе смутила в началото, когато дъщеря им бе на четиринадесет, а Джеф на осемнадесет, се превърна в напълно нормална, дори разумна разлика, когато Пам навърши осемнадесет, а той — двадесет и две. Пък и в ерата на ЛСД и сексуална разпуснатост майката и бащата посрещаха с голямо облекчение факта, че Пам има такава сериозна връзка с добре възпитан и преуспеващ млад мъж.

Раздадоха и последните дипломи и бившите вече гимназистки се разтичаха от подиума с победоносни викове на всички страни. Памела спокойно си проправи път до мястото, където я очакваха Джеф и родителите ѝ.

— О, Пам — посрещна я майка ѝ, — беше направо прекрасна там горе! Всички ги засрами.

— Поздравления, миличка — прегърна я баща ѝ.

— Трябва да върна тогата и шапката — обърна се Памела към Джеф — и после можем да тръгваме.

— Наистина ли ще тръгнете толкова бързо? — попита загрижено майка ѝ. — Защо не останете за вечеря, а утре ще станете по-рано.

— Семейството на Джеф ще ни очаква в четвъртък вечер, мамо, така че тази вечер непременно трябва да стигнем поне до Вашингтон. Ето, подръж това — тикна тя навитата на руло диплома в ръцете на Джеф. — Ей сега се връщам.

В съблекалнята на момичетата Памела свали от себе си черната памучна тога и облече синя пола и бяла блуза. Няколко от вече бившите ѝ съученички я поздравиха с половин уста и тя им отвърна, но по мълчаливо споразумение те отдавна я бяха изключили от кръга на приятелките си и от оживените разговори за момчета, планове за лятото и обсъждания на различни колежи, в които щяха да идат наесен. Същите тези момчета ѝ бяха приятелки в първия живот и Памела напълно бе споделяла възбуденото им бърбене и бе правила с тях

първите плахи стъпки по пътя към женствеността. Сега, както впрочем и при първия ѝ риплей, между тях съществуваше пропаст, която съученичките ѝ някак си усещаха, макар и да не бяха в състояние да си обяснят причините за нея. От своя страна Памела също се държеше на разстояние от тях и отказваше да участва в ученическите забави и развлечения, като същевременно правеше всичко необходимо, за да изпълни даденото на родителите си обещание, че първо ще завърши гимназия, а после ще напусне дома им, за да бъде с Джеф. Ето че този ден най-сетне настъпи и тя силно се надяваше, че ще успее да ограничи до минимум неудобството, предизвикано от странното ѝ заминаване.

Памела се преоблече и се върна в прогресивно изпразващата се аудитория, където я очакваха родителите ѝ и мъжа, с когото възнамеряваше да прекара остатъка от живота си.

— Значи — тъкмо казваше баща ѝ на Джеф — наистина мислиш, че си струва да задържа тези монети, така ли?

— Да, господин Филипс — отвърна Джеф. — В дългосрочен план те определено са добро капиталовложение. Моите предположения са, че до десет-дванадесет години ще спечелите добри пари от тях.

Памела се досети, че баща ѝ бе подхванал разговора, за да разведри напрежението, и мислено му благодари за това. Думите му потвърждаваха извода ѝ, че е започнал да гледа на Джеф като на сериозен и изобретателен инвеститор, който ако не друго, поне знае как да се грижи за дъщеря му. Самият Джеф се бе запасил с монети от по десет и двадесет и пет цента на стойност няколко хиляди долара, преди те да бъдат изтеглени от обращение, и бе посъветвал бащата на Памела да направи същото. Причината бе, че монетите съдържаха деветдесет и пет процента сребро. Инвестицията изглеждаше логична и достатъчно консервативна, за да не доведе до внезапно забогатяване с подозрителна лекота или да породи излишни въпроси с привидната си несигурност. Освен това щеше да се окаже доходоносна, особено през януари 1980, когато цената на среброто щеше да стигне петдесет долара за тройунция в резултат на тайните незаконни машинации на „Хънтс Брадърс“ на пазара на сребро. Джеф бе казал на Памела, че през този януари ще се обади на баща ѝ и ще го посъветва да продаде всичко, преди цената на среброто внезапно да се сгромоляса.

— Дълго ли ще останете в Орландо, скъпа? — попита майка ѝ.

— Не, само няколко дни — отвърна Памела. — После ще тръгнем надолу по крайбрежието и може би ще наемем яхта за седмица-две.

— А решихте ли какво ще правите, когато... лятото свърши?

Напоследък това бе болната тема между Памела и родителите ѝ. Макар добре да знаеха, че дъщеря им и Джеф щяха да са напълно задоволени в материално отношение, те все пак не искаха да приемат отказа на Памела да отиде в колеж.

— Не, мамо. Може да се установим в Ню Йорк, но още не сме решили окончателно.

— Исках само да ти кажа, че не е късно да подадеш документи в Нюйоркския университет. Знаеш, че ще те приемат веднага само заради успеха ти.

— Ще си помисля. Готова ли е колата, Джеф?

— Да. Всичко е вътре, резервоарът е пълен и можем да тръгваме.

Памела прегърна майка си и баща си и не успя да спре напирашките в очите ѝ сълзи. Те искаха само тя да е добре и не знаеха, че добронамерените им съвети и привидната строгост отдавна са станали излишни. Не можеше да ги вини за това. Но сега най-последващата с Джеф бяха истински свободни. Свободни да се посветят единствено на себе си в този прекалено добре познат им стар свят вече като възрастни, каквито всъщност бяха въпреки измамливата младежка външност. Днешният ден бе знаменателен след всичко преживяно в последните три години.

Памела се измъкна от водата с грациозно движение и се изкачи по късата стълбичка на кърмата на яхтата. Щом стъпи на борда, Джеф ѝ подхвърли хавлията.

— Една бира? — попита той и бръкна в хладилната чанта.

— Давай я тук!

Памела уви синята хавлия около голото си тяло и енергично разтръска глава.

Джеф отвори две бутилки „Дос Еквис“, подаде ѝ едната и се изтегна в шезлонга.

— Добре плуваш — похвали я той.

— Тъхъ — съгласи се доволно Памела и допря потната бутилка до бузата си. — Тази вода е като в минерален басейн.

— Гълфстрийм. Топлите му води тръгват отгук и обикалят целия Атлантически океан. В момента сме точно върху „тръбата“, благодарение на която в Европа няма втори ледников период.

Памела вдигна лице към слънцето, затвори очи и напълни дробовете си със свежия солен въздух. Един крясък я откъсна от унеса. Тя отвори очи и видя голяма бяла чапла, носеща се спокойно и величествено над тях. Изпънала крака и клюн в идеална аеродинамична форма, птицата пореше въздуха в посока към брега, от който Джеф и Памела бяха тръгнали тази сутрин.

— О, Боже — въздъхна тя, — не искам никога да напускам това място.

Джеф се усмихна и вдигна бутилката си в знак на солидарност с нея.

Памела пристъпи към борда на яхтата, наведе се над релинга и впери поглед в синьо-зелената вода, от която бе излязла само преди минута. На запад в далечината група делфини явно се забавляваха да разпенват морето около себе си. Тя ги наблюдава известно време, след което се обърна към Джеф:

— Има една тема, която постоянно отбягваме — каза Памела. — Нещо, което трябва да обсъдим, но въпреки това не го правим.

— И какво е то?

— Защо този път ми бе необходимо толкова много време, за да започна новото си съществуване? Защо изгубих година и половина. Крайно време е да поговорим за това.

Вярно. Така и не бяха се занимавали с обезпокоителното отклонение от циклите, станали част от самите тях. Джеф не можеше да се нарадва, че не я е изгубил, а Памела бе изтикала въпроса на заден план, докато се пребори с гимназията и с деликатната задача да убеди родителите си, че има нужда да е с него.

— А защо трябва да го обсъждаме точно сега? — попита Джеф и няколко бръчки прорязаха загорялото му от слънце чело.

Тя повдигна рамене.

— Рано или късно ще се наложи да го обсъдим.

Джеф потърси очите ѝ и се опита да прочете какво мисли.

— Да, но поне още двадесет години този проблем няма да ни пречи. Не можем ли дотогава просто да се наслаждаваме на живота? Да се радваме на настоящето и един на друг?

— Едва ли ще успеем да го прогоним от мислите си — възрази меко Памела. — Нещо винаги ще ни гризе и ти го знаеш.

— И какво те кара да мислиш, че сме в състояние да си обясним случилото се, след като не ни е известна причината за преражданията? По този въпрос поне сме категорични.

— Нямах предвид да измислим непременно *защо* се е случило или пък как, но мисълта за него не ми дава мира и започвам да си мисля, че закъснението може да е в реда на нещата, а не само случайно отклонение, както предполагахме.

— Как така? Вярно, че този път се събудих с три месеца по-късно, но друг път не се е случвало нито с теб, нито пък с мен.

— Не съм убедена, че е така. Сигурно е, че не сме имали толкова големи закъснения, но... не можем да пренебрегнем тенденцията, появила се още в началото. Сега процесът просто забързва.

— Тенденция ли?

Памела кимна.

— Помисли малко. В началото на втория риплей не си бил в общежитието си, а на кино, заедно с Джуди.

— И все пак беше същият ден.

— Да, но... осем, девет часа по-късно, не е ли така? Моето първо пробуждане бе една сутрин, а следващият път дойдох на себе си късно вечерта, може би с около дванадесет часа разлика.

Изражението на Джеф стана сериозно.

— Третият път, т.е. последният преди този, започнах цикъла в колата на Мартин. Бяхме на задната седалка с Джуди...

— И какво? — подкани го Памела.

— Просто предположих, че е същата вечер и се връщаме от киното, където гледахме „Птиците“. Бях толкова бесен от загубата на дъщеря си Гретхен, че почти не обръщах внимание какво става наоколо. Просто се напих и останах в това състояние още два-три дни. Но ми се струва, че този път дербито на Кентъки дойде някак по-бързо. Накарах Франк Мадок да заложи вместо мен само ден преди състезанието. Но колкото и вкиснат да бях, още помня какво облекчение изпитах, че не съм пропилял поне тази възможност.

Мислех, че съм изгубил усещане за времето заради мъката по дъщеря си, но може би просто съм започнал цикъла си по-късно, да речем с два-три дни. Може да сме се прибирали в общежитието след съвсем друга вечер с Джуди, а не в онази, в която гледахме „Птиците“.

Памела кимна.

— По онова време и аз не съм се заглеждала много в календара — призна тя. — Помня обаче, че когато онзи път се събудих, родителите ми си бяха у дома — значи е станало в събота или неделя, докато предния път определено бе вторник, последният ден на април. Така че разликата се удължава на четири дни, а може би дори и пет.

— И как от пет дни изведнъж става на месеци, а при теб — на повече от година.

— Може би расте в геометрична прогресия. Ако знаем точните разлики в началото на всеки наш риплей, вероятно ще можем да изведем закономерността. Може би даже ще успеем да изчислим кога ще се събудим... следващия път.

Мисълта за смъртта и за нова, сигурно още по-продължителна раздяла, ги накара да млъкнат. Чаплите продължаваха да се разхождат напред-назад по отдалечения бряг, самотни и изоставени. Стадото делфини вече го нямаше и морето на запад от яхтата отново бе спокойно.

— Май сме позакъснели със сметките, а? — обади се най-сетне Джеф, но думите му прозвучаха повече като констатация, отколкото като въпрос. — Няма да успеем да определим точно разликите във времето. Просто не сме им обръщали достатъчно внимание.

— Нямало е причина да го правим. За нас всичко е било ново, а разликите толкова незабележими, че въобще не ни е било до тях.

— В такъв случай няма смисъл да се тормозим. Ако наистина си имаме работа с геометрична прогресия, нарастваща от часове на дни и месеци, значи и грубите ни изчисления могат да се окажат грешни с години.

Памела го изгледа продължително.

— А може би някой друг е бил по-внимателен от нас в това отношение?

— Как така „някой друг“?

— Ами ние с теб се открихме почти случайно. Ти бе решил да се заинтересуваш от „Звездно море“ като нещо ново и успя да си уредиш

среща с мен. Но не е изключено да има и други подобни на нас. Ние просто така и не сме се опитвали сериозно да ги издирим.

— И какво те кара да мислиш, че те наистина съществуват?

— Въобще не съм сигурна, че съществуват, но, от друга страна, аз никога не съм очаквала да срещна дори теб. Ако засега сме двама, то няма никаква пречка около нас да се разхождат поне още двеста.

— Не мислиш ли, че досега по един или друг начин щяхме да разберем за съществуването им?

— Не е задължително. Моите филми наистина бяха доста широко рекламирани, а и твоята намеса в убийството на Кенеди не е минала незабелязано. Но освен тези две постижения ние не сме оказвали почти никакво друго влияние върху обществото. Дори съществуването на твоята корпорация „Бъдеще“ едва ли е привлякло вниманието на много хора извън финансовите среди. Аз например въобще не съм я забелязала покрай медицинската академия и работата ми в детската болница на Чикаго след това. Така че са могли да се случат колкото си искаш малки, почти незабележими промени, дело на други като нас, на които ние просто не сме обърнали внимание.

Джеф се замисли за момент.

— Аз също доста съм си блъскал главата над този проблем. Признавам, че съм бил прекалено зает със собствените си преживявания, за да направя нещо в тази насока, докато не гледах „Звездно море“ и не открих теб.

— Значи може би е време да положим някакви усилия. Ще започнем с нещо просто и по-разбираемо от онова, с което се бях захванала аз, когато се срещнахме. Ако има и други като нас, можем да научим още много за положението си. Ще имаме толкова много опит, който да споделим.

— Вярно — усмихна се Джеф, — но точно сега единственият човек, с когото лично аз искам да споделям каквото и да е, си ти. Прекалено дълго чакахме, за да сме отново заедно и сами.

— Достатъчно дълго — съгласи се Памела и позволи на хавлиената кърпа, увита около тялото ѝ, да се свлече на нагрятата от слънцето палуба на яхтата.

Малкото им съобщение бе публикувано едновременно в „Ню Йорк Таймс“, „Поуст“ и „Дейли Нюз“; в „Лос Анджелис Таймс“ и „Хералд Екзаминър“; в „Льо Монд“, „Л’Експрес“ и „Пари-Мач“; „Асахи Шимбун“ и „Йомиури Шимбун“; в „Лондон Таймс“, „Ивнинг Стандарт“ и „Сън“; „О Естадо де Сао Пауло“ и „Жорнал до Бразил“. Освен това се съобразиха със собствените си специфични увлечения през различните цикли и обявлението им започна периодично да се появява още в „Джърнъл ъф ди Америкън Медикъл Асоциейшън“, „Лансет“ и „Льо Конкур Медикъл“; „Уол Стрийт Джърнъл“, „Файненшъл Таймс“ и „Льо Нувел Економист“; „Дейли Варайъти“ и „Кайе дю Синема“; „Плейбой“, „Пентхаус“, „Мейфеър“ и „Луи“.

Всичко на всичко двеста вестници и списания по целия свят пуснаха на пръв поглед безобидното съобщение, което звучеше напълно безсмислено за читателската аудитория освен за онези незнайни, а и може би и несъществуващи хора, до които всъщност бе адресирано:

Помните ли Уотъргейт? А лейди Ди? Катастрофата на совалката? Аятолаха? „Роки“? „Флашданс“?

В такъв случай не сте сами. Адресът, който ви трябва, е: п.к. 1988, Ню Йорк 10001.

— Ето я поредната банкнота — каза Джеф и хвърли плика настрана. — Защо, по дяволите, толкова много хора мислят, че продаваме нещо?

— Вероятно, защото огромната част от познатите им правят точно това — повдигна рамене Памела.

— Още по-зле е с онези, които си мислят, че провеждаме някакво състезание. Там вече наистина можем да имаме проблеми.

— Какви проблеми?

— С пощенските инспектори. Трябва да съчиним едно циркулярно писмо и да го разпратим на всички отговорили на съобщението ни с обяснението, че то не е реклама или състезание. Особено на онези, които са сложили пари в пликовете си. Искам да сме сигурни, че ще си ги получат обратно. Само оплаквания ни липсват сега.

— Но ние не сме предложили на никого нищо — възрази Памела.

— Дори и така да е — отвърна Джеф, — как ще обясниш на пощенския инспектор през 1967 какво е „Уотъргейт“?

— Сигурно имаш право. — Тя отвори следващия плик, хвърли един поглед на писмото в него и се разсмя. — Я чуй това: „Моля, изпратете ми повече информация за метода си за тренировка на паметта. Не помня никое от нещата, за които споменавате в обявата си.“

Джеф се усмихна, доволен, че Памела все още не е загубила чувството си за хумор след всичко това. Знаеше колко много означава тази кампания за нея. Разликата във времето на започване на нейните цикли очевидно бе доста по-голяма от неговата. И ако от четири-пет дни забавянето бе скочило направо на година и половина, то следващият ѝ риплей можеше да се окаже драстично съкратен. Макар и да не бяха говорили по въпроса, и двамата съзнаваха, че за Памела следващ риплей може просто да няма.

През последните четири месеца бяха получили стотици отговори на обявлението си. Голямата част от хората обаче го смятаха за някакво състезание или пък оферта — като се започне от абонамент за списание и се стигне до литература, посветена на Розенкройцерите. Някои от отговорите изглеждаха обещаващо двусмислени, но проверките им винаги се оказваха разочаровачи. Най-обещаващият и същевременно най-влудяващ от всички бе пликът с клеймо от Сидни, Австралия, който съдържаше краткото съобщение: „Не този път. Чакай.“ Обратен адрес липсваше.

Джеф бе започнал да вдига ръце от цялата работа. Наистина имаше смисъл да опитат, но според него вече бяха направили всичко по силите си, без да успеят да постигнат някакъв положителен резултат. Може би в света наистина нямаше други като тях или пък, ако имаше, те бяха предпочели да си замълчат. Въпреки това Джеф бе убеден повече от всякога, че двамата с Памела са единствените обречени на този кръговрат и други няма да се появят.

Той распечата поредния плик от днешната камара и вече бе готов да го захвърли при останалите глупости, когато първото изречение го спря и той стъписан прочете и останалата част.

Уважаеми Който и да сте вие,

Забравили сте да споменете Чапакуидик^[1]. То е съвсем скоро. Ами психозата около „Тилебол“^[2] или пък свалянето на корейския боинг от руснаците? Това всички го помнят.

Ако искате да си поговорим, заповядайте, когато пожелаете. Ще седнем и ще си спомним за добрите стари времена, които предстоят.

Стюарт Маккауан

382 „Стратмор Драйв“
Кросфийлд, Уисконсин

Джеф се втренчи в подписа и свери адреса с пощенското клеймо. Всичко съвпаднаше.

— Памела... — каза тихо той.

— Ъха — отвърна тя и вдигна поглед от пликовете пред себе си. — И ти ли намери нещо смешно?

Джеф огледа красивото усмихнато лице, което бе обичал в такъв странен ред — първо като зряла жена, а сега в младежка възраст. Усети смътна тревога, сякаш нещо заплашваше близостта им, сякаш някакъв непознат бе протегнал ръка да разкъса уникалната им връзка. Най-после намериха търсеното от тях, но сега Джеф въобще не бе сигурен, че е трябвало да се захващат с издирването.

— Прочети това — каза той и ѝ подаде писмото.

Кросфийлд се намираше на около шестдесет километра южно от Медисън^[3]. Когато влязоха в градчето, от оловносивото небе се посипа ситен снежец. Джеф караше големия плимут „Фюри“, а на седалката до него Памела напрегнато късаше хартиени носни кърпички на ивици, мачкаше ивиците на топчета и ги изхвърляше в пепелника на таблото. Джеф не я бе виждал да се поддава на този нервен тик от първата им среща в ресторанта на Малибу преди деветнадесет години.

— Продължаваш ли да смяташ, че там ще ни чака само той? — попита Памела, загледана в яловите зимни скелети на брежите,

обрамчили улиците на градеца.

— Вероятно — отвърна Джеф, който напрягаше очи, за да види черно-сивите пътни знаци през снежната пелена. — Не мисля, че думите „всички го помнят“ при споменаването на убийствата с „Тилебол“ и свалянето на корейския самолет са написани с точно определена цел. Почти сигурен съм, че е имал предвид цялото човечество, научило за инцидентите след тях, а не някаква група от подобни нам и нему хора, събрани на едно място.

Памела свърши с поредната кърпичка и се присегна за нова.

— Не знам на какво ми се иска да вярвам повече — на твоите или на моите предположения — каза тя с несигурен тон. — В известен смисъл ще е голямо облекчение, ако открием, че ни очаква цяла група от хора, които знаят какво сме преживели и са наясно с него. От друга страна, не съм съвсем сигурна, че ще успее да се справя с... толкова много мъка, събрана на едно място. Или да изслушам всичко, което са научили за циклите.

— Но нали затова започнахме цялото търсене.

— Просто съм малко уплашена, това е всичко. Искаше ми се също името на този Стюарт Маккауан да го имаше в указателя. Нямах да е зле първо да поговорим с него по телефона, да съберем повече впечатления, отколкото може да ни даде една лаконична бележка. Мразя да се изтърсвам така изневиделица и без покана.

— Аз пък съм сигурен, че ни очаква. Явно е, че няма да отхвърлим поканата му, не и след всички усилия, които сме положили, за да го издирим.

— Ето я „Стратмор“ — посочи Памела улицата вляво, която се виеше нагоре по хълма.

Джеф вече я бе подминал, така че направи обратен завой на безлюдния булевард и влезе в пресечката.

Номер 382 се оказа триетажна къща във викториански стил от другата страна на хълма. По-точно това бе цяло имение с добре поддържана морава и градина, скрити зад масивна каменна ограда. Докато влизаха през впечатляващия с размерите си портал, Памела подхвана нова хартиена кърпичка, но Джеф стисна ръцете ѝ със своята и се усмихна топло и насърчително.

Паркираха под голям навес, където, слава богу, усилилият се сняг не достигаше. На вратата имаше солидно месингово чукче с

орнаменти, но Джеф откри електрическия звънец и предпочете да използва него.

Отвори им сериозна жена, облечена в строга кафява рокля с голяма бяла яка.

— Какво обичате? — попита тя.

— Търсим господин Маккауан.

Жената се намръщи и ги изгледа над лорнета си.

— Господин...

— Маккауан. Стюарт Маккауан. Не живее ли тук?

— О, Боже мой, Стюарт. Разбира се. Имате ли уговорка с него?

— Не, но въпреки това мисля, че ни очаква. Предайте му, моля ви, че са дошли приятелите му от Ню Йорк. Сигурен съм, че...

— Приятелите му? — намръщи се още повече жената. — Вие сте приятели на Стюарт?

— Да, от Ню Йорк.

Жената изглеждаше объркана.

— Страхувам се... Заповядайте вътре, ако обичате. Не стойте тук на студа. Връщам се веднага.

Джеф и Памела седнаха един до друг на меко канапе в сумрачното антре, а жената изчезна бързешком надолу по коридора.

— Има и други — прошепна Памела. — Къщата явно дори не е негова. Прислужницата знаеше само малкото му име. Сигурно са направили нещо като комуна, нещо...

Един висок мъж с посивяла коса и костюм от туид се появи от коридора, а пълничката жена с лорнет ситнеше подире му.

— Вие ли сте приятелите на Стюарт Маккауан? — попита мъжът.

— Ние сме, тъъ... Ние си кореспондирахме с него — отвърна Джеф и се изправи.

— И кой започна тази кореспонденция?

— Вижте, тук сме по покана на господин Маккауан. Пристигаме чак от Ню Йорк само за да се видим с него, така че ако му съобщите...

— По какви въпроси си кореспондирате със Стюарт?

— Не мисля, че това е ваша работа. Защо не попитате самия него?

— Всичко, което засяга Стюарт, е моя работа. Аз се грижа за него.

Джеф и Памела бързо се спогледаха.

— Какво искате да кажете с това? Да не би да сте лекар? Той болен ли е?

— Доста сериозно при това. Защо се интересувате от случая му? Да не би да сте журналисти? Няма да допусна никой да нарушава личната неприкосновеност на пациента ми, така че ако сте от някой вестник или списание, ви съветвам веднага да напуснете къщата.

— Не, и двамата не сме журналисти.

Джеф подаде на мъжа една от визитките си, на която пишеше, че е финансов консултант, и представи Памела като своя помощница.

Предпазливостта и напрежението напуснаха мъжа с костюм от туид и той се усмихна извинително.

— Много се извинявам, господин Уинстън. Ако още в началото бях разбрал, че става въпрос за бизнес... Аз съм д-р Джоуел Пфайфър. Моля ви, имайте предвид, че само се опитвах да защитя интересите на Стюарт. Това е много дискретно заведение и...

— Значи това все пак е домът на Стюарт Маккауан, така ли? В болница ли е превърнат?

— Да, в нещо такова, в център за лечение.

— Проблеми със сърцето ли има? Вие да не сте кардиолог?

Лекарят се намръщи.

— Явно не сте запознати със състоянието му.

— Не, не сме. Връзките ни с него са чисто... делови. Обсъждаме въпроси, свързани с инвестиции и други такива.

Пфайфър кимна разбиращо.

— Въпреки останалите си проблеми Стюарт проявява завиден нюх към пазара. Аз напълно подкрепям и насърчавам финансовите му начинания. Разбира се, всички печалби постъпват в учредения на негово име фонд под попечителство и може би някой ден, ако продължава да се развива по същия благоприятен начин...

— Извинете ме, доктор Пфайфър, да не би да твърдите... Това психиатрична клиника ли е?

— Не, не е клиника. Намирате се в частно психиатрично заведение.

„Божичко“, рече си Джеф. Значи така; Маккауан се бе разприказвал прекалено много не пред когото трябва и сега трябваше да се примирява с натрапената му лудост. Той хвърли бегъл поглед към

Памела и разбра, че и в нейната глава се въртят същите мисли. И двамата бяха осъзнали, че прекалената искреност пред непознати може да им навлече само неприятности. Сега обаче се сблъскваха с живо доказателство на опасенията си.

Доктор Пфайфър явно изтълкува погрешно колебанието им.

— Надявам се, че състоянието на Стюарт няма да попречи на бизнеса ви с него — каза загрижено той. — Уверявам ви, че през цялото това време усетът му към финансови операции си остана безпогрешен.

— Не, това няма да е проблем — увери го Джеф. — Разбираме, че сигурно му е било... тежко и това ни кара да оценим успешното управление на капитала му още по-високо.

Лъжата явно разсея тревогите на Пфайфър. Джеф предположи, че всичко в тази къща се плаща от попечителския фонд на Маккауан и дори сигурно самата сграда бе купена с тези средства.

— Ще можем ли все пак да се срещнем с него? — обади се най-сетне и Памела. — Ако предварително знаехме какви са обстоятелствата, без съмнение щяхме да уредим посещението си чрез вас, но сега, след като сме изминали целия този път...

— Разбира се — увери я доктор Пфайфър. — Както сигурно се досещате, тук няма часове за свиждане, така че ще можете да се срещнете със Стюарт веднага. Мари — обърна се той към пълничката жена зад него, — моля те, доведи Стюарт в хола на първия етаж.

Красива млада жена в жълта дантелена рокля седеше на перваза на прозореца в стаята, в която ги въведе доктор Пфайфър. Тя бе загледана в падащия навън сняг, но при влизането им се извърна нетърпеливо.

— Здравейте — каза момичето, — при мен ли сте дошли?

— Тук са, за да се видят със Стюарт, Мелинда — осведоми я меко докторът.

— Е, какво пък — отвърна момичето с весела усмивка, — мен ще ме посетят във вторник, нали?

— Да, сестра ти ще дойде да те види във вторник.

— Но все пак мога да почерпя гостите на Стюарт с чай и кейк, нали?

— Разбира се, стига да искат.

Мелинда слезе от перваза.

— Мога ли да ви предложа чай и кейк? — попита любезно тя.

— Да, благодаря — отвърна Памела. — Много мило от ваша страна.

— Тогава отивам да ги взема. Чаят е в кухнята, а кейкът в стаята ми. Майка ми го е правила. Ще ме изчакате ли?

— Разбира се, Мелинда. Чакаме те тук.

Тя излезе от една странична врата и забързаните ѝ стъпки отекнаха по стълбите. Памела и Джеф огледаха стаята: удобни кожени кресла бяха подредени в полукръг около камината, където огънят весело пращеше; успокояващи очите сини тапети с почти незабележими орнаменти на цветя; лампа над масата в далечния край на стаята, върху която се виждаше наполовина подреден пъзел на кралска пеперуда. Тъмносините завеси от тежък плюш бяха разтворени и през прозореца се виждаха заснежените хълмове наоколо.

— Доста е приятно тук — забеляза Джеф, — въобще не прилича на...

— На това, което е всъщност ли? — усмихна се лекарят. — Не, стараем се да създадем възможно най-нормална обстановка и най-приятно обкръжение за пациентите си. Без решетки за прозорците, както и сами можете да се убедите, без униформи за персонала. Аз съм убеден, че атмосферата ускорява възстановителния процес и помага на по-безболезненото осъществяване на прехода към нормалния живот, когато пациентът вече е готов да се върне в него.

— Ами Стюарт? Мислите ли, че той скоро ще е в състояние да напусне тази къща?

Пфайфър присви устни и погледът му се зарея през прозореца, зад който снегът продължаваше упорито да вали.

— Стюарт има забележително подобрение, откакто го преместиха тук, и лично аз храня големи надежди за него. Разбира се, не бива да забравяме усложненията, препятствията, поставени от закона, които трябва...

Слабичък мъж, около тридесет и няколко годишен, с белезникаво лице, влезе в стаята, следван от млад мускулист юначага с дънки и сив вълнен пуловер. Бледият мъж носеше син панталон, добре излъскани

италиански обувки и разкопчана около врата бяла риза. Косата му бе започнала да оредява, а на темето дори и да капе.

— Стюарт — приветства го жизнерадостно докторът. — Имате неочаквано посещение. Това, мисля, са ваши бизнес партньори от Ню Йорк. Джеф Уинстън, Памела Филипс.

Преждевременно олисяващият мъж се усмихна любезно и протегна ръка:

— Най-сетне — каза той и се здрависа първо с Джеф, а после и с Памела. — Толкова дълго очаквах този момент.

— Напълно разбирам как се чувствате — отвърна тихо Джеф.

— Е — обади се отново доктор Пфайфър, — ще ви оставя на спокойствие. Опасявам се обаче, че Майк ще трябва да ви прави компания. Съжалявам, но мярката ни е наложена от съда и аз нямам думата. Но той няма да ви пречи по никакъв начин, можете да говорите без всякакви притеснения.

Мускулестият пазач кимна и се запъти към масата в ъгъла. Веднага щом лекарят излезе от стаята, той се зае с недовършения си пъзел.

— Сядайте — покани ги Стюарт и им посочи столовете край камината.

— Господи — побърза да изрази съчувствието си Джеф, — сигурно се чувствате отвратително.

Стюарт се намръщи.

— Не е толкова зле. Всъщност е доста по-добре от много други места.

— Нямах предвид обстановката, а факта, че въобще сте тук. Ще направим всичко по силите си, за да ви измъкнем възможно най-скоро. Имам отличен адвокат в Ню Йорк и ще се погрижа още утре да хване самолета за насам. Сигурен съм, че ще се справи с проблема ви.

— Благодаря за съчувствието, но надали ще стане толкова бързо.

— Как сте...

— Чай и кейк — обяви жизнерадостно Мелинда, докато влизаше, понесла сребърен поднос.

— Благодаря ти, Мелинда — каза Стюарт. — Много мило от твоя страна. Позволи ми да ти представя приятелите си Джеф и Памела. Те са от моето време — от осемдесетте години.

— Ооо — възкликна радостно момичето — Стюарт ми е разказвал много за бъдещето. За Пати Хърст и СЛА^[4], за случилото се в Камбоджа и...

— Хайде друг път да поговорим за това — прекъсна я Джеф и хвърли загрижен поглед към пазача, който явно се интересуваше единствено от пъзела си. — Благодаря за почерпката. Ето, вземете си таблата.

— Ако искате още нещо, само ме повикайте, аз ще бъда пред вратата. Приятно ми беше да се запознаем. После може ли да си поговорим за бъдещето?

— Може би — тросна се Джеф. Момичето му се усмихна и излезе от стаята.

— За бога, Стюарт — възкликна той, щом Мелинда затвори вратата след себе си, — не е трябвало да правиш това. Въобще не е трябвало да ѝ се доверяваш, а да не говорим, че набърка и нас. Я си представи, че момичето се разприказва пред някого?

— Никой не обръща внимание на онова, което се говори тук. Хей, Майк — извика той и пазачът извърна глава към тях. — Знаеш ли кой ще спечели Световните серии три години поред, като се започне от 1972? Оукланд.

Пазачът кимна разсеяно и отново се върна към заниманието си.

— Сега разбра ли какво имам предвид — ухили се Стюарт. — Те дори не те слушат. Когато „Ейс“ започнат да печелят, няма и да си спомни, че някога съм му говорил за това.

— И все пак не мисля, че идеята е много добра. Можеш ужасно да затрудниш усилията ни да те измъкнем оттук.

Белезникавият мъж повдигна рамене:

— От тях и без това надали ще има голяма полза. — Той се обърна към Памела: — Вие направихте „Звездно море“, нали така?

— Да — усмихна се тя. — Хубаво е човек да разбере, че някой го помни.

— Беше много, много добър. Тогава за малко не ви писах. Веднага разбрах, че сигурно възпроизвеждате, пък и филмът само потвърди доста от нещата, които вече сам бях научил. Той отново събуди чувството ми за целеустременост.

— Благодаря ви. Тъй като споменахте за нещата, които сте научили, се зачудих дали... знаете нещо за забавянето. Имам предвид

все по-късното начало на риплея или възпроизвеждането, както го наричат вие.

— Да — отвърна Стюарт. — Последния път започнах почти с година по-късно.

— Аз закъснях с година и половина, а Джеф само с три месеца. Мислехме си, че ако успеем да установим зависимостта между различните начални дати, ще сме в състояние да предвидим... колко време ще изгубим следващия път. Но изчисленията ни трябва да са много точни. Вие запомнили ли сте...

— Не, не успях.

— Ако и тримата сравним началните си дати, може би ще успеем да опресним паметта ви; или поне можем да стесним кръга на вероятностите.

Стюарт поклати глава.

— Няма да стане. Първите три пъти, в които започнах да възпроизвеждам, бях в безсъзнание. В кома.

— Какво?

— През 1963 катастрофирах. И вие сте започнали да се връщате обратно в 1963, нали? — попита той и премести поглед от Памела към Джеф и обратно.

— Да — потвърди Джеф. — В началото на май.

— Точно така. През април 1963 преживях катастрофа и намачках цялата си кола. Останах в кома осем седмици и след всяко излизане от комата започвах живота си отново. В началото си мислех, че е нещо свързано със самата кома, но този път разбрах, че е по-различно. Така че не знам дали... как му викахте? Разликата в началните дати?

— Забавяне.

— Не знам дали моето забавяне при първите три пъти е било с часове, дни или седмици. И всъщност дали въобще е имало такова.

Разочарованието, изписало се по лицето на Памела, бе очевидно дори и за Маккауан.

— Съжалявам — каза той. — Наистина бих искал да ви помогна.

— Няма за какво да съжалявате — каза Памела. — Сигурна съм, че събуждането в болницата от кома е било ужасно преживяване, а сега...

— Не, нали всичко е част от постановката, така че го приемам спокойно.

— Постановка ли? Не ви разбирам.

Стюарт се намръщи насреща ѝ.

— Вие май не сте влизали във връзка с кораба, а?

— Не знам какво имате предвид. Какъв кораб?

— На антарейците. Хайде стига, нали вие направихте „Звездно море“. Аз също възпроизвеждам като вас, така че няма смисъл да се криете от мен.

— Но ние наистина не знаем за какво говорите — намеси се и Джеф. — Да не би да твърдите, че сте установили контакт с хората... или съществата, които са отговорни за всичко това? Те извънземни ли са?

— Ами разбира се. Боже господи, а аз въобще не се усъмних... Но в такъв случай вие не участвате в умилюстивяването.

Бледото му лице стана още по-бяло.

Джеф и Памела се спогледаха смутено, а после отново погледнаха към него. И двамата бяха разсъждавали над възможността някакъв чужд разум да е замесен в циклите, но така и не успяха да открият дори и най-дребното доказателство в подкрепа на тази хипотеза.

— Опасявам се, че ще трябва да ни обясните всичко, и то от самото начало — каза Джеф.

Маккауан хвърли поглед към мускулестия младеж в ъгъла, който, навел глава над масата, продължаваше да не им обръща внимание. Той придърпа стола си по-близо до Джеф и Памела и заговори приглушено:

— На тях въобще не им пука за повторението или риплеите — каза той и кимна в посока на пазача. — За сметка на това пък умилюстивяването направо ги вбесява. — Той въздъхна и се втренчи в очите на Джеф. — Наистина ли трябва да ви разказвам цялата история? Още от самото начало?

---

[1] Остров в Ню Ингленд. На 19.VII.1969 колата на сенатора Едуард Кенеди пада от един мост там и спътницата му загива. Е. Кенеди се спасява, но съобщава за инцидента едва на следващия ден и това има катастрофални последствия за политическата му кариера. — Б.пр. ↑

[2] През 1982 г. в Чикаго седем души са отровени с цианкалий, поставен в таблетките против главоболие „Тиленол“. Убиецът не е

открит. — Б.пр. ↑

[3] Столицата на щата Уисконсин. — Б.пр. ↑

[4] Пати Хърст (р. 1954) — наследничка на вестникарската империя Хърст. Отвлечена от терористичната група СЛА на 04.11.1974 г. По-късно е заснета как участва заедно с терористите в обир на банка в Сан Франциско. Осъдена на седем години затвор, но помилвана през 1979 от президента Картър. — Б.пр. ↑

15.

— Израснах в Синсинати — заразказва Стюарт Маккауан. — Баща ми работеше по строежите, но тъй като беше алкохолик, невинаги си намираще работа. Веднъж, тогава бях на петнадесет, се напил на строежа, изпуснал някакво въже и премазал крака си. По-късно го ампутираха. Така единственият ни доход осигуряваше мама, която шиеше на ишлема за фирма за производство на полицейски униформи. Покрай нея и аз успях да заработвам по някой долар бакшиш, като разнасях униформите.

Баща ми постоянно ме подкачаше и подиграваше, че съм кльощав и имам пилешки мускули. Самият той бе голям, як мъжага с предмишници поне два пъти по-големи от тези на Майк. След като загуби крака си, отношенията ни още повече се влошиха. Не можеше да се примири с факта, че колкото и слаб да съм, поне всичко ми е на място. Понякога се налагаше да му помагам, когато не успяваше да мъкне торбите с покупки под една мишница. Направо ненавиждаше тези моменти. Постепенно започна да ме мрази и да пие още повече...

Напуснах дома на родителите си на осемнадесетгодишна възраст през 1954. Тръгнах на запад, към Сиатъл. Не бях много як, но имах жилави ръце и крака. Успях да си намеря работа в „Боинг“ и се научих да се справям с по-малогобаритните елементи. После срещнах едно момиче, оженихме се, родиха ни се две деца и въобще не бе толкова зле.

После дойде тази катастрофа през пролетта на 1963, за която вече ви споменах. Самият аз бях започнал да пия по малко. Е, не чак като баща ми, но по пътя за дома обръцах по няколко бири, а след вечеря не си отказвах чашка-две уиски... И когато се блъснах в дървото, също бях пиян. Прекарах в кома цели осем седмици и щом се свестих, нищо вече не бе същото. Координацията на очите и ръцете ми бе нарушена от удара, така че за работа в „Боинг“ и дума не можеше да става. Струваше ми се, че повтарям живота на баща си стъпка по стъпка. Започнах да пия още повече, да навиквам жена си и децата...

Най-после на нея ѝ писна и един ден просто си събра багажа, взе децата и се махна.

Малко след това банката ми взе къщата, защото пресрочих ипотеката. Върнах се обратно на улицата, започнах да скитам из страната и да пия. Така прекарах почти двадесет и пет години. Превърнах се в един от „бездомните“, както ги наричат през осемдесетте, но аз си знаех, че съм просто скитник, обикновен алкохолик. Умрях в една алея в Детройт, без дори да знам на колко точно години съм тогава. По-късно, разбира се, разбрах — на петдесет и две.

И после се пробудих в същото болнично легло, току-що излязъл от кома. Сякаш бях сънувал всичките тези кошмарни години и в интерес на истината доста дълго време наистина мислех, че съм ги сънувал. И без това не помнех голямата част от случилото се през тях. Но все пак помнех достатъчно и скоро се убедих, че с мен става нещо наистина странно.

Маккауан изглежда Джеф с внезапно пламнали очи, които само допреди миг имаха предпазливо изражение.

— Обичате ли бейзбол? — попита той. — Заложихте ли на Световните серии онази година?

Джеф се усмихна разбиращо.

— И още как.

— Колко?

— Много. Преди това бях заложил на Шатогей в дербито на Кентъки и на победителя в Белмонтското надбягване. Добра пачка събрах.

— Колко заложихте? — не мирясваше Стюарт.

— Тогава имах съдружник, който не беше като нас, а просто приятел от училище, та заедно с него успяхме да съберем сто двадесет и пет.

— Хиляди ли?

Джеф кимна и Маккауан подсвирна от учудване.

— Вие рано-рано сте ударили джакпота — забеляза Стюарт. — Аз успях да свъртя само някъде около двеста долара, а дори и заради тях жена ми едва не ме напусна по-рано. Но когато върнах двадесет хиляди не си и помисли да мърда.

После продължих по същия път, но залагах само на големите събития, на очевидните удари — боеве за титлата в свръхтежка категория, на мача за суперкупата, на президентски избори, въобще на неща, изходът от които дори и заклет пияница като мен не би могъл да сбърка. Спрях пиенето, и то завинаги. Оттогава досега не съм опитвал нищо по-силно от бира.

Преместихме се в голяма къща в Алдъруд Манър, община Снохомиш, северно от Сиатъл. Купихме си хубава яхта, която държахме в залива Шилшол и през лятото обикаляхме с нея крайбрежието. Стигали сме дори и до Виктория в Британска Колумбия^[1]. И точно по това време започнах да получавам посланията им.

— Чи... — въпросът на Джеф увисна във въздуха.

Маккауан се наклони към тях и снижи глас:

— На антарейците, на онези, които правят всичко това.

— И как... се свързаха те с вас? — попита несигурно Памела.

— В началото чрез телевизията. Обикновено се появяваха по време на новините. По този начин разбрах, че всичко е постановка.

Безпокойството на Джеф непрекъснато растеше.

— Кое по-точно е постановка?

— Всичко, всеки един репортаж от новините. А на антарейците театърът им харесваше толкова много, че не спираха да го повтарят отново и отново.

— И какво толкова харесваха? — намръщи се Памела.

— Кръвопролитията, престрелките, убийствата, всичко. Виетнам; Ричард Спек, който наклъца онези медицински сестри в Чикаго; случаят с Менсън^[2]; Джоунстаун... и терористите. Господи, щях да забравя терористите, от тях наистина им става най-гот: летището „Лод“, всичките атентати на ИРА, камионът-бомба в щабквартирата на морската пехота в Бейрут и тъй нататък. Просто не могат да се наситят.

Джеф и Памела бързешката се спогледаха и си кимнаха.

— Защо? — попита Джеф. — Защо на извънземните толкова много им харесва насилието на нашата планета?

— Защото те самите са слаби и си го признават. Въпреки цялата им мощ, въпреки властта им над пространство и време те са *слаби*!

Стюарт стовари кокалестото си юмруче върху масата и чинийките и чашките се разтракаха. Майк, мускулестият му пазач, се извърна и вдигна въпросително вежди, но Джеф му направи знак, че всичко е наред, и той отново се надвеси над пъзела си.

— Те са постигнали безсмъртие — продължи възбудено Маккауан, — но са изгубили подтикващите към убийства гени, така че на тяхната планета вече няма войни и убийства. Но животинските им инстинкти все още настояват за своето, поне подсъзнателно. И точно тук идва нашият ред.

Ние сме тяхното развлечение, също като телевизията или киното. Тази част от двадесети век пък е най-интересната, най-богатата на безразборно кръвопролитие, ето защо антарейците продължават да я повтарят отново и отново. Единствените хора обаче, на които този факт е известен, са изпълнителите на сцената, тези, които възпроизвеждат, с една дума — ние. Сигурен съм например, че Менсън е един от нас — чета го в погледа му, а и антарейците са ми го казвали. Лий Харви Осуалд също е от нашите, както и Нелсън Бенет, когато онзи път пръв се добра до Кенеди. Нямате си и представа колко сме много.

Когато заговори отново, Джеф се опита гласът му да прозвучи колкото се може по-спокойно:

— Да, но какво ще кажете тогава за мен, за вас, за Памела — каза той, като се стараеше да събуди някакви останки на разум у събеседника им. — Ние не сме извършвали такива ужасни неща, защо в такъв случай повтаряме или възпроизвеждаме живота си?

— О, за мен не се тревожете, аз съм направил каквото е по силите ми, за да ги умилостивя — заяви гордо Маккауан. — Никой не може да ме обвини по тая част.

Джеф внезапно се почувства зле и му се отця да зададе следващия въпрос, който се натрапваше от само себе си:

— ... Вие и преди използвахте тази дума „умилостивявам“. Какво точно влагате в нея?

— Ами това всъщност е задължението ни — да умилостивяваме. Всички ние, които изживяваме живота си повторно, трябва да се грижим за развлеченията на антарейците, да не ги оставяме да скучаят. Трябва да ги умилостивяваме, да ги забавляваме, за да продължават да ни гледат.

— И вие как го направихте? Как ги умилостивихте?

— Винаги започвам с малкото момиченце в Такома. За нея използвам нож. Там е лесно и никога не ме хващат. После продължавам с няколко проститутки в Портланд или пък във Ванкувър... Гледам да го правя далеч от дома и пътувам много. Понякога дори прескачам отвъд океана, но в крайна сметка предпочитам да е тук, в Щатите: стопаджии в Тексас, безпризорни деца в Лос Анджелис и Сан Франциско... Виж, в Уисконсин друг път няма да опитвам. Сега ме хванаха много бързо. Но след четири-пет години пак ще съм навън. Винаги казват, че съм луд, и ме пращат в някое подобно заведение, но аз много се изучих да мамя доктори и комисии за освобождаване под гаранция. В края на краищата неизменно успявам да им се изплъзна и отново се захващам с умилостивяването.

Памела отпусна глава на рамката на вратата и избухна в ридания, докато Джеф налучкваше пътя през снежната вихрушка.

— Аз съм виновна! — стенеше тя и сълзите необезпокоявани се търкаляха по бузите ѝ. — Той каза, че „Звездно море“ събудил „чувството му за целеустременост“. След всичко, което възнамерявах да постигна с помощта на този филм, се оказва, че съм успяла единствено да насърча някакъв сериен убиец!

Джеф стискаше здраво волана на взетия под наем плимут и се опитваше да се справи със заледения път.

— Филмът не е единствената причина. Той е започнал да убива много преди да го гледа, още през първия си риплей. Нещо повече, още преди да гледа филма ти, Стюарт вече е бил луд. Не знам дали за това е виновна катастрофата или шокът от повтарящия се живот, или пък и двете са оказали влияние. Не е изключено да са се намесили и десетки други фактори, кой знае. Но моля те, за бога, не се самообвинявай за извършеното от него.

— Та той е убил някакво момиченце! Той *продължава* да я убива, всеки път я наръгва с нож!

— Знам. Но разбери, че вината за това не е твоя.

— Не ме интересува чия е вината. Трябва да го спрем.

— Как? — попита Джеф и почти долепи лице до стъклото, за да вижда през снежната пелена.

— Например да направим така, че този път да не успее да се измъкне от клиниката. Да се доберем до него, преди да е започнал да убива.

— Ако решат, че е „излекуван“, ще го освободят и хич няма да те питат какво мислиш. Пък и защо лекарите или съдиите ще тръгнат да се съветват с теб? Или предлагаш да им кажем, че и ние повтаряме живота си като Маккауан, само че за разлика от него сме нормални? Сещаш ли се накъде водят подобни приказки?

— Тогава следващия път...

— Ще отидем в полицията на Сиатъл или Такома и ще им кажем, че онзи почтен господин с голямата извънградска къща и със скъпата яхта всеки момент ще тръгне да обикаля страната и да избива де що му попадне пред очите. Няма да стане, Памела, знаеш, че няма да стане.

— Но ние *трябва* да направим нещо! — изплака тя.

— И какво да е то? Да го убием ли предлагаш? Аз не мога да го направя, а и ти също.

Памела продължи тихо да плаче, стиснала очи пред мъртвешката белота на снежната буря.

— Не можем просто да си седим и да чакаме — прошепна найсетне тя.

Джеф внимателно се качи на магистралата, водеща обратно към Медисън.

— Страхувам се обаче, че ще трябва да го направим — отвърна той. — Трябва да се примирим с това.

— Как можеш да се примириш с подобно нещо! — сопна му се Памела. — Невинни хора са обречени да умрат от ръката на този маниак и ние го знаем!

— Примирявали сме се още от самото начало. Спомни си само за Менсън, Берковиц, Буоно, Бианки... Този вид с нищо непредизвикана диващина е част от сегашното време и ние сме почти имунизирани срещу нея. Та аз не се сещам за имената дори на половината серийни убийци, които ще тероризират страната през следващите двадесет години. А ти?

Памела седеше неподвижна, със зачервени от сълзите очи, здраво стиснала зъби.

— Не сме се опитвали да предотвратим всички тези убийства, нали? — продължи Джеф. — Дори не ни е хрумвало да го правим освен онзи път, когато пробвах да спра убиеца на Кенеди, но това е нещо съвсем различно. Ние — и тук имам предвид не само теб и мен, а и обществото като цяло — живеем редом със зверствата, рамо до рамо със случайната смърт. Повечето време дори не й обръщаме внимание, освен ако не ни заплашва директно. Още по-лошо, някои хора дори се забавляват със смъртта, тя им осигурява развлечения. В крайна сметка осемдесет процента от новинарските бюлетини в Америка са криминална хроника. Журналистите се занимават главно с това — да осигуряват на публиката си ежедневната й дажба от драматизъм, от страдания и кръв, подминали тях, но достигнали други.

Ние сме антарейците от откачените фантазмагории на Стюарт Маккауан. Той и останалите касапи в човешки образ, бродещи на свобода, наистина играят постановка, но жадната за кръв публика не е в космоса, а ги следи съвсем отблизо. Така че ти и аз не сме в състояние да променим нищо или дори да измием поне част от кръвта по ръцете на нашето общество. Ние просто трябва да продължим да правим онова, което винаги сме правили: да се примирим с факта, да го изтикаме вън от съзнанието си доколкото можем и да обръщаме повече внимание на самите себе си. Трябва да се пригостим към него, също както свикваме с всички останали безнадеждни, неизбежни трагедии.

Съобщението им продължи да привлича вниманието, но без особен резултат. През 1970 решиха да намалят броя на изданията, които го публикуват, и в средата на десетилетието то излизаше в по-малко от дузина многотиражни вестници и списания.

Апартаментът им на улица „Банк“, в западната част на Гринич Вилидж, все повече заприличваше на библиотечарско хранилище. Джеф и Памела запазваха дори и най-мъглявите намеци, дошли в отговор на съобщението им, както и изрезки от водопада печатни издания, изливащ се всеки ден в пощенската им кутия. Колекционираха всякакви статии, които според тях бяха отражение от делата на техен събрат по съдба някъде по света. Често им бе трудно да си спомнят дали едно или друго произведение на изкуството или

пък стока е съществувала и преди. Никога не си бяха давали труда да запамятват подобни подробности. Неведнъж се свързваха с изобретатели или предприемачи, чиито продукти им се струваха непознати, но така и не попаднаха на вярна следа.

През март 1979 Джеф и Памела прочетоха в „Чикаго Трибюн“ следната статия:

УБИЕЦЪТ ОТ УИСКЪНСИН — НА СВОБОДА. ЛЕКАРСКОТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ Е:
„НОРМАЛЕН“

Кросфийлд, Уисконсин (АП). Стюарт Маккауан, убил през 1966 г. четири ученички в общежитие в Медисън, но освободен от наказателна отговорност поради продължително разстройство на съзнанието, вчера бе изписан от частната психиатрична клиника, в която прекара последните дванадесет години. Доктор Джоуел Пфайфър, директор на здравното заведение, заяви, че Маккауан е „напълно излекуван от налудните си идеи и в момента не представлява опасност за обществото“.

Маккауан бе обвинен в убийство по особено мъчителен за жертвата начин на четирите момичета, след като един свидетел разпозна колата му. Тя се оказа същата, напуснала паркинга на общежитието „Капа Гама“ в ранните часове на шести февруари 1966 — деня, в който са открити трупове. Полицията на Уисконсин залови Маккауан още същия ден близо до град Чипюа Фалс. В багажника на колата му бяха открити окървавена брадвичка, трион и други инструменти за мъчение.

Маккауан спокойно си признал, че е убил четирите момичета, и заявил, че просто изпълнявал заповедите на извънземни същества. По-нататък разказал, че се е прераждал няколко пъти и е убивал във всяко от „предишните си съществувания“.

Името му се споменаваше и във връзка с подобни убийства на няколко души едновременно, извършени в Минесота и Айдахо, съответно през 1964 и 1965, но така и

не бяха открити достатъчно доказателства в подкрепа на хипотезата. На 11 май 1966 Маккауан е обявен за невменяем, освободен е от наказателна отговорност и е настанен в отделението за криминално проявени на уисконсинската държавна болница. През март 1967 е преместен в клиниката в Кросфийлд за негова сметка.

Памела стегна здраво гуменото маркуче около ръката на Джеф, показва му коя вена да търси, как да вкара подкожната инжекция със скосената част на иглата нагоре и да държи спринцовката успоредно на вената.

— Ами ако се пристрастим? — попита той. — Знам, че когато се върнем, в телата ни няма да има нищо, но важи ли това и за психиката ни?

Тя поклати глава. В момента наблюдаваше как безвредният физиологичен разтвор бавно прониква в пулсиращата вена на Джеф.

— Един-два пъти няма да ни навредят — каза тя. — Изчакай до осемнадесети сутринта и тогава си инжектирай толкова, колкото да те упои. После удвои дозата, както ти показах, и си я бий малко преди един часа. В момента, в който сърцето ти откаже, би трябвало да си в безсъзнание.

Джеф изпразни съдържанието на спринцовката във вената си и изчака секунда-две, преди да изтегли иглата. После я разви, изхвърли я и изтърка ръката си с памуче натопено в спирт. На масичката за кафе пред него лежаха два комплекта с по няколко стерилни игли и спринцовки, всеки с гумена тръбичка, шишенце спирт, памук и четири стъклени тубички с първокачествен хероин. Оказа се, че не е толкова трудно да се снабдят с наркотика и с необходимите принадлежности за използването му. Брокерът на Джеф ги бе насочил към пласьор на наркотици, на когото можело да се разчита, и човекът действително се оказа напълно подготвен да посрещне все по-нарастващия наркотичен глад на заможните американци.

Джеф се вторачи в скъпите инструменти, водещи към смъртта, а после вдигна очи към Памела. Челото ѝ бе нашарено с гъста мрежа от бръчици. Последните му спомени от нея на тази възраст я рисуваха с почти незабележими бръчици около очите и устата; що се отнася до

челото, то бе гладко като на ученичка. Разликата между щастливо изживяния живот и този, в който притеснението ги следваше неотлъчно, се бе отпечатала върху лицето ѝ.

— Този път май не се справихме много добре, а? — каза замислено той.

Памела направи опит да се усмихне, но не успя и се отказа.

— Да, май си прав.

— Следващия път... — започна Джеф, но гласът му секна.

Памела протегна ръка и стисна окуражително неговата.

— Следващия път ще обърнем повече внимание на собствените си потребности — довърши изречението му тя.

Джеф кимна.

— Сега май му изгубихме мярката и времето просто изтече през пръстите ни.

— Аз прекалено много се увлякох в издирването на други като нас. Много мило от твоя страна, че ми помагаше, но...

— Аз също исках да успеем, и то не по-малко от теб — прекъсна я Джеф с пръст на устните ѝ. — Бяхме длъжни да го направим и никой не е виновен, че нещата взеха такъв обрат.

— Сигурно си прав... но като погледна назад към изминалите години, те ми изглеждат толкова безплодни, все едно сме ги прекарвали в летаргия. Дори от Ню Йорк не сме излизали кой знае колко, от страх да не изпуснем някого.

Джеф я притегли към себе си и я прегърна.

— Следващия път отново ще хванем здраво кормилото — обеща той. — Ние ще правим настоящето и то ще работи за нас.

Останаха така, прегърнати, като леко поклащаха тела, без да изричат най-съкровени мисли, които се въртяха в главите им: че и двамата нямаха представа след колко време Памела ще се пробуди от очакващата ги скоро смърт... и дали въобще ще успеят отново да са заедно.

Предизвиканият от хероина сън бе брутално прекъснат. Джеф бе заобграден от всички страни от препускащи бели пламъци, сякаш се бе озовал в средата на Ниагарския водопад, по чиито отвесни стени обаче вместо вода падаше млечнобял огън. В същото време ушите му бучаха

от писъка на тромпетите и нестройната свирня на мексиканския оркестър, който влагаше всички сили в изпълнението на „Фелис Навидад“.

Този път Джеф не помнеше да е умирал, нямаше спомен от агонията, спохождала го всеки път, когато сърцето му спираше. Наркотикът бе изпълнил задачата си да осигури безболезнена смърт, но явно не можеше да го предпази от стряскащото въздействие на внезапното пробуждане и непознатата обстановка. В новото му младо тяло липсваха каквито и да е остатъчни ефекти от хероина, така че Джеф бе принуден отново да е във върхова форма, без да преминава през подготвителното състояние на отпадналост.

Обкръжаващите го огънове и гръмката музика притъпиха сетивата му и му пречеха да се съвземе от объркването. Огненият водопад се оказа единственият източник на светлина наоколо, но на фона на отблясъците му Джеф постепенно започна да различава силуетите на други хора, които седяха, стояха прави или танцуваха. Самият той бе седнал до ниска масичка, а треперещата му ръка стискаше чаша с питие. Джеф го опита и установи, че е коктейл „Маргарита“.

— По дяволите! — изкрещя някой в ухото му и ругатнята надвоя на музиката. — Какво ще кажеш за гледката, а? Чудя се как ли изглежда отвън?

Джеф остави чашата си на масата и се обърна по посока на гласа. На фона на белите отблясъци от спускащите се пламъци изпъкнаха острите черти на Мартин Бейли — съквартиранта му от „Емъри“ Той отново се огледа наоколо. Очите му постепенно започваха да свикват със странното осветление в помещението. Намираше се в бар или кабаре пълно с развеселени мъже и жени. Музикантите от мексиканския оркестър до дансинга се бяха маскирали като за карнавал, а от тавана висяха пинята^[3], оформени като магарета и бикове.

Мексико Сити. Коледната му ваканция през 1964. Бяха решили да дойдат тук с Мартин като на шега, но речено-сторено. Помнеше пустите пътища и мотаещия се без надзор добитък по магистралата; планинските проходи, изпъстрени с остри завой и цистерни на „Пемекс“, с които шевролетът се разминаваше на косъм; публичният

дом в Зона Роса; безкрайното изкачване по каменните стъпала на Пирамидата на слънцето.

Падащите пламъци зад прозорците на бара се оказаха фойерверки — цели реки от течни пиротехнически ефекти, изливащи се от покрива на хотела, чийто последен етаж заемаше заведението. Мартин имаше право — отвън сигурно изглеждаше страхотно. Хотелът вероятно приличаше на приказна факла, издигаща се тридесет-четиридесет етажа над земята и сипеца огън и светлина в нощното небе.

Но дали днес бе Коледа или пък Нова година? Подобни спектакли бяха типични за Мексико именно по това време на годината. По-важното бе, че знае датата — края на 1964 и началото на 1965. Този път бе изгубил четиринадесет месеца, почти колкото Памела в предния риплей. Един господ знаеше какво можеше да означава това за нея и за тях.

Мартин се ухили и го потупа приятелски по гърба. Да, през тази ваканция си бяха поживели както трябва. Всичко течеше като по мед и масло и тогава си мислеха, че пред тях се простира път, обсипан с цветя и слава. Щом ни е добре днес, ще ни е добре винаги, гласеше философията им в онези години. Е, Джеф поне бе успял да предотвратява самоубийството на приятеля си във всеки свой риплей, без значение какво се случваше с него. Макар да не можеше да попречи на Мартин да се ожени нещастно и да не притежаваше финансова империя, в която да го настани на работа, той се грижеше отрано да предотврати банкрута му, като го съветваше как и кога да инвестира.

Това го подсети, че и самият той трябва да реши откъде ще си набави средства. Старото му спасение — Световните серии от 1963 — бяха вече в историята, а на хоризонта не се виждаше друг залог, който в скоро време можеше да се мери с тях. Сезонът на професионалната футболна лига също бе приключил, а началото на мачовете за суперкупата щеше да е след две години. Ако тази вечер бе Нова година, можеше да успее или да не успее да заложи от Мексико Сити на Илинойс срещу Вашингтон в утрешния им мач. Вероятно за известно време щеше да се наложи да се задоволи с подаянията от НБА, но със сигурност нямаше да получи никакъв сериозен залог

срещу Бостън Селтикс, които тази година за осми пореден път щяха да спечелят титлата.

Фойерверките отвън постепенно престанаха и мъждивото осветление в бара се включи. Оркестърът подхвана „Чиелито Линдо“. Мартин се заглеждаше по една стройна блондинка през две маси от тях и повдигна въпросително вежди към него, за да го попита дали ще опита късмета си с червенокосата ѝ приятелка. Джеф си спомни, че момичетата са туристи от Холандия, които нямаше да се поддадат на свалките им, но поне щяха да прекарат — бяха прекарвали — весело, с алкохол и танци. Става — повдигна рамене той, — защо не?

А що се отнася до парите, те не бяха чак толкова голям проблем. Поне засега му трябваша толкова, колкото да изкара... докато Памела се пробуди отново. Оттук нататък му оставаше само едно — да чака.

Пам беше друсана; направо се отрязва. Този път Питър и Елън бяха изнамерили страхотна трева, истински трепач. Не беше пушила такава, откакто онзи тип в „Илектрик Съркъс“ я черпи преди месец. А неговата може би не бе толкова добра всъщност, защото тогава имаше още жестока музика, някакви гълтачи на огън по дансинга, танци и какво ли не. „Не че сега музиката не я бива“ — рече си тя, заслушана в раздвижените импровизации на Клептън преди началото на „Изгрева на твоята любов“. Ех, само ако можеше малкият касетофон да свири по-силничко.

Тя подви босите си крака, облегна се на плаката на Питър Макс, който красеше стената над леглото ѝ, и се загледа в обложката на албума „Дизраели Гиърс“. Окото беше страхотно изпипано, особено пък с цветята, които израстваха наместо клепки, а и имената на песните едва се четяха от бялото на ириса... О, Боже, имаше още едно око. Колкото повече гледаш обложката, толкова повече ти се струва, че на нея има много очи, безброй очи и нищо повече. Дори и цветята сякаш имаха очи, такива едни дръпнати като котешки, или като на китаец...

— Хей, я скивай! — извика Питър.

Пам вдигна глава. Питър и Елън гледаха Лорънс Уелк без звук. Тя погледа малко черно-белия екран, на който една двойка танцуваше полка или нещо такова, и забеляза, че танцьорите местят крака точно в

ритъм с музиката от касетофона. После кадрите се смениха и Пам се разсмя с глас. Уелк размахваше диригентската си палка, сякаш оркестърът му изпълняваше „Да танцуваме цяла нощ“ на „Крийм“.

— Хайде де, хайде да се разкараме оттук — измънка Елън, на която телевизията бе омръзнала. — Тази вечер всички ще са там.

Вече цял час се опитваше да ги навие да се вдигнат и да се занесат до „Адолфс“. И имаше право, тази вечер в колежанския бар не биваше да се пропуска, защото не липсваха поводи за празнуване. През седмицата Юджийн Маккарти едва не бе победил Джонсън на първичните избори в Ню Хемпшир, а днес Боби Кенеди официално обяви, че е променил решението си и ще се кандидатира за президент от името на Демократическата партия.

Пам обу ботушите си, грабна един дебел вълнен шал и свали старото си моряшко палто от закачалката на вратата. Елън внимателно слагаше крак пред крак, докато слизаха по извитото стълбище към фойето. Твърдеше, че се намират в имението Тара от „Отнесени от вихъра“. Докато излязат навън, и Питър вече се бе включил в преструвката. Той се втурна като полудял из двора и започна да рецитира истински и току-що съчинени реплики от филма, като пунтираше южняшки акцент.

Но студената мартенска нощ не предразполагаше към продължителни развлечения на открито, така че скоро тримата крачеха усърдно през снега към примамливо топлата дървена сграда в края на студентското градче точно срещу пощата на Анъндейл.

„Адолфс“ бе претърпкано с обичайната за събота вечер тумба. Всички, които не бяха отишли в Ню Йорк, рано или късно стигаха дотук. Това бе единственият бар в околността, до който можеше да се дойде пеша от колежа и единственият от тази страна на Хъдсън, в който раздърпаните и нестандартни възпитаници на „Бард“ се чувстваха като у дома си. В по принцип консервативния район на север от Пукипси се надигаше сериозно недоволство срещу колежаните. Жителите му, без значение млади или стари, се възмущаваха от разпуснатата либералност в облеклото и поведението на учениците и охотно разказваха легенди — някои от които по-верни, отколкото самите разказвачи допускаха — за безразборното тъпчене с наркотици и сексуалната разпуснатост, царяща в студентското градче.

Понякога момчетата от града се напиваха и идваха в „Адолфс“, за да забършат някоя „хипарлива мацка“. Пам с облекчение забеляза, че тази вечер не се виждаха техни представители. Е, ако, разбира се, не се броеше онзи странник, който вече цяла година се мотаеше наоколо, но той беше безвреден. Падаше си нещо единак и се държеше много кротко — не бе създавал проблеми на никого. Понякога ѝ се струваше, че я наблюдава. Не точно че ходи подире ѝ или нещо подобно, а просто нарочно изниква два-три пъти седмично там, където се предполагаше, че тя ще се появи: в библиотеката, в галерията, в корпуса по изкуствата, тук... Но никога не я бе безпокоил, дори не се бе опитвал да я заговори. Понякога ѝ се усмихваше и кимаше, така че и Пам си позволяваше лека усмивка, просто за да му покаже, че знае кой е. Да, този беше безвреден; а ако си пуснеше дълга коса, можеше дори да стане и симпатичен.

„Слай енд дъ Фамили Стоун“ пееха по джубокса „Танцувай с музиката“ и почти цялото заведение следваше напътствията им. Пам, Елън и Питър си проправяха път през плетеницата от тела и търсеха къде да седнат.

Пам все още бе друсана. По пътя бяха изпушили нова цигара и още с влизането вътрешността на „Адолфс“ ѝ заприлича на ярка картина или на серия от картини. Ето там една пъстра жилетка с воланче, сноп разрошена черна коса, лица, тела, музика, шум... Искаше ѝ се да опита да изрази всичко това на платното; звуците на приятната, свойска атмосфера тук, да ги предаде с багри, да материализира онова, което толкова често изпълваше главата ѝ след марихуаната. Очите ѝ шареха из бара и събираха впечатления от хора, парчета от сцени, докато не фокусираха онзи странен тип, който постоянно попадеше в рамката на събитията около нея.

— Ей — каза тя и сръга Елън, — знаеш ли кого ми се иска да нарисувам?

— Кого?

— Онзи ей там.

Елън потърси с поглед посоката, която Пам дискретно ѝ бе показала.

— Кой по-точно? Да не би да говориш за оня спретнатичкия? Градското момченце ли ми сочиш?

— Да, него. Има нещо в очите му, те са... как да ти кажа, изглеждат ми древни или нещо такова. Сякаш е много по-стар, отколкото личи по външността му и е видял какво ли не...

— Да бе — отвърна подигравателно Елън. — Сигурно е бивш морски пехотинец и е виждал купища мъртви бебета и жени, които собственооръчно е застрелял във Виетнам.

— Пак ли си говорите за офанзивата Тет^[4]? — намеси се Питър.

— Не, Пам си е паднала по някакъв сухар.

— Я, че тя била перверзна — изхили се Питър.

Пам се изчерви и се ядоса.

— Въобще не съм казвала такова нещо. Казах само, че има интересни очи и ми се иска да ги нарисувам.

Джубоксът завъртя „Докът на залива“ и повечето от танцуващите се насочиха обратно към масите си. Пам се зачуди кой ли е пуснал навяващата нерадостни мисли песен на Отис Рединг^[5], оказала се по ирония на съдбата автоепитафия на певеца, загинал, преди записът да излезе на пазара. Може би момчето със странните очи? Приличаше на човек, който харесва такава музика.

— Губиш си времето... — припяваше Питър с джубокса и се усмихваше лукаво. Той свали часовника си и с театрален жест го пушна в полупразната си халба с бира. — Готово, удавихме времето! — заяви Питър, вдигна чаша и се чукна с желаещите да пият.

— Чувам, че Боби бил доста напред с материала — изкоментира Елън ни в клин, ни в ръкав. — Купувал си тревата от същия пласьор, който снабдявал и „Стоунс“ по време на турнетата им тук.

Това бе една от любимите теми на Питър.

— Разправят, че „Рейнолдс“ тайно... как се казваше, регистрирал ли? Най-добрите марки.

— Патентовал.

— Да бе, точно така, патентовал. „Акапулко Голд“, „Панама Ред“... и въобще всички сполучливи имена, измислени от хората. За всеки случай.

Пам нададе ухо на обичайните слухове и закима с интерес.

— Чудя се какво ли ще нарисуват върху кутиите и как ще изглеждат рекламите?

— Трева, какво да нарисуват — усмихна се Елън.

— А Джими Хендрикс ще им прави рекламите — допълни Питър.

И тримата се разхилиха и изпаднаха в онзи безкраен кикот, който марихуаната често предизвикваше и който Пам така обичаше. Тя се смееше толкова неудържимо, че от очите ѝ потекоха сълзи, започна да ѝ се вие свят, не ѝ стигаше въздух и...

„Къде, по дяволите, съм този път“, зачуди се Памела и защо така предателски ѝ се виеше свят? Тя премигна няколко пъти, за да прогони сълзите от очите си, и огледа обстановката. Божичко, беше в „Адолфс“.

— Пам? — побутна я Елън, която забеляза, че приятелката ѝ внезапно бе престанала да се смее. — Добре ли си?

— Нищо ми няма — отвърна Памела и бавно и дълбоко си пое въздух.

— Няма да припадаш, нали?

— Не.

Тя затвори очи и се опита да се концентрира, но разсъдъкът ѝ не мирясваше и за миг. Музиката беше ужасно силна, а и целият бар, дори и дрехите ѝ воняха на... Беше друсана, това е. Обикновено, когато идваха в „Адолфс“, се друсаха предварително.

— Искаш ли още бира? — загрижи се за нея и Питър. — Изглеждаш доста особено. Сигурна ли си, че си в ред?

— Абсолютно.

С Питър и Елън се беше сприятелила едва след зимния семестър на първи курс. После Питър завърши, а Елън заряза колежа и се премести при него в Лондон. Тогава Памела бе във втори курс. Значи сега трябваше да е 1968 или 1969 година.

От джубокса се разнесе ново парче — Линда Ронстад изпълняваше „Друг ритъм“. Не, каза си Памела, не е само Линда Ронстад, а „Стоун Понис“. „Дръж се естествено — помисли си тя, — адаптирай се постепенно и не позволявай на марихуаната в мозъка ти да направи проблемите още по-големи, отколкото вече са. Не вземай решения и дори не говори много-много. Изчакай, докато ефектът премине, изчакай, докато...“

Ето го, Боже мили, седеше само на пет метра от нея и я гледаше. Памела зяпна от учудване при невероятната гледка на Джеф Уинстън, който си седеше тихичко сред купа от младежи, с които киснеше,

докато бе в колежа. Тя видя, че Джеф е забелязал промяната с нея и устните му бавно се разтягат в топла, насърчителна усмивка.

— Хей, Пам? — обади се отново Елън. — Защо плачеш? Слушай, нека се върнем обратно в общежитието, а, какво ще кажеш?

Памела обаче поклати глава и потупа успокоително ръката на приятелката си. После се изправи и тръгна през дансинга, през годините към очакващите я обятия на Джеф Уинстън.

— Татуираната дама — усмихна се Джеф и целуна червената роза, татуирана на бедрото ѝ. — Преди като че ли я нямаше.

— Не е татуировка, а лепенка. Ще се измие.

— А дали не се изличават с език? — попита той с дяволити пламъчета в очите.

— Никой не ти пречи да пробваш — усмихна се Памела.

— Запазвам си правото за по-късно — каза той и се подпря на възглавниците. — Мисля, че ми харесваш като дете на цветята.

— Ще ме харесваш ами — отвърна тя и го смушка в ребрата. — Налей още шампанско.

Джеф се протегна за бутилката „Мъм“ на масичката до леглото и допълни чашите им.

— Как разбра кога ще се пробудя? — полюбопитства Памела.

— Никак. Въртя се около теб от месеци. В началото на учебната година наех една къща в Райнбек и оттогава те чакам. Беше доста неприятно и вече започнах да се отчайвам. От друга страна, времето, прекарано тук, опресни по-отдавнашните ми спомени. Когато бях с Даян... и с дъщеря ми Гретхен, живеех в едно от старите имения нагоре по реката. Винаги съм смятал, че никога повече няма да събера сили да се върна по тези места, но ти ме накара да го направя и сега се радвам, че успях. Освен това ми беше приятно да те гледам такава, каквато си била в първия си, истински живот.

— Била съм хипи — направи кисела гримаса тя. — С кожени дрехи и тежък грим. Дано никога не си ме чул как говоря с приятелите си, надали съм използвала много прилични думички.

Джеф целуна върха на носа ѝ.

— Беше сладка. Сладка си — поправи се той и отметна дългите прави коси от лицето ѝ. — Не мога обаче да спра да си мисля, че след

петнадесет години всичките ти бунтарски настроени съученици ще обличат скъпи костюми и ще се качват на БМВ-тата си, за да отидат в офиса.

— Не всички — поправи го Памела. — От „Бард“ са излезли доста писатели, актьори и музиканти... освен това — добави тя — ние със съпруга ми не карахме БМВ. Имахме „Ауди“ и „Мазда“.

— Взех си бележка.

Джеф се усмихна и отпи от шампанското си. Лежаха доволно отпуснати един до друг, но той все пак усещаше някакво напрежение у Памела въпреки радостното ѝ изражение.

— Седемнадесет месеца — каза той.

— Какво?

— Този път изгубих седемнадесет месеца. Това се питаше, нали?

— Да, искаше ми се да те питам. Не можех да прогоня въпроса от главата си. Моето закъснение е... Казваш, че сега е март? Шестдесет и осма?

Джеф кимна.

— Три години и половина.

— Като броим от миналия риплей. От първите няколко са изминали пет. Господи. Следващия път може...

Той сложи пръст на устните ѝ.

— Обещахме си да се съсредоточим върху *този*, нали си спомняш?

— Разбира се — отвърна Памела и се сгуши по-близо до него под завивките.

— Аз също доста размишлявах по въпроса — каза Джеф. — Имах достатъчно свободно време, така че изготвих нещо като план за действие.

Тя вдигна глава и го изгледа любопитно.

— За какъв план говориш?

— Първо поразмишлявах над възможността да привлечем вниманието на учените към нас, например на Националната научна фондация или пък на някои частни организации... Не съм решил към кой клон от науката ще е най-подходящо да се обърнем. Може би ще е добре да говорим с физическите факултети на „Принстън“ или пък на Масачузетския политехнически университет, на хора, които се занимават с изследвания на времето.

— Не си прави илюзии, че някой ще ни повярва.

— Точно така. Винаги сме се препъвали точно тук. И все пак тайнствеността с нищо не ни помага.

— Нямаме друг избор. В противен случай сигурно ще ни помислят за луди. Виж какво се случи със Стюарт Маккауан...

— Маккауан е луд и убиец. Но нима е престъпление да се правят предсказания? Никой няма да ни затвори за такова нещо. А щом веднъж предсказаните от нас събития станат, ще сме доказали познанията си за бъдещето. Ще са принудени да ни изслушат. Ще разберат, че говорим истината и се случва нещо, което макар и необяснимо е истинско.

— И как си представяш началото? — възрази Памела. — В Масачузетския политехнически например никой няма да си направи труда дори да хвърли поглед върху списъка ни с предсказания. Стига само да им кажем какво сме намислили и автоматично ще ни причислят към манаците на тема НЛО.

— Точно там ще бъде силата ни. Ние няма да ходим при тях, а ще ги накараме те да ни дойдат на крака.

— Но защо... Нищо не разбирам — поклати объркано глава Памела.

— Пускаме акциите си на борсата — обясни Джеф.

---

[1] Провинция в Канада. — Б.пр. ↑

[2] Чарлз Менсън (р. 1934) — през 1969 г. той заедно с три жени, с които живеят в комуна, влизат в две вили в Бевърли Хилс и със зверска жестокост убиват шестима души. Осъдени са на доживотен затвор. — Б.пр. ↑

[3] Пинята (исп.) — фигура от глина или папиемаше, пълна със сладки и играчки, която се закача на тавана и деца със завързани очи се опитват да я счупят с тояги и да извадят съдържанието ѝ. — Б.пр. ↑

[4] Офанзивата Тет е първото открито нападение, предприето от Севера във Виетнамската война на 30.1.1968 г., което не е особено успешно, но което медиите в САЩ представят като фиаското на Америка във войната. — Б.пр. ↑

[5] Отис Рединг (1941–1967) — американски певец и музикант, изпълнител на соул, загинал в самолетна катастрофа заедно с оркестъра си „Бар Кенс“. — Б.пр. ↑

16.

Този път нямаше нужда да използват публикации във вестници и списания от целия свят, както бяха постъпили с предното си съобщение. Освен това уклончивият текст и анонимността вече също не им вършеха работа. „Ню Йорк Таймс“ отказа да пусне еднократна публикация на цяла страница на съобщението им, но за сметка на това то излезе в „Ню Йорк Дейли Трибюн“, в „Чикаго Таймс“ и „Лос Анджелис Таймс“.

ПРЕЗ СЛЕДВАЩИТЕ ДВАНАДЕСЕТ МЕСЕЦА

Американската атомна подводница „Скорпион“ ще потъне в края на месец май.

Голяма трагедия ще смути президентската предизборна кампания в Америка през юни.

Убиецът на Мартин Лутър Кинг — Младши ще бъде арестуван в чужбина.

Председателят на Върховния съд Ърл Уорън ще подаде оставка на 26 юни и ще бъде заместен от съдията Ейб Фортас.

Съветският съюз ще оглави въоръжената намеса на Варшавския договор във вътрешните работи на Чехословакия на 21 август.

Петнадесет хиляди души ще загинат при земетресение в Иран на първи септември.

Съветски космически кораб без екипаж ще направи обиколка на Луната и ще бъде изваден от Индийския океан на 22 септември.

През октомври в Панама и Перу ще бъдат извършени военни преврати.

Ричард Никсън ще победи с незначителна преднина Хюбърт Хъмфри в надпреварата за Белия дом.

Около Коледа трима американски астронавти ще обиколят Луната с космически кораб и ще се завърнат на земята без произшествия.

През януари 1969 ще бъде направен неуспешен опит за убийството на съветския ръководител Леонид Брежнев.

През февруари крайбрежието на Калифорния ще бъде замърсено от голямо разливане на петрол.

В края април френският президент Шарл дьо Гол ще подаде оставка.

Няма да коментираме гореизброените събития до първи май 1969. На тази дата ще се срещнем с представители на медиите на място, което ще обявим точно след една година.

Джеф Уинстън и Памела Филипс

Ню Йорк, 19 април 1968

В залата на нюйоркския „Хилтън“, наета от Джеф и Памела, нямаше свободни места. Тези, които не бяха успели да седнат, се трупаха по пътеките и внимаваха да не се спънат в гъстата плетеница от кабели на камери и микрофони, покрила пода.

Точно в 15:00 Джеф и Памела влязоха в залата и застанаха рамо до рамо на ораторското място. Тя се усмихна нервно, когато заслепяващите прожектори на камерите се включиха, а Джеф незабелязано стисна ръката ѝ за кураж. От самия момент на появяването им в залата се възцари невъобразима какофония от зададени на висок глас въпроси. Всички журналисти едновременно се опитваха да привлекат вниманието им. Джеф на няколко пъти трябваше да призовава за тишина и най-сетне успя да сведе шума до нивото на тихо бучене.

— Ще отговорим на всичките ви въпроси — обяви той на всеослушание, — но нека първо установим някакви правила. Защо не започнем от най-задния ред, от ляво на дясно, по един въпрос на човек. После ще се придвижваме напред в същия порядък.

— Ами който не е седнал? — извика един от журналистите, притиснати до стената.

— Закъснелите ще задават въпросите си последни в същия ред — от дъното на залата насам и от ляво на дясно — обясни Джеф. — А сега предлагам да започнем от дамата със синята рокля. Няма нужда да се представяте, просто питайте каквото искате.

Жената се изправи, стиснала бележник и молив в ръка.

— Най-очевидният въпрос според мен е: как успяхте с такава точност да предскажете толкова различни по характер събития? Да не би да искате да кажете, че сте медиуми?

Джеф си пое дълбоко въздух и заговори колкото можеше по-спокойно:

— Моля ви, задавайте само по един въпрос. За дамата ще направя изключение, но то ще бъде първо и последно. Не, не претендираме да сме медиуми, поне в широкото, общоприето значение на думата. Аз и госпожица Филипс сме облагодетелствани, или наказани, многократно да се сблъскваме с един феномен, на който в началото не можехме да повярваме, също както това сигурно ще се случи с вас. С две думи, всеки от нас преживява живота си или част от него отново. И двамата умряхме — и ще умрем — през октомври 1988 и се върнахме към живота няколко последователни пъти.

Вривата, посрещнала появата им в залата, бе нищо в сравнение с грохота, който предизвика изявлението на Джеф. Подигравателната нотка на реакциите бе въвн от съмнение. Един от телевизионните екипи изгаси прожекторите и започна да стяга багажа си, а няколко журналисти демонстративно напуснаха залата с обидни жестове. Имаше много други обаче, които с готовност заеха освободените места. Джеф направи знак, за да въдвори тишина, и посочи следващия журналист.

— Моят въпрос също е очевиден — заяви пълничък намръщен мъж. — Защо, по дяволите, си мислите, че някой от нас ще повярва на тези измишльотини?

Джеф запази самообладание, усмихна се насърчително на Памела и спокойно се обърна към презрително настроените журналисти:

— Вече споменах, че думите ни без съмнение ще изглеждат невероятни. Като доказателство за обратното мога да изтъкна

единствено факта, че всичките ни „предсказания“, направени преди година, се сбъднаха. За нас те бяха просто спомени. Молбата ни е една: да изчакате с изводите си поне докато ни изслушате.

— Днес ще правите ли нови предсказания? — поинтересува се следващият журналист.

— Да — отвърна Джеф и заплашителният грохот отново се надигна. — Но само след като отговорим на всичките ви въпроси и решим, че сме казали онова, което имаме за казване.

През следващия час успяха в общи линии да опишат преживяното от тях през годините или поне да кажат основните неща: кои са били в началото, какво значимо са направили през риплеите, как са се открили един друг и смуцаващото ги намаляване продължителността на живота им. Джеф и Памела се бяха уговорили предварително да премълчат голяма част от личния си живот, както и всичко, което можеше да е опасно или неуместно за разкриване. Тогава обаче дойде въпросът, който очакваха и на който не бяха измислили как да отговорят:

— Знаете ли за някой друг, който... повтаря живота си, както вие се изразявате? — обади се един циничен глас от третия ред.

Памела хвърли поглед към Джеф и заговори разпалено, преди още той да е имал възможност да реагира:

— Да — отвърна тя. — Името на този човек е Стюарт Маккауан и той е от Сиатъл, Вашингтон.

Последва кратко затишие, в което се чуваше само скърцането на стотици писалки по хартията, върху която се появяваше името на Стюарт. Джеф изгледа Памела намръщено, но тя не му обърна внимание.

— Доколкото знаем, единствено той прилича на нас — продължи тя. — Прекарахме почти един цял живот в търсене на други, но се убедихме само в съществуването на Маккауан. Позволете ми обаче да отбележа, че той има някои идеи, на които ние категорично се противопоставяме. Точно затова и днес не е с нас. Но лично аз смятам, че интервюто с него ще ви се стори доста интересно. Нещо повече — не е зле да следите отблизо постъпките му, за да разберете как той се справя със ситуацията, в която сме изпаднали и тримата. Най-малкото, което мога да ви кажа за него, е, че е необикновен човек.

Памела отново се извърна към Джеф и той я възнагради с одобрителна усмивка. Не бе казала нищо клеветническо или оскърбително за Маккауан, но бе накарала журналистите добре да се поровят в битието му и внимателно да следят всяка негова стъпка отсега нататък. Стюърт вече нямаше да има възможност да убива. Не и в този живот.

— И какво очаквате да постигнете с целия този шум? — попита друг журналист. — Да спечелите пари или да основете някакъв култ, какво?

— Никога не сме си поставяли подобни цели — отвърна твърдо Джеф. — Можем да спечелим достатъчно пари с помощта на обикновени инвестиции. Освен това ни се искаше да ви помолим изрично да споменете в публикациите си, че молим никой да не ни праща пари, колкото и да са те и по какъвто и да е повод. Ще върнем веднага всички дарения. Единственото, което искаме, е информация, вероятно обяснение за това, което преживяваме и как евентуално ще завърши то. Искаме да уведомим научните среди — преди всичко физици и астрономи — за случилото се с нас и да изслушаме мненията им за проблемите ни. Това е единственият мотив, с който разкриваме пред обществото необичайното си положение. Никога преди не сме предприемали подобни стъпки и ако не бяха споменатите вече причини, нямаше да го направим и сега.

Залата се изпълни с недоверчиви подмятания и забележки. Както Памела бе забелязала навремето, всеки продава нещо. За закоравелите журналисти пред тях бе трудно да повярват, че Джеф и Памела не се опитват да извъртят някой номер без значение по каква причина. Дори очевидната им искреност и неопровержимите доказателства, с които подкрепяха твърденията си, че знаят какво ще се случи в бъдеще, не успяваха да наклонят везните в тяхна полза.

— Щом не се опитвате да извлечете дивиденди от твърденията си, какво възнамерявате да правите? — обади се поредният журналист.

— Зависи какъв обществен отзвук ще получим в резултат на разкритията си — отвърна Джеф. — Известно време ще изчакаме, за да видим реакциите от публикациите ви. Е, имате ли още въпроси? Ако не, то ще ви предложи списък на най-новите ни... предсказания, както ги наричате вие.

Настана невъобразима блъсканица от тела, които се опитваха да си пробият път напред, и протегнати към наръча от листи ръце. От всички страни полетяха нови въпроси:

— Ще има ли ядрена война?

— Ще изпреварим ли руснаците на Луната?

— Ще открием ли лек против рака?

— Съжалявам — извика Джеф, — но няма да отговаряме на въпроси, свързани с бъдещето. Всичко, което можем да ви кажем за него, е в листовете, които раздадохме.

— Последен въпрос — надвика колегите си един очилат журналист с нагъната на хармоника мека шапка. — Кой ще спечели дербито на Кентъки в неделя?

Джеф се усмихна и за пръв път от началото на тази изморителна и нервна пресконференция се отпусна.

— За този господин ще направя единственото изключение — каза той. — Великолепния принц ще спечели дербито в Прийкнес, но Вулкан ще го лиши от Тройната корона. Мисля, че с това току-що обезсмислих собствения си залог.

Великолепния принц стартира при залог 1:10 и на заложилите на него бе изплатена печалба от \$2,10 — най-ниската възможна печалба по закон. След като историята на Джеф и Памела бе широко разгласена в печата и телевизията, почти никой не бе заложил на останалите коне в състезанието. Щатската комисия по конни състезания в Кентъки нареди да се направи пълно разследване на случая, а в Мериленд и Ню Йорк тръгнаха слухове за отмяна на предстоящите стартове „Прийкнес“ и „Белмонт“.

Телефоните в новия им офис, разположен в сградата на „ПанАм“, започнаха да звънят от шест сутринта в понеделника след дербито на Кентъки. До обяд Джеф и Памела вече бяха наели временно две секретарки, които да се занимават с обажданията и телеграмите, както и да посрещат всички любопитни, дошли, без да имат някаква предварителна уговорка.

— Това е списъкът от последния час, господин Уинстън — каза изуменото младо момиче, облечено в къса плетена рокля. Пръстите й нервно попипваха мънистата на дългия гердан.

— Опитай да ми кажеш най-главното — отвърна уморено Джеф и хвърли настрани броя на „Ню Йорк Таймс“. Уводната статия на всекидневника призоваваше за „разумен скептицизъм към новоизникналите съвременни нострадамовци и към опита им да манипулират случайностите“.

— Да, господин Уинстън. Имаме четиридесет и две молби от частни лица за консултации — това са предимно сериозно болни хора, родители на изчезнали деца и тъй нататък. Следват предложения от девет брокерски къщи да станете техни клиенти с отстъпка в комисионата. Получихме също дванадесет обаждания и осем телеграми от хора, склонни да вложат пари в различни хазартни начинания; единадесет послания от други екстрасенси, които искат да споделят...

— Ние не сме екстрасенси, госпожице... Кендъл бяхте, нали?

— Да, господин Уинстън. Можете да ми викате Илейн.

— Чудесно. Значи нека се изясним, Илейн. Памела и аз не претендираме да обладаваме никакви свръхестествени способности и хората, които си мислят, че е така, трябва да бъдат разубедени. Става въпрос за нещо съвсем различно и ако ще работите при нас, е нужно да знаете как искаме да бъдем представяни.

— Разбирам, господин Уинстън. Просто...

— Просто ти е трудно да го приемеш. Сигурно е така. Не казвам, че е нужно да ни вярваш, от теб се иска да представяш основните елементи в правилна светлина, когато говориш пред външни хора, това е. А сега давай нататък по списъка.

Момичето поприглади роклята си и зашари с поглед по листа, който държеше.

— Получихме единадесет... предполагам, че ще ги наречете ядосани обаждания, някои от които с доста обидни фрази.

— Не сте длъжни да търпите подобни хора. Моля те, предай и на другите момичета да се чувстват свободни да затварят телефона на всеки, който се държи нелюбезно. Ако някой от грубияните продължи да нахалства, звънете в полицията.

— Благодаря, господин Уинстън. Приехме и няколко обаждания от футуристка група от Калифорния, която ви кани да присъствате на конференцията им.

Джеф любопитно повдигна вежди.

— Корпорацията „Ранд“ ли?

Госпожица Кендъл се консултира с листа си.

— Не, господин Уинстън, тези се казват „Група Прозрение“.

— Дай им името на адвокатата ни и го помоли да провери дали са официално регистрирани.

Илейн прилежно записа указанията му и продължи:

— Щом ще разговарям с господин Уейд, тогава да му кажа и за обажданията от авиолиниите, които ни заплашват със съд: „Аеронавс де Мехико“, „Алегени Еърлайнс“, „Филипин Еърлайнс“ „Еър Франс“, „Олимпик Еървейс“... а освен тях и комисиите по туризма на щатите Мисисипи и Охайо. Адвокатите им се обаждаха и въобще не изглеждаха в добро настроение, господин Уинстън. Просто си помислих, че трябва да ви предупредя.

Джеф кимна разсеяно.

— Има ли друго?

— Не, като не броим няколкото списания, които се опитват да вземат интервю от вас, от госпожица Филипс или от двамата заедно.

— Да не би между тях да има представители на научни издания?

Илейн поклати глава.

— „Нешънъл Инкуайърър“, „Фейт“... Така като гледам, най-сериозното от тях е „Ескуайър“.

— И все още не сте получили обаждания от никакви университети? Не са се обаждали никакви изследователи, без да броим онази група от Калифорния, каквато и да е тя?

— Не, господин Уинстън, това е всичко.

— Добре — въздъхна Джеф. — Благодаря ти, Илейн. Дръж ме в течение.

— Да, господин Уинстън. — Тя сгъна листа и се обърна към вратата, но се поколеба. — Господин Уинстън... питах се...

— Да?

— Мислите ли, че трябва да се омъжа? Искам да кажа, че от известно време мисля по въпроса, а и приятелят ми вече два пъти ми предлага, но все пак ми се иска да знам... дали ще излезе нещо, или не.

Джеф се усмихна доброжелателно на отчаяното усилие в очите на секретарката си да прозре в бъдещето.

— Наистина ми се иска да можем да ти помогна — отвърна той, — но се опасявам, че сама ще трябва да откриеш отговора на въпроса си.

„Аеронавс де Мехико“ оттеглиха иска си на пети юни. Предният ден един от пътническите им самолети се бе разбил в планински склон край Монтерей точно според предсказанието на Джеф и Памела. Мексиканският политически лидер Карлос Мадразо и тенис звездата Рафаел Осуна не бяха на борда на самолета, в който загиваха пет пъти преди това. Този път само единадесет, а не седемдесет и девет души, бяха преценили, че могат да поемат риска и да летят с обречения самолет.

След това от всички предупредени единствено Алжирската авиокомпания и Кралските непалски авиолинии решиха да пренебрегнат „предсказанията“ и да не отменят въпросните полети. Именно те останаха въздухоплавателните компании, записали катастрофи в историята на гражданските полети до края на 1969.

Американският военноморски флот взе решение да не се вслуша в думите на Джеф и Памела, окачествени от министъра на отбраната Лайърд като „празни суеверия“, и разрушителят „Евънс“ продължи по предназначения си курс в Южнокитайско море. За сметка на това обаче австралийското правителство тихомълком нареди на самолетоносача „Мелбърн“ да остане на котва през първата седмица на юни, така че катастрофата, разрязала „Евънс“ наполовина, бе избягната.

Жертвите на наводненията от четвърти юли в североизточната част на Охайо намаляха от четиридесет и една на пет, тъй като населението се вслуша в широко разгласените предупреждения и се изнесе във вътрешността, преди бурята да предизвика гигантски вълни в езерото Ери. Подобна бе и реакцията по бреговете на Мисисипи. През средата на август броят на кандидат-туристите за курортите Гълфпорт и Билокси на брега на Мексиканския залив, рязко спадна. Жителите на двете градчета пък масово предпочетоха по-безопасни територии — реакция, която не бе предизвиквало нито едно от предупрежденията на гражданската защита дотогава.

Когато ураганът „Камила“ връхлетя почти обезлюдялото крайбрежие, 138 от предишните му 149 жертви оцеляха.

Променяха се съдби. Хора оживяваха там, където винаги преди това бяха намирали смъртта си. И светът забеляза промяната.

— Искам съдебна заповед още сега, Мичъл! Още тази седмица или най-късно до средата на другата.

Адвокатът съсредоточено търкаше дебелите стъкла на очилата си с памучно парцалче и влагаше в заниманието си старание, достойно за астроном, наведен над прецизен телескоп.

— Не знам, Джеф — отвърна той. — Не съм много сигурен, че е възможно.

— Тогава в какъв срок можем да я получим? — попита Памела.

— Не е сигурно, че въобще ще успеем да я получим — призна Уейд.

— Искаш да кажеш никога, така ли? Излиза, че хората имат право да тръбят невероятните си измислици по наш адрес наляво и надясно, а ние не можем да се защитим?

Адвокатът откри почти незабележимо петънце върху лещата и побърза грижливо да го премахне с памучната си кърпичка.

— Не е изключено просто да се ползват с правата, гарантирани им от Първата поправка.

— Та те ни смучат като пиявици! — избухна Джеф и размаха памфлета, станал повод за тази среща. Неговата снимка заемаше централно място върху първата страница на брошурата, а до нея се мъдреше по-малка снимка на Памела. — Трупат пари от имената и изявленията ни, без да имат никакво разрешение за това, като междуременно правят за смях всичките ни усилия.

— Сдружението им е с идеална цел — напомни му Уейд. — Освен това са освободени от данъци като религиозна организация. Подобни противници са доста костеливи, борбата с тях се проточва с години, а шансовете за успех са незначителни.

— А не можем ли да ги съдим за клевета? — настоя Памела.

— Вие се ползвате с широка обществена известност и това ви прави трудно уязвими за клевета. Пък и не съм сигурен, че думите им по ваш адрес могат да се квалифицират като такава. Тези хора ви

обожават. Според тях сте Божието превъплъщение на земята. Според мен най-добре е да не им обръщате внимание. Предприемането на евентуални съдебни действия срещу организацията им само ще я направи по-популярна.

Джеф махна отчаяно с ръка, смачка брошурата на топка и в безсилието си замери отсрещната стена.

— Точно това се опитвахме да избегнем — разпени се той. — Дори и да пуснем опровержение или да се опитаме да не им обръщаме внимание, хората отново ще ни свързват с тях. Кажете ми коя уважаваща себе си научна организация ще поиска да има нещо общо с нас след тази история?

Адвокатът сложи очилата обратно и ги намести на носа си с дебел показалец.

— Прекрасно разбирам дилемата ви — увери ги той, — но поне засега...

Вътрешният телефон на бюрото на Джеф измърка три пъти — два пъти дълго и веднъж късо — уговореният сигнал за спешни съобщения.

— Слушам те, Илейн?

— Един господин желае да се срещне с вас. Твърди, че работи за правителството във Вашингтон.

— Къде по-точно? Във военното министерство, във фонда за научни изследвания?

— В Държавния департамент, господин Уинстън. Настоява да говори лично с вас. Всъщност с вас и с госпожица Филипс.

— Джеф? — намръщи се Уейд. — Искате ли да присъствам?

— Може би — отвърна Джеф. — Нека да видим какво иска.

Джеф натисна копчето на вътрешния телефон.

— Покани го при нас, Илейн.

Човекът, когото госпожица Кендъл въведе при тях, бе около четиридесет и пет годишен, с оредяла коса и пожълтели от цигарите пръсти. Той измери Джеф с бърз, прозорлив поглед, стори същото с Памела и насочи вниманието си към Мичъл Уейд.

— Предпочитам да поговорим насаме — заяви посетителят. Уейд стана и се представи:

— Аз съм адвокатът на господин Уинстън. Освен това представлявам и госпожица Филипс.

Мъжът измъкна тънък портфейл от джоба си, изтегли една визитка отвътре и я подаде на Джеф и Уейд.

— Името ми е Ръсел Хеджес и работя за Държавния департамент на Съединените щати. Опасявам се, че естеството на разговора ни ще е поверително. Ще възразите ли, ако ви помоля да ни оставите насаме, господин Уейд?

— Да, ще възразя. Клиентът ми има право...

— Клиентът ви няма да се нуждае от юридическа консултация — прекъсна го Хеджес. — Ще обсъждаме въпроси, касаещи националната сигурност.

Адвокатът отново отвори уста да протестира, но Джеф го спря:

— Всичко е наред, Мичъл. Ще изслушам господина. Помисли още веднъж върху това, за което говорихме, и ми се обади, ако откриеш изход от ситуацията. Утре ще се чуем по телефона.

— Ако се наложи, обади ми се още днес — каза Уейд и кимна недвусмислено към Хеджес. — Тази вечер ще бъда в офиса си до късно, поне до шест, шест и половина.

— Да, добре, ако стане нужда, ще се чуем.

— Имате ли нещо против да запаля? — попита Хеджес и извади пакет „Кемъл“, след като Уейд затвори вратата зад гърба си.

— Пушете спокойно.

Джеф го покани с жест в едно от креслата срещу бюрото си и побутна към него близкия пепелник. Хеджес намери кибрит в джоба си и запали. Остави клечката да изгори и пусна овъглената треска в пепелника, без да вдига поглед от него.

— Разбира се, че знаем за вас — започна той издалеко. — А и няма как да е другояче, при положение че през последните четири месеца журналистите се занимават само с вас. И въпреки това признавам, че мнозинството от колегите смятаха предсказанията ви за чиста проба шарлатанство... до тази седмица.

— За Либия ли става въпрос? — попита Джеф, макар да знаеше отговора.

Хеджес кимна и дръпна здраво от цигарата си.

— Всички в близоизточния отдел ходят като ударени с мокър парцал. Дори и най-доверените ни източници съобщаваха, че режимът на крал Идрис е непоклатим. А ето че вие не само предсказахте точната дата на преврата, а и познахте, че хунтата ще принадлежи към

средния ешелон на либийската армия. Искам да ми обясните откъде сте разбрали всичко това.

— Вече съм го обяснявал неведнъж, и то възможно най-разбрано.

— Тази работа с прераждането... — Студеният му поглед измери Памела. — ... И на двама ви. Нали не очаквате да ви повярваме?

— Струва ми се, че нямате друг избор — отвърна Джеф. — Ние сме в същото положение. Знаем единствено, че на определена дата умираме и започваме живота си отново. Единствената причина, поради която се забъркахме в целия този цирк, е, че искаме да си обясним нещата, както вече неведнъж изтъквах.

— Очаквах да чуя нещо подобно.

Памела напрегнато се наведе към Хеджес.

— Сигурна съм, че съществуват държавни служби, които могат да изследват този феномен. Помогнете ни да намерим отговорите, които търсим.

— Това не е по моята част.

— Но поне можете да ги насочите към нас, да им дадете да разберат, че ни вземате на сериозно. Има учени, които са в състояние...

— Какво предлагате в замяна? — прекъсна я Хеджес и изтръска пепелта от цигарата си.

— Моля?

— Искането ви е свързано с пари, ангажиране на хора, използване на скъпа лабораторна техника... Какво ще получим в замяна на това?

Памела присви устни и хвърли поглед към Джеф.

— Информация — отвърна тя след кратка пауза. — Сведения за събития, които ще объркат световната икономика и ще доведат до смъртта на хиляди невинни хора.

Хеджес смачка цигарата си и лакомите му сини очи се вкопчиха в нейните.

— Например?

Памела отново погледна Джеф. Лицето му бе като маска — не изразяваше нито одобрение, нито укор.

— Тази история в Либия — обърна се тя отново към госта им — ще има катастрофални и дълготрайни последици. В началото на следващата година полковник Кадафи — офицерът, който е начело на хунтата — ще се самоназначи за министър-председател. Той е ужасен

човек и ще стане най-зловещата политическа фигура на следващите двадесет години. Ще превърне Либия в тренировъчна база и рай за всякакви терористи. Ще предизвика трагични събития, каквито дори не можете да си представите.

— Звучи ми ужасно мъгляво — повдигна рамене Хеджес. — Може да минат години, преди предположенията ви да бъдат доказани или опровергани. Освен това повече ни интересуват събитията в Югоизточна Азия, а не възходите и сгромолясванията на разните му там арабски държавици.

Памела решително поклати глава.

— Много бъркате. Виетнам е бита карта. Точно Близкият изток ще бъде център на световните събития през следващите две десетилетия.

Посетителят им я изгледа замислено и издърпа нова цигара от смачкания си пакет.

— В Държавния департамент наистина има малка групичка служители, които защитават тази теза — каза Хеджес. — Но щом твърдите, че каузата ни във Виетнам е загубена... Тогава какво ще кажете за смъртта на Хо Ши Мин онзи ден, а? Тя няма ли да отслаби съпротивата на комунистите? Аналитиците ни твърдят...

— Ако от смъртта на Хо въобще има някакъв резултат — намеси се Джеф, — то той ще се изрази в затягане на редиците им. Хо Ши Мин ще бъде канонизиран, ще го превърнат в мъченик. Дори ще преименуват Сайгон на негово име през... когато превземат града.

— Щяхте да назовете някаква дата? — обади се Хеджес през обграждащата го пелена от мъгла.

— Според мен трябва да действаме избирателно спрямо информацията, която ви поверяваме — отвърна Джеф предпазливо и хвърли предупредителен поглед към Памела. — Не искаме да предизвикваме нови нещастия, а само да помогнем за избягването на най-очевидните провали.

— Направо не знам... В Департамента все още има някои неверници и ако всичко, което можете да ни предоставите, са неясни обобщения, то тогава...

— Косигин^[1] и Чжоу Енлай^[2] — заяви ядосано Джеф. — Следващата седмица ще се срещнат в Пекин и в началото на идущия

месец Съветският съюз и Китай ще се договорят да проведат официални разговори за решаване на граничните си спорове.

Хеджес се намръщи невярващо.

— Косигин никога няма да стъпи в Китай.

— Ще стъпи — усмихна се мрачно Джеф. — Нещо повече — не след дълго ще го последва и Ричард Никсън.

Мартенският вятър откъм залива Чесапийк превърна лекия дъждец във фина студена мъгла. Спрени посред полета си, капките хукваха на всички страни и образуваха млечнобяла пелена, която увисваше над гребените на вълните. Шушляковата качулка на Джеф лъщеше от всепроникващата влага, а студените капчици неуморно го удряха по лицето и се стичаха надолу по бузите му.

— А какво ще кажеш за Алиенде? — попита Хеджес, който безуспешно се опитваше да запали подгизналата си цигара. — Той има ли някакви шансове?

— Искаш да кажеш има ли някакви шансове въпреки непрестанното ровичкане на вашите хора в чилийския политически живот ли?

За Джеф и Памела отдавна бе станало ясно от какво естество са връзките на Ръсел Хеджес с Държавния департамент. Не им бе ясно само дали е служител на ЦРУ, Агенцията за национална сигурност или друго някое ведомство. Но в крайна сметка това нямаше особено значение — резултатът бе същият.

Хеджес пусна една от многозначителните си усмивчици и все пак успя да запали.

— Няма нужда да ми казваш дали ще го изберат, или не. Просто искам да знам има ли някакви реални шансове.

— И ако ти кажа, какво? Алиенде ще поеме по пътя на Кадафи ли?

— Колко пъти да ти повтарям, че нашата страна няма нищо общо с убийството на Кадафи. То си беше чисто либийска работа. Много добре знаеш какви междусособици царят в държавите от третия свят.

Нямаше никакъв смисъл отново да спори с Хеджес. Джеф знаеше много добре, че Кадафи бе убит още преди да оглави страната, и то единствено заради онова, което двамата с Памела бяха разказали

на събеседника му за бъдещата политика и действия на диктатора. Не че скърбеше за смъртта на онзи кръвожаден маниак, но слуховете и предположенията за предизвикването ѝ недвусмислено водеха към ЦРУ. Това от своя страна бе довело до създаването на несъществуващата преди терористична организация „Ноемврийски отряд“, под ръководството на малкия брат на Кадафи. Групата се бе заклела да мъсти за убийството на водача си. В Либийската пустиня, южно от Триполи, вече бушуваше неудържим пожар от подпалените нефтени инсталации на „Мобил Ойл“. Нападението бе придружено от убийството на единадесет американци и двадесет и трима либийски служители.

Салвадор Алиенде нямаше нищо общо с Кадафи. Той бе почтен и добронамерен човек, първият свободно избран президент на Чили с марксистки възгледи. Алиенде и без това скоро щеше да бъде убит, най-вероятно под влияние на Америка. Джеф нямаше намерение да ускорява настъпването на този срамен ден.

— Нямам какво повече да ти кажа за Алиенде. Запомни само, че той не представлява непосредствена заплаха за Съединените щати, и нека повече не разискваме темата.

Хеджес се опита да дръпне от мократа си цигара, но тя отново го бе изоставила и хартията ѝ вече се разлепваше. Той раздражено я изхвърли в разпенените води зад вълнолома.

— Доколкото си спомням, нямаше подобни скрупули, когато ни каза, че Хийт^[3] ще спечели изборите в Англия това лято.

Джеф го изгледа саркастично.

— Може би просто съм искал да бъда сигурен, че няма да ви хрумне да застреляте Харолд Уилсън^[4].

— По дяволите — избухна Хеджес, — кой те е назначил за морален съдник на външната ни политика? Твоята работа е да ни снабдяваш с предварителна информация за развоя на събитията и точка. Остави на хората отгоре да преценяват какво е важно, какво не и как да се справим със ситуацията.

— Вече видях до какво доведоха някои от решенията им — забеляза Джеф. — Точно затова предпочитам да ви разкривам само избрани части от това, което знам. Освен това — добави той — ми се струва, че договорихме някаква размяна. Какво стана с вашата част от сделката? Някакъв напредък?

Хеджес се закашля и се обърна с гръб към духащия откъм залива вятър.

— Хайде да влезем вътре и да пийнем по нещо топло.

— Тук ми е добре — възрази Джеф. — Чувствам се жив.

— А аз пък чувствам как ще умра от пневмония, ако поседя още няколко минути на този вятър. Хайде, дай да се прибираме и ще ти разкажа докъде са я докарали учените по вашия въпрос.

Джеф склони и двамата тръгнаха обратно към купената от държавата къща на западния бряг на Мериленд, южно от Анаполис. Прекарваха тук вече шеста седмица, като обсъждаха ту последствията от обявената независимост на Родезия, ту предстоящото сваляне на камбоджанския принц Сианук. В началото двамата с Памела възприемаха престоя си като почивка или ваканция, но Джеф все повече се тревожеше от подробните разпити на Хеджес, който очевидно бе прикрепен към тях за постоянно. Много внимаваха да не изпуснат нещо, което може да се превърне в опасно оръжие в ръцете на Никсъновата администрация, но с напредването на времето усещаха, че става все по-трудно да открият границата. Дори и уж неутралният отказ на Джеф да обсъжда изборите в Чили през идущата есен можеше да бъде разтълкуван правилно от Хеджес и началниците му. Ами ако наистина отгатнат, че Алиенде ще спечели, какви действия щеше да предприеме правителството на Съединените щати? Той чувстваше как навлизат във все по-опасна територия и до известна степен вече съжаляваше, че въобще се е съгласил да сътрудничи.

— Е? — попита Джеф, когато наближиха къщата със здраво залостени капаци на прозорците и приветливи кълбета дим, издигащи се от червения комин. — Какви са новините?

— От Бетесда^[5] все още не се чува нищо определено — измърмори Хеджес във вдигнатата яка на шлифера си. — Искат да направят нови изследвания, преди да се произнесат.

— Но ние вече сме си правили всички възможни изследвания — възрази нетърпеливо Джеф. — И то още преди твоите хора да се намесят. Това няма нищо общо с телесното ни здраве, то е нещо вън от нас, на космическо ниво или на ниво атоми. Какво казват физиците?

Хеджес стъпи на дървената веранда и разтърси тяло като престаряло псе, за да падне водата от шлифера и шапката му.

— Продължават да работят — отвърна уклончиво той. — Бергет и Кампаня от Калифорнийския технологичен например смятат, че трябва да е нещо свързано с пулсарите или пък с огромни формации неутрино... но са им нужни още сведения.

Памела ги чакаше в облицованата с дървена ламперия гостна, свита на канапето пред буйния огън в камината.

— Греяно вино? — попита тя и вдигна чашата си.

— С удоволствие — отвърна Джеф, а Хеджес се задоволи да кимне одобрително.

— Аз ще се погрижа, госпожице Филипс — отзова се един от младите мъже в черно, които денонощно бдяха над усамотеното имение.

Памела равнодушно повдигна рамене, скри длани в ръкавите на пуловера си и отпи глътка от димящата течност в чашата.

— Ръсел твърди, че при физиците се забелязвали признаци на прогрес — осведоми я Джеф.

Лицето на Памела се озари. Зачервените ѝ от огъня бузи контрастираха на фона на синия вълнен пуловер и на лененорусата ѝ коса.

— А споменали ли са нещо за закъснението? — оживи се тя. — Успели ли са да направят поне приблизителни заключения?

Хеджес изкриви устни около филтъра на току-що лапнатата цигара и сведе клепачи, за да прикрие циничния си поглед. Джеф вече бе разбрал, че „сянката“ им в последните седмици не питаеше особено доверие към твърденията, че са живели преди и ще живеят отново. Но това нямаше значение. Хеджес и останалите имаха право да си мислят каквото им се прииска, стига другите, учените, със своите проникателни и настоятелни умове да разсъждават върху феномена, в чието съществуване Джеф нямаше как да се съмнява.

— Казват, че датите, които сте им дали, са прекалено несигурни — отвърна Хеджес. — Най-доброто, на което са способни, е да определят някакъв приблизителен период.

— И какъв е той? — попита тихо Памела. Кокалчетата на пръстите ѝ бяха побелели да стискат сгорещената чаша.

— От две до пет години за Джеф и от пет до десет в твоя случай. Обясниха ми, че долната граница надали ще падне, но горната може да се отвори, ако прогресията е по-голяма.

— Колко може да се отвори? — поиска да знае Джеф.

— Няма начин да се определи.

Памела въздъхна, а дишането ѝ се ускори и започна да наподобява поривите на вятъра отвън.

— Що за заключение е това — каза тя. — Ние и сами можехме да се досетим за него.

— Предполагам, че допълнителните изследвания...

— По дяволите допълнителните изследвания! — тросна се ядно Джеф. — Те ще бъдат също толкова „непълни“, колкото и тези, нали?

Мълчаливият млад мъж в черен костюм се върна в стаята, понесъл две чаши, от които се вдигаше пара. Джеф пое своята и разбърка греяното вино с ароматна канелена пръчица.

— От Бетесда искат да им изпратим нови проби от епидермиса ви — осведоми ги Хеджес, след като внимателно отпи от чашата си. — Един от екипите смята, че структурата на клетките може...

— Няма да се връщаме в Бетесда — заяви твърдо Джеф. — И без това вече имат достатъчно материал.

— Няма нужда да ходите до болницата — обясни Хеджес. — Те искат само няколко кожички. Ще изпратят лаборант и той ще свърши цялата работа тук, на място.

— Връщаме се в Ню Йорк. За цял месец сигурно се е натрупала камара съобщения, които дори не съм виждал. Не е изключено между тях да има нещо полезно. Можеш ли да ни осигуриш самолет от „Андрюс“ тази вечер?

— Съжалявам...

— Е, ако няма държавен транспорт на разположение, ще се задоволим с обикновен полет. Памела, обади се на „Ийстърн Еърлайнз“. Попитай ги в колко часа...

Младият мъж, донесъл чашите с вино, пристъпи напред и недвусмислено пъкна ръка под сакото си. В рамката на вратата се появи втори бодигард, сякаш някой тайно му бе сигнализирал, а на стълбището изникна трети.

— Нямах предвид това — каза внимателно Хеджес. — Страхувам се... че не можем да ви позволим да си тръгнете. Никога.

---

[1] Алексей Николаевич Косигин (1904–1980) — министър-председател на СССР в периода 1964–1980 г. — Б.пр. ↑

[2] Чжоу Енлай (1898–1976) китайски политик, министър-председател на страната в периода 1949–1976. — Б.пр. ↑

[3] Едуард Хийт (р. 1916) — министър-председател на Великобритания от консервативната партия в периода 1470–1974 г. — Б.пр. ↑

[4] Сър Джеймс Харолд Уилсън (р. 1916) — лейбърист, министър-председател на Великобритания в периода 1964–1970 и 1974–1976 г. — Б.пр. ↑

[5] Военномедицински център в покрайнините на Вашингтон. — Б.пр. ↑

17.

„... Се опитаха да щурмуват американското посолство, но бяха отблъснати от частите на Осемдесет и втора въздушнопреносима дивизия, което е обградило американската дипломатическа мисия още от миналия февруари. По първоначални изчисления в схватката са убити поне сто тридесет и двама ирански въстаници. Дадените от американска страна жертви възлизат на седемнадесет убити и двадесет и шест ранени. Президентът Рейгън нареди да бъдат предприети нови въздушни удари срещу бунтовнически бази в планините източно от Табриз, където се смята, че аятолах Хомейни...“

— Спри това проклето нещо — каза Джеф на Ръсел Хеджес.

„...главното командване на бунтовниците. Тук, в Съединените щати, броят на загиналите от бомбения терористичен атентат в Медисън Скуер Гардън през миналата седмица възлиза на шестстотин осемдесет и двама души. Така наречената група «Ноемврийски отряд» заплаши в свое комюнике да продължи терористичните действия на американска земя; докато американските военни части окончателно не бъдат изтеглени от Близкия изток. Съветският външен министър Громико обяви, че неговата страна «симпатизира на борците за свобода от „Ислямски джихад“» и добави, че присъствието на Шести американски флот в Арабско море е «равносилно на...»“

Джеф се наклони напред и изключи телевизора. Хеджес реагира със свиване на рамене и с поредното ментово драже. Пръстите му не преставаха да си играят с молива по същия начин, както някога си бяха играли с неизменната цигара.

— Какво ще кажеш за съветските части в Афганистан? — полюбопитства той. — Дали не замислят да се противопоставят на нашите момчета в Иран?

— Не знам — отвърна намусено Джеф.

— А силни ли са привържениците на Хомейни? Можем ли да задържим шаха на престола му поне до изборите през следващата година?

— Откъде на майната си да зная? — избухна Джеф. — И как бил могъл? По това време Рейгън не беше президент. Не и през 1979. Джими Картър трябваше да се оправя с тези каша, а освен това никога не сме пращали военни части в Иран. Всичко се промени. Умът ми не стига какво, по дяволите, ще се случи сега.

— Е, сигурно поне имаш представа дали...

— Нямам. Нямам никаква представа.

Той погледна Памела, която седеше с вперен в Хеджес поглед. Лицето ѝ бе бледо и изпито. През тези няколко години то бе изгубило женствената си закръгленост и сега острите му черти не се отличаваха особено от тези по лицето на Джеф. Той хвана ръката ѝ и я изправи на крака.

— Отиваме да се поразходим — осведоми Джеф Хеджес.

— Аз имам още въпроси.

— Знаеш къде да си ги сложиш. И без това нямам отговори на тях.

Хеджес лапна ново ментово драже и изгледа Джеф със студените си сини очи.

— Добре — съгласи се той. — Ще поговорим на вечеря.

Джеф отвори уста да му повтори за хиляден път, че няма полза да го пита, че светът е поел по нова, непозната и неуправляема орбита, която нито Джеф, нито Памела знаеха къде води, но после си каза, че протестите му ще са безсмислени. Хеджес все още бе убеден, че двамата му пленници притежават свръхестествени способности и са в състояние да предсказват бъдещето, каквото и да крие то. Когато сведенията им станаха все по-редки в резултат на драстично променилата се обстановка в света, той започна мълчаливо да ги укорява, че нарочно крият нужната му информация. Дори натриевият пентотал и хипнотичните сеанси вече не даваха предишните резултати, но двамата поне престанаха да протестират срещу наркотиците. Джеф и Памела таяха някаква надежда, че сега, когато отговорите им вече не носеха почти никаква полза, може би най-сетне ще ги оставят на мира и дори някой ден щяха да ги освободят от тази продължителна „закрила“. Продължаваха да се надяват, макар добре да знаеха, че е безсмислено. Все пак надеждата бе за предпочитане пред другата алтернатива — примирението, че са затворени в проклетото имение до края на дните си.

Днес водата бе тиха и прозрачна и докато се разхождаха по плажа, дори успяха да зърнат леката издатинка на остров Полър встрани от източния бряг. Няколко лодки сновяха между буйовете, означаващи мрежите им, и събираха богатия улов от стриди, който предлагаше заливът Чесапийк. Джеф и Памела правеха всичко по силите си, за да потопят в измамливото спокойствие на познатия пейзаж и да се опитат да се абстрахират от двете двойки мъже в черно, които ги ескортираха на по двадесет метра пред и зад тях.

— Защо не започнем да го лъжем? — попита Памела. — Например да му кажем, че ако военното ни присъствие в Иран продължава, ще избухне война. Божичко, така като гледам, нищо чудно лъжите ни да се окажат самата истина.

Джеф се наведе и вдигна една изхвърлена на брега пръчка, която морските вълни бяха изгладили.

— Ще ни хванат, особено пък когато ни наблъскат с наркотици.

— И все пак можем да опитаме.

— Но кой може да каже какъв ефект би имала една подобна лъжа? Нищо чудно на Рейгън да му хрумне да нанесе изпреварващ удар. Тогава ще сме поставили началото на война, която все още не е неизбежна.

Памела повдигна рамене.

— Стюарт Маккауан сигурно е щастлив — каза горчиво тя. — Където и да се намира.

— Направихме онова, което смятахме за правилно. Кой би предвидил подобен развой? А и в крайна сметка все пак постигнахме нещо, спасихме доста хора.

— Не можеш да уравниваш такава сметка с човешки животи!

— Не, но...

— Те вече дори не си мърдат пръста, когато ги предупреждаваме за ураганите и за самолетните катастрофи — продължи отвратено Памела и изрита една пясъчна дюна. — Искат всички останали и особено руснаците да си мислят, че сме изчезнали, и за тази цел оставят хората да си умират ей така... на вятъра!

— Също както са умирали и винаги досега.

Тя се извърна рязко към него. Джеф никога не я бе виждал толкова вбесена.

— Недей да се оправдаваш с това, Джеф! Този път бяхме решили да превърнем света в по-добро, по-безопасно място за живот, а вместо това се загрижихме за себе си, хукнахме да узнаваме с колко жалки години ще бъдат съкратени безползните ни животчета. На всичко отгоре и това не направихме като хората.

— Все още има надежда учените да дадат някакво обя...

— Учените да ходят да се гръмнат! Телевизията по цял ден показва хилядите убити, за които сме виновни ние с теб и онзи тъпак Хеджес: терористични атентати, военни действия, а скоро сигурно ще видим и война... Когато гледам тези кадри, ми се иска... иска ми се никога да не бях правила онзи скапан филм, иска ми се никога да не бе идвал в Лос Анджелис и да не те бях виждала!

Джеф захвърли пръчката, която въртеше из ръцете си, и я погледна невярващо.

— Нали не го мислиш наистина — успя да каже той.

— Напротив, точно това си мисля! Искан ми се никога да не те бях срещала!

— Памела, моля те...

Ръцете ѝ трепереха, а лицето ѝ бе почервенияло от гняв.

— Вече и думичка няма да кажа на Хеджес. И с теб не искам повече да говоря. Местя се в една от стаите на третия етаж. Разправяй им каквото щеш. Хайде, давай, вкарай ни във война, взриви шибаната планета на парчета!

Памела се извърна и побягна. Кракът ѝ се подхлъзна в пясъка, но тя успя да запази равновесие и се втурна към къщата, която бе техен затвор. Едната двойка пазачи се спусна след нея, а другите двама побързаха да хванат Джеф под ръка. Той я изгледа как се отдалечава от него, ескортирана от мъжете с черни костюми. Хеджес ги чакаше на вратата. Памела му се развика, но един порив на летния вятър отнесе думите ѝ далеч от Джеф и той така и не ги разбра.

Събуди се обгърнат от студен въздух, из който се носеше миризмата на нещо изкуствено. През полуспуснатите щори на близкия прозорец се провираха златисти слънчеви лъчи и разсейваха полумрака в скромно обзаведената спалня. Замлъкнало радио се

мъдреше на пода до леглото, а върху купчина дрехи недалеч от него лежеше стар касетофон с микрофон и лепенка WIOD.

Джеф чу слабо звънене, проникнало до ушите му през равномерното бучене на климатичната инсталация, и се досети, че трябва да е от звънеца на външната врата. Ако не станеше да отвори, посетителят сигурно щеше да си иде. Погледна книгата в ръцете си и установи, че е „Инцидентът в мотел Олджир“ на Джон Хърси. Джеф я захвърли настрани, пусна крака на пода и се приближи до прозореца. Пръстите му повдигнаха лентите на щорите и пред очите му изникнаха китка кралски палми. Зад тях до края на хоризонта се простираше равна благата местност.

Звънецът отново напомни за себе си и този път го последва приближаващото се свистене на реактивен самолет. Джеф го видя да се носи из въздуха на неколкостотин метра зад палмите и да се спуска... към международното летище Форт Лодърдейл-Холивуд. Едва сега му просветна, че се намира в апартамента си в Дания, само на два километра от плажа и прекалено близо до летището. Все пак къщичката бе първото място, което можеше да нарече свой собствен дом, в който се чувстваше напълно самостоятелен и съвсем възрастен. Тук, в Маями, за пръв път работеше на пълен ден още в самото начало на кариерата си.

Той напълни гърди със застоялия, но прохладен въздух и седна на неоправеното легло. Бе умрял точно по график в един и шест минути на осемнадесети октомври 1988. Нямаше никаква война, макар че светът...

Звънецът отново се обади, този път по-дълго и настоятелно. По дяволите, на кого беше притрябвал чак толкова? Звъненето спря за миг и после някой отново натисна бутона за четвърти път. Джеф навлече една тениска и чифт отрязани до коленете дънки от купа дрехи върху скрина и ядосано се запрепва към вратата, за да се отърве от неканения посетител. В хола го посрещнаха неподвижни кълбета от жежък влажен въздух. Сигурно климатикът се бе повредил. Значи затова бе в спалнята посред бял ден. Дори и избуялата папрат в ъгъла бе посърнала и превила широките си листа под смазващата жегга. Джеф отвори вратата точно в момента на петото настоятелно позвъняване.

На прага стоеше Линда и му се усмихваше, а слънцето зад нея си играеше с русите кичурчета в разкошните вълни от червеникава коса.

Жена му, някогашната му жена, бъдещата му жена, Линда — превърната в една огромна усмивка от тръпката на новородената ѝ любов към него, протегнала букет маргаритки в ръката си. Струваше му се, че този букет е побрал всички маргаритки на света, а добре познатото лице на Линда — неуморното щастие и щедрост на младостта.

Джеф усети, че очите му се пълнят със сълзи, но не смееше да отмести поглед, не смееше дори да премигне от страх, че ще изгуби този безценен миг. Бе носил спомена за него в съзнанието си толкова десетилетия, че просто не можеше да повярва на възкресението му. Божичко, колко години оттогава, колко много и дълги години...

— Няма ли да ме поканиш? — стресна го момичешкият глас на Линда, игрив и предизвикателен.

— Аааа... разбира се. Да, извинявай, влизай. Това е... прекрасно. Цветята са страхотни. Благодаря ти. Всичко е толкова неочаквано.

— Имаш ли къде да ги натопиш? Леле, тук е по-горещо даже от вълн!

— Климатикът нещо се е повредил. Аз... само секунда да видя дали няма да изровя нещо за цветята.

Той се огледа безпомощно из стаята, като се опитваше да се сети дали някога е притежавал ваза в Маями.

— Защо не провериш в кухнята? — подсказа му услужливо Линда.

— Да, това е идея. Ей сега ще надникна там. Искаш ли нещо студено — кола или бира?

— Ако може само малко вода с лед.

Тя го последва в тесничката кухня и докато Джеф ѝ наливаше вода от каната в хладилника, Линда изрови ваза за маргаритките.

— Благодаря — каза тя и започна да си вее със свободната си ръка, докато Джеф се суетеше с вазата. — Не можем ли да отворим прозорец и да направим течение?

— Климатикът в моята стая работи, по-добре да отидем там.

— Добре, но вземи и цветята, защото на тази жега ще увехнат за нула време.

Джеф остави вазата на нощното си шкафче и се загледа в Линда, която се въртеше под струята хладен въздух. Роклята с гол гръб излагаше на показ кожата ѝ, покрита със ситни блестящи капчици пот.

— Ох, че е хубаво! — каза Линда и повдигна тъничките си ръце нагоре, а твърдите ѝ гърди опънаха бялата рокля.

Джеф си спомни, че и предния път бяха направили точно същото: намериха ваза за цветята, дойдоха в неговата стая на хладно, Линда се въртеше и позираше по същия начин... преди колко време? Преди няколко живота, в друг свят.

Големите ѝ кафяви очи, топлината, струяща от погледа ѝ — Господи, от години насам никой не го бе гледал по този начин. Памела бе изпълнила заплахата си да се усамоти на горния етаж на къщата-затвор в Мериленд и недвусмислено бе избягвала погледа му в редките случаи, когато слизаше да вечеря с тях. Очите, запечатали се в паметта на Джеф през последните девет години, бяха заплашителните сини бездни на Ръсел Хеджес, които с всеки изминал ден ставаха все по-злобни. А светът вървеше уверено надолу по адската спирала от терористични нападения, погранични конфликти и съветско-американска конфронтация, от която Джеф си нямаше и понятие и не можеше да предвиди.

Той се зачуди какво ли ще стане с този драстично променен свят, ако продължеше и в бъдеще да следва порочния път, по който той и Памела го бяха насочили с най-добри намерения. През последните три години в Щатите бе въведена задължителна военна служба след взривяването на моста „Голдън Гейт“ от „Ноемврийския отряд“ и клането в сградата на Обединените нации. Президентските избори през 1988 бяха отменени заради наложените забрани за публични събрания и демонстрации, а шефовете на трите главни разузнавателни агенции поеха страната в свои ръце, „докато кризата продължава“.

Струваше му се, че Америка бавно и сигурно се превръща във фашистка държава, каквато сигурно е била и целта на терористите още от самото начало. Те без съмнение желяеха Съединените щати да бъдат оглавени от потиснически режим, който дори и обикновените граждани не могат да понасят и рано или късно ще решат да свалят. Освен ако войнствено настроената антикомунистическа тройца на ЦРУ/АНС/ФБР, която бе сграбчила властта в свои ръце, не изпревареше събитията с решението си да въвлече света в ядрена война, надвиснала заплашително над планетата още от края на седемдесетте години.

Линда беше обърнала гладката като коприна кожа на гърба си пред потока от хладен въздух. Очите ѝ бяха притворени, а едната ѝ ръка държеше червеникавите коси нагоре, за да може и стройната ѝ шия да усети прохладата. Провиращите се през щорите слънчеви лъчи очертаваха силуета на източените ѝ крака през прозрачната бяла рокля.

Памела имаше право да му обърне гръб, мислеше си тъжно Джеф. Имаше право да обвинява и двамата им за началния тласък на събитията въпреки незнанието и човеколюбивите им подбуди. Разкриването пред света, сделката с правителството в замяна на частичната информация за бъдещето бяха посели семената на жестоки ветрове, чиито бури трябваше да жъне някой друг свят. Сега му оставаше да разбере дали Памела — всъщност и двамата — щяха взаимно да си простят за предизвиканото от тях световно насилие в името на добрата воля и разбирателството... А сигурно щяха да изминат години, може би десетилетие, дори и повече преди пред Джеф да се открие възможността да се опита отново да поговори с нея, да преодолее възцарилото се помежду им отчуждение и да свикне с пълния им провал да подобрят съдбата на човечеството. Онзи свят бе изгубен. Джеф бе сигурен в това, също както бе сигурен, че ще изминат незнайно колко години, преди да успее отново да види Памела. Ако въобще успее.

— Погъделичкай ме — откъсна го от мислите му сладкото и ясно гласче на Линда.

В продължение на няколко секунди не знаеше какво точно иска тя. После си спомни как обичаше върховете на пръстите му да я гаят почти без да докосват кожата ѝ. Той измъкна една маргаритка от вазата и прокара нежните ѝ листенца от ухото надолу по врата и рамото, слезе до пръстите на дясната ръка на Линда и се изкачи нагоре по лявата.

— Божичко, колко е хубаво — прошепна тя. — А сега тук.

Линда смъкна презрамките на ефирната си рокля и ѝ позволи да се свлече от гърдите ѝ. Джеф ги погали с маргаритката и се наведе да целуне втвърдилите се зърна.

— Обожавам това — въздъхна Линда. — Обичам те, Джеф.

И в този неповторим и все пак два пъти живян ден Джеф се гмурна в страстта и обичта на тази жена, изгубени толкова отдавна. Любовта на Линда и собствената му обич към нея отново го съживиха.

Мароканското слънце бе избелило още повече лимоненорусите кичури в косата на Линда и те сякаш отразяваха въображаемите лъчи на огромното слънце от фототапета зад бара. Тя се бе вкопчила в барплота и се смееше неудържимо, а корабът им се плъзгаше по вълните на Северния Атлантик. Чашата ѝ с джин и тоник се плъзна по ореховото дърво, но Линда ловко я улови и кубчетата с лед зазвънтяха в унисон със смеха ѝ.

— *Encore, madame?*^[1] — попита барманът.

Линда се извърна към Джеф:

— Искаш ли още едно питие?

Той поклати глава и допи бърбъна си със сода.

— Защо не вземем да се поразходим по палубата? Нощта е топла и ми се ще да погледам океана. — Джеф написа номера на каютата им под сметката и я подаде на бармана. — *Merci, Raymond; a demain*^[2].

— *A demain, monsieur, merci*^[3].

Джеф улови Линда под ръка и двамата излязоха на панорамната палуба с леко клатушкаща се походка. Огромните червено-черни комини на „Франс“ се извисяваха над главите им подобно неподвижни перки на два огромни кита, замръзнали в средата на скока си над вълните. Огромният кораб плавно се издигна върху гребена на една вълна и меко се гмурна между други две, които макар и големи, не бяха бурни. Звездите над главата им светеха ярко, но далеч на юг светкавици периодично осветяваха хоризонта. Щормът приближаваше, но скоростта им от тридесет възла щеше да ги отведе на безопасно разстояние, преди бурният вятър и шибацият дъжд да стигнат дотук.

„Хейердал — помисли си Джеф — няма да може да си позволи лукса да избегне такива неприятности.“ Той щеше да гледа към хоризонта със съвсем други очи, загрижен дали нестабилната му папирусова лодка ще оцелее толкова далеч от брега. Подобна буря бе принудила Хейердал миналата година да изостави повредената лодка в бурния океан само на шестстотин мили от заветната цел.

— Наистина ли мислиш, че този път ще успее? — попита Линда, загледана в проблясващите на хоризонта светкавици.

Явно и тя споделяше мислите на Джеф и се тревожеше за съдбата на приветливия брадат норвежец, с когото бяха прекарвали

последните три седмици в известното още от древни времена пристанище Сафи. Бяха споделяли трудностите и успехите му в построяването на примитивната египетска лодка от папирус, пусната на вода само преди седмица.

— Ще успее — отвърна уверено Джеф.

Лекият ветрец, предизвестяващ бурята, си играеше с тънката рокля на Линда, а самата тя здраво стискаше релинга.

— С какво толкова те привлича този човек? — попита тя.

— Със същото, с което ме привличат и Майкъл Колинс и Ричард Гордън^[4] — каза Джеф.

Можеше да добави също и имената на Руса, Уордън, Матингли, Евънс^[5] и всички пленници, които щяха да започнат да се завръщат след три години през 1973^[6].

— Привлича ме изолацията им, пълното им отделяне от останалия свят...

— Но Хейердал е със седемчленен екипаж — възрази Линда. — А Колинс и Гордън са били съвсем сами в капсулите си. Поне за известно време.

— Понякога може да си изолиран въпреки хората наоколо — отвърна Джеф, загледан във вълните под тях.

Топлият дъх на приближаващата тропическа буря му напомни за Средиземно море, за един ден, когато същият мирис нахлуваше през отворения прозорец на една вила в Майорка. Напомни му за уханието на паеля, за мечтателните акорди, които Лаурдино Алмейда изтръгваше от китарата си и за смесицата от радост и тъга в очите на Памела.

Линда забеляза тъмната сянка, преминала по лицето на Джеф, намери ръката му и я стисна също толкова силно, както стискаше релинга.

— Понякога така се тревожа за теб — каза тя. — Всички тези приказки за самота и изолация... В крайна сметка започвам да се питам дали работата, с която се захвана, си струва. Май ти носи повече отрицателни, отколкото положителни емоции.

Джеф я придърпа към себе си и целуна косите ѝ.

— Не — увери я той и се усмихна топло, — няма отрицателни емоции. Просто ме кара да се замислям, това е всичко.

Знаеше, че не е съвсем така. Постоянно тормозещите го мисли го накараха да предприеме това начинание, а не обратното. Присъствието на Линда до него, неприкритата обич, с която не бе свикнал, го успокоиха още в онзи августовски ден на 1968, когато тя позвъни на вратата му с наръч току-що набрани маргаритки в ръце. Но дори и неочакваното възкресение на чувствата му към нея, изпитвани за последен път преди толкова много години, бе безсилно да го накара да забрави нещастията, причинени от него чрез Ръсел Хеджес. Джеф не успя да се пребори и с мъката от натрапеното на него и Памела отчуждение през онзи живот. Чувството за вина и угризенията го преследваха безотказно. Те сякаш се бяха превърнали в безшумна подземна река, която упорито подкопаваше основите на съживената му любов към жената, която някога бе негова съпруга. И тази ерозия водеше след себе си нови угризения като например сегашното — че не полага достатъчно усилия да промени чувствата и живота си, че трябва да забрави миналото и да се отдаде напълно на Линда, както го правеше тя самата.

На следващия ден след „завръщането“ си бе побързал да напусне репортерската си работа в WIOD. Почувства се неспособен да поема ежедневната дажба човешка трагедия, която трябваше да открива, наблюдава и описва. Още повече че се смяташе лично отговорен за нещастията, причинени на света през онези ялови години в къщата-затвор в Мериленд. Същия октомври изчака „Детройт Тайгърс“ да изостанат в резултата с 1:3 и заложи всичките си спестявания на предвиждането, че ще вземат оставащите три мача до края и ще спечелят Световните серии. Мики Лолич не го разочарова.

Печалбата му позволи да си купи нов апартамент в Помпано Бийч, близо до мястото, където Линда все още живееше с родителите си и ходеше в колеж. Всеки следобед я посрещаше след училище и отиваха да плуват в океана или се припичаха на басейна край блока му. През пролетта Линда се пренесе при него, като каза на родителите си, че „става самостоятелна“. Те се примириха с тази полуистина и не стъпиха дори веднъж в апартамента на десетия етаж с изглед към океана, който дъщеря им делеше с Джеф. Освен това продължиха да го канят на вечеря всяка неделя.

През лятото на същата 1969 година замисли начинанието, което в момента напълно го поглъщаше. Бащата на Линда подхвърли идеята

една неделна вечер, докато пиеха кафето си. По това време Джеф вече си бе изработил навика да пропуска всички новини покрай ушите си, любезно да отклонява всякакви опити за обсъждане на събития от национално или световно значение. Но въпросната вечер бившият му тъст бе захапал една тема и нищо не можеше да го накара да млъкне. Искаше да си говорят за скорошния неуспех на ексцентричния норвежец Тур Хейердал да докаже, че три хиляди години преди Колумб египетски авантюристи са успели да достигнат бреговете на Америка с тръстикова лодка и са пренесли културата си тук.

Бащата на Линда си позволяваше съвсем свободно тълкуване на въпроса и преценяваше почти успелия опит на Хейердал като пълно фиаско. Джеф, разбира се, си държа езика зад зъбите и не каза, че само година по-късно антропологът с приключенски дух ще триумфира с втората си експедиция. И все пак разговорът го накара да се замисли и той будува цяла нощ, заслушан в шума на разбиващите се недалеч от блока му вълни. Представяше си как се носи сред черните води със саморъчно направената си тръстикова лодка, която тази година можеше и да се прекърши под напора на морските стихии, но следващата щеше да се завърне като горд покорител.

Същия месец двамата с Линда отидоха до Кейп Канаверал, както го бяха правили и друг път, за да видят обузданото могъщество на огромната ракета-носител „Сатурн V“, изпратила „Аполо 11“ на Луната. След изстрелването се запровираха обратно покрай превърнатото в курортна зона крайбрежие, понесени от потока коли, пълни с любопитни зрители като тях. Умът на Джеф преливаше от мисли за усамотение, за оттегляне от ежедневните човешки грижи. Но този път не му трябваше уединението, подирено някога в ранчото край Монтгомъри Крийк, а самотно *пътешествие*, епична експедиция, тръгнала към непокорени върхове.

Джеф бе сигурен, че Хейердал познава това чувство. Същото се отнасяше и за екипажа на кораба, чието излитане току-що бяха наблюдавали, но с най-голяма сила важеше то за Майкъл Колинс. Армстронг и до известна степен Олдрин щяха да оберат лаврите, да направят историческите първи стъпки, да изрекат неясните думи в космоса, да забият американското знаме в лунната почва... Но през тези драматични часове, докато колегите му се разхождат по повърхността на Луната, Майкъл Колинс щеше да изпита най-голямата

самота, позната на което и да е човешко същество. Той щеше да кръжи на четиристотин километра от земята в орбитата на непознат свят, докато другарите му обикалят някъде долу по враждебната планета. Когато управляемият му модул мине от тъмната страна на Луната, той щеше да изгуби дори радиовръзката си с останалия свят, очите му нямаше да могат да намерят успокоение в далечното синьо-бяло кълбо, където бе роден. Щеше да се изправи срещу мрачната пустота на космоса в пълна самота и мълчание и само пет други човешки същества щяха някога да познаят същите чувства.

Още тогава, заклещен в тридесеткилометровата колона от коли по магистрала № 1, близо до Мелбърн, Джеф разбра, че трябва да се срещне с тези хора, да ги разбере. Може би те щяха да му помогнат по-добре да разбере самия себе си и самотното пътешествие през времето, в което участваше заедно с Памела.

Следващата седмица предприе първото от многото си пътувания до Хюстън. С помощта на репутацията, спечелена от онова интервю с Ърл Уорън, Джеф успя да убеди Ен Би Си да му помогнат да получи достъп до НАСА като журналист на свободна практика. Така успя да интервюира и впоследствие да се сприятели със Стюарт Руса, Ричард Гордън, Алфред Уордън и другите. Дори Майкъл Колинс не се оказа толкова недостъпен. Вниманието на света бе приковано към първите хора, стъпили на Луната, а не към оставения, съответно онези, които щяха да бъдат оставени да кръжат в орбита около нея.

Започнало като личен стремеж да разбере себе си, изследването му постепенно прерасна в нещо повече. За пръв път от много години насам Джеф използваше журналистическите си способности и майсторски успяваше да проникне в мислите и спомените на хората, които интервюираше. Работата му даваше най-добри резултати, когато ги караше да се потопят в разговора, без да го възприемат като задължение, да излязат от сковаността и видели искрения му интерес към темата, да заговорят с него като със стар приятел. Джеф някак си успя да извлече от тези хора чисто човешкото: патоса, хумора, гнева, страха им — неща, които астронавтите не бяха разкривали пред другото. Освен това знаеше, че особеният им поглед към вселената е част от разбиране, което нямаше право да задържи само за лично ползване, а трябваше да предостави на цялото човечество.

През есента писа на Хейердал и успя да уреди първата от няколкото им срещи — в началото в Норвегия, а после и в Мароко. Колкото повече първоначалният импулс, накарал го да се срещне точно с тези хора, се усилваше, колкото повече се избистряха в главата му чувствата и образите, предадени му от тях, толкова по-близо достигаше Джеф до извода, загнездил се в него от самото начало — трябваше да напише книга за себе си. Да използва различните самотни пътешественици като метафора, като изразно средство на собствените си необичайни преживявания, за да нарисува странната картина на натрупаните от него победи, загуби и огорчения.

Няколко нови светкавици озариха контурите на струпаните в далечината буреносни облаци. В проблясъците им Джеф зърна ангелските черти на Линда.

„И радостите“, помисли си той и нежно прокара пръсти по усмихнатото ѝ лице. Трябваше да нарисува и радостите.

Кабинетът на Джеф, както и повечето от стаите на къщата в Хилсбъри Бийч, южно от Бока Рейтън, имаше изглед към океана. Беше привикнал с непроменящата се гледка и с неспирния шум на прибой, с мисълта за тяхната, неизменност, също както някога в ранчото край Монтгомъри Крийк всеки ден знаеше, че ще види заснежения връх Шаста. Това го успокояваше, даваше му усещането, че принадлежи към нещо. Единствено вечер, когато луната се издигаше от океана, гледката му напомняше за филма, който нямаше да се появи на бял свят в този живот и принадлежеше към времена, осъдени на забвение.

Той натисна педала, с който се включваше диктофона му, и в стаята се разнесе дълбок глас със силен руски акцент, доловим дори и от малките тонколони на касетофона. Джеф бе преполовил работата си с това интервю. Всеки път, когато го пуснеше, в съзнанието му изникваше учудващо скромният дом в Цюрих на човека, чийто глас слушаше. Спомняше си чинията с блини, консервата с чер хайвер и добре изстудената бутилка с водка на масата помежду им. И най-вече думите, потока от красноречие, рисуващ мирова самота и изпъстрен с неочаквани бисери от остроумие, а понякога дори и смях, проврял се през къдравата рижа брада на плещестия мъж. Много пъти през тази седмица в Швейцария, заредена с концентрирана мъдрост, Джеф се

изкушаваше да каже на човека срещу себе си, че е в състояние напълно да сподели мъката му, че прекрасно разбира чувството на безсилен гняв, родено от неспособността да се възправиш срещу необратимото. Но не го каза. Не можеше. Запря езика зад зъбите си и се вживя в ролята си на претръпнал, макар и умел журналист, който просто записва мислите на великия човек. Остави го сам с мъката му, както и той понасяше своята...

На вратата колебливо се почука и гласът на Линда долетя от другата ѝ страна:

— Миличък? Не искаш ли да си починеш?

— Искам — отвърна Джеф и изключи диктофона. — Влизай де.

Тя отвори и бавно влезе в кабинета му, като внимателно крепеше табла с две резенчета лимонов кекс и две чаши черно кафе отгоре.

— Подкреплението пристига — усмихна се Линда.

— Ммм — измърка Джек, надушвайки миризмата на кафето и киселичкото ухание на прясно изпечения кекс. — Какво ти подкрепление, това си е чисто изкуство.

— Как върви материалът от Солженицин? — поинтересува се Линда и седна с кръстосани крака върху близката отоманка, като закрепил таблата в скута си.

— Чудесно. Ще имам доста работа с него. Освен това е толкова добър, че направо се чудя откъде да изрежа нещо и как да перифразирам.

— Значи е по-добър от онзи с Тхю^[7]?

— Доста — отвърна Джеф между две хапки от превъзходния кекс. — И в материала на Тийо има достатъчно добри цитати, които си струва да се включат, но Солженицин ще бъде гръбнакът на книгата. Много съм доволен.

„И с основание“, добави мислено Джеф. Този план се бе оформил в главата му още от времето, когато се захвана с първата книга — онази за Хейердал и астронавтите. Публикува я преди две години, през 1973 и както критиката, така и читателите я посрещнаха с умерен ентузиазъм. Сигурен бе, че тази, материалите за която вече бяха почти готови, ще надмине и най-добрите части от предишната му творба.

Този път щеше да пише за принудителното изгнание, за прогонването далеч от дом, родина и близки. Чувстваше, че в темата

може да открие и да предаде сърцевината на една всеобща болка; че всеки ще се почувства близо до нея, тъй като всеки е, образно казано, изгнаник, и Джеф го знаеше по-добре от когото и да било. Искаше му се да говори за неизбежното „прогонване“ от годините, останали зад гърба ни, и за невъзможността да се върнем при хората, които сме обичали и изгубили завинаги.

Пространните размишления, предоставени му от Александър Солженицин — за изгнаничеството, а не за ГУЛАГ, — се оказаха, както бе споделил с Линда, най-проницателните от всичко събрано досега. Книгата му щеше да съдържа още част от кореспонденцията му с прогонения от Камбоджа принц Сианук, интервюта с Хуан Перон, взети в Мадрид и Буенос Айрес, както и разсъжденията на Нгуен Ван Тийо след падането на Сайгон. Джеф бе успял да се добере дори до аятолах Хомейни в убежището му край Париж. За да не остави никакво съмнение в пристрастие, той бе вмъкнал и мненията на десет политически бежанци, спасили се както от леви, така от десни деспотични режими.

Събраните бележки и записи просто преливаха от силни и дълбоко прочувствени изповеди и откровения. Сега вече работата на Джеф се свеждаше до това да отдели сърцевината на милионите изречени думи, да усиле ефекта им, като изчисти фразите до кокал, и да ги вмъкне в най-подходящия контекст. Бе решил да нарече книгата „На върбите окачихме арфите си“, вдъхновен от сто тридесет и седмия библейски псалм:

*При реките на Вавилон —
там седяхме и плачехме,
когато си спомняхме за Сион;
на върбите сред Вавилон,
окачихме нашите арфи.
Как да пеем Господня песен
на чужда земя?*

Джеф лапна последното парченце лимонов кекс и побърза да го полее с прясно свареното ароматно кафе.

— Колко още мислиш, че ще... — започна Линда, но острият звън на телефона върху бюрото на Джеф не ѝ даде възможност да довърши въпроса си.

— Ало?

— Ти ли си, Джеф? — долетя един глас, който му бе познат от три различни живота.

Не знаеше какво да каже. През последните осем години толкова много бе мислил за този момент — със страх, с очакване, дори с убеждение, че той просто никога няма да настъпи. И сега, изправен пред него, Джеф откри, че гласът му изневерява и че всички грижливо репетирани реплики се разбягват като прозрачни пролетни облачета, подгонени от вятъра.

— Можеш ли да говориш? — попита Памела.

— Не съвсем — отвърна Джеф и погледна притеснено Линда.

По изражението ѝ личеше, че е забелязала промяната в него и го гледа любопитно, но без подозрение.

— Разбирам — каза Памела. — Тогава какво, да се обадя по-късно или да се срещнем някъде?

— Така ще е по-добре.

— Как? Да се обадя по-късно?

— Не. Не, мисля, че трябва да се видим, и то в най-скоро време.

— Можеш ли да дойдеш в Ню Йорк? — попита тя.

— Да. По всяко време. Само кажи кога и къде?

— Сега в четвъртък. Става ли?

— Няма проблеми — увери я Джеф.

— Значи в четвъртък следобед в... „Пиер“. В бара.

— Устройва ме. Какво ще кажеш за два часа?

— На мен ще ми е по-удобно в три — отвърна Памела. — В един имам среща на другия край на града.

— Добре. Тогавааа... ще се видим в четвъртък.

Джеф затвори и си даде сметка колко ли разтреперан и блед трябва да е.

— Обажда се... един приятел от колежа. Мартин Бейли — излъга той и моментално се прокле, че го прави.

— А, сещам се. Съквартирантът ти, нали? Да не се е случило нещо? — поинтересува се Линда, искрено загрижена.

— Явно има доста неприятни семейни проблеми. Може дори да се стигне до развод. Много е разстроен и иска да си поговори с някого. Ще се наложи да прескоча до Атланта за два-три дни, за да видя мога ли да помогна с нещо.

Линда се усмихна състрадателно, невинно, но на Джеф не му стана по-леко от факта, че тя така бързо повярва на плитко скроената лъжа. Напротив, чувстваше се ужасно виновен и болката от вината приличаше на физическа. Не можеше да се заблуждава, че не се радва на срещата с Памела след три дни, и това още повече засилваше угризенията му.

---

[1] Още нещо, госпожо? (фр). — Б.пр. ↑

[2] Благодаря. Раймон, до утре (фр.). — Б.пр. ↑

[3] До утре, господине, благодаря (фр.). — Б.пр. ↑

[4] Участници в първата и втората експедиция до Луната, съответно с „Аполо 11“ и „Аполо 12“. — Б.пр. ↑

[5] Участници съответно в третото, четвъртото, петото и последното — шесто кацане на Луната. — Б.пр. ↑

[6] Става въпрос за трите американски орбитални станции „Скайлаб“ — 2, 3 и 4 престояли в космоса 28, 59 и 84 денонощия. — Б.пр. ↑

[7] Нгуен Ван Тхю — вьетнамски генерал, последният президент на Южен Виетнам, избягал в САЩ след превземането на Сайгон от Северен Виетнам. — Б.пр. ↑

18.

Джеф излезе от стаята си в „Пиер“ в два и двадесет и взе асансьора за партера. Долу зави вляво и бързо намери облицования с мрамор вход на кафе „Пиер“. Откри закътана масичка близо до барплота, поръча си питие и нервно зачака, като през минута поглеждаше към входа. Толкова много спомени го свързваха с този хотел. През първия си риплей отседна тук с Шарла и двамата гледаха онези драматични Световни серии през 1963, а после неведнъж бе идвал тук заедно с Памела.

Тя се появи в три без пет. Правата ѝ руса коса си бе същата, каквато я помнеше, очите ѝ също. Чувствените устни все така придаваха на лицето ѝ сериозно изражение, но онази горчивина и мъка, които Джеф помнеше от последните години в Мериленд, вече я нямаше. Носеше малки сапфирени обеци, за да подчертае очите си, палто от кожа на сребърни лисици... и светлосива елегантна рокля за бременни. Памела бе бременна поне от пет-шест месеца.

Тя се приближи до масата, взе ръцете на Джеф в своите и ги задържа. Погледът му падна върху златната халка на един от пръстите ѝ.

— Добре дошла — каза той, щом Памела седна срещу него. — Изглеждаш... прекрасно.

— Благодаря — отвърна предпазливо тя и заби поглед в плота на масичката.

Един келнер се завъртя около тях и Памела си поръча чаша бяло вино. И двамата не нарушиха мълчанието, докато не им сервираха. Тя отпи от чашата си и пръстите ѝ се заиграха с бялата салфетка пред нея.

Споменът накара Джеф да се усмихне.

— И тази ли ще направиш на парчета? — попита приятелски той.

Памела вдигна поглед и му се усмихна в отговор.

— Може би.

— Кога... — започна той, но се спря.

— Какво кога? Кога се върнах или кога ще раждам?

— И двете. Започни откъдето искаш.

— Вече два месеца съм тук, Джеф.

— Разбирам.

Сега бе негов ред да извърне поглед. Очите му зашариха по позлатените свещници на стената и сатенените завеси.

Памела протегна ръка и докосна неговата.

— Все не успявах да събера сили да ти се обадя. Не само заради караниците ни последния път, но и... заради това. Преживях ужасен шок.

Той омекна и отново я погледна в очите.

— Извинявай. Сигурно не ти е било леко.

— Пробудих се в магазин за детско облекло в Ню Рошел. Избирах бебешки дрешки. Малкият ми син Кристофър, който е на три години, ме държеше за ръка. Когато почувствах корема си и се осъзнах... просто не можах да издържа. Разревах се още тогава, наред магазина, и естествено изплаших до смърт Кристофър. Той също се разплака и започна да вика „мамо, мамо“...

Гласът на Памела секна и тя избърса потеклите сълзи със салфетката. Джеф взе ръката ѝ в своите и я милва, докато пристъпът премине.

— Сега съм бременна с Кимбърли — продължи най-сетне почти шепнешком Памела. — Дъщеря ми. Ще се роди през март. На осемнадесети март 1976. Денят ще е прекрасен и ще подхожда по-скоро на края на април или началото на май. Името ѝ означава „от кралската морава“ и преди винаги казвах, че е довела пролетта със себе си.

— Памела...

— Не съм си и помисляла, че ще ги видя отново. Не можеш да си представиш... дори и ти не можеш да си представиш какво означава всичко това за мен все още и какво ще е през следващите единадесет, почти дванадесет години. Защото сега обичам децата си повече от когато и да било и този път знам, че ще ги изгубя.

Тя отново заплака и Джеф разбра, че не може да каже или да направи нищо, за да я успокои. Замисли се какво ли щеше да е отново да прегръща дъщеря си Гретхен, да я гледа как играе в градината на някогашната му къща в Дъчес с пълното съзнание, че всяка изминала

минута го доближава до деня, в който ще я изгуби завинаги. Невъзможно щастие и безбрежна мъка без дори и най-слабия лъч на надежда. Памела имаше право — непоносимото и постоянно преплитане на тези две чувства бе дори извън тяхната власт.

След няколко минути тя се извини и стана от масата, за да избърше сълзите си насаме. Когато се върна, очите ѝ бяха сухи, а безупречният грим — отново поставен на мястото си. Джеф бе поръчал още една чаша вино за нея и ново питие за себе си.

— А ти? — попита безстрастно Памела. — Ти откога си тук?

Джеф се поколеба и прочисти гърлото си, преди да отговори:

— Бях в Маями. През 1968.

Памела се замисли за миг и после го погледна пронизително.

— С Линда значи — отгатна тя.

— Да.

— А сега?

— Още сме заедно. Не сме женени, но... живеем заедно.

Тя се усмихна многозначително и прокара пръст по ръба на чашата си.

— Щастлив ли си?

— Да — призна Джеф. — И двамата сме щастливи.

— В такъв случай се радвам за теб — каза тя. — Искрено.

— Този път беше съвсем различно — разприказва се Джеф. —

Направих си вазектомия, за да не я карам отново да преживява целия ужас около бременността. Може и да си осиновим дете. С това поне имам сили да се справя и веднъж вече съм го правил. Тогава бях женен за Джуди и въобще не приличаше на... Знаеш какво имам предвид. — Той замълча за момент и мислено се прокле, че отново е засегнал темата за децата, но побърза да продължи: — Парите оказаха учудващо благотворно влияние на връзката ни — обясни Джеф. — Не съм си правил труда да инвестирам много-много, но разполагаме с достатъчно, за да не се притесняваме за бъдещето. Купихме хубава къща на брега на океана, пътуваме много. Сега пиша и работата ми доставя голямо удоволствие. По-добре е дори от усамотението в Монтгомъри Крик.

— Знам — обади се отново Памела. — Четох книгата ти. Доста ме впечатли. Освен това ми помогна да се справя с голяма част от недоразуменията помежду ни миналия път; да прогоня горчилката.

— Прочела си... О, съвсем забравих, че си тук вече два месеца. Благодаря за комплимента, радвам се, че книгата ти е харесала. Тази, върху която работя в момента, е посветена на изгнаничеството. Взех интервюта от Солженицин, Перон... Ще ти изпратя екземпляр веднага щом я завърша.

Памела сведе поглед и подпря брадичката си с ръка.

— Не съм много сигурна, че идеята е добра.

В първия момент Джеф не разбра какво искаше да каже.

— Заради съпруга ти ли? — досети се той.

Тя кимна.

— Не че е някакъв ревнивец, но... О, Божичко, как да ти го кажа? Ако двамата с теб продължим да поддържаме връзка, да се чуваме по телефона, да си пишем, ще се наложи да даваме прекалено много обяснения. Нали разбираш в каква абсурдна ситуация ще изпаднем?

— Обичаш ли го? — попита Джеф и преглътна болезнено.

— Очевидно не толкова, колкото ти обичаш Линда — отвърна Памела със спокоен, но хладен тон. — Стив е почтен човек и ме обича по свой собствен начин. Най-главното обаче си остават децата. Кристофър е само на три години, а Кимбърли дори още не е родена. Не мога да я отделя от баща ѝ, без дори да съм ѝ дала възможност да го опознае. — В очите ѝ внезапно проблеснаха ядни пламъчета, но тя побърза да ги потуши. — Дори и ти да го искаше — добави Памела.

— Памела...

— Не мога да пренебрегна чувствата ти към Линда — обясни тя. — Бяхме разделени един от друг прекалено дълго, за да проявявам собственически претенции, а и знам колко много означава за теб възможността да поставиш всичко на нова основа след провала на брака ти с нея.

— Това въобще не променя чувствата ми към теб.

— Знам — увери го меко тя. — Проблемът няма нищо общо с нас, но съществува и в момента ти си се посветил на него. Също както аз се нуждая от децата си и семейството. Отчаяно се нуждая от тях.

— Все още ли си ядосана за...

— За онова, което се случи предния път с Ръсел Хеджес ли? Не. Освен това не се сърдя на теб. И двамата сме виновни за трагедиите, които предизвикахме, но поне действвахме добронамерено. През

последните няколко месеца в онази ужасна къща така ми се искаше да се върна при теб, да ти се извиня за обвиненията си... но се заинатих. Все не успявах да се изправя лице в лице с вината си. Трябваше да я стоваря върху някого, за да запазя чистия си образ, но така и не мога да си обясня защо за ролята на този „някой“ избрах теб, а не Хеджес. Извинявай.

— Разбирам те — увери я той. — И тогава те разбирах, макар да ми беше тежко.

Копнежът в погледа на Памела, дълбокото съжаление отразяваха като огледало чувствата на Джеф.

— Сега ще бъде още по-тежко — каза тя и взе ръката му в меките си длани. — И на двама ни ще се наложи да проявим много разбиране.

Галерията се намиреше на улица „Чеймбърс“ в ТриПоКа, т.е. триъгълника под канала — квартал, заместил Сохо като главно свърталище на артистично настроените натури в Манхатън. В средата на осемдесетте години обаче процесът, довел до Изхода от Сохо, се бе разгорял и в ТриПоКа: в страничните улички покрай Хъдсън скъпи ресторантчета и локали никнеха като гъби след дъжд, цените в магазините и галериите хукнаха да настигат порасналите доходи на клиентите си, а свободните пространства се превърнаха в лукс. Скоро младите живописци, скулптори и артисти, на чието присъствие забутаното преди кварталче дължеше метаморфозата си в процъфтяващо предградие, щяха да бъдат прокудени в друго бохемско убежище. Някое мрачно, потискащо и поради това достъпно кътче от иначе претъпкания остров вероятно вече ги очакваше и сънуваше славата.

Джеф забеляза ниско поставената месингова табелка с името на галерия „Хоторн“ и въведе Линда в някогашния пансион, залепен на гърба на склад за промишлени стоки. Влязоха в почти празно фоайе, изцяло боядисано в бяло и елегантно мебелирано с ниско черно канапе и бюро с разчупена форма насреща му. Единственото украшение висеше от тавана и представляваше удивително фина метална плетеница, чиито издължени елементи като че ли представяха в чист

вид и доразвиваха идеите на фантастичните железни решетки, типични за вратите и балконите на Ню Орлиънс.

— Мога ли да ви помогна с нещо? — посрещна ги момиче с тяло на вейка.

— Идваме за откриването — каза Джеф и ѝ подаде поканите.

— Разбира се — отвърна момичето и задраска имената им в списъка пред себе си. — Заповядайте направо, моля.

Джеф и Линда минаха покрай бюрото и влязоха в изложбената зала. Стените и тук бяха стерилно бели. Стълпотворението от образи по тях можеше да изглежда безразборно, ако не бе постигнато умишлено. Едната част на залата бе разделена на малки сепарета, в които посетителите да могат спокойно да се насладят на предразполагащите към размисъл платна. Другата част приличаше по-скоро на хале, приютило по-мащабните творби и придаващо им допълнителен размах с размерите си и свободното пространство.

Огромното шестметрово платно, грабващо вниманието на посетителя още с влизането, представляваше подводен пейзаж, който може да съществува единствено във фантазиите на художника. В далечината бе изобразен самотен планински връх с ясно очертани, симетрични контури и необезпокоявани от водата около тях вечни снегове. В подножието му плуваше стадо делфини. Когато погледна по-внимателно, Джеф установи, че два от делфините са нарисувани с неостаряващи човешки очи.

— Направо е поразително... — възкликна Линда. — Виж, виж и онази там.

Джеф се обърна на посочената страна. Макар и малка, картината бе не по-малко въздействаща от потопената планина. Представляваше изглед от кабината на безмоторен самолет, но пресъздаден така, че да обхваща възможно най-голям ъгъл. В предната част се виждаше лостът за управление, а през илюминаторите можеше да се забележи друг самолет в непосредствена близост до този... Двамата летяха крило до крило, но не в небесната синева, а в мрачния безкрай на космоса, в орбитата на тъмнооранжева планета с пръстени.

— Радвам се, че успяхте да пристигнете — каза един глас зад Джеф.

Този път годините я бяха пощадили. Лицето ѝ не бе сбръчкано или изпито както в Мериленд или пък в Ню Йорк, след като бяха

открили Стюарт Маккауан. Макар пред него несъмнено да стоеше жена, приближаваща четиридесетте, лицето ѝ определено излъчваше удовлетворение.

— Линда, искам да са запознаеш с Памела Филипс. Памела, това е съпругата ми Линда.

— Толкова се радвам да се запозная с вас — каза Памела и пое протегнатата ръка. — Вие сте даже по-хубава, отколкото ви описа Джеф.

— Благодаря. Не мога да изразя възхищението си от работата ви. Великолепна изложба.

Памела се усмихна щедро.

— Винаги е хубаво да чуеш подобни думи. Трябва обаче да разгледате и по-малките картини. Те не са толкова набиващи се в очи и стряскащи. Има дори и някои смешни, поне така мисля аз.

— Нямам търпение да разгледам цялата изложба — заяви ентузиазирано Линда. — Много любезно от ваша страна да ни поканите.

— Радвам се, че сте успели да дойдете чак от Флорида. Аз лично от години съм почитателка на книгите на съпруга ви, но едва преди месец успях да се запозная с него. Тогава реших, че може би ще ви допаднат някои от работите ми.

Памела се извърна към групичка хора, които седяха недалеч с чаши в ръка и си вземаха от купичките със салата.

— Стив — извика тя. — Ела, моля те. Искам да се запознаеш с гостите ми.

Един мъж с приветливо изражение, сиво сако и очила се отдели от групичката и се приближи към тях.

— Запознайте се със съпруга ми, Стив Робинсън — представи го Памела. — В света на изкуството се представям с моминското си име Филипс, но иначе съм си Робинсън. Стив, това са Джеф Уинстън и съпругата му Линда.

— За мен е удоволствие да се запознаем — усмихна се мъжът и стисна ръката на Джеф. — Истинско удоволствие. Мисля, че „На върбите окачихме арфите си“ е една от най-добрите книги, които някога съм чел. Тя ви спечели „Пулицър“, нали?

— Да — отвърна Джеф. — Фактът, че толкова много хора я харесаха, безспорно ме удовлетворява.

— Страхотна книга — продължи с похвалите Робинсън. — А и последната, за хората, които се завръщат по родните си места, също е чудесна. Двамата с Памела от дълго време сме ви почитатели; даже, струва ми се, някои от размишленията ви са повлияли изкуството ѝ. Миналия месец, когато ми каза, че сте се запознали в самолета за Бостън, направо не можах да повярвам на ушите си. Това се казва съвпадение, а!

— Сигурно много се гордеете с нея — каза Джеф, за да избегне обсъждането на историята, съчинена от него и Памела, за да обяснят познанството си.

Тя му бе писала в началото на лятото. Искаше да го види, поне за кратко, преди тази последна есен. Искаше Джеф да присъства на откриването на изложбата ѝ. Тази година Джеф не бе и стъпвал в Бостън. Ходи само тя, за да осигури алибито и на двама им. Той прекара една седмица в Атланта, където обикаля „Емъри“ и общежитията, замислен за всичко, случило му се след онази първа сутрин подир смъртта.

— Ужасно се гордея с нея — увери го Стив Робинсън и прегърна жена си. — Тя мрази да говоря така за нея и казва, че с думите си я пренебрегвам. Но как да не се хваля, когато просто се пръскам от гордост, като си помисля какво успя да постигне за толкова кратко време, при това с две деца на врата.

— За вълка говорим... — усмихна се Памела. — Ето ги там до скулптурата на феникса. Надявам се да не вършат много щуротии.

Джеф погледна към скулптурата и видя двете деца. Момчето, Кристофър, беше симпатичен четиринадесетгодишен хлапак — дете на ръба на възмъжаването. Кимбърли, на единадесет, вече ужасно приличаше на Памела. На единадесет. Само с две години по-малка от Гретхен по времето...

— Джеф — откъсна го от мислите му Памела, — искам да ти покажа нещо специално. Стив, защо не почерпиш госпожа Уинстън чаша вино и не я поканиш да си вземе от салатата?

Линда последва Робинсън към бюфета и бара, а Памела поведе Джеф към голям цилиндър, поставен в средата на галерията. Той всъщност представляваше отделена от изложбената зала стая. Няколко души чакаха да влязат, тъй като табелка с надпис молеше вътре да няма повече от четири човека едновременно. Памела обърна табелката

наопаки, така че сега на нея пишеше „Временно затворено за поправки“. Тя се извини на хората от опашката и обясни, че просто иска да пренастрои апаратурата. Те кимнаха с разбиране и се пръснаха към другите експонати. След няколко минути четирима души излязоха от кабинката и Джеф и Памела заеха местата им и затвориха вратата след себе си.

Експонатът представляваше видеозала, оборудвана с дузина цветни монитори. Те бяха вградени на различни нива в стената на цилиндъра, а в центъра имаше въртящ се кожен стол само на ръка разстояние от мониторите. Картината по екраните не спираше да се сменя и Джеф се въртеше на всички страни, а очите му примигваха, привикваха, фокусираха. Полека-лека той започна да асимилира видяното.

Пред очите му преминаваше миналото. *Тяното* минало — неговото и на Памела. Първото, което забеляза, бяха новинарските репортажи: Виетнам, убийството на Кенеди, „Аполо 11“. После улови откъси от различни филми, телевизионни програми, стари видеоклипове... И внезапно видя къщата си в Монтгомъри Крийк, докато друг монитор показваше колежанска снимка на Джуди Гордън от училищния албум, а на трети вървяха кадри, на които тя махаше към камерата заедно със сина си Шон — момчето, което в един друг живот беше решило да изследва делфините заради „Звездно море“.

Погледът на Джеф скачаше трескаво от екран към екран в желанието му да улови всичко, да не пропусне нищо: Шатогей при победата си в дербито на Кентъки през 1963, къщата на родителите му в Орландо, парижкият джаз клуб, където кларнетът на Сидни Бешей бе разкъсал сърцето му, колежанският бар, в който Памела се бе събудила за поредния си риплей, местността, в която някога бе богаташкото му имение... И ето че на един от мониторите се появиха кадри с вилата на Майорка, заснета от далечно разстояние. Камерата постепенно фокусира къщата, в която Памела бе умирала, и изведнъж картината се замъгли и бе заменена от домашно снети кадри, на които Памела бе на четиринадесет години у дома в Уестпорт заедно с майка си и баща си.

— Господи — възкликна Джеф, омагьосан от постоянно сменящите се кадри от различните им животи. — Къде успя да откриеш всичко това?

— С някои беше лесно — отвърна Памела. — До новинарските кадри например има широк достъп. Повечето от другите съм заснела сама в Париж, Калифорния, Атланта... — Тя се усмихна. По лицето ѝ играеха шарени отблясъци. — Наложил се доста да попълнувам. Някои от местата познавах само по разказите ти.

В момента на един от екраните се виждаха дълги коридори и отделения, пълни с детски легълца. Джеф предположи, че това е болницата в Чикаго, където Памела бе работила през първия си риплей. Друг монитор пък показваше наетата във Флорида яхта, закотвена близо до същия безлюден остров, край който решиха да започнат да търсят себеподобни. Картините продължаваха да се сменят и да въртят до забрава странния колаж от съществуванията им — както заедно, така и поотделно.

— Невероятно — прошепна Джеф. — Просто не мога да изразя благодарността си, че ми даде възможност да видя всичко това.

— Направих го за теб. За нас. Никой друг не може да го разбере. Само да знаеш какви тълкувания са родили главите на някои от критиците.

Джеф откъсна очи от екраните и я погледна.

— Всичко това... цялата изложба...

Тя кимна и задържа погледа му.

— Да не мислиш, че съм забравила? Или пък че чувствата ми са мъртви?

— Толкова време мина.

— Ужасно много. А само след месец всичко ще започне отново.

— Следващия път. Следващия път ще е само за нас, ако искаш, разбира се.

Тя извърна глава към един от екраните, който показваше кадри от крайбрежното ресторантче в Малибу, където проведоха първия си дълъг разговор и имаха първите си недоразумения. Там Памела му бе разказала за планирания от нея филм, с който възнамеряваше да убеди човечеството в цикличната природа на действителността.

— За мен той може да е последен — промълви Памела. — Този път закъснях почти с осем години, а следващия сигурно ще се появя едва през осемдесетте. Ще ме чакаш ли дотогава. Ще...

Джеф я притегли към себе си и спря недоверчивите думи с устни, пръсти, милувки. Останаха така, прегърнати в притихналия

цилиндър, осветени от проблясващите спомени и стоплени от взаимните обещания да прекарат заедно последния си, кратък живот.

— Какво ти става, оглуша ли? И намали проклетия телевизор. А бе ти откога започна да гледаш фигурно пързаяне?

Беше гласът на Линда, но не такъв, какъвто го познаваше. Не, този глас принадлежеше на далечното минало — напрегнат и саркастичен.

Тя влезе в стаята и намали звука на телевизора. На екрана Дороти Хамил се пързаяше и въртеше грациозно върху кърките и след всеки скок високо вързаната ѝ коса заставаше в първоначалното си положение като добре дресирано куче.

— Казах, че вечерята е готова. Ако искаш да ядеш, ела в кухнята. Може и да съм ти готвачка, но нямам намерение да ти слугувам.

— Да, добре — отвърна Джеф, който се мъчеше да се ориентира и нагоди в новата обстановка. — Всъщност аз май не съм много гладен.

Линда се намръщи презрително.

— Искаш да кажеш, че не ти се яде моята манджа ли? Сигурно предпочиташ омари, а? С пресни аспержи? А шампанско няма ли да поискаш?

Дороти Хамил направи последен пирует и късата червена поличка се завъртя около бедрата ѝ. Когато приключи със съчетанието, тя се усмихна и премигна към обектива. Операторът реши да повтори изражението ѝ на забавен кадър: приветливото лице, бавно разпъващата се усмивка, подобна на изгряващо слънце, и премигването, което зрителите трябваше да възприемат като израз едновременно на скромност и чувственост. В този изкуствено удължен миг момичето изглеждаше същинско олицетворение на свежест и младежка енергия.

— Кажи ми само — продължаваше да нервничи Линда, — само ми кажи какво изискано ястие ще обичаш за утре вместо картофената яхния? Но после ми кажи и откъде да намеря пари да купя продуктите, а?

Замръзналото върху екрана изображение на Дороти Хамил изчезна и на негово място тръгна една от импресиите на Ей Би Си за

австрийския град Инсбрук. Значи бе гледал репортаж от зимната олимпиада през 1976. Двамата с Линда трябваше да се намират във Филадельфия. По-точно в Камдън, Ню Джърси, където живееха, докато Джеф работеше в радиостанцията WCAU отвъд реката.

— Е? — не се отказваше Линда. — Имаш ли някакви остроумни предложения какво по-точно можем да си купим за ядене следващата седмица освен пиле и картофи?

— Линда, моля те... нека да не го правим сега.

— Какво да не правим, Джефри?

Линда чудесно знаеше колко мрази да го наричат с пълното му име и когато го правеше, то бе с единственото намерение да го предизвика.

— Нека да не се караме — каза помирително той. — Вече няма за какво да се караме. Всичко... се промени.

— А, така ли? Че кога успя да го промениш? — Тя сложи ръце на кръста и бавно се извърна, за да огледа мизерния апартамент и взетите под наем мебели. — Мен ако питаш, всичко си е все същото. Освен ако след всичките тези години не ми изтърсиш, че най-после са ти дали по-добре платена работа.

— Остави сега работата. Тя не е важна. От днес нататък няма да се притесняваме за пари.

— Това пък що за глупости са. Да не би да си спечелил от тотото?

Джеф въздъхна и изключи телевизора с дистанционното.

— Няма значение — каза той. — Важното е, че повече няма да ни липсват пари. Засега просто ми повярвай.

— Пак почна с големите приказки. Лесно ти е да говориш на едро, нали? Вечно с тях те помня, с прословутата ти „телевизионна журналистика“, как си щял да станеш новинарска звезда, един съвременен Едуард Р. Мъроу. Боже мили, как съм ти вярвала навремето! И какво излезе накрая? Сменяш забутани радиостанции като носни кърпички и ме мъкнеш из цялата страна, за да живеем в дупки като тази. Според мен просто те е *страх* да успееш, Джефри Л. Уинстън. Страх те е да се хванеш в телевизията и да се набуташ сред истинските професионалисти, защото те втриса само от мисълта, че може и да не си това, за което се мислиш. А аз вече започвам да се убеждавам, че наистина не си.

— Стига, Линда, престани веднага. Така не помагаш нито на себе си, нито на мен, а освен това само си губиш времето.

— Разбира се, че ще спра. Ще спра, и то завинаги.

Тя влетя обратно в кухнята. Джеф я чу как трака чиниите и приготвя вечеря само за себе си, като нарочно тряска вратите на шкафовете и приборите. Беше сменила тактиката и сега прилагаше „мълчалив тормоз“. Скандалите с нея бяха започнали някъде по това време, за да станат все по-дълги и чести с напредването на годините. Караха се почти винаги за пари, защото те се оказаха най-очевидният източник на трудности. Истински важните проблеми обаче бяха много по-дълбоко вкоренени в тях и се задълбочаваха от неспособността им да обсъждат нещата, които ги тревожеха най-силно като например извънматочна бременност. Беше се случило миналата година и така и никога не повдигнаха въпроса какво бе означавало това разочарование за всеки от тях, какво можеха да сторят, за да го преодолеят и да продължат напред заедно.

Джеф надникна в кухнята и видя Линда ядно надвесена над масата да ровичка из чинията си. Тя не си направи труда да вдигне глава. Джеф затвори очи и си я спомни на прага с букета маргаритки или на палубата на „Франс“ в топлите вечери. Но тези спомени бяха от друга жена, от човек, с когото бе споделял и най-съкровените си мисли, като се изключат преражданията, разбира се. Сега, когато помежду им се бяха възцарили продължителните мълчания, нямаше да помогнат и всички пари на света. Не и ако двамата вече не можеха свободно да си говорят за нещата от значение за тях.

Той измъкна палтото си от вградения гардероб в коридора и излезе от апартамента. Линда дори не си направи труда да го попита къде отива, а и той не ѝ каза.

Снегът, който валеше навън, бе мръсен, мокър и приличаше на приказната феерия в Инсбрук, колкото и жената, която Джеф остави в кухнята на Линда, която бе обичал през последните деветнадесет години.

Реши, че този път бързо ще направи пари и ще се погрижи Линда да има достатъчно до края на живота си, макар и да не можеше да се насили да остане при нея. Единственият въпрос бе какво да прави със себе си до пристигането на Памела, когато и да станеше това.

19.

Синята сойка, която прелиташе напред-назад и мъкнеше всевъзможни клечки, за да построи гнездото си на бряста в задния двор, бе първото нещо, което Памела видя. Загледана през кухненския прозорец в жизнерадостния танц на птичката, тя си пое няколко пъти дълбоко дъх, преди да се огледа наоколо или да помръдне.

Правеше кафе и тъкмо бе на път да сложи хартиения филтър в кафеварката. Кухнята бе уютна и приятно позната. Е, по-различна от предния път, но тя добре я помнеше от първия си живот, преди да започне цялата история с преражданията. Миналият риплей не бе прекарала много време тук, защото бе заета в студиото с картините и скулптурите си, така че тогава кухнята носеше повече отпечатъка на домашната им прислужница, отколкото на нея самата. Сегашната кухня определено приличаше на нея или поне на жената, която бе по време на първия си живот.

На масата лежеше разтворен роман от Барбара Картланд, а до него последният брой на списание „Дом и градина“. По хладилника, с помощта на малки магнитчета във формата на кочани царевица и стръкове целина, бяха окачени най-различни изрезки и бележки, напомнящи й какво трябва да свърши. На един от шкафовете бе лепната рисунка на децата, правена от нея, на която липсваха майсторството и усещането за композиция, придобити от Памела в предното съществуване. Над масата се мъдреше голям стенен календар. Беше отворен на март 1984 със задраскани дати почти до края на месеца. Памела бе на тридесет и четири години. Дъщеря й Кимбърли трябваше скоро да е навършила осем, а Кристофър — единадесет.

Тя остави книжния филтър на масата и тръгна да излиза от кухнята, но се спря. Спомни си нещо и по устните й заигра усмивка. Памела се наведе, отвори един от долапите и заровичка измежду кутиите с брашно и ориз... Нямахше грешка. Добре запечатаното пластмасово пликче с марихуана и цигарени книжки си кротуваше там,

където го помнеше. Единственият ѝ порок в онези години, единственият начин да избяга за малко от досадната кухненска работа и разправиите с децата.

Памела прибра марихуаната на мястото ѝ и тръгна към хола. Стените му бяха украсени със семейни снимки и с две картини, рисувани от нея още в колежа. Талантът, който лъхаше от тях, така и не бе развит в онзи пръв живот. Защо го бе оставила да загине?

От горния етаж се дочу приглушена музика. Тънкото гласче на Синди Лоупър, подобно на това на мишката от „Том и Джери“, пееше „Момичетата искат да се забавляват“. Кимбърли сигурно си бе дошла от училище. Кристофър пък най-вероятно се бе затворил в стаята си и си играеше с новия компютър „Епъл II“, подарен му за Коледа.

Памела седна на стола в коридора, взе молив и малко тефтерче от масичката на телефона и набра номера на „информация“ в Ню Йорк. Оказа се, че на името на Джефри Уинстън не е откриван телефонен пост както в Манхатън, така и в Куинс. Нямаше и Линда или Л. Уинстън. Е, Памела бе пробвала за всеки случай, тъй като по принцип не виждаше защо Джеф и Линда биха се върнали в Ню Йорк. Тя отново завъртя на „информация“, но този път в Орlando. Дадох ѝ номера на семейство Уинстън. Памела звънна и там и майката на Джеф вдигна слушалката:

— Добър ден, казвам се Памела Филипс и...

— Олеле, Боже! Джеф ни каза, че сигурно ще се опитате да се свържете с него, но това беше още преди години. Поне преди три години, а може да са и четири. — Гласът на жената стана приглушен, тъй като тя явно извърна глава: — Скъпи, обажда се онова момиче Памела Филипс, за което Джеф беше споменал. Можеш ли да ми донесеш плика, който той остави за нея? — После отново заговори в слушалката: — Памела? Нали не си затворила. Изчакай само за момент, миличка, Джеф остави едно съобщение за теб. Мъжът ми ей сегичка ще го донесе.

— Благодаря ви. Дали можете да ми кажете къде живее Джеф в момента?

— Замина за Калифорния и се установи в някакво малко градче. Всъщност живее извън него. Името му е Монтгомъри Крийк и е близо до границата с Орегон.

— Да — каза Памела, — знам къде е.

— И той така разправяше. Знаете ли, че той там няма дори и телефон, за бога. Направо ми прилошава, като си помисля какво ще стане, ако му се случи нещо. Макар че Джеф твърди, че имал подръка радиопредавател за всеки случай. Още не мога да си обясня какво го прихвана изведнъж. Уж възрастен човек, а така да зареже и работа, и жена... Ох, извинявай, миличка. Надявам се, че не съм изтърсила нещо нередно...

— Няма нищо, госпожо Уинстън.

— Та ти казвам, цялата работа ни дойде като гръм от ясно небе. Ако беше ученик, как да е, но той е мъж на години, скоро дори ще стане на четиридесет и... А, благодаря ти, скъпи. Памела, чуваш ли ме? Съпругът ми току-що донесе плика, който Джеф остави за теб. Каза, че когато се обадиш, просто трябва да го отворя и да ти прочета какво пише. Ако искаш, ще изчакам да си вземеш химикал и нещо за писане.

— Вече съм си взела.

— Добре тогава, да видим... Хммм. Човек би си помислил, че след толкова години и такава тайнственост ще има нещо повече от това.

— Какво пише?

— Само едно изречение е. Значи пише така: „Ако си решила да идваш, на всяка цена вземи и децата. Обичам те. Джеф.“ Само това. Записа ли го? Да ти го прочета ли пак?

— Не — отвърна Памела и върху внезапно порозовялото ѝ лице изгря широка усмивка. — Благодаря ви много. Разбрах всичко.

Тя остави слушалката на вилката и погледна към стълбите за втория етаж. Кристофър и Кимбърли вече бяха достатъчно големи. Идеята да напуснат дома определено нямаше да им хареса, но скоро щяха да свикнат както с Монтгомъри Крийк, така и с Джеф.

Освен това, каза си Памела и прехапа устни, децата ѝ нямаше да са далеч от дома толкова дълго. Щяха да са при баща си в Ню Рошел още преди да постъпят в колеж.

Три години и половина. Последният ѝ риплей. Последните месеци и дни от невероятно дългия ѝ живот.

Възнамеряваше да им се наслади до последната секунда.

Беше един от онези дъждове, които нито спират, нито пък се изливат като порой и най-сетне престават, а просто ваят с тиха, затъпяваща настойчивост.

Седяха в къщата от два дни. Навън се стелеше лека мъгла, а вътре въздухът бе влажен и из него се носеше тежката миризма на нещо мокро. Кристофър бе забравил коженото си яке на парапета през нощта и го бе внесъл едва тази сутрин, за да се суши край печката.

— Кимбърли! — извика Памела почти отчаяно. — Ще спреш ли да тракаш по тази чиния!

— Не те чува — обясни Кристофър и се наведе над масата, за да повдигне слушалките от ушите на сестра си. — Мама иска да престанеш — надвика той пискливия звук от песента на Мадона „Като девица“.

— Направо спри касетофона — нареди Памела. — Не е прилично да слушаш музика, докато сме на масата и обядваме.

Момичето направи най-напусената и кисела гримаса, на която бе способно, но все пак свали слушалките и изключи уокмена.

— Искам още една чаша мляко — заяви заядливо Кимбърли.

— Млякото свърши — напомни ѝ Джеф. — Утре сутринта ще сляза в градчето и ще купя. Ако искаш, можеш да дойдеш с мен. Дано дотогава да е спряло, за да те заведе да разгледаме водопада.

— Вече съм го виждала този водопад — изскимтя Кимбърли. — Искам да гледам MTV.

Джеф се усмихна разбиращо.

— Виж, тук вече нямаш късмет — каза той. — Но пък можем да настроим приемника и да чуем какво си говорят в Китай или в Африка.

— Не ме е грижа какво си говорят в Китай и Африка! Скучно ми е!

— Тогава можем просто да си поговорим — предложи Памела. — Хората са създадени да общуват помежду си, забравихте ли?

— Да бе, как не — измърмори Кристофър. — За какво ли пък толкова си говорят хората.

— Ами разказват си истории например — обади се Джеф.

— Това е идея — зарадва се Памела. — Искате ли да ви разкажа една приказка.

— Стига, мамо — запротестира Кристофър. — Да не мислиш, че сме в детската градина.

— Не знам — каза замислено Кимбърли. — Може пък да е интересно. Отдавна не сме слушали приказки.

— А ти защо поне не опиташ? — обърна се към сина си Памела. Кристофър вдигна рамене, но не отговори.

— Е, добре — започна тя. — Преди хиляди, хиляди години живял един делфин на име Ситаси. Един ден в главата му заговорили странни гласове, които обаче сякаш идвали не от океана, а далеч от небето над него. В онези времена хората и делфините понякога разговаряли, но...

И докато тихият летен дъжд навън продължаваше да се сипе, Памела им разказа сюжета на „Звездно море“. Разказа им за любовта и надеждата, която свързва мислещите същества на земята, морето и звездите... Разказа им за катастрофалната загуба, довела човечеството до първия контакт с океанските бозайници.

В началото децата се въртяха по столовете си, но с напредването на разказа любопитството им растеше. Памела буквално рисува с думи картината на филма, донесъл ѝ някога световна слава и запознал я с Джеф. Когато приключи, Кимбърли плачеше неудържимо, но в очите ѝ грееха замечтани пламъчета. Кристофър пък се приближи до прозореца и дълго гледа навън, без да промълви и дума.

Точно преди мръкване един самотен слънчев лъч проби облаците и Джеф и Памела излязоха на дървената веранда, за да погледат бавното му изгасване. На децата не им се излизаше. Кимбърли поиска от майка си кутия с акварелни бои и рисуваше звезди и делфини, а Кристофър се зачете в един от романите на Джон Лили.

Слънчевият лъч се разхождаше по подгизналата от дъжда морава и осветяваше милиардите малки капчици, вкопчили се в прясно окосената трева. Те блещукаха като скъпоценни камъни, захвърлени в буен зелен огън. Джеф стоеше тихо зад Памела, обвинял талията ѝ с ръце и долепил буза до нейната. Точно преди лъчът да изчезне отново сред облаците, устните му прошепнаха нещо в ухото ѝ. Бе строфа от Блейк: „Във зрънце пясък ако искаш да съзреш света — промълви той — и в цвете диво — рая.“

Памела нежно притисна ръцете му към тялото си и довърши стиха: „Във шепата си затвори ти вечността — каза тя — и в час един — безкрая.“

Водещият самолет зае мястото си и когато напълно спря, без обаче да гаси двигателите, момчето хукна към него, за да закачи шестдесетметровото найлоново въже, с помощта на което щеше да издигне в небето безмоторния самолет.

— Кристофър, ще провериш ли вместо мен дали работи лостът за управление? — обърна се Джеф към момчето, което седеше на седалката до него.

— Дадено — отвърна синът на Памела със сериозен тон, от който личеше колко се гордее, че участва в приготвянията, а не е някакъв си обикновен пътник.

Той размърда лоста вляво и вдясно и елероните по крилата затрепкаха. После напред-назад и Джеф се извърна, за да види дали хоризонталният стабилизатор реагира правилно. Рулят също бе в изправност и следваше командите, подадени с педалите. Така, всичко изглеждаше в изправност. Джеф се усмихна одобрително към помощника си.

Чесната пред тях потегли бавно напред, за да не опъне въжето прекалено бързо. Рулят ѝ се размърда няколко пъти, с което пилотът питаше Джеф дали е готов за излитане. Той отговори утвърдително също с руля. Чесната увеличи скоростта и повлече безмоторния самолет след себе си. Момчето от поддържащия персонал на летището тичаше наравно с тях, хванало крилото на планера им. Джеф не откъсваше поглед от водещия самолет, като преценяваше ъгъла на крилете му по хоризонталната линия пред себе си. Набраха скорост, момчето, което тичаше с тях, изостана и Джеф леко отпусна лоста. Излетяха.

С крайчеца на окото си забеляза малките пухкави облачета в основата на планината пред тях. Добър знак — атмосферата бе влажна и нестабилна, а облачността — ниска. Сега обаче нямаше време за това. Той напрегнато следеше самолета пред тях и хоризонталната линия, като внимаваше найлоновото въже да е опънато и когато чесната зави плавно, я последва.

Достигнаха височина хиляда метра над ниските планински склонове. Джеф натисна копчето за освобождаване и изчака за момент да види как найлоновото въже се откача и изчезва, преди да завие нагоре и надясно, а чесната да се спусне надолу. Скоро шумът от

мотора ѝ вече не се чуваше и тя сигурно приближаваше малката писта, откъдето бяха излетели. Тишината ги обгърна и те се понесоха в гладък безмоторен полет.

— Господи, Джеф, това е страхотно!

Кристофър се бе обърнал към него от предната седалка и го гледаше с разширени от възхищение очи. С останалото ускорение Джеф накара самолета им да опише широк лупинг, като се опитваше да набере колкото се може повече височина. Приказният бял конус на връх Шаста се появи вляво от тях, а после точно пред носа им. Приличаше на гигантски, окъпан от слънцето фар, който сякаш ги подканваше да литнат още по-високо.

Джеф погледна на югозапад, където градчето, кръстено на върха, се бе сгушило сред море от борове. Забеляза и приближаващия ги друг едномоторен самолет „Чесна“, който също влачеше на буксир един планер. Джеф направи нов плавен завой. Скоростта им започваше да пада до нормалната за безмоторните самолети — четиридесет-четиридесет и пет мили в час. Чакаше другия планер да се присъедини към тях.

Когато се приближиха на около километър от тях, вторият безмоторен самолет също се отвърза от влачещата го чесна и зави нагоре точно както бе направил Джеф. Кристофър залепи лице на плексигласа, прехласнат от безметежния полет, и проследи траекторията на другия безмоторен самолет, докато той се изравни с тях.

Памела се усмихна и вдигна палец от задната седалка на планера, а Кимбърли, настанена на първата, възторжено размаха ръце за поздрав към Джеф и брат си.

Джеф леко натисна левия рулеви педал и с помощта на лоста за управление наклони крилете вляво, което промени курса им и насочи самолета към огромната симетрична снага на планината. Памела повтори маневрата му, като внимаваше да се държи зад тях и леко вдясно.

Обсипаните със сняг върхове на борове сякаш се протягаха да ги достигнат и колкото повече се снижаваха над склоновете, толкова по-заострени им се струваха те. Самотен елен случайно вдигна глава нагоре и стреснато потръпна; после замръзна на мястото си, вперил очи в огромните безмълвни птици, виещи се над дърветата. По-нататък

Кристофър възбудено посочи голяма черна мечка, която спокойно крачеше несмутена от странните метални същества, политнали ниско над планината ѝ.

Попаднаха на леко течение над един от хребетите откъм по-непристъпната част на планината. Известно време самолетите им обикаляха напред-назад над скалите, които им се струваха така близо, че само да протегнат ръка и ще напълнят шепи с девствения пухкав сняг по тях. Тогава Джеф зърна едва забележимата пара от източната част на планината, която скоро щеше да се превърне в облак. Той се отдели от Памела и се спусна към мястото на изпаренията.

Когато го достигна, краят на дясното му крило леко се повдигна и Джеф побърза да насочи самолета в тази посока. Постепенно планерът се заиздига по плавна спираловидна линия. Качваха се все по-нагоре и по-нагоре.

Джеф разбра, че Памела е забелязала откритието му. Тя направи остър завой, излезе от лекото течение над скалата и се насочи към бурния поток от топъл въздух. Самолетът ѝ под тях се смяляваше от секунда на секунда, а Джеф и Кристофър продължаваха да покоряват висините, сграбчени от горещото течение.

Памела обикаляше под тях в търсене на потока. Най-сетне самолетът ѝ попадна в една от вълните и разстоянието между двата планера започна да намалява... Постепенно те се изравниха и крило до крило закръжиха в кристалночистата синева над неостаряващия и загадъчен връх Шаста.

Кимбърли бе престанала да плаче и сега береше есенни цветя от моравата пред къщата, за да ги вземе със себе си на изток. Кристофър се държеше мъжки. В крайна сметка бе на цели петнадесет години и отдавна се стараеше да подражава на Джеф, като приема спокойно неизбежното и не съдържа радостта си — макар и напоследък да нямаше какво толкова да се съдържа.

— Планинарските ми ботуши не се събират в куфара, мамо.

— Не мисля, че ще ти трябват в Ню Рошел, миличък — отвърна Памела.

— Сигурно си права. Освен ако татко не ни заведе на поход в Бъркшир, както обеща. Тогава ще свършат работа.

— Искаш ли да ти ги изпратя?

— Ами... По-скоро не. Няма смисъл. Нали и без това ще се върнем тук още преди Коледа. Тогава пък ще трябва да ги връщам обратно.

Памела кимна и извърна глава, за да не забележи Кристофър сълзите в очите ѝ.

— Аз пък си мисля, че няма да са ти излишни на изток — намеси се Джеф. — Ще ти ги изпратим... а за тук ще купим нов чифт, става ли? Впрочем можем да направим така с всичките ти неща.

— Хей, това ще е супер! — възкликна радостно Кристофър.

— И аз така мисля — каза Джеф.

— Ами да, при положение че ще прекарвам половината от годината с татко, а другата тук с мама и теб... Сигурен ли си, че можем да направим така? А ти какво ще кажеш, мамо?

— Идеята ми се струва добра — насили се да се усмихне Памела. — Защо не идеш и не направиш списък с всичко, което искаш да ти изпратим?

— Отивам — отвърна Кристофър и се запъти към пристройката, специално издигната от Джеф за него и сестра му. След миг обаче се спря и се обърна: — Може ли да кажа и на Кимбърли? Сигурен съм, че и тя иска да вземе доста неща с нея.

— Разбира се — увери го Памела, — само не се бавете много. Трябва да тръгнем за Рединг най-много след час, иначе ще изпуснете самолета.

— Ще бързаме, мамо — отвърна Кристофър и изтича навън, за да открие сестра си.

Памела се извърна към Джеф и позволи на сдържаните дотогава сълзи да потекат по бузите ѝ.

— Не искам да си тръгват. Има още цял месец, докато... докато...

Той я прегърна и приглади косите ѝ.

— Вече говорихме за това — каза нежно Джеф. — За тях ще е най-добре да имат няколко седмици, за да свикнат отново с баща си, да завържат нови приятелства... Това може да им помогне да преживеят шока по-леко.

— Джеф — изхълца Памела, — страх ме е! Не искам да умирам! Не и *завинаги*...

Той я притисна още по-силно и леко залюля тялото ѝ. Усети, че ѝ неговите сълзи потичат.

— Мисли си за това, което преживяхме. Мисли си за постигнатото от нас и се опитай да бъдеш благодарна за дадените ни възможности.

— Но можехме да направим толкова повече неща. Можехме...

— Шшшт — прошепна Джеф. — Направихме каквото бе по силите ни. Направихме много повече, отколкото някой от нас си е представял, че ще успее да постигне някога.

Памела се отдръпна и се вторачи в очите му, сякаш ги виждаше за пръв или за последен път.

— Знам — въздъхна тя, — само дето... толкова свикнах с безкрайните възможности, с *времето*... Никога не се тревожехме особено от грешките си, защото знаехме, че отново ще се върнем по същия път и ще ги поправим. Но не го сторихме, нали? Само променяхме нещата, без да ги подобряваме.

Един глас бръмчеше безспир в подсъзнанието на Джеф. Нямахше значение чий е или какво казва.

Памела бе мъртва и осъдена никога повече да не се появи на тази земя. Мисълта му подежда като сол в жива рана и го изпълни с непоносима мъка, каквато не бе изпитвал от смъртта на дъщеря си Гретхен. Джеф стисна юмруци и наведе глава под тежестта на неизбежното, на непоносимото... а гласът продължаваше монотонния си брътвеж:

— ... да видите дали Чарли може да измъкне нещо от кмета Кош за посещението на Рейгън в Битбърг. Това събитие е с всички шансове да се превърне във водеща новина. Американската лига^[1] ще го захапе, а и в Конгреса се чуват недоволни гласове. Това... Джеф? Добре ли си?

— Да — вдигна глава той. — Нищо ми няма. Давай нататък.

Намираше се в заседателната зала на WFIU в Ню Йорк — радиостанция, специализирала се в новини и политика, където Джеф работеше като директор на новините, когато умря за пръв път. Седеше в края на голяма овална маса между редакторите на сутрешния и обедния блок. Останалите столове бяха заети от репортери. Макар и да не бе виждал хората в тази зала от десетилетия, Джеф веднага позна

лицата им и разбра къде се намира. Всяка делнична утрин, години наред, бе присъствал на тези събирания за разпределение на ежедневните задачи и за планиране структурата на новинарските емисии през предстоящия ден. Джийн Колинс, дежурният обеден редактор, го разглеждаше загрижено.

— Сигурен ли си, че си добре? Можем спокойно да съкратим процедурата, и без това почти привършихме.

— Не се тревожи, Джийн, ще се оправя.

— Ами... добре. С две думи, това е всичко, що се отнася до Ню Йорк и местните новини. Сега на национално ниво. Знаете, че тази сутрин излита совалката...

— Коя? — изхриптя Джеф.

— Моля? — изгледа го учудено Джийн.

— Коя совалка?

— „Дискавъри“. Онази със сенатора на борда, коя друга?^[2] Слава богу поне за това.

Джеф въобще не бе сигурен, че веднага след окончателната смърт на Памела ще успее отново да се справи с паниката и напрегнатата атмосфера в радиото след трагедията с „Чалънджър“. Впрочем можеше и сам да се досети, ако бе помислил малко. Рейгън щеше да посети Битбърг през април 1985. Значи имаше още деветдесет месеца до избухването на совалката.

Всичките му колеги го гледаха стреснато и вероятно се чудеха защо изглежда така объркан и безпомощен. Да вървят по дяволите. Да мислят каквото си искат.

— Нека тогава да приключваме, Джийн.

Редакторът кимна и започна да събира разпръснатите по масата листи.

— Единствената друга заслужаваща внимание тема от днес е делото за изнасилване в Илинойс. Дотсън влиза в затвора, докато адвокатите му се подготвят да обжалват. Това е. Някакви въпроси?

— Заседанието на градската комисия по образованието, изглежда, ще е продължително — обади се един от репортерите — и се съмнявам, че ще успея в два да присъствам на награждаването на проявилите се през миналата година пожарникари. Какво да направя, да зарежа заседанието по-рано или ще изпратите друг да отрази наградите?

— Джеф? — обърна се към него Колинс.

— Не знам. Ти реши.

Джийн отново се намръщи и отвори уста да каже нещо, но не успя. Той се обърна към репортерите, които бяха започнали да шушукат помежду си.

— Бил, ще останеш на заседанието на комисията, докато свърши, а ти, Чарли, тръгвай за церемонията на пожарникарите веднага щом приключиш с кмета. Предай репортажа си за Кош и Битбърг в един и можеш да се върнеш в радиото чак след края на награждаването. А, Джим, щях да забравя, четвърта радиокола е в сервиза. Днес ще бъдеш със седмицата.

Събранието приключи без обичайните шеги и разговори на висок глас. Репортерите и приключилият с дежурството сутрешен редактор се изнизиха от залата, като скришом хвърляха погледи към Джеф. Джийн Колинс остана последен, засуетен над разпръснатите по масата листи.

— Искаш ли да си поговорим? — обърна се той към Джеф, когато останаха насаме.

Той поклати глава.

— Няма за какво да си говорим. Казах ти, че ще ми мине.

— Виж какво, ако пак имаш проблеми с Линда... Искам да кажа, че ще те разбере. Знаеш какво преживяхме двамата с Карол само преди няколко години, нали? Тогава ми помогна страшно много и Бог ми е свидетел, че ти се наложи да послушаш цивренето ми. Така че въобще не се притеснявай. Винаги съм готов да седна и да си поговорим.

— Благодаря ти, Джийн. Наистина оценявам загрижеността ти, но това е нещо, с което трябва да се справя сам, повярвай ми.

Колинс повдигна рамене и се изправи.

— Твоя работа — каза той. — Но ако все пак някога ти се прииска да се разтовариш от проблемите си, не се притеснявай да прехвърлиш някой друг насама. Длъжник съм ти.

Джеф кимна в знак на признателност и Колинс излезе от залата за съвещания. Отново бе сам със себе си.

---

[1] Организация на американските военни ветерани, създадена през 1919 г.. — Б.пр. ↑

[2] Датата е 12.IV.1985, а името на сенатора — Джейк Гарн. —
Б.пр. ↑

20.

Джеф напусна работа и направи достатъчно залози и бързо възвратими инвестиции, за да даде възможност на Линда да се оправя сама през следващите три години. Нямаше време да ѝ осигурява голямо наследство, така че се задоволи само с десеторно увеличаване на застраховката си „Живот“.

Премести се в малък апартамент в Уест Сайд и прекарваше времето си в обикаляне по улиците на Манхатън. Сетивата му жадно поглъщаха всички гледки, звуци и миризми на човечеството, от което се бе изолирал толкова дълго. Най-много го привличаха възрастните, чиито очи бяха пълни със стари спомени и изгубени надежди, а телата им превити в очакване на последния удар.

Сега, когато Памела вече я нямаше, нейните страхове и опасения, нападнали я в края на живота, започнаха да преследват него. Джеф бе направил всичко по силите си, за да облекчи мъката и ужаса от последните ѝ дни, но в края на краищата тя имаше право: въпреки борбата им, въпреки миналите им постижения и завоевания резултатът бе нулев. Дори и щастието, което успяха да изпитат заедно, продължи болезнено кратко — няколко години, откраднати от тук и там, мигове, изпълнени с любов и удоволствие, изчезнали по-бързо, отколкото пяната в морето от самота и безсмислено отчуждение.

В един момент им се струваше, че разполагат с цялото време на света, че властват над безкрая и възможността да поправят грешките си. А всъщност пропиляха повече от безценното си време в колекциониране на огорчения, вина и в безплодна гонитба на несъществуващи отговори, без дори да съзнават, че споделената им любов е единственият отговор, от който наистина имат нужда. И ето че сега бе завинаги лишен дори от възможността да ѝ го каже, да я подържи в прегръдките си, да ѝ разкрие колко много я е обожавал. Памела бе мъртва, а след три години и Джеф щеше да последва съдбата ѝ, без дори да знае защо е живял.

Той се луташе по улиците на Ню Йорк с широко отворени очи и уши: нахакани групички от пънкари, ядосани на останалия свят... мъже и жени в делови костюми, забързани да догонят поставените си цели... весели и шумни деца, току-що натъкнали се на поредното житейско чудо. Джеф завиждаше неудържимо на всички и ламтеше за невинността, за невежеството, за надеждите им.

Няколко седмици след като напусна WFIY, му се обади една от репортерките, която работеше там — жена, по-точно момиче — на име Лидия Рендъл. Каза му, че всички в службата много се тревожели за него, не можели да си обяснят внезапното му напускане, а новината, че се разделил с жена си, още повече ги смутила. Джеф ѝ обясни, че всичко с него е наред, както впрочем бе постъпил и с Джийн Колинс. Момичето обаче се оказа настойчиво и успя да го убеди да се срещнат, за да поговори с него лично.

Уговориха се да се видят на следващия ден в „Знака на гълъба“ на пресечката на Трето авеню и Шестдесет и трета улица. Избраха си маса до един от прозорците с изглед към окъпания в юнско слънце Ню Йорк. Лидия пристигна с бяла памучна рокля с презрамки и широкопола шапка в същия цвят, от която висеше розова панделка. Оказа се изключително красиво момиче с бухнали руси коси и огромни, ясни зелени очи.

Джеф си изпя съчинената за случая песен: чувствал, че се изтъква като журналист, и я гарнира с няколко полуистини от рода на споходилия го внезапно „късмет“ на фондовата борса. Лидия кимаше разбиращо и явно вземаше думите му за чиста монета. Що се отнася до брака му, той отдавна бил загинал. Нищо конкретно, просто обичайната ситуация, в която двама души постепенно се отчуждават един от друг.

Момичето насреща му го изслуша внимателно. После си поръча още едно питие и заразказва за собствения си живот. Беше на двадесет и три, дошла в Ню Йорк веднага щом се дипломира в университета на Илинойс и заживяла с гаджето си от колежа. Той — някакъв тип на име Матю — горял от желание да се оженят, но Лидия вече не била така сигурна като преди. Чувствала се „приклещена“, имала нужда от „пространство“, искала да си намери нови приятели и да преживее всички вълнуващи приключения, за които е мечтало момиче като нея

от малко градче в затънтена провинция. Добави още, че тя и Матю с годините са се променили и имала чувството, че го е надраснала.

Джеф я остави да излее душата си, да изкаже всички типични за младостта опасения и мечти, които бяха сграбчили Лидия в прегръдките си и в момента имаха първостепенно значение в миогледа ѝ. Тя не притежаваше необходимия опит, за да осъзнае колко банална всъщност е историята ѝ, макар че сигурно поне се досещаше, след като бе твърдо решена да разчупи клишето на ежедневието си.

Джеф изрази съчувствието си и отдели около час, за да ѝ говори за живота, любовта и независимостта... Изтъкна, че е важно сама да взема решенията си, да се научи да поема рискове, с една дума, изреди всичко очевидно и нужно, което трябва да чуе човек, изправен за пръв път в живота си пред обикновената човешка криза.

Един порив на летния вятър нахълта през прозореца, разроши косата на Лидия и залепи розовата панделка на лицето ѝ. Тя я отмахна и жестът ѝ необяснимо как трогна Джеф. Може би му подейства момичешкото безгрижие в него. Красивото лице отсреща като че ли носеше отпечатъка от лицата на Джуди Гордън и Линда в онзи ден, когато се появи на вратата му с букета маргаритки. В него се четяха прекрасни обещания и новородени мечти.

Довършиха питиетата си и той я придружи до пиацата за таксита. Докато се качваше в колата, Лидия се обърна към него и каза с целия оптимизъм и категоричност, на които е способна младостта:

— Сигурна съм, че всичко ще се нареди. Така де, имаме време да решим проблемите си, нали? Имам *толкова много* време.

Джеф прекалено добре познаваше това заблуждение. Той се усмихна насила, ръкува се с младото момиче и я изгледа как тръгва към живота, с развяваща се розова панделка зад гърба.

Джеф забеляза, че електричката от северните линии пристигна точно по разписание. Той бе избрал за наблюдателен пост едно щогоде закътано място на перона. Бе единадесет преди обяд и измежду пътниците почти нямаше хора, забързани за работа.

Той закрачи бодро към чакалнята, все едно че тъкмо е пристигнал с друг влак отнякъде. Когато се изравни с електричката от

Ню Рошел, забави крачка и установи, че е бил прав. Пътниците се състояха от няколко жени, облечени като за пазар, и групички от колежани и ученици, но бизнесмени с костюми и куфарчета почти не се забелязваха.

Тя слезе от влака измежду последните. Джеф почти я изпусна и вече бе започнал да се тревожи, че сведенията, които получи, са погрешни. Бе облечена спретнато, макар във външния ѝ вид да липсваше онази педантичност, отличаваща дрехите на жените, запътили се към „Бендел“ или „Бергдорф“. Носеше ниски обувки, очевидно предназначени за дълги обиколки по магазините, а от светлосинята ленена рокля и тънкия вълнен пуловер лъхаше практичност.

Джеф изостана на около двадесет-тридесет крачки и я последва в огромната зала на Централна гара. Страхуваше се да не я изгуби в тълпата, но ръстът и изпъкващата руса права коса му помогнаха да я следва, докато си проправяше път сред навалищата от тела.

Тя пое по стълбището, което водеше към сградата на „ПанАм“, и Джеф изостана още малко, за да не го забележи в сравнително празното фоайе с изход към Източна четиридесет и пета улица. Тя пое по Парк авеню, мина покрай хотел „Рузвелт“, а на пресечката на Медисън авеню и Пета улица зави на север. Витрините на „Сакс“ и „Картие“ почти не събудиха интереса ѝ, но през малкото време, което им отдели, Джеф се принуди да изучи най-новите намаления в цените на корейските авиолинии и да се запознае с последните модели куфари и чанти на „Марк Крос“.

На Петдесет и трета улица тя отново зави на запад и влезе в музея за модерно изкуство. Значи от детективската агенция, към чиито услуги Джеф се бе обърнал преди месец и половина, поне засега не бъркаха: на всеки две седмици, в четвъртък, Памела Филипс Робинсън вземаше електричката до Манхатън и посвещаваше следобеда на обиколка из градските музеи и галерии.

Той си купи билетче и я последва. Докато отваряше въртящата се врата, забеляза, че дланите му влажнеят от пот. За момент я бе изгубил от поглед.

Все още не бе съвсем наясно със себе си защо полага толкова много усилия, за да я види, пък било то и отдалеч. Отлично знаеше, че тази жена не е Памела, която е познавал и обичал, а и никога няма да

бъде. Онази Памела бе приключила с преражданията си. Нямаше смисъл да се надява, че някога ще зърне онзи изпълнен с нежност и любов поглед, с който Памела го бе дарила в колежанския бар при поредното си пробуждане. Поглед, в който личеше споменът кой е и какво са преживели заедно в продължение на десетилетия.

Не, очите на тази Памела бяха обречени на вечна слепота за миналото ѝ с Джеф. И все пак му се искаше още веднъж да надзърне в тях, да чуе гласа ѝ. В крайна сметка изкушението се оказа по-силно от него, затова сега не изпитваше угризения, че му се подчинява, нито пък вина, че я следи.

Джеф първо надзърна в магазинчето на музея, помещаващо се в огромното фойе, с надеждата, че Памела може би е спряла, за да си купи някоя книга или плакат, но не я откри сред клиентите. После се върна обратно и надникна в остъклената „Градинска зала“ и другите изложени на първия етаж експонати, но със същия успех. Не му оставаше друго, освен да се качи с ескалатора по горните етажи. Освен постоянната експозиция в момента в музея можеха да се видят и две други изложби. Едната бе посветена на стогодишнината от рождението на Мис ван дер Рое^[1], а другата представляваше ретроспекция на скулптора Ричард Сера. Джеф им хвърли бегъл поглед и продължи издирването.

На четвъртия етаж забеляза нещо, което го накара да се усмихне, въпреки надигащото се в гърдите му раздразнение. Управата на музея бе включила в изложбата на Ван дер Рое множество експонати, илюстриращи постиженията му в областта на мебелния дизайн и между тях се мъдреше и стол като избрания някога от Франк Мадок за директорския му кабинет в корпорация „Бъдеще“.

От Памела все още нямаше и следа. Дали щеше да се наложи да чака още две седмици, докато дойде в Манхатън, да я следи до друг музей или да инсценира неволно сблъскване още на гарата... Имаше нужда просто да я погледне в очите и да я чуе как изрича „Извинете“ или „Дванадесет без двадесет“, нищо повече.

Върна се на третия етаж в „Градинската зала“ и се облегна да си почине, загледан през остъклената стена. Памела стоеше на долния етаж сред скулптурната експозиция. Позна я по слънчево русата коса и небесносинята ленена рокля.

Когато Джеф слезе в долната зала, тя все още не бе помръднала от мястото си. Стоеше със скръстени ръце и съзерцаваше една от творбите на Сера. Джеф се спря на десетина метра от нея и в гърдите му се сборичкаха цял куп чувства и спомени. И тогава Памела внезапно се обърна към него и попита:

— Какво мислите за тази скулптура?

Не беше решил какво ще каже или направи, ако тя завърже разговор; не беше мислил дори какво ще се случи, след като се вгледа още веднъж в тези пронизващи зелени очи, които познаваше така добре... Не, възпря се Джеф, не познаваше очите ѝ, зад тях се криеше душа, която му бе чужда и винаги щеше да остане такава. Тази жена щеше да живее само един живот, при това кратък и без повторения, в който той нямаше да играе никаква роля.

— Попитах какво мислите за Сера?

Пряма както винаги. Това явно бе черта от характера ѝ, а не качество, придобито в резултат на дългите години живот.

— Малко е смущаващ за моя вкус — отвърна Джеф, но мислите му бяха далеч от изкуството.

Тя кимна сериозно.

— В повечето му работи като че ли е въплътена някаква скрита заплаха — каза Памела. — Като например в „Очертания II“, нали? Имам предвид онази с голямата метална чиния на пода и другата, закрепена на тавана точно над нея. Като я видя, и винаги се питам какво ли ще стане, ако горната се откачи и падне? Най-вероятно ще станете на пихтия, не мислите ли?

Не можеше да стои така и да си бърбри с нея за музейните експонати. Умът му въртеше като на кинолента епизодите от съвместния им живот: усмивката ѝ от кабината на безмоторния самолет, Памела в кухничката в Майорка, Памела във всяко от многобройните легла, споделяни години наред... Паметта му, сякаш вдъхновена от видеотворбата ѝ, бе монтирала серия от образи и картини, видени и преживени заедно.

— И другата е същата — продължи жената срещу него. — Имам предвид „Верига II“. Знаем, че е възнамерявал просто да пресъздаде разделението на пространството в едно помещение, видяно през неговите очи, но тези стоманени триъгълници по ъглите ме карат да се чувствам като обградена от гилотини. — Тя се засмя непринудено и

укорително. — Може пък просто въображението ми да е прекалено мракобесно, знам ли.

— Не — отвърна Джеф, възвърнал самообладанието си. — Разбирам какво имате предвид. Аз го възприемам по същия начин. Стилът му наистина е много агресивен.

— Прекалено агресивен, мен ако питате. Той някак си влиза в противоречие със способността ми обективно да възприемам обикновените форми.

— Тази изглежда така, сякаш всеки миг ще се сгромоляса.

— Да, и другата също.

Джеф се разсмя пряко себе си и почувства същото спокойствие и лекота, което го обземаше винаги когато бе до нея и... Насили се да спре мислите си. Нямахме смисъл да си припомним времето, прекарано с друга, с жена, на която тази приличаше единствено по външността. И все пак, и все пак: и тази Памела притежаваше същото чувство за хумор, същата топлина, обвита от булото на преценяващия разум. Беше му приятно да разговаря с нея, макар че тя никога нямаше да си спомни за годините, прекарани заедно.

— Имам едно предложение — каза той, — защо не се махнем от тази зала, преди скулптурите на Сера да са ни затиснали, и не идем да обядваме някъде?

Хапнаха в бистрото срещу „Градинската зала“, посмяха се още малко на откровената заплашителност, лъхаща от скулптурите на Сера, и оплюха управата на музея за нежеланието ѝ да излага творби на млади автори. Джеф ѝ помогна да облече пуловера си, когато сянката на небостъргача отсреща падна на масата им, и не можа да се въздържи поне за миг да докосне до болка познатото лице.

Тя му разказа за провалената си кариера на художник, за радостите и огорченията, които ѝ носеше животът на обикновена домакиня. От погледа на Джеф не убягнаха нито безпокойството в очите ѝ, нито гнетящото чувство за пропилените възможности в живота, който на всичко отгоре беше към своя край, макар че единствено той го знаеше. А така му се искаше да ѝ разкаже за всичко постигнато от нея преди.

Когато приключиха с обяда, над масата надвисна неловко мълчание и разговорът внезапно прекъсна.

— Е — каза той, като се чудеше как би могъл да удължи времето, прекарано с нея, — добре си побъбрихме.

— Да, наистина — отвърна Памела й пръстите нервно запревъртаха лъжичката от кафето.

— Често ли идвате в Ню Йорк?

— Два пъти месечно.

— В такъв случай може би...

Гласът му секна. Не бе сигурен какво иска да каже и дали въобще трябва да казва нещо повече.

— Какво? — наруши мълчанието тя.

— Може би някога пак ще се поразходим из музеите или пък ще обядваме заедно.

Памела отново повъртя лъжичката.

— Аз съм омъжена...

— Знам.

— Не мога просто така... искам да кажа, че не съм...

Джеф се усмихна и й подаде салфетката си.

— Това пък за какво е? — попита смутено тя.

— За да я накъсате на парчета.

Памела неочаквано се засмя и после го изгледа любопитно.

— Откъде знаете... — Тя поклати невярващо глава. — Знаете ли, имам чувството, че можете да четете мисли. Попитахте ме например дали обичам да рисувам делфини, без въобще да съм ви споменавала колко много обичам делфини и китове.

— И аз не знам как ми хрумна тази мисъл.

Тя бавно разкъса салфетката на две и го изгледа едновременно с любопитство и решимост.

— В „Гугенхайм“ има изложба на Джек Янгърман — каза Памела. — Следващата седмица мога да дойда да я видя.

Миризмата на мускус, останала след ласките им, изпълваше спалнята с цяла серия от спомени. Сладкият й, остър аромат отново вдъхна живот на нощите, прекарани под тежките завивки в къщата му в Монтгомъри Крийк, на окъпаните в слънце дни на яхтата в залива

край бреговете на Флорида, на неделните утрини в апартамента им в Пиер... и най-сетне на следобедите; на откраднатите следобеди, продължаващи вече година в апартамента му в Ню Йорк.

Джеф погледна отпуснатата върху гърдите му глава със затворени очи и с по детски разтворени устни. В съзнанието му неканени изникнаха стиховете от „Бхагавадгита“, която Памела някога му бе рецитирала с толкова жар в къщата си в Топанга Каньон:

*Аз съм се раждал толкова пъти
и ти неведнъж си се раждал, Арджуна,
но аз си спомням своите раждания.
Ти, Парамтана, не помниш своите.*

Памела се размърда в прегръдките му, измърка доволно и се потърка в тялото му като щастливо от живота котенце.

— Колко часът стана? — попита с прозявка тя.

— Шест и двадесет.

— По дяволите — скочи в леглото Памела. — Трябва да тръгвам.

— Ще дойдеш ли другия вторник пак?

— Тогава няма да имаме занятие, но... не съм казвала на никого вкъщи за това. Можем да прекараме целия ден заедно.

Джеф се усмихна и се опита да си придаде щастливо изражение. Следващия вторник. Целия ден заедно. Едва чуто, горчиво и едновременно сладко ехо от миналото. Но тя нямаше как да знае за него.

— Може би тогава дори ще успея да довърша картината — продължи Памела и стана да събере разхвърляните си из стаята дрехи.

— Кога ще мога да я видя?

— Нали обеща да не я гледаш, докато не я довърша.

Джеф кимна, макар да изпитваше леки угризения, че вчера бе надзърнал в покритото платно. Памела определено имаше напредък, след като през последната година отново започна да рисува и дори се записа на курсове по композиция към Нюйоркския университет. Въпреки това никога нямаше да достигне отново майсторство, смелият полет на фантазията, изпъкнал в онези изживени, но незапомнени съществувания.

Картината, която тя почти завършваше, изобразяваше как те двамата тичат голи, ръка за ръка, през облян в слънчева светлина тунел от сплели пръчки лози. Джеф бе трогнат от простотата на картината, от наивността и бликащата от нея радост. Бе произведение на художник, влюбен за пръв път и още неоткрил докъде се простират границите на любовта му или на живота.

Времето, прекарано заедно от онази първа непредвидена среща в музея, бе неизбежно кратко. Срещаха се веднъж-два пъти седмично тук в апартамента му и рядко успяваха да се порадват на цяла нощ. Тогава Памела казваше на мъжа си, че иска да остане в града, за да види някоя пиеса или да отиде на концерт... Един-единствен път успяха да откраднат цели два дни, под предлог, че Памела отива на гости на стара приятелка от колежа в Бостън.

Темата за развода повдигнаха само веднъж, но Джеф добре знаеше, че Памела не е готова да понесе такава драстична промяна. Всъщност помежду им стояха много по-сериозни прегради, отколкото тя бе в състояние да си представи. Едно непреодолимо препятствие им пречеше да се опознаят напълно. Памела като че ли понякога смътно го усещаше — в отнесенния поглед на Джеф, във внезапно секналия разговор.

Той я обичаше; обичаше я искрено заради това, което бе, а не просто заради приликата с онази, другата Памела, чието тяло обитаваше... И все пак постоянното напомняне, незнаещите ѝ очи придаваха на цялата им връзка някаква особена, необяснима меланхолична атмосфера.

Памела бе приключила с обличането и сега оправяше разрошената от възглавницата права руса коса. Колко пъти я бе наблюдавал така, застанала пред огледалото? Повече, отколкото тя можеше да си представи, повече, отколкото можеха да понесат спомените му.

— До другата седмица — целуна го Памела и се наведе над него да вземе чантата си от нощното шкафче. — Ще се опитам да хвана ранния влак.

Джеф отвърна на целувката ѝ и задържа озареното ѝ лице в длани за миг, в който го връхлетяха всички онези години, десетилетия, преливащи от надежди и планове, които макар и осъществени, бяха осъдени да умрат...

Но следващата седмица щяха да имат цял ден само за тях; цял ден, изпълнен с топлина и дъх на ранна пролет. Струваше си да го чака.

Първият полъх на зимата долетя откъм езерцето и заровичка из купчините пожълтели листа от дърветата по Черешовия хълм. Шадраванчето продължаваше да бълва леденостудените си струи. Джеф и Памела го отминаха и се насочиха към грациозните плетеници от железни пръти, украсили мостчето в Сентръл парк.

Щом минаха по него, тръгнаха да се разхождат из северните алеи от лявата страна на езерцето. Ята от птици се носеха наоколо с оживени писъци и се подготвяха за дългия полет на юг.

— Колко хубаво щеше да е, ако можехме да отлетим с тях — каза Памела и се сгуши по-близо до него. — Да отидем на някой остров или пък в Южна Америка...

Вместо отговор Джеф я прегърна още по-силно, обвил покровителствено ръка около кръста ѝ. Знаеше обаче, че колкото и да му се иска, няма да може да я предпази от това, което скоро щеше да сполети и двамата им.

В северния край на езерцето се изкачиха на другия мост и се загледаха в дърветата наоколо и в отраженията на Манхатън във водата под тях.

— Искаш ли да ти кажа нещо? — прошепна Памела и доближи лице до неговото.

— Какво?

— Казах на Стив, че в края на следващата седмица отново ще ида на гости на приятелката си в Бостън. Така че ще съм свободна от петък до понеделник. Можем да *отлетим* нанякъде, ако искаш.

— Ами... чудесно.

Какво друго можеше да каже? Щеше да е върхът на жестокостта да я посвети в онова, което добре знаеше — че днес е последният ден, който щяха да прекарат заедно. Идущият вторник, точно след пет дни, времето щеше завинаги да спре и за двамата им.

— Не изглеждаш много очарован от перспективата — забеляза намръщено Памела.

Джеф разтегна устните си в усмивка и се опита да прогони мъката и страха от лицето си. Защо трябваше да убива наивната ѝ вяра

в годините, за които смяташе, че ѝ принадлежат. Сега, в края на всичко, най-големият подарък, който можеше да ѝ направи, бе една лъжа.

— Ще бъде прекрасно — опита се да прозвучи ентузиазирано той. — Просто ме хвана неподготвен, това е всичко. Можем да отидем където си поискаме. Само кажи: Барбадос, Акапулко, Бахамите... където и да е.

— Нямам особени предпочитания — повдигна рамене тя. — Стига само да е топло, тихо и да сме двамата.

Джеф знаеше, че ако отново отвори уста, гласът му щеше да го издаде, затова я целуна. Вложи цялата разкъсваща го мъка в тази целувка, която трябваше да ѝ предаде чувствата му през всичките дълги години...

Памела внезапно изпъшка и се отпусна в ръцете му. Той я хвана за раменете и я задържа да не падне.

— Памела? Божичко, какво...

Тя се опомни, стъпи здраво на крака и вдигна лице към него.

— Джеф? О, не за бога, *Джеф*?

Разширените ѝ от изненада очи бяха побрали всичко: опомнянето, разпознаването, спомените. Събраният през всичките осем живота опит озари лицето и изкриви устните ѝ в объркано изражение.

Тя се огледа наоколо и видя Ню Йорк, парка, навъсеното небе. Очите ѝ се напълниха със сълзи и потърсиха неговите.

— Но аз бях... нали трябваше да е свършило!

— Памела...

— Коя година сме? Колко още ни остава? Не можеше да крие, трябваше да ѝ го каже:

— 1988.

Очите ѝ отскочиха към дърветата и пожълтелите листа по тях.

— Вече е есен!

Той приглади разрошените ѝ коси с длан и дяволски му се прииска да скрие истината поне още за момент, но нямаше как.

— Октомври е — каза Джеф меко. — Тринадесети октомври.

— Значи... още само пет дни!

— Да.

— Не е честно — разплака се тя. — Последния път се бях подготвила, почти се бях примирила... — Памела спря и го погледна още по-удивено. — Защо сме заедно? — попита тя. — Защо не съм си вкъщи?

— Аз... трябваше да те видя.

— Но ти ме целуваше — възрази с обвинителен тон Памела. — Целуваше *нея*, жената, която някога съм била!

— Памела, помислих си...

— Въобще не ми пука какво си си мислил — прекъсна го рязко тя и го отблъсна от себе си. — Знаел си, че това не съм аз. Как си могъл да направиш нещо толкова... толкова перверзно?

— Но въпреки всичко това бе ти — настоя Джеф. — Вярно, не помнеше нищо, но пак беше ти и ние...

— Направо не мога да повярвам на ушите си! Откога продължава това? Кога си започнал?

— Почти преди две години.

— Две години! *Използвал* си ме като някаква си кукла, като...

— Въобще не беше така! Обичахме се, ти отново започна да рисуващ, тръгна на курсове по композиция...

— Не ме интересува какво съм правила! Ти си ме отмъкнал от семейството ми, излъгал си ме... и си знаел точно какво правиш, какви копчета да натиснеш... играл си си с мен!

— Моля те, Памела. — Джеф протегна ръце към нея в опит да я успокои, да я накара да проумее. — Не гледай на нещата от този ъгъл, опитай се...

— Не ме докосвай! — извика тя и отстъпи заднешком от мястото, на което само допреди минута се бяха целували. — Остави ме на мира, остави ме да умра! Нека и двамата умрем и да свършим веднъж завинаги с тази пародия!

Джеф се опита да я задържи, но тя побягна от него. Последната надежда в последния му живот вече я нямаше, изгубена сред тълпата на Седемдесет и седма улица, погълната от безличния и лаком град... за да намери смъртта си, неизбежната, сигурна смърт.

---

[1] Лудвиг Мис ван дер Рое (1886–1969) — американски архитект от немски произход. — Б.пр. ↑

21.

Джеф Уинстън умря в самота. И все пак смъртите му не бяха приключили. Осъзна се в кабинета си в WGYI, където така внезапно бе изгаснал първия от многото му животи. На стената висеше графикът с дежурства на репортерите, от бюрото го гледаха снимки на Линда, дори и преспапието, което се бе пукнало от изтърваната върху него телефонна слушалка, бе на мястото си. Той хвърли поглед към електронния часовник на стената:

12:57 18 ОКТ 88

Още осем минути живот. Нямахме време да мисли за нищо освен за парещата болка и празнотата след нея.

Ръцете му се разтрепериха, в очите му напиреха сълзи.

— Здравсти, Джеф. Относно новата кампания... — Началникът на „Личен състав“ Рон Суини стоеше в рамката на вратата и го гледаше. — Божичко, бял си като чаршаф! Какво ти е?

Джеф отново погледна към часовника:

13:02 18 ОКТ 88

— Разкарай се оттук, Рон.

— Да ти донеса ли „Алка-Зелцер“, или нещо такова? Да се обадя ли за лекар?

— Върви на майната си с твоя лекар!

— Извинявай, Джеф, просто исках...

Суини повдигна рамене и затвори вратата след себе си.

Тръпките в ръцете се качиха до раменете му и слязоха надолу по гърба. Той затвори очи, захапа долната си устна и усети соления вкус на кръвта.

Телефонът иззвъня. Джеф вдигна слушалката с трепереща ръка и затвори огромния цикъл, разпрострял се в цели десетилетия.

— Джеф — каза Линда. — Трябва...

Невидимият чук се стовари върху гърдите му и отново го уби.

Джеф се пробуди за пореден път и хвърли панически поглед към светещите червени цифри на стената:

13:05 18 ОКТ 88

Той замери часовника с преспапието и строши плексигласа. Телефонът иззвъня и продължи да звъни. Джеф изключи звука с крясък, нададен от безсловесното животно някъде дълбоко в него. После умря, свести се със слушалката в ръка, чу думите на Линда и умря отново, и отново, и отново: пробуждане и смърт, издигане и пропадане се сменяха по-бързо, отколкото можеше да ги възприеме и в крайна сметка всичко се сведе до онзи първи миг на смазваща болка в гърдите.

Разкъсаното съзнание на Джеф виеше за покой, но напразно; то търсеше утеха в лудостта или в забравата, навсякъде, където можеше да я открие... И все пак продължи да гледа, да чува, да усеща, да съзнава мъчението, затворен без изход в непроницаемия мрак между живота и смъртта, във вечния, осакатяващ миг на издъхването.

— Трябва... — достигна до ушите му гласът на Линда — ... да поговорим.

Усещаше болка. Необходими му бяха няколко секунди, за да разбере откъде идва. От ръката — беше изтръпнала от стискане на слушалката. Джеф отпусна хватката и болката започна да се отдръпва от изпотената му длан.

— Джеф? Чу ли какво ти казах?

Опита се да говори, но от гърлото му излязоха само някакви нечленоразделни звуци, нещо средно между стон и мучене.

— Казах, че трябва да си поговорим — повтори Линда. — Трябва да седнем заедно и честно да си кажем всичко за нашия брак. Не знам дали все още можем да го спасим, но поне си струва да опитаме, не мислиш ли?

Джеф отвори очи и погледна часовника в библиотеката:

13:07 18 ОКТ 88

— Възнамеряваш ли да ми отговориш? Даваш ли си въобще сметка колко важен е за нас този въпрос?

Цифрите на електронния часовник мълчаливо се смениха и той вече показваше 13:08.

— Да — успя най-сетне да изтръгне някакви думи от себе си Джеф. — Давам си. Ще поговорим.

Линда изпусна от гърдите си дълга въздишка.

— Може вече да сме закъснели, а може и още да има време.

— Ще видим.

— Мислиш ли, че днес ще успееш да се прибереш по-рано от работа?

— Ще се опитам — отвърна Джеф със стегнато и пресъхнало гърло.

— Значи ще те чакам вкъщи — каза Линда. — Имаме да си кажем толкова много.

Джеф остави слушалката на вилката, без да откъсва поглед от часовника. Цифрите се смениха на 13:09.

Той премести ръка на гърдите си и усети равномерно сърцебиене. Жив. Беше жив и времето отново течеше нормално.

А дали въобще бе спирало? Може би бе претърпял съвсем лек сърдечен удар, накарал го да халюцинира. Не му се стори чак толкова невероятно. Самият той неведнъж бе чувал например за давеци се хора, които видели целия си живот като на кинолента. Дори когато изпита болката в гърдите си, помисли, че ще му се случи нещо подобно. Мозъкът бе способен на какви ли не чудеса, като например продължителни халюцинации, илюзии, съкращаващи или продължаващи времето, особено пък в момент на предсмъртна треска.

„Разбира се, че е така“, помисли си Джеф и избърса потта от челото си. Всичко бе толкова логично, много повече, отколкото да повярва, че е живял така дълго и е изпитал...

Погледът му падна върху телефона. Имаше един-единствен начин да провери опасенията си. Докато набираше номера на „информация“ в община Уинчестър, се почувства леко глупаво.

— За кой град да проверя? — попита операторът.

— За Ню Рошел, ако обичате. Има ли телефонен пост на името на... Робинсън. Стив или Стивън Робинсън.

Последва кратка пауза, няколко прещраквания и после механичен монотонен глас му издиктува на запис номера, който търсеше.

Тогава реши, че може би някъде случайно е чул името и то се е набило в паметта му — от разказан виц или случка, знае ли човек. Какво пречеше да е станало точно така и после същото име да се е преплело в халюцинациите му?

Джеф набра продиктувания му номер. Обади му се детско гласче на момиченце, което несъмнено страдаше от хрема:

— Ааа... вкъщи ли е мама? — попита несигурно Джеф.

— Един момент. Мамо! На телефона!

След миг отсреща се чу неясен и запъхтян женски глас:

— Ало? — каза тя.

Беше му трудно да отгатне. Все пак жената дишаше учестено и...

— Прощавайте... Памела Робинсън ли е? Памела Филипс?

Тишина. Дори и дишането спря.

— Кимбърли — каза жената, — вече можеш да затвориш. Време е да си вземеш хапчето и да изпиеш една лъжица сироп за кашлица.

— Памела — каза Джеф, когато чу, че момичето затвори другия телефон. — Аз съм...

— Знам. Здравей, Джеф.

Той затвори очи, напълни гърдите си с въздух и бавно издиша.

— Значи... все пак всичко се е случило? Всичко? И „Звездно море“, и Монтгомъри Крийк, и Ръсел Хеджес? Разбираш за какво говоря, нали?

— Да. Самата аз доста се съмнявах, че съм го преживяла, преди да чуя гласа ти. Господи, Джеф, започнах да умирам отново и отново, толкова бързо, че...

— Знам. И с мен стана същото. Но преди да говорим за това, искам пак да те питам наистина ли си спомняш преживяното от нас? Всеки един живот?

— Помня ги до един. Първо бях лекар, после художник... ти писа книги и...

— Летяхме.

— И това си спомням. — Той чу въздишката ѝ, пълна със съжаление, умора и още нещо. — Онзи ден в Сентръл парк...

— Мислех си, че живея за последен път, че ти вече няма да се върнеш. Никога. Имах нужда да съм с теб преди смъртта си, дори и само... с част от теб, която не ме познава.

Памела не каза нищо и тишината увисна помежду им, както и изгубените някога години.

— Какво ще правим сега? — попита най-сетне тя.

— Не знам — отвърна Джеф. — Все още не мога да разсъждавам нормално, а ти?

— И аз — призна Памела. — Не знам какво ще е най-добре и за двамата ни. — Тя отново замълча и явно се колебаеше. — Знаеш ли... Кимбърли днес не е на училище, защото е болна. Затова и тя вдигна телефона. Освен това обаче днес за пръв път има менструация. Умрях точно в деня, в който тя стана жена. И сега...

— Разбирам.

— Никога не съм виждала децата си пораснали. Нито пък баща им. Кристофър трябва да постъпи в гимназия... Тези години са толкова важни за тях.

— И за двамата ни е прекалено рано да правим някакви окончателни планове — каза Джеф. — Ще ни се наложи да осмислим толкова много събития, да свикнем с действителността около нас.

— Все пак аз страшно се радвам... че не съм си въобразила всичко това.

— Памела... — Той затърси думите, които най-точно можеха да изразят чувствата, напирани в гърдите му. — Само ако знаеше колко...

— Знаем. Това е достатъчно.

Джеф постави внимателно слушалката върху вилката и дълго я съзерцава. Възможно е да са преживели прекалено много заедно, да са видели и споделили повече, отколкото побират мерките на този свят. Успехи и загуби, придобивки и откази...

Памела веднъж бе казала, че само са променили нещата, без да ги подобряват. Не беше съвсем така. Понякога действията имаха положителен ефект върху света като цяло, понякога отрицателен, а най-често никакъв. Всеки техен живот бе неповторим, както е неповторим и всеки избор със своите непредвидими последици. И все пак бяха длъжни да вземат решения, да изберат. Той се бе научил да

приема възможните загуби с надеждата, че положителните резултати от избора им ще натежат над тях. Знаеше, че единственият сигурен провал, при това най-тъжният, бе никога да не посмееш да рискуваш.

Джеф вдигна поглед и видя собственото си отражение в матовото стъкло на библиотеката: снопчета посивели коси, очертани пухкави торбички под очите, бръчки, врязващи се все по-дълбоко в челото му с всяка измината година.

„И все пак — разсъждаваше той — предстоящите години щяха да бъдат нови, изпълнени с непознати и непредсказуеми събития и усещания, от които досега бе лишаван. Нови филми и пиеси, нови технически открития, нова музика — Господи, как му се искаше да чуе песен, каквато и да е песен, но за пръв път!“

Необяснимият цикъл, в който се бяха въртели двамата с Памела, се оказа клетка, а не освобождение. Бяха се оставили да паднат в капана на сладката измама, че възможностите им са безгранични, също като Лидия Рендъл, която, заслепена от блясъка на младостта, си мислеше, че винаги ще има между какво да избира. „Имаме толкова много време“, беше му казала тя и сега собствените му думи към Памела отново изплуваха в съзнанието му: „Следващия път... следващия път.“

Но сега всичко бе различно. Това не бе „следващият път“ и следващ път въобще нямаше да има. Пред него бе единствено настоящето, което все някога щеше да свърши и за което Джеф не знаеше нищо. Възнамеряваше да го използва докрай и да не се доверява на нищо предварително.

Той стана и излезе от кабинета си. В новинарската зала Джийн Колинс, обедният редактор, седеше на едно бюро обграден от компютри, бълващи последните бюлетини на АП, ЮПИ и „Ройтерс“; насреща му се издигаше телевизионна стена с монитори, настроени на Си Ен Ен и другите три телевизионни мрежи; слушалките на бюрото му даваха връзка с кореспондентите им в Лос Анджелис, Бейрут, Токио...

Джеф усети как през тялото му като електрическа искра пробягва непредвидимият живот, кипящ във всички точки на света. Един забързан репортер със зелен бюлетин мина край него и пушна листа в отделението за спешни съобщения. Нещо важно се бе случило — може би някаква трагедия или пък невероятно откритие, което щеше да

ползва човечеството. Но каквото и да бе, Джеф знаеше, че ще го разгледа с не по-малко любопитство от всички останали.

Тази вечер щеше да си поговори с Линда. Макар да не бе сигурен какво точно ще ѝ каже, чувстваше, че дължи на нея, а и на себе си поне един разговор. Вече не бе сигурен в нищо и тази мисъл го изпълни с напрегнато очакване. Можеше отново да опита с Линда или пък някой ден да се събере с Памела, да започне нова работа... Единственото, което имаше значение сега, бе, че пред него лежеше около четвърт век, върху който той имаше пълна власт и щеше да го изживее, както му се харесва. Нищо не можеше да го възпре — нито работа, нито приятели, нито любовни връзки. Всички те представляваха част от живота му, и при това важна част, но в никакъв случай не можеха да определят посоката му. Тя зависеше само и единствено от него.

Джеф знаеше, че от днес нататък разполага с неограничени възможности.

ЕПИЛОГ

Петер Скьорен се пробуди със спомена за шока и нетърпимата болка. Беше отишъл по работа в република Банту и тъкмо обядваше със заместник-министъра на търговията в Мандела Сити, когато... когато умря. Удари челото си в масата и разля чашата пред себе си върху панталона на министъра. Това поне бе забелязал и се бе почувствал доста неловко въпреки пронизващата гърдите му болка... и после тъмнина, изпълнена с червени кръгове и после нищо.

До този момент. Намираше се в магазина на „Карл Йохансгат“, у дома, в Осло, където бе направил първите си стъпки в търговията и бе открил, че призванието му е да се занимава точно с това.

Същият магазин, който бе съборен преди двадесет години, за да построят на негово място жилищен блок.

Петер отвори счетоводната книга на тезгяха пред себе си, видя датата, погледна и към младите си ръце, и пръстите, по които не се виждаше и следа от брачна халка.

Значи още нищо не се бе случило. Нито лавината, отнела живота на сина му в Швейцария, нито мъката, тласнала жена му Сигне надолу по стръмния път към алкохола. Все още нямаше нито син, нито жена. Имаше само бляскаво бъдеще, чиито успехи и провали знаеше чудесно и можеше да ги сграбчи и предотврати с лекота.

Всичките тези добре познати му години от 1988 до 2017 отново му принадлежаха и в тях можеше да поправи грешките, допуснати преди. Този път, закле се Петер Скьорен, всичко ще бъде както трябва.

Издание:

Автор: Кен Гримуд

Заглавие: Игра на живот

Преводач: Петко Петков

Година на превод: 1998

Език, от който е преведено: Английски

Издание: Първо издание

Издател: Атика

Година на издаване: 1998

Тип: роман

Националност: Американска

ISBN: 954-729-003-7

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/5838>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.